

Beračeve skrivnosti

ali

preganjanje okoli sveta

Velik roman, poln
razkritja skrivnosti,
spisal človeške družbe
kapitan

Ramon Diaz

de la Escosura.

Založila knjigarna
Josip Rubinstein na Dunaju.

„Kaj — kaj — — kaj pa je to?“

„Kako moreš to vedeti?“ je vprašal don Ferdinando.

„Ta lok ni zlomljen, ampak prerezan; to se zgodi le v boju. Iščimo dalje morda še kaj najdemo.“

Bilo je temno, zato so le z rokami tipali okrog studenca. Pri tem je prišla Bernardu vrvica v roke, na kateri je nekaj okroglega viselo.

„Nekaj sem našel,“ je rekel. „Kaj je neki?“

„Pokaži!“ mu pravi Somali.

Vzel je vrvico v roko in ko je čutil okroglo stvar je v največem strahu vsiknil.

„Kaj pa je?“ je vprašal don Ferdinando.

„Talisman mojega sina, ki ga je imel na vratu. Napadli so ga.“

„Morda se motiš. Hotel je tukaj napojiti svojo kamelo in pri tem izgubil svoj talisman.“

„Talismana s tako močno vrvico se ne zgubi tako hitro; odtrgali so mu ga z vrata. Gotovo so ga vjeli in peljali v Zejlo.“

„Nemogoče!“

„In vendar mogoče, še celo resnica. Ta lok je izgubil vojak governerja iz Zejle, sicer ga ne vidim, toda poznam obliko. O moj sin, moj sin Ti si izgubljen, toda maščeval Te bom.“

Le s težavo so ga spravili, da je molčal. Sklenili so, da pri dnevu še enkrat preiščejo ta kraj in se vrnili s kamelami v skrivališče, kjer se je Olga zelo ustrašila, ko so ji to povedali.

Celo noč niso spali in ko se je zdanilo, so šli vsi in tudi Olga k studencu. Opazili so takoj košček blaga. Somali ga je pobral in natanjko ogledal.

„Vidite, da imam prav?“ je rekel. „To je košček

obleke mojega sina. Tukaj se je boril z vojaki in pri tem so mu odtrgali ta košček. Le oglejte si ga!“

Tudi ostali so si ogledali cunjo in morali priznati, da ima prav, ker so dobro poznali Muradovo obleko. In ko so našli še sledove prelite krvi, niso mogli več dvomiti.

Ne da se popisati, kako je Somali tugoval in se srdil; takoj je hotel jezdit v Zejlo. Samo obljava, da bodo v vsakem slučaju čakali pet dni in misel, da njegov sin še živi, ker niso našli njegovega trupla, ga je zadržala, da ni izvršil svojega namena.

Žalosten dan so preživali. Semintja je zlezal eden ali drugi iz skrivališča in ogledoval z gore, če bi se ne pokazala kaka ladija, toda videle so se samo governerjeve barke, ki so preiskovale obrežje.

„Vidite, da smo že izdani,“ je rekel Somali, ki je poznal barke. Governer nas že išče. Ne dajte se pokazati, sicer smo izgubljeni.“

Dan je minil. Bil je isti, v katerem je prišel kapitan Milaković s svojo ladijo v Zejlo. Tudi noč je prišla ne da bi se kaj pripetilo. Somalu se je zdelo nemogoče še tri dni brezdelno preživeti. Skrb za sina ga je razjedala.

Popoludne je šel zopet na goro in se vsedel, da pregleda morje. Videl je le morje in burne valove, ki so bili podobni njegovi notranjosti. Toda čete jezdecev ki se mu je od severa bližala in ga že zagledala, ni zapazil. Že so bili precej blizu, ko se je slučajno obrnil in jih zagledal.

Takoj je vstal in tekal doli po hribu, toda udrli so s svojimi konji za njim in dospeli do podnožja gore, skoro ob istem času, kakor on. Da je bil Somali, so

takoj spoznali in že so mislili, da ga imajo, ko jim je nenadoma izginil izpred oči, kakor bi ga zemlja požrla.

Izginil je v skrivališču, kjer je zaklical tovarišem:

„Pripravite se za boj! Osem governerjevih jezdecev prihaja.“

„Jezdili bodo mimo.“

„Ne. Presenetili so me, in ker nisem mogel tako hitro teči, so gotovo zapazili kje sem zginil.“

„Tedaj velja, ohraniti naše življenje, našo prostost in skrivnost našega skrivališča. Umreti morajo, če to najdejo.“

Hitro se je oborožil in tudi Bernardo in Somali sta vzela orožje v roko.

Zunaj pred vhodom so zaslišali glasove.

„Tukaj je izginil,“ je rekel nekdo. „Videl sem prav natančno.“

„Kako more izginiti v zemljo?“ je rekel drugi; „to je nemogoče!“

„Ali ne more imeti zemlja kako luknjo ali votlino. Iščimo in trkajmo po tleh, če bo votlo donelo.“

Začeli so z nogami trkati in nekdo je zaklical:

„Že imam. Tukaj je votlo zadonelo, toda ne tla ampak tu na strani. Zasadimo svoje sulice!“

Med drobnimi s prstjo pokritimi palmovimi vejami, ki so nadomeščale vrata, se je pokazala sulica in obenem je zaklical njen imetnik:

„Tukaj je! Moja sulica ne najde upora.“

„Odprite!“ je zaklical don Ferdinando. „Naše življenje je več vredno, nego njihovo.“

Somali je odstranil uhod in vojaki so prestrašeni odskočili, ko so zagledali globoko votlino in pri vhodu tri dobro oborožene može.

„Ogenj!“ je komandiral Mehikanec. Takoj sta po-

čili obe puški vsaka dvakrat in tudi Somali je sprožil. Ostalo so naredili revolverji; vseh osem zasledovalcev je bilo mrtvih, kakor se je videlo. Ko so begunci stopili pred votlino so našli, da eden še živi. Kroglja mu je šla v prsi, toda na obrazu se mu je videlo, da ima le še nekaj sekund živeti. Somali je pokleknil k njemu in rekel:

„Prišli ste iz Zejle? Govori resnico, kajti stojiš na pragu smrti, ki pelje ali v paradiz, ali v pekel!“

„Da,“ je tiho odgovoril.

„Ni bil predvčerajšnjim neki Somali vjet?“

„Da.“

„Kako se je imenoval?“

„Murad Hamsadi.“

„Kje je zdaj?“

„Zopet ušel.“

„Kdaj?“

„Včeraj zvečer. Poslali so nas, da ga iščeno.“

Ta dolgi odgovor je bil preveč za umirajočega; curek krvi se mu je ulil iz ust in potem je bil mrtev. Somali je pa zaklical:

„Ušel je! Alahu bodi hvala! Živi, prost je, zopet ga bom videl. Ta mrtvec mi je prinesel poročilo, zato ne bo odšel iz tega sveta brez molitve vernika.“

Pokleknil je k mrtvecu in molil; potem je znosil trupla k morju in jih vrgel v valove. Konji so se vsled strelov prestrašeni na vse strani razpršili — skrivnost Somalov je bila rešena.

Ker so begunci zdaj vedeli, da njih oglednik ni več vjet, se jim je novo upanje pojavilo v srcu. Zopet so upali na rešitev in mirno pričakovali noči. —

Kapitan Milakovič je namreč vsled teme jadral daleč na morje; šele proti jutru se je vrnil k obrežju.

Nasprotni veter ga je oviral, da ni mogel hitro naprej, in šele proti večeru je opazil skozi dalnoglede goro Elmas.

To počasno vožnjo sta mu sultan in guverner zelo zamerila. Sploh sta si kapitana vse drugače predstavljala. Od kar sta bila na ladiji, je le redkokedaj izpregovoril z njima in še takrat s takim glasom, kakor da bi bila njegova sužnja. Ko je nastopila tema, je šel počasi mimo njih šotora; to je porabil sultan in mu rekel:

„Če pojde tako naprej ne bomo nikogar vjeli. Danes smo le za nekaj trenutkov videli orožje. Kako hočeš držati svojo besedo?“

„Tiho!“ je zapovedal kapitan po tolmaču, ki je bil vedno v njih bližini. „Zdaj nisi v Hererju, kjer lahko tiraniziraš. Dal sem Ti besedo, da vjamem begunce in držal jo bom.“

„S kakim glasom pa govoriš?“ se je srdil sultan.

Kapitan je zaničljivo zmajal z rameni in dal kuharju papirček.

„Ta prašek stresi v kavo Mohamedancev!“ je rekel.

„Danes morajo zaspiti, kakor tudi njih služabniki.“

Kuhar je ubogal in uro pozneje so vsi prav trdno spali. Milakovič je stopil v kajito, da še enkrat preračuni, kje da je, in šel potem v celico, kjer sta bila Abesinec in Somali.

„Čas je,“ je rekel. „Bližamo se gori in v četrto ure jo bomo videli. Pripravita se!“

„O alah, kako se bo zveselil moj oče,“ je rekel Somali.

„Imajo-li luč v skrivališču?“

„Da, imajo tanke baklje iz dateljevih nitij in divjega voska, katere smo med begom napravili.“

„Torej nam ni treba luči seboj vzeti. Pojdita!“

Šli so skupaj na krov in kapitan je dolgo časa opazoval obrežje; potem stopi k krmarju:

„Stop!“ je rekel. „Vrzi sidro in izpusti oba čolna v morje. Na cilju smo. Gospoda sultan in governer se bosta čudila.“

„Rad bi šel s Teboj, da bi videl srečne obraze,“ je dejal krmar. „No, če imaš zdaj veselje, si imel pa poprej nevarnost.“

Zvili so jadra in spustili sidro. Ko je ladija obstala, so spustili čolna v morje. Poleg veslačev, sta vstopila le kapitan in Somali. Kapitan je vzel tudi precej napolnjeno ročno tórbico seboj.

Ko so čolni pripluli do brega, sta imenovana izstopila in šla proti gori, ki je v temi ležala pred njima. Stopala sta s tihimi koraki, in ko sta prišla na gotovo mesto, je potisnil Somali roko v vejevje in skozi špranjo, se je zasvetil tanek žarek. Kapitan je pogledal skozi.

V votlini so sedeli begunci in don Ferdinando je ravno govoril s senoro Olgo. Kako častitljiv je zgledal obraz tega moža, ki je že toliko pretrpel in kako krasna je bila vsaka poteza te v dečka preoblečene ženske. Milakovič je razumel toliko španskega, kolikor mora vsak kapitan razumeti. Razumel je tudi besede, ki sta jih polglasno govorila.

„Samo domovino hočem še videti in zreti svojim sovražnikom v obraz; potem naj pride smrt pome!“ je rekel don Ferdinando.

„Zmagali boste svoje sovražnike in še dolgo živeli,“ je odgovorila Olga. „Zaupam v Boga, da nam bo prav kmalu poslal rešitelja!“

Sem od vhoda se je začul globok, krepak glas:

„Je že tu, ta rešitelj!“

Vsi so prestrašeni in začudeni poskočili. Vrata se odpro in kapitan vstopi, za njim Murad.

„Moj sin!“ je zaklical stari Somali, skočil k njemu in ga srčno objel.

„Moj Bog, kdo ste?“ je vprašal Mehikanec s tresočim glasom.

„Avstrijski, mornarski kapitan Milakovič, iz ladije Morska Devica iz Trsta,“ se je glasil odgovor. „Prišel sem, da Vas vzamem na ladijo in odpeljem, kamor hočete.“

„O, Bog v nebesih, vendar, vendar!“

Grof je padel na kolena, tako slab je postal od veselja. Olga je pokleknila zraven njega in ga držala. Objela ga je z rokami, položila svojo glavo na njegovo in združila svoje solze z njegovimi.

„Moj Bog!“ je zajokal. „Po tolikih letih mi skazuješ zopet svojo milost. Slavijo Te nebesa in hvalijo Te svetovi; jaz Te ne morem dovolj slaviti, preslab sem; molčati moram!“

Tudi Bernardo je slonil s solznimi očmi na steni, dočim sta se Somala še vedno držala objeta. Bil je prizor, ki je tudi kapitanu privabil solze v oči. Grof se je najprej ojačil. Vstal je, stopil h kapitanu, mu pomolil obe roki rekoč:

„Kapitan ste? Ne, angelj luči ste, poslanec božji, iz nebes poslan, da nas reši! Toda kako ste zvedeli za nas?“

„Ta mi je povedal,“ je rekel kapitan in pokazal Murada.

Ta je opazil, da se govori o njem.

„Rešil me je iz ječe, z nevarnostjo lastnega življenja,“ je rekel v arabskem jeziku. „Bombardiral je

Zešlo in ključoval celo sultanu iz Hererja; kapitan je junak, alah ga blagoslovi, čeprav je nevernik."

Sledil je prizor, ki se ne da popisati. Še nikoli ni v najkрасnejšem salonu sveta vladala, taka radost, kakor tukaj v votlini gore. Kako dolgo je trpelo predno se je najpotrebnejše dogovorilo! In potem se je začelo pripovedovanje zdaj v arabskem, zdaj v španskem jeziku, dokler se niso naposled pomirila srca in sta začela Španca pripovedovati o svoji sužnosti.

„Toda prosim Vas, kako naj Vas imenujem?“ je vprašal kapitan grofa.

Šele zdaj so se na to sponnili in mu povedali svoja imena. Milakovič se je skoro vstrašil, ko je slišal, da je ta dolgoletni suženj grof.

„Razpolagajte z menoj,“ je dejal. „Kar le morem storiti, da Vam pomagam, storim iz srca rad. Toda o tem se bomo še na ladiji pogovorili. Zdaj dajmo na to misliti, kar nam je najbližje.“

Odprl je torbico in izvlekel nekaj steklenic vina in kozarce in potem mrzel evropejski zajtrk. Pri pogledu na te reči, so grofu spet stopile solze v oči, kajti spoznal je, da mu je manjkalo tisoč reči, ne da bi nanje mislil.

Med to večerjo se je omenilo dogodkov v Zešli in sklenilo, kaj se ima najprej storiti. Milakovič je bil pripravljen peljati grofa, Bernarda in Olgo v Kalkuto. Somala sta, kajpada ostala tukaj in dobila iz sultanovega zaklada bogato darilo. Sklenila sta do jutri ostati v skrivališču in se veseliti razočaranja obeh tiranov.

Pri tej priliki je grof vprašal kapitana:

„Kaj mislite, ali naj vrnem sultanu njegove zaklade?“

„To prepustim Vam,“ se je glasil odgovor.

„Morda me boste imeli za tata, kajti trdno sem se odločil, da ne dobi najmanjše stvarice nazaj.“

„Popolnoma nič ne dvomim, da bi jaz na Vašem mestu ravno tako storil.“

„Grofa Rodriganda imeti tako dolgo za sužnja, velja denar, ne glede na mojega Bernarda, ki dobi tudi svoj delež. Razen tega sem tudi v stiski. Potrebujem namreč veliko svoto denarja v namen, katerega Vam zdaj ne utegnem razložiti. Pozneje boste zvedeli vse in odobrili moje početje.“

„O, prosim, ni se Vam treba opravičevati,“ je rekel kapitan. „Tiran je vreden take kazni. Kaj pa boste s kamelami?“

„Te obdržita naša somalska prijatelja.“

„Tedaj dam lahko odnesti Vašo prtljago?“

„Da. Enkrat se je tako treba ločiti.“

Kapitan je stopil pred vhod in zapiskal. Takoj so prišli mornarji in začeli odnašati stvari v čolna. Niso se malo čudili, ko so zagledali votlino, še bolj so se pa čudili, ko so občutili težo vreč, katere so prenašali. Gotovo niso slutili, da nosijo milijone.

Naposled so se prav srčno poslovili od Somalov. Čolna sta odrinila od kraja in šele zdaj so se čutili begunci proste.

Ko so dospeli na ladijo, sta Mohamedanca še prav trdno spala. Kuhar je med tem časom kapitanovo kajito prav udobno pripravil za Olgo, in za grofa so na zadnjem delu krova postavili šotor.

Počivali so potem do jutra. Spali niso mnogo, ker so bili preveč vznemirjeni in ko je solnce vzhajalo, so že vsi vstali. Po kratkem zajtrku so se begunci skrili in Mohamedanca so mornarji zbudili.

Dočim sta pila svojo kavo, je šel kakor slučajno kapitan mimo njih šotora. Sultan ga hitro pokliče:

„Bomo danes tudi tako počasi jadrali, kakor včeraj.“

„Mogoče.“

„Torej ne boš nikoli vjel lopovov. Zmotili smo se v Tebi.“

„Imaš prav, ampak na drugačen način, kakor Ti misliš. Vi ste spali in jaz sem delal. Danes po noči sem jih vjel.“

„Alah il alah, je-li res? Danes po noči?“

„Da.“

„Ne manjka nikogar?“

„Nikogar. Celo Somali je zraven, ki je ubežal z abesinskim čuvajem.“

„S tem je ubežal? Pri Alahu, slabo se jima bo godilo! Videti jih moram vse, vse! Je suznja tudi pri njih?“

„Da. Saj sem že rekel, da nikogar ne manjka.“

„Tedaj jih moram takoj videti, takoj! Ali slišiš? Kje so? Kje?“

„Pelji se z menoj na breg, če jih hočeš videti. Takoj bom za nas spustil čoln v morje. Tvoj čoln, s katerim si se pripeljal na ladijo, je še zadaj privezan. Pripeljati ga bom dal na stran. Vzemi seboj vse svoje ljudi, kajti rabil jih boš!“

To je obudilo življenje v sultanu in governerju. Tekla sta z enega konca ladije na drugega; dajala svojim služabnikom najrazličnejša povelja in pri tem nista zapazila, kaj se dela na ladiji. Njih čoln so potegnili na eno stran in so se delali, kakor bi na drugi strani spustili kapitanov čoln v morje. Kdor bi pazljivo

opazoval, bi moral videti, da pripravljajo ladijo za takojšno vožnjo.

Naposled so bili Mohamedanci pripravljani in se ogledali po kapitanu.

„Vstopite!“ je ta komandiral in obenem se delal, kakor bi stopil v čoln na nasprotni strani.

Komaj je bil zadnji sultanov služabnik v čolnu, je bil kapitan spet na krovu. Na njegov migljaj so vzdignili sidro in v jadra se je uprl veter. Potem je stopil na kraj ladije in rekel sultanu:

„Zdaj boš videl, da sem držal besedo in vse begunce dobil v svojo oblast. Kateri Ti je najdražji?“

„Bela sužnja,“ je ta odgovoril. „Toda zakaj ne prideš?“

„Ker Ti jih lahko pokažem, ne da bi šel s Teboj. Poglej sem!“

V tem trenutku je stopila Olga na kraj ladije in se pokazala možem, ki so bili spodaj v čolnu. Sultan je začuden poskočil in zaklical:

„Alah il alah, ona je, da ona je! Moram takoj na ladijo.“

Toda kapitan je pomignil možu, ki je držal vrv sultanovega čolna in ta jo je vrgel v čoln, ki je postal prost in se vsled hitrih korakov sultana začel tako majati, da je sultan padel na tla. Toda hitro se je pobral in zaklical:

„Stojte! Kaj je to? Zakaj si nas odvezal? Moram spet na ladijo, da dobim sužnjo, ona je moja last! In kje so ostali?“

„Tukaj!“

Pri tej besedi je pokazal kapitan grofa Rodriganda in vrtnarja Bernarda, ki sta oba stopila na kraj ladije in se sultanu pokazala. Do zdaj je tolmač prestavljal

govore, ker ni slutil, da so begunci na ladiji. Ko jih je zdaj opazil, je zelo prestrašen rekel kapitanu:

„Kaj si storil, gospod? To bo Tvoja in moja poguba!“

„Na kak način?“ je vprašal kapitan.

„Sultan in governer se bosta krvavo maščevala.“

„Pah, ne bojim se jih.“

„Ti že, toda jaz, ker prihajam večkrat v Zejlo in Berbero.“

„Tedaj ne pojdi več tja!“

„Potem imam veliko škodo.“

„Ta se Ti bo morda povrnila.“

„Vendar ne smem biti v tej stvari Tvoj tolmač.“

„Saj tudi ni treba; govoril bom sam.“

Te zadnje besede je izgovoril grof, ki je razumel tiho šepetanje tolmača. Stopil je bližje na kraj, da ga je sultan lahko natanko videl. Ta je presenečen zaklical:

„Pri alahu, tamle so! Zapovem Vam, da me vzamete spet na ladijo.“

„To nam ne pride na misel,“ se je smejal grof.

„Tedaj pojdite sem k meni! Zapovem Vam!“

„Ali noriš? Kaj pa imaš nam zapovedovati? Prosti možje smo zdaj.“

„Lopovi ste, ničvredni lopovi! Kje imate denar in moje zaklade?“

„Te imamo pri sebi na ladiji.“

„Vrnite jih!“

„To bi bilo smešno. Kristjanski knez je bil prisiljen služiti toliko let; zato Te zdaj prisili, da mu izplačaš knezje plačilo. Zdravstvuj in ne zabi nauka, ki si ga danes dobil od nas.“

Čoln se je oddaljil od ladije; toda sultanov srd je

bil tolik, da v tem trenutku ni mogel izpregovoriti besede, na njegovem mestu pa je ukazal governer:

„Zapovem Vam, da nas vzamete spet na ladijo. Ali naj Vas prisilim k temu?“

„Poskušaj!“ se je smejal grof.

„Sultan mi je pismeno potrdil, da dobim nagrado.“

„Daj si jo izplačati od njega, saj so pogoji izpolnjeni. Nagrado imaš dobiti, kadar pridemo v kapitanove roke. Zdaj smo v njegovih rokah, torej Ti mora izplačati sultan nagrado.“

„Pes,“ je škripal governer. „Goljufali ste nas!“

„Toda Vi ne nas; zato ste bili preneumni! Kristijan se ne bo nikoli dal goljufati od Mohamedanca: zapomni si to, zdravstvujte!“

Tedaj je governer ukazal svojim ljudem:

„Uprite se v vesla. Nazaj k ladiji!“

Kapitan je to zapazil in komandiral:

„Hola, mladenči, obrnite jadra proti vetru!“

To povelje se je izvršilo in ravno ko se je čoln dotaknil ladije, se je ta nenadno obrnila in trčila ob čoln, da se je takoj prevrnil. Vsi so padli v vodo in se zdaj trudili, da splavajo na suho.

Od brega sem, se je začul vesel vrisk. Sultan, kateremu sta pomagala dva služabnika, se je ozrl tja in spoznal oba Somala, ki sta na njegovih kamelah stala pri vodi in se glasno veselila njegove nesreče.

„Psa sta bila vodnika, imata tudi moji kameli!“ je grgral sultan in požiral morsko vodo. „Hitro na breg! Vjeti ju moramo!“

Na krovu stoječi so videli, kako so se plavalci prizadevali priti do brega. Komaj pa so prišli do njega, sta Somala zaničljivo zavriskala in odgalopirala na

svojih hitrih kamelah. Oba gospoda sta tudi tukaj dobila dolge nosove.

„Vidi se, da bi rad počil od srda,“ je rekel grof. „Gorje njegovim služabnikom, na katere bo znosil svojo jezo.“

„Godilo se jim bo, kakor meni, če pridem spet v Zejlo,“ je tarnal tolmač.

„Kako to?“

„Governer me bo zaprl.“

„Zoper to je prav dobre sredstvo: ne pojdi več tja in škodo, ki jo boš radi tega imel, Ti povrnem.“

S tem je bil mož zadovoljen.

Ladija je v kratkem dospela v odprto morje, in obrežje je počasi zginilo iz pred oči. Jadrala je proti Indiji, ker je kapitan vedel, da hočejo njegovi novi pasajirji v Kalkuto.

Tekom popoldneva so srečali angleško trgovsko ladijo, ki je vzela tolmača seboj v Aden. Potrebovali ga niso več in grof ga je bogato obdaril.

Po dnevu je bilo preveč vroče, zato so ga večinoma prespali. O mraku so se pa zbrali vsi okoli kapitana, ki je bil radoveden zvedeti kaj o usodi ljudi, katere je pomagal rešiti. Slutil je, da so izredne razmere pouzročile njih sužnost, zato je napeljal govor na to.

Grof je tudi spoznal, da se ima kapitanu zahvaliti za rešitev. Spoznal je o njem odločnega in požrtvovalnega moža, ki mu bo še lahko mnogo koristil, zato je sklenil, da mu odkritosrčno razloži vse svoje dogodke. Rekel mu je:

„Dokazali ste, da Vas smem imenovati prijatelja; najbrž bom še Vašo pomoč potreboval, zato Vam mo-

ram razkriti nekaj skrivnost svoje rodbine, da boste lahko sami sodili, kako bi nam še nadalje koristili.“

Kapitan se je zadovoljno namuzal, potisnil novo zalogo tobaka v usta in rekel:

„Senor, dam Vam besedo, da se lahko zanesete name. Kar mi boste povedali, ne bo zvedel noben človek, vsaj brez Vašega dovoljenja ne, in kar lahko kot priprost človek storim za Vas, se bo gotovo zgodilo. Dobre volje mi ne manjka.“

„No, dobro moj ljubi senor kapitan! Povejte mi najprej, če Vam je znana ladija z imenom ‚La Pendola‘?“

Kapitan je nekaj časa premišljeval, a potem dejal:

„La Pendola? Španska ladija? Da, videl sem jo v nekem pristanišču in jo tudi že srečal na morju. Takrat sem bil še drugi krmar. ‚Pendola‘ je bila znana kot eden najboljših jadernikov.“

„Ste poznali tudi kapitana te ladije?“

„Nekega Landola?“

„Da. O mornarji se poznamo med seboj. Izdal se je za Španca, a zdelo se mi je, da je Amerikanec.“

„Kako Vam je mož ugajal?“

„Hm! Nikakor mi ni dopadel. Imel je nekaj odurnega na sebi, sicer se mi, vodne podgane, ne brigamo dosti za obraze drugih ljudi, toda oči tega moža so napravile vendar utis name in sicer jako slab.“

„Potem Vas nadalje vprašam, če ne poznate še neko drugo ladijo z imenom ‚Le Lion‘ lev?“

„Le Lion!“ Grom in strela! Morda mislite slabo znanega morskega roparja?“

„Da. Kapitan Grandeprij, ali ne?“

„Kajpada. In Vi vprašate, če ga poznam? Poznam

ga prav tako dobro, kakor vsak mornar in morda še nekoliko bolj.“

Pri svitu ladijske svetilke, se je videlo, da se mu je potemnil obraz, in njegove oči so v jezi bliščale. Šele za nekaj trenutkov je nadaljeval:

„Zakaj me prašate po tem lopovu?“

„Ker igra v moji povesti in sploh v mojem življenju jako veliko ulogo.“

„V mojem tudi senor. Sicer ta uloga ni bila velika, ker sem šel namreč kmalu od njega, toda — —“

„Odšli od njega?“ ga je grof prekinil. „Ste li bili pri njem?“

„Kajpada!“

„Kot morski ropar?“

„Da, je pokimal kapital in jezno pljunil v vodo. Temu se čudite. Kaj ne, zdaj je pa vse zaupanje proč, zdaj me ne morete smatrati več za poštenega človeka?“

„Pah! Poznam nekoga, ki je bil tudi pri kapitanu Grandepriju, kot morski ropar in vendar je zelo pošten človek.“

„Ah, tega bi rad videl!“

„Tukaj sedi.“

Pri teh besedah pokaže grof vrtnarja, ki je sedel zraven njih. Kapitan ga začuden pogleda in reče:

„Vi, ali ste bili tudi na ‚Lijonu‘?“

„Da.“

„Prostovoljno?“

„Bog in sveta Devica me obvari! Prisilili so me.“

„Kakor mene! In kako ste ušli?“

„Ker nisem ubogal, so me prodali za sužnja. Na ta način sem prišel v Herer, od koder sem ubežal z gospodom grofom.“

„Vsi hudiči! Z menoj se je ravno tako zgodilo. Ugrabili so tudi mene, a se nisem vdeležil njih krivic.“

„In kako ste ušli.“

„Prav na čuden način. Bil je to dokaz, da so tudi med pirati ljudje, ki imajo dobro srce. Ali poznate Barcelono?“

„Seveda,“ je odgovoril grof. „Rodriganda, moj rodni grad, leži v bližini.“

„No, dobro! Tam sem bil z neko ladijo iz Reke. Naložiti bi morali olja in južnega sadja. Če bi ladija srečno prišla domov, bi mi gospodar, stari grčavi Tomaž Matelič, dal svojo hčerko za ženo. Rada sva se imela in veselil sem se, kakor otrok na poroko. Toda v tem nesrečnem gnezdu, je ležala tudi ‚Pendola‘ s kapitanom Landola, in poleg nje prav lepa francoska ladija, katero bi si bil rad ogledal. Prosil sem starega za dovoljenje, da smem na suho. V neki krčmi sem zadel ljudi te ladije, se z njimi seznanil in obljubili so mi, da si smem ogledati njih ladijo. Šel sem z njimi. Toda komaj sem bil na krovu, so me zvezali z vrmi in pahnili v spodnje prostore. Po noči je ladija odplula in drugo jutro sem zvedel, da je morski ropar. Šele pred kratkim jo je Grandeprij ugrabil in zdaj ji je načeloval njegov prvi krmar. Kapitana samega nisem nikoli videl, kajti opravit je imel z glavno ladijo v Zahodni Indiji.“

„In kam ste se peljali?“ je vprašal grof.

„Najprej v Sredozemsko morje in, ko ni bilo tu nič opraviti, v Južno Ameriko. Jadrali smo okoli rta Horn in potem ob Ameriki navzgor. Na Peruanskem obrežju, se mi je posrečilo s pomočjo dobrosrčnega roparja, kateremu sem se smilil, v temni noči uiti s čolnom na breg. Sam ni hotel uiti, vendar ga ne bom nikoli pozabil. Imenoval se je Garbilo.“

„Garbilo?“ je Olga hitro vprašala.

„Da,“ je začuden odgovoril kapitan. „Ali ga poznate?“

Olga je odgovorila:

„Osebno ga sicer ne poznam, toda pravili so mi o njem. Je že mrtev. Umrli je v ječi v Barceloni in moj prijatelj z imenom Strnad, je slišal njegovo spoved.“ In obrnivši se k grofu je nadaljevala. „Ta Garbilo je namreč oni krmar, ki je povedal doktorju Strnadu, da je bil z morskim roparjem v pristanišču Verakruc. Iz tega je Strnad najpoprej sklepal, da Vi še morda živite in še niste umrli, ampak da so Vas spravili v varen, skrit kraj.“

„Božja pota so čudovita,“ je rekel grof. „Toda nadaljujte, kapitan, kako se Vam je nadalje godilo.“

„Kako se mi je godilo?“ je dejal ta s temnim obrazom. „Slabo dovolj. Ladije, na kateri bi se odpeljal, nisem nobene našel. Lakoto sem trpel in tričetr leta čakal, da se me je naposled usmilila holandska ladija. Na nji sem prišel v Amsterdam in potem domov. Med tem časom sta pretekli dve leti. Stari Tomaž Matelič me je imel za ubežnika in pregovoril je svojo hči, da je drugega vzela. Ko sem ji pravil, kako se mi je godilo, si je skoro oči izjokala. Najslabše pa je, da sem si potem, seveda šele po dolgih letih, nakopal velik križ na glavo. In kdo je kriv temu? Grandeprij! Vse bi mu odpustil, toda da nisem dobil lepe Anice Matelič in na njenem mestu poročil krivonosega zmaja, tega mu ne odpustim nikdar. Če bi ga le imel enkrat med svojimi pestmi, stiskal bi ga, da bi mu zletela duša iz telesa, kakor nudeljni iz krompirjeve stiskalnice.“

Videlo se mu je, da še zdaj nosi maščevanje v svojem srcu, zato ga grof vpraša:

„Kedaj ste videli prvič kapitana Landola? Poprej ali potem, ko so Vas ugrabili?“

„Nekaj časa potem, ko sem se vrnil.“

„Ah, kaka škoda, da ga niste poprej videli.“

„Zakaj?“

„Ker sta Landola in Grandeprij, ena in ista oseba.“

Kapitan je začuden poskočil in zaklical:

„Nemogoče!“

„Ne nemogoče, ampak resnica.“

„Ah, zdaj se mi jasni! Toda strela naj takoj udari! Tedaj bi ga lahko prijel! No, drugič mi ne bo všel.“

„Kot morskega roparja ga gotovo ne boste vjeli. Od onega časa je preteklo veliko let, in sedanost ni nič kaj ugodna njegovemu rokodelstvu. Morda je svojo zadnjo hudobijo storil na naših prijateljih, katere je izpostavil na otoku.“

„Na otoku? Na katerem?“ je vprašal kapitan.

„To je ravno, kar Vam moram povedati, senor Milakovič. Torej poslušajte!“

Po teh besedah mu je pripovedoval vse, kar se mu je zdelo potrebno. Molče ga je kapitan poslušal in le na tem se je spoznal vtis, ki ga je napravila nanj povest, ker je udarjal z nogami ob tla in jezno pljuval v vodo. Ko je grof končal, je vstal, in naredil par korakov po krovu, da bi se pomiril in potem dejal:

„Nezaslišano! Strašno! In vse to je res?“

„Vse,“ je odgovoril don Ferdinando.

„Potem naj ga hudič vzame! Ne, ne samo eden, ampak tisoč hudičev naj ga odnese! Kaj je to, kar je meni storil, proti Vašemu. Ali Vam ne kriči celo srce po maščevanju?“

„To se razume! Maščevali se bomo, če še živi.“

„Če še živi? Taki lopovi umrjo težko, don Ferdinando. Stavim, da se še ne peče v peklu. Toda povejte mi za božjo voljo, kako Vam je bilo, ko ste na videz mrtvi ležali na mrtvaškem odru!“

„Strašno, ne smem misliti nato.“

„Verujem. Slišali ste vse?“

„Vsako besedo.“

„In tudi vse videli?“

„Vse. Pozabili so zatisniti mi eno oko, zato sem lahko razločeval pravo žalost od hinavščine. Ta lopov Alfonzo, ki se zdaj izdaja za pravega grofa Rodriganda, ni mogel skriti svojega vražjega veselja, ko me je videl na mrtvaškem odru. Bila je le ena duša, ki je odkritosrčno jokala za menoj, namreč Marija Hermajek.“

„In midva? Jaz in moj oče?“ je vprašala Olga očitajoče.

„Saj govorim le o osebah, ki so bile navzoče. Vidva sta pa bila na hacijendi. Napravil sem svoj testament in moral gledati, kako ga je vkradel ta Kortejo. Z velikim sijajem so me pokopali, ko je zdravnik konstatiral, da sem res mrtev. Tudi najhujšemu sovražniku ne bi privoščil, kar sem v onih trenutkih trpel in občutil; samo Korteju in Landolu bi želel jednake muke.“

„Moralo je biti res strašno,“ je rekla Olga in se stresla groze.

„Tako strašno, da ni mogoče popisati,“ je odgovoril grof. „Vse videti, vse slišati in vendar niti udaganiti, niti dati znak življenja od sebe. Čutil sem, da so mi žile nehale biti, in da mi je sapa zastala. Kri mi je ležala, kakor mrzel svinec v žilah in zrak se je plazil počasi in ledeno, kakor salamander, iz mojih prsi.“

Zveličanje bi dal samo za en glas, samo da bi en prst mogel premakniti in vendar sem ležal tu brez rešitve in brez upanja, žrtev strašne prevare vražje rafiniranih lopovov.“

Streslo ga je. Bilo je, kakor da bi ga spet premagala takratna smrtna groza. Toda nad njim so se svetile južne zvezde in pod njim so šumljali peneči valovi prozornega morja. Večerni hlad mu je božal lica in sočutno so zrli vsi v njega. Čutil je gorko Olgino roko na svoji rami.

„In potem, v grobu?“ je vprašal kapitan.

„Iz groba so me izkopali in me prenesli na ladijo. Postavili so krsto po koncu in čakali, da se zbudim. Prišlo je počasi. Najprej sem začel z jezikom migati, ne da bi mogel govoriti, potem je pretekkel cel dan predno sem mogel rabiti svoje ude. Ostalo veste. Landola mi je odkritosrčno povedal, da me pusti le zategadelj živeti, da me lahko porabi za prisilno sredstvo zoper Korteja. V Berberi me je prodal in prišel sem v Herer, kjer sem šeie po dolgih, dolgih letih našel zopet rešitev.“

Povedal je vse, kar je bilo potrebno in tudi to, kar je med begom zvedel od Olge o usodi sedanjih prebivalcev otoka. Kapitan se je prvi ohrabril in rekel:

„Kaj mislite zdaj storiti, don Ferdinando?“

„Da hočemo v Kalkuto — — —“

„To vem, namreč da si najamete ladijo,“ mu je kapitan prekinil besedo.

„Ali pa, da jo kupimo,“ je odgovoril grof.

„Vsi vragi! To velja denar!“

„Saj ga imam dovolj.“

„Je-li bil sultanov zaklad tako velik?“

„Zadostoval bo,“ se je smehljaj grof.

„Gotovo ne boste hoteli vzeti kako slabo ladijo, ki ni več za na morje?“

„Ne. Tudi ladije z jadri ne maram, ker mi je vožnja predolga, in uboge prijatelje moramo čim hitreje rešiti.“

„Toda parnik je drag, senor.“

„Plaçam vsako vsoto.“

„Lahko je tudi mogoče, da ne bo nobenega na prodaj.“

„Tudi ne, če ponudim milijone?“

„Vsi hudiči, potem pa že!“ je zaklical kapitan. „Ubegel suženj, ki kar tako meče okoli sebe z milijoni, je gotovo čudna prikazen.“

„Gotovo! Ali znate voditi parnik?“

„To se praša. Glavna stvar je dober mašinst, kajti s strojem ima kapitan kaj malo opraviti.“

„Že veliko hvalo sem Vam dolžan in zato se Vas komaj upam vprašati, če poznate Veliki ocean.“

„Če ga poznam?“ se je smejal Milakovič. „Kakor svoj žep! Že kot mornarski učenec in pozneje sem prejadral vsak kotic v njem. Pa zakaj vprašate?“

„Ker Vam zaupam. Moja želja bi bila, da bi nas Vi peljali na otok.“

„Jaz? Halo! Mislite resno?“

„Gotovo.“

„Iz srca rad,“ je zaklical kapitan. „Don Ferdinando, iz duše mi govorite. Vaša usoda je tako nenavadna, da popolnoma sočustvujem z Vami. Če hočete res poskušati z menoj, starim morskim psom, upam, da boste z božjo pomočjo zadovoljni z menoj.“

„Toda ta ladija?“

„Ne skrbite. Naredil sem neprimerno dobro kupčijo. V Kalkuti bom samo še naložil drugo blago, potem

gotov. Moj krmar jo bo srečno pripeljal domov. Že je zanesljiv in me bo opravičil pri mojem gospodu.“

„Krasno! Tedaj sva edina.“

„Gotovo,“ je pokimal kapitan.

„Top?“

„Top!“

Roki obeh sta krepko udarili skupaj in dogovor je bil sklenjen.

V treh tednih so dospeli v Kalkuto, ker jim je bil veter ugoden in je ladija dobro jadrala. Kapitan Milakovič je kmalu našel primerno blago, katero je dal naložiti na ladijo, dočim se je sam ogledal po kakem parniku. Po dolgem času je vendar našel parnik, ki je bil lastnina nekega Angleža, ki je kot častnik ostal v Kalkuti.

Milakovič je ugodno priliko takoj porabil in kupil dotični parnik. Obdržal je tudi vse osebe v svoji službi, kar je bilo tudi ljudem prav.

Pri velikanskem bogastvu, ki je v Kalkuti nako-pičeno in pri brezštevilnih milijonarjih, ki ondi žive, ni bilo grofu težko, prodati svoje dragocenosti.

Parnik so takoj plačali in ga oskrbeli s hrano, premogom in vsem drugim, kar je bilo potrebno. Olga je zopet dobila ženske obleke in grof je sebi in zvestemu Bernardu privoščil vse ugodnosti, katere sta toliko časa pogrešala.

O svojem namenu je grof molčal, le španskemu konzulu se je zaupal, in ta mu je dal potrebne papirje in legitimacije ter mu tudi drugače v vsakem oziru šel na roko. Naposled so odjadrali.

Glavna stvar je bila izvedeti lego samotnega otoka. Olga je sicer povedala, kako jo je Štrnad izračunil toda

ta ni imel potrebnih in natančnih instrumentov, česar ni mogel natančno izmeriti. Sklenili so torej, da v omejenem kraju toliko časa iščejo in križajo dokler ne najdejo otoka.

Pluli so prav hitro. Na mnogih krajih so v kratkem premog na ladijo in naposled dospeli na najvzhodnejši otok otočja Pomutu.

Petnajst stopinj proti jugu in trinajst stopinj proti vzhodu od tukaj v dolžini Velikonočnih otokov, bi moral po Strnadovem računu ležati otok. Kapitan Milakovič je začel križati, toda mnogo dni brez vspeha. Ker se bi tukaj lahko v podzemeljske koralne čeri zadeli, so morali biti zelo previdni in so brez para pustili križati parnik po morju.

Neke noči je stal Milakovič, ki je le po dnevi nekaj ur počival, na visokem poveljniškem mestu in opazoval z zvezdami gosto posejano obnebje. Poleg njega je stal grof z nočnim daljnogledom.

„Prosim, don Ferdinando,“ je rekel kapitan. „Dajte meni daljnogled.“

„Tukaj! Ali kaj vidite?“ je vprašal grof.

„Hm! Tam zadaj čisto v morju vidim zvezdo z nenavadnim svitom. Skoro bi stavil, da je ta luč pod obnebjem.“

„Potem pa ni zvezda.“

„Ne, ampak umetna luč, plamen.“

Vzel je dalnogled na oko in dolgo pazljivo gledal skozi. Naposled ga je odstavil in rekel s prepričanjem:

„To ni zvezda.“

„Ah, morda svetiljka kake ladije, ki nam prihaja nasproti?“

„Ne. To je plamen ognja, ki gori na suhem.“

„Moj Bog, tedaj se bližamo kakemu otoku?“

„Na vsak način.“

„In veste gotovo, da se ne motite, kapitan?“

„Nikakor se ne motim. Moj daljnogled me ni še nikoli prevaril. Sicer vem iz današnjega računa popolnoma natanko, kje da smo in vendar ni na tem mestu na mojem sicer izvrstnem zemljevidu označenega nobenega otoka. Zato se lahko iz tega sklepa, da se bližamo dozdaj nežnanemu otoku.“

„O Bog, če bi bil otok, ki ga mi iščemo. Iz srca želim, da bi bil ta. Ali naj zbudim senoro Olgo?“

„Še ne. Le pogledjte tja, ogenj ugasuje.“

Grof je opazil, da je ogenj počasi res ugasnil. Rekel je:

„Morda je bil kak meteor, a ne umetni ogenj.“

„Ne. Ogenj so zanetile človeške roke. Vidite zdaj popolnoma ugasnil, dočim je pred dvema minutama viden še visoko švigal. Na kaj sklepate iz tega, grof?“

„Da je gorivo zelo lahko.“

„Res je. In ta stvar da sklepate, da je to iskani otok. Senora Olga je nam povedala, da je tam les prav redek, torej so gotovo požgali suhe rastline in veje, ki nenadoma vsplamenijo, toda hitro pogore.“

„Vi trdite, da so tam, kjer smo videli luč, ljudje? Ali pa bodo videli našo luč?“

„Ne. Luč, katero sva videla je bila oddaljena od nas okoli tri morske milje. Njen plamen je visoko plapolal, dočim naša svetiljka le malo in mirno sveti.“

„In če jo zapazijo, jo bodo imeli za zvezdo?“

„Gotovo! Dal jim pa bom znamenje.“

Ukazal je izpustiti več raket. To se je zgodilo, toda brez vspeha.

„Niso nas zapazili,“ je rekel kapitan. „Če bi vide naš signal, bi gotovo odgovorili in zopet prižgali ogenj. Čakati moramo do jutri.“

„Kdo bi to vzdržal!“ je rekel grof nepotrpežljiv

„Mi, senor,“ je odgovoril kapitan.

„Izpustimo par, da pridemo bližje.“

„Ne. Senora Olga je pravila, da je otok obdan od nevarnih skal, katerih se moramo varovati. Pri lahnem vetru, ki piha od zahoda proti vzhodu, se vseeno pomikamo počasi naprej in proti jutru bom že videli, kaj imamo pred seboj.“

Grof je ostal nekaj časa miren. Trdno je bil prepričan, da je dosegel cilj, zato je vprašal:

„Bi ne bilo dobro, da sprožimo top, kapitan?“

„To bi jaz odsvetoval.“

„Zakaj?“

„Iz več vzrokov. Če ta otok ni oni, ki ga išče, bi se ljudje, najbrž divjaki, ki tu stanujejo, iz s poskrili, če bi slišali strel. Če jih pa zjutraj pritisimo, lahko mnogo poizvemo pri njih, kar bi nam koristno.“

Če bi bil pa vendar iskani — — —?“

„Bi s strelji samo motili spanje ubogih ljudi in tudi senorov. Razen tega sem pa tudi sebičen; rad bi presenetil te ljudi in tudi senoro. Zato bom ukazal še svetiljko ugasniti.“

To se je zgodilo in obenem je kapitan tudi postavil moža na kraj ladije, ki bi poslušal šumenje valov in gledal, da se ladija kam ne zadene.

Četrte ure za četrte ure je preteklo. Kapitan je rekel grofu naj gre počivat, ta se pa ni mogel odločiti k temu. Nemiren je hodil semintja. Minute so mu bile ure in

are dnevi, dokler ni naposled malo pred jutrom zaklical stražnik:

„Skale pred nami!“

„Obrnite na levo,“ je komandiral kapitan.

Ladija se je počasi obrnila na levo in pustila nevarno mesto na desni. Skoro potem se je začelo daniti in kmalu so se videli negotovi obrisi otoka, ki je bil obdan z obročem koralnih skal, skozi katere se je le na enem mestu moglo priti. Ker je bilo morje mirno, so upali, da še lahko danes pridejo skozi ta vhod.

Nekaj minut pozneje se je otok natančneje videl. Opazili so z grmovjem obraščeno višino, toda nikakega sledu človeškega stanovanja. Grof je stopil k kapitanu in ga vprašal:

„No kapitan, kaj mislite?“

Glas še mu je tresel razburjenosti, katere ni mogel oremagovati.

Tedaj ga je kapitan resno in s solznim očesom podal in odgovoril:

„Na cilju smo, don Ferdinando!“

„Ali res? Veste to gotovo?“ je grof glasno zaklical.

„Pst!“ svari kapitan. „Zbudili boste senoro.“

„Zakaj bi je ne zbudili?“

„Ker jo hočem presenetiti. Ko se zbudi, bo imela tovariše že na ladiji.“

„Torej hočete brez nje na suho?“

„Da.“

„Toda mene vzamete seboj?“

„To je ob sebi umevno.“

„Iz česa sklemate, da je ta otok oni, ki ga iščemo?“

„Ker se popolnoma strinja z opisom senore Olge. Tudi v mornarskem oziru moram spoštovati tega

Strnada. Kljub pomanjkanju vsakega inštrumenta, je le tega otoka skoro natančno označil.“

„Zakaj se pa ne vidijo stanovanja?“

„Ker so najbrž za ono višino, kjer so varni pred živih viharjem. Vrzimo sidro in izpustimo čoln v morje. Prebivalci tega otoka bodo še najslajše spali.“

Polovico moštva, ki je še ležalo, so previdno zbur od dili in ti so brez vsakega ropota izvršili kapitanovonem povelje. Ta je, z grofom in štirimi veslači, stopil v čoln. Možje so vsi vedeli kakšen namen ima ta vožnja, zato so se že naprej veselili, kakor bi bilo najti lastne prijatelje in sorodnike.

Čoln je srečno dospel skozi odprtino skal do brega. Veslači so ostali v čolnu, kapitan in grof sta pa previdno korakala dalje.

Obšla sta višino in zagledala najprej vrsto nizkih koč, ki so bile iz prsti in vej napravljene. Vrata so bila s kožami zavesena in okoli koč je rastlo močne grmovje, kakor zgoraj na griču. Grmi so bili brez iz česar se je dalo sklepati, da so si ljudje prizadevali vzgojiti iz njih debla, najbrž za plav.

Moža sta pa opazila še nekaj drugega.

Ravno pred njima je stala pri zadnjem grmu nenavadno visoka in široka postava. Oblečena je bila v hlače in jopič iz zajčjih kožic, noge so tičale v nekakih sandalah in na glavi je imela iz dolgih, širokih biljk spleten klobuk. Polna, dolga brada tega moža, je segala skoro do pasa in tudi lasje, so se mu vsipali čez ramena. Poteze obraza so bile od viharjev trde, toda plemenite, in njegovo veliko odprto oko, ki je z izrazom pobožnosti zrlo v vzhajajočo jutranjo zarjo, je bilo milo in plemenito. Bil je Strnad.

Kaj je mislil ta mož? Kateri občutki so mu vzdi-

njegova prsa? Tu, na vzhodu, kjer je žarela novega dneva, leži Amerika in še dalje naprej ina z vsemi, katere ljubi, z materjo, s sestro, s soprogo in — otrokom. Ali je imel res otroka? Ali so bili oni, ki so bili nje govemu srcu neizmerno dragi, ali so že umrli tuge in srčne bolesti? Tu na tem morju je vsak dan ležal v molitvi skozi dolgo, dolgo noč. On je tudi zdaj pokleknil. Moža, ki sta stala za njim, ni opazil. Tudi ladije ni mogel videti, ker je bil v globini. Tudi krič vmes. Odkril se je, sklenil roke in molil, da bi slišal, da se sliši vsaka njegova beseda, slo-

Gospod, Ti oče vseh otrok, Ti tolažba žalostnih, Ti pomoč zatiranih, Tvoj sem in na Tebe se zanesem. Tu v zapuščenosti širokega morja, doni glas Tebi, klic iz najhujše stiske po milosti in usmiljenju. Reši me, ne se mi trga in življenje mi v tugi premineva. Reši, Gospod, nas o Vladar sveta! Pelji nas proč od tukaj, kjer nas mučijo valovi tuge zadušiti. Pošlji človeka, ki naj najde Tvoj angelj reši smrti v globini obupnosti. Tudi pa sklenil, da moramo tukaj čakati do smrti, da se vrnejo se onih, ki molijo doma za našo rešitev. Daj nam pogumno srce, da prenašajo, kar si jim odločil; daj jim tolažbo in mir v njih duše, obriši jim solze in teši jih tugo. Ti pa bodi hvaljen in slavljen za vse, kar nam pošiljaš; kajti Tvoja pota so čudovita in Tvoja modrost je neskončna od vekomaj do vekomaj! Amen.“

Kapitan je kot Dalmatinec razumel vsako besedo. Solze so mu stopili v oči in tudi grofa je premagala ginjenost.

Strnad je po molitvi vstal. Solze so mu lile po licih, toda zaupanje v Boga, mu je razjasnilo obraz. Nenadoma se je pa stresel, tako hitro in tako močno,

kakor bi ga zadel močan udarec, kajti roka, tuj — to je vedel, da so drugi še vsi spali — se je žila na njegovo ramo in začul se je glas:

„Vaša molitev je uslišana in angelj je tu, Vas reši!“

Obrnil se je in zagledal pred seboj jokajočo pitana in za njim grofa. Opotekel se je in padel na kolena. Oči so mu bile široko odprte; usta mu premikale, hotele so govoriti, a niso spravile iz sebe. Napravil je utis blaznega od najhujšega otrpnjenega človeka.

Kapitan je spoznal svojo napako. Ni pomislil to, da tudi veselje lahko umori človeka.

„Moj Bog, kaj sem storil,“ je rekel. „Vam pomagajte se!“

Šele zdaj je grgralo iz Strnadovih ust nerazumno mrmranje, iz katerega so se počasi vendarle razlozile besede:

„O — o — —! Ah — —! O Bog! O Bog! O Bog! Kdo ste?“

„Avstrijski pomorski kapitan, ki Vas hoče osvoboditi od tu. Moja ladija je zasidrana ondi za gričem.“

Pričakoval je, da bo Strnad zdaj vstal; toda to se ni zgodilo; temveč ta se je počasi, in kakor uničen zgrudil na tla. Roki sta mu odpadli, glava se je nagnila, in njegovo tako močno junaško telo je leglo v travo. Moža sta videla, kako se trese njegovo telo. Slišala sta njegovo srce pretresujoče jokanje in nista ga motila. Kapitan je slutil, da ga bodo solze privedle k polni zavesti in imel je prav.

Po kratkem odmoru je Strnad počasi vstal in oba še vedno dvomljivo gledal rekoč:

„Prihajam v imenu cesarja —“

„Je-li res, da Vaju vidim? Ljudje so tu? Ladija je prišla? Bog, moj Bog, kakšna blaženost! Zahvalim Te, toda skoro bi me usmrtilo!“

„Oprostite!“ je prosil kapitan. „Zelo sem bil nepreviden, toda opisali so mi Vas, kot moža, kateremu sem se že upal nepričakovano se prikazati.“

„Mene? Mene so Vam opisali? Nemogoče!“

„In vendar! Zelo se motim, če bi v Vaši postavi ne spoznal takoj gospoda doktorja Strnada.“

„Resnično Vi me poznate! Kakšna uganka! Kdo je z Vami govoril o meni? Odkod prihajate?“

„Ta gospod mi je pravil o Vas.“

Pri tem je pokazal na grofa. Strnad ga je dolgo gledal. Lica so se mu rudečila in oči so mu bliščale.

„Rekli ste ‚ta gospod‘, toda hoteli ste reči mesto tega ‚ta senor‘?“ je vprašal.

„Da,“ je odgovoril kapitan začuden.

Tedaj se je vzravnala Strnadova postava; globoko in krepko je dihal in potem zaklical:

„Prosil sem Vas, da mi poveste odkod prihajate; toda jaz hočem —“

„Prihajamo iz — — —“ je hotel kapitan odgovoriti.

„Iz Hererja,“ mu je padel Strnad v besedo.

„Da, iz Hererja,“ je odgovoril kapitan še bolj začuden kot poprej.

„In ta senor je don Ferdinando de Rodriganda,“ je nadaljeval Strnad.

„Da, to sem jaz!“ je prvokrat izpregovoril imenovani.

„O moj Bog, odšel sem z doma, da Vas rešim in zdaj prihajate Vi, da me rešite! Spoznal sem Vas na

Vaših potezih, ker ste tako zelo podobni don Emanuelu.“

Razprostrl je roki in moža, ki se še nikdar nista videla, sta si ležala na prsih tako prisrčno, kakor da bi si bila že od rojstva prijatelja.

„Uf!“ se je začulo sem od koč. In temu klicu je po kratkem odmoru največjega začudenja je sledil še trojni „Uf! Uf! Uf!“

Medvedovo Srce, vodja Apahov, se je zbudil, slišal glasove in izstopivši iz koč to zaklical. Takoj so se odgrnila vrata poleg stoječe hiše in prikazal se je Bivolovo Čelo, vodja Mictekov. Zagledal je oba tujca in njegov pogled je obvisel na grofu. Veselo je poskočil in zaklical:

„Uf, don Ferdinando!“

Videl je grofa večkrat na hacijendi del Erina pri Petru Karpelesu in ga zdaj takoj spoznal. Tudi grof ga je spoznal.

„Bivolovo Čelo!“ je zaklical.

Njegove roke so spustile Strnada, in v naslednjem trenutku je ležal vodja na njegovih prsih. Španski grof in poldivji Indijanec sta se objemala. Nikdo navzočih ni v tem trenutku mislil na razlike časti obeh mož.

Vzkliki obeh Indijancev so bili tako glasni, da so se tudi ostali zbudili. Oba Kreka sta se pokazala in za njima ženska postava — Karja, Mictekova hči.

Prizor, ki je sledil, se ne da popisati. Glasni vzkliki veselja so se razlegali in vmes sto in sto vprašanj. Padali so iz rok v roke in se objemali. Tekli so na grič in ko so zagledali ladijo so mahali z rokami v zraku in skakali, kakor brezpametni.

Samo eden je bil, čeprav tudi vesel, mirnejši od drugih — Anton Krek, imenovan Gromov Strel. Tudi

v njegovih oči so se svetile solze radosti, toda njegovo veselje je bilo mešano z žalostjo.

Kapitan je to opazil. Stopil je k njemu in rekel:

„Ali se ne veselite tudi, da ste naposled rešeni?“

„O, veselim se,“ je odgovoril. „Toda moje veselje bi bilo stokrat večje, če — — —“

Ni končal stavka, ampak obmolnil.

„Če — — —? Prosim, nadaljujte.“

„Če bi veselje še kdo drugi delil z menoj.“

„Smem vprašati, kdo je ta drugi?“

Krek je žalostno zmajal z glavo in se obrnil v stran.

Kapitan ni več utegnil nadalje povpraševati, kajti Strnad je stopil k njemu in vprašal:

„Gospod kapitan, smemo na ladijo?“

„Seveda, kajpada,“ je ta odgovoril.

„Toda takoj, precej?“

„Da zapustite otok?“ se je smehljaj Milakovič.

„Ne, ampak da stopimo z nogo na ladijo, kateri bomo imeli zahvaliti našo rešitev.“

„Dobro! Pojdite! V čolnu je dovolj prostora za vse.“

Kakor bi dirkali, so se zdaj drvili proti čolnu. Strnad je bil prvi, ki je došel do njega. Celo oba, sicer tako resna Indijanca, sta skakala, kakor otroci iz šole. Ko so vsi vstopili, je odplul čoln proti ladiji. Kapitan je že poprej vse ukazal, kaj se ima storiti. Nabasali so topove, in ko je plul čoln skozi čeri, je zagrmel prvi strel na ladiji. V istem trenutku so potegnili vse zastave in zastavice v višino in strel za strelom je grmel, dokler niso prišli na ladijo.

Olga je mirno spala in ni zapazila, da je pred nekaj časom odplul čoln od ladije. Šele prvi strel jo je vzdramil iz spanja. Prestrašila se je. Kaj se je zgo-

dilo? Vedeti mora. Skočila je z ležišča, se hitro oblekla in šla na krov. Pred seloj je videla dolgo iskani otok. V kosmate kože oblečene postave so ravno stopale na ladijo. Ena teh je začudeno obstala in s tem večjo hitrostjo potem hitela k Olgi. Bil je Gromov Strel.

„Olga!“ je zavpil.

„Anton!“ je veselja zakričala.

Ležala sta si na prsih. Jokala sta in se smejala, objemala se in poljubovala, kakor dva otroka, ki ne moreta prikriti svojega veselja. Poleg njih je stal kapitan, se veselil njih sreče in naposled vprašal:

„No, gospod Krek, je-li zdaj Vaše veselje stoterno?“

„O, tisočerno, milijonsko!“ je ta presrečen odgovoril. „Toda povejte mi za božjo voljo, kako je prišla Olga na Vašo ladjo? Vsi smo mislili, da je že mrtva, da se je potopila s plavom.“

To boste pozneje vse obširno zvedeli. Zdaj pa pojdite v kajito. Zajtrk je pripravljen in po dolgih letih boste spet enkrat človeški jedli.

Prav veselo so se imeli. Enoglasno so sklenili, uživati samo srečo rešitve in snidenja in se vzdržati vseh vprašanj. Držali so besedo, čeprav je bilo to enemu težje nego drugemu. Kosili bodo na otoku in potem je sklenil kapitan takoj odjadrati.

„Toda kam?“ je vprašal Strnad.

„V Mehiko, k mojemu očetu,“ je odgovorila Olga.

„V Mehiko, k Korteju — goljufu,“ je žugal grof Ferdinando.

„V Mehiko, k Miectekom,“ je rekel Bivolovo Čelo.

„V Mehiko, k Apahom,“ je pristavil Medvedovo Sree.

„Torej v Mehiko vsi, vsi skupaj!“ je odločil Strnad.

„In kje se ustavimo?“ je vprašal kapitan.

„Tam kjer smo šli na morje ali pravzaprav v svojo nesrečo.“

„Torej v Zijemu?“

„Da, če smo tam enkrat, bomo zvedeli, kaj nam je nadalje storiti.“

Zajtrk se je vršil med smehom in solzami. Veselje nad sedanostjo se je menjalo z žalostnimi mislimi na drage, ki so jih pričakovali doma. Pozneje so se vrnili na otok. Kapitan je vzel seboj avstrijsko zastavo in dovolil, da je šlo toliko mornarjev na otok, kolikor se jih je lahko pogrešalo na ladiji. Najboljše jedi in vina so imeli pri kosilu in v kože oblečeni Robinzoni, so obedovali, kakor knezi. Po obedu je kapitan vstal in rekel:

„Gospoda moja, prosim Vas, da mi sledite.“

Vstali so vsi in šli za njim na grič, kjer je bila najvišja točka otoka. Tam je stal krmar z avstrijsko zastavo in poleg njega košarica s steklenicami pristnega Dalmatinca. Odprli so steklenice in nalili kozarce. Potem je rekel kapitan:

„Gospoda moja! Predno se ločimo, mi je izpolniti resno in sveto dolžnost. Ta otok ni na nobenem zemljevidu zaznamovan in leži brez imena in vladarja v širokem morju. Avstrija, domovina štirih oseb med nami, še ni nikoli nobenega naroda pregnala iz njegove dežele. Kolonije nima nobene, toda prišel bo čas, ko jih bo tudi imela in v podkrepitev tega mojega prepričanja, vzamem ta mali neznatni otok v imenu avstrijskega cesarja za svojo domovino v posest in mu dajem

ime Rodriganda. Vzdignite svoje čaše. Živela Avstrija! Živel njen vladar! Živel naš Rodriganda!“

„Živio, trikrat živio!“ se je veselo razlegalo v krogu. Kozarci so zažvenketali. Kapitan je zavihtel zastavo in dočim so na to znamenje zagrmeli na ladiji topovi, je zastavin držaj globoko zasadil v tla.

„Tako,“ je rekel potem. „Ime Rodriganda bom zaznamoval v svojem zemljevidu in skrbel, da se razširi. Zdaj pa pojdimo, šampanjec nas čaka!“

Kaj se je zdaj vse govorilo in sklenilo, bo ljubi bralec pozneje izvedel. Mnogo, mnogo so si imeli povedati. Marsikako reč so vzeli seboj, ki je bila brez vrednosti toda kot spomin na žalostni čas, ki je bil zdaj za njimi. Še tekom popoldneva je ladija odplula in nesla seboj srečne ljudi v novo, upajmo, boljše bodočnost. — —

„Rescdila, umreti je hotel,“ je rekel — lepi, resni mož.

Enoindvajseto poglavje.

Senor Ribnero.

Sem Ribničan Vrban
Po celem svet' sem znan.

Vre, vre, vre,
Mi smo Ribničanje!

Narodna pesem.

Na zahodni strani Nove Mehike leži široka ravnina, ki se da najbolj primerjati s Saharo. Več dni daleč ni nobenega drevesa, nobenega grma; noben studenec ne izvira v peščenih tleh, da bi kaj zelenega pognal iz zemlje. Samo suhi kakti rastejo v veliki množini na tej planjavi. Ogiba se jih človek, kakor žival, kajti njih trnje je nevarno. Če si zadere konj tak trn v kopito, je izgubljen. Kopito mu oteče in se vname; samotni jezdec je zategadelj oropan svoje zveste živali, in ker ne more peš priti iz puščave, mora žalostno umreti. Jastrebi požro njegovo truplo.

Toda tudi v drugem oziru je ta puščava nevarna. Ker ni niti drevesa, niti grma, ki bi kazal pot, so zaznamovali pot, ki pelje skozi puščavo, z dolgimi koli, od tega se imenuje puščava Ljano estakado, s koli zasajena puščava. Toda tam je tudi dovolj roparjev, ki dostikrat izrujejo kole in jih v napačni smeri postavijo. Kdor se po njih ravna pride vedno globokejše v puš-

čavo in mora lakotě in žeje nesrečno umreti, njegovo truplo oropajo človeške hijene.

Na zahodni strani se razteza ta puščava skoro do Rijo Puerko, ki je postranski pritok reke Rijo Grande del Norte. Na tem pritoku leži trdnjavica Gvadelup, ki je našim bralcem že znana iz enajstega poglavja, stran 150. Olga Karpeles je bila takrat s svojo prijateljico Karjo na obisku v Gvadelupu. Obiskala je tam sorodnike in ko se je vračala domov, so jih napadli Komanhi in jih vjeli, toda rešila sta jih Anton Krek in Medvedovo Sree. Omenjeni sorodniki so bili rodbina nekega trgovca v Gvadelupu. Imenoval se je Ribnero in je veljal za najbogatejšega moža cele okolice. Prišel je v deželo in se oženil z bogato Mehikanko, sestrično Petra Karpelesa. Odkod je prišel se ni vedelo; začel je trgovati in si skoro pridobil prav lepo premoženje.

Žena mu je kmalu umrla in mu zapustila edinega otroka, hčerko. Smrt njegove žene ga ni dosti pretresla. Bil je vedno dobre volje in kaj malo ustvarjen za žalost. Srečno in zadovoljno je živel in imel le eno skrb. Njegova hči, lepa Resedila, se nikakor ni hotela omožiti. Na tem mu popreje ni bilo dosti ležeče, toda zdaj, ko se je postaral, si je želel pridnega naslednika, da bi bila hči preskrbljena. Lepa plavolaska je imela dovolj častilcev in se tudi šalila in smejala z njimi, toda nobenega ni marala za moža. Tako je dočakala dvajset let, potem petindvajset in naposled skoro trideset. Bila je še vedno lepa in skoro se je ni moglo smatrati za Mehikanko, ker so te v teh letih, že popolnoma odcvele. Ribnero je imel veliko hišo in zumaj trdnjavnice velike travnike, na katerih so mu bakeri (govedji pastirji) pasli njegovo živino. Razen pritličja je imela hiša tudi glo-

boke kleti in eno nadstropje. V kletih je imel skladišče, v pritličju je bila prodajalnica in gostilniška soba, in v prvem nadstropju so bila stanovanja in spalne sobe.

Rezek veter je vel danes sem čez reko, veter, katerega ne ljubi niti lovec, niti pastir; in vendar ni bilo niti jednega gosta v krčmi.

Senor Ribnero ni bil prav dobre volje, sedel je pri oknu in molče gledal na cesto, kjer je veter podil goste oblake prahu. Resedila je sedela pri drugem oknu in šivala rdečo ruto, katero bo dobila dekla v darilo.

Oče je začel s prsti bobnati po oknu, to je bilo najgotovejše znamenje njegove slabe volje in takrat je morala vedno slišati znana očitanja, za katere se pa ni dosti brigala. Še celo šaljivo se ji je zdelo, kako je oče po raznih uvodih in skokih prišel vedno na možitev.

„Strašansk veter!“ je renčal slabovoljno.

Ni mu odgovorila; zato je za nekaj časa pristavil:

„Skoro vihar!“

Tudi zdaj je še molčala, zato jo je naravnost vprašal:

„Ali ni res, Resedila?“

„Da,“ je odgovorila kratko.

„Da? Kaj pa?“ je vprašal, jezen vsled kratkega odgovora.

„No ja, strašansk vihar!“

„Dobro in prav tako strašansk prah.“

Spet ni odgovorila, zato se je obrnil k nji in rekel:

„Če ne boš bolj rabila jezika, kako pa hočeš shajati s svojim možem, če se boš kedaj omožila?“

„Molčeča žena je boljša, kakor klepetulja,“ je odgovorila.

Pokašljajal je, čutil se je zadetega in bil v zadregi, kako bi nadaljeval pogovor. Nato je spet začel:

„Nenavaden veter! Grozen vihar!“

Zopet mu ni odgovorila.

Pomajal je z glavo, bobnal po šipi in rekel:

„In nobenega gosta!“

Ker tudi na to ni odgovorila, se je zopet obrnil k nji in vprašal:

„Ali nimam prav? Vidiš morda Ti v sobi kakega gosta?“

„Ali me imaš za slepo?“ se je zasmejala.

„No torej! Nobenega gosta, prav nobenega! To je slabo za dekle, ki se hoče omožiti! Morda si pa že —?“

„Ne,“ je odgovorila.

„Ne? Zakaj ne?“

„Ne maram nobenega.“

„Nobenega! Hm! Neumnost! Mož je za dekle to, kar je za čevelj podplat.“

„Stopiti se mora nanj, kajne?“ se je smejala.

„Neumnost! Jaz mislim, da se brez njega ne more hoditi.“

Vendar je čutil, da ga je spet zadela. To ga je grizlo in premišljeval je, kako bi prišel znova na kak način do svojega najljubšega predmeta, ko je iz strehe padla deska, katero je vihar odtrgal.

„Ali si videla?“ je vprašal.

„Kaj?“

„Desko tu zunaj?“

„Da.“

„Na, zdaj je pa luknja v strehi. Kdo jo bo popravil? Jaz, sam?“

„Kdo pa? Jaz vendar ne.“

„Ti? Neumnost! Zet! Kajti njegova dolžnost je,

da gleda na red. Ker ni zeta, tudi ni reda. Si razumela?"

Dobri papa Ribnero je bil precej varčen in mala škoda, ki mu jo je povzročil vihar, ga je jezila. Če se je kaj takega pripetilo, je bil še enkrat bolj zgovoren in govoril potem tudi o rečeh, o katerih je drugače molčal. Zato je nadaljeval:

„Toda priden pa mora biti, zet namreč! Ne tako raztrgan in razcapan, kakor oni dolgin, ki zdaj včasih prihaja.“

Ni opazil, da so se lica njegove hčere lahko pordečila. Ta razcapan dolgin ji je bil vendar malo pri srečju.

„Saj veš, koga menim?“ je vprašal oče.

„Da,“ je odgovorila.

„No torej, tega ne, tega mi ne vzameš. Navajen sem na ugled, že od mojih ranjkih starišev. Ali veš, kaj je bil moj oče?“

„Da.“

„No, kaj pa?“

„Dimnikar.“

„Dobro. To so ljudje, ki plezajo visoko. In moj stari oče?“

„Trgovec z morsko redkvijo.“

„Lepo! Torej vidiš, da je že v njem tičal talent za špekulacije, po katerem sem se povspel do bogatega moža. Nikoli se ne more dovolj opominjati hčere na njen rod, na domovino in na rojstni kraj. Ali si morda pozabila, iz katere dežele sem?“

„Ne,“ je odgovorila.

„No?“

„Iz Kranjskega.“

„Da, iz Kranjskega, kjer je toliko lepih deklet.“

Tako lepih ni nikjer, toda omožiti se morajo, sicer ostanejo zarjavele device. Si me razumela? Tudi Ti nisi padla daleč od debla. Bil sem lep fant, že od moje matere in stare matere, zato se tudi Ti lahko pokažeš, to leži v naravi očetovega pokolenja na hčer. Zato sem Ti dal tudi ime Reseda ali Resedila in kar se tiče mojega rojstnega kraja, saj veš njegovo ime?"

„Da.“

„No?"

„Ribnica.“

„Da, Ribnica. To je najlepše mesto na celem svetu. Slavno je zaradi lepega jezika, zato sem se tudi tako lahko naučil španski, kajti ribniško in špansko, sta si zelo podobni; ribniš in španiš se glasi skoro enako; to vidiš že iz imena, ki sem si ga v čast svojega rojstnega mesta vzel: Ribnica in Ribnero, zato me je tudi Tvoja mati takoj vzela. Ti pa ne maraš nobenega, jaz mislim, še tedaj ne, če bi bil iz Ribnice. Kdo naj mi popravi desko, ki jo je veter odtrgal!“

Še dalje bi bil govoril, če bi se zunaj ne začula konjska kopita. Prijahal je jezdec, ki pa ni stopil pred hišo s konja, ampak jezdil na dvorišče. Ribnero ga je opazil in rekel prav nevolno:

„No, tu je, ta dolgin. Tega ni treba, tudi če nimam nobenega gosta. Tak človek naj mi ne reče, da hoče postati moj zet!“

Resedila se je sklonila na svoje delo, da bi se ne zapazila rdečica in med tem je stopil gost v sobo.

Uljudno je pozdravil, sedel na stol in zahteval kozarec julepa, katerega pijejo v Združenih državah in ob mejnih krajih.

Bil je visoko in močno raščen in temna polna brada mu je obkrožala obraz. Bil je že čez trideset let

star, a je izgledal znatno mlajši. Imel je oguljene mehikanske hlače in volneni jopič, spredaj odprt, da so se videla gola prsa. Za pasom sta mu tičala dva revolverja in nož. Puška, katero je prislonil na mizo zraven sebe, se je zdela, da ni niti groša vredna. Kakor je sploh cela obleka naredila prav slab utis. Kdor se je pa ozrl v krepke in melanholične poteze njegovega obraza in videl njegovo veliko temno oko, bi ga gotovo ne sodil bo njegovi obleki.

Ko je položil širokokrajni klobuk na mizo, se je opazila globoka komaj zaceljena brazgotina na njegovem čelu. Tudi njegov jopič in hlače so bile oškropljene s krvjo.

„Kakšen julep hočete?“ je osorno vprašal gostilničar. „Janež ali kimmel?“

„Prosim, senor, dajte mi janeža,“ je odgovoril.

Njegov glas je bil uljuden in nenavadno mehak, kakor da bi naredil kako napako, katero si je moral odpustiti.

Gostilničar je odšel v prodajalnico in prinesel zahtevano. Potem je zopet sedel k oknu. Gast je pokušal žganje in ravno tako pazljivo, kakor gostilničar, gledal skozi okno; kdor bi ga pa natančneje opazoval, bi videl, da mu je pogled včasih skrivaj ušel na deklico, ki je potem zardela in povabila oči. Temu se ni bilo čuditi, kajti kdor bi nepristransko sodil, bi priznal, da si ta mož lahko osvoji vsako dekliško srce.

Staremu je dolgi molk vendar le presedal, poklašljaj je malo in potem rekel gostu:

„Strašansk veter!“

Tujec ni odgovoril, zato je vprašal gostilničar po kratkem odmoru:

„Ali ne? Kaj?“

„Ne posebno,“ se je glasil brezbrizen odgovor.

„Toda grozen prah!“

„Pa!“

„Pa? Kaj pa mislite? To ne bi bil prah?“

„Prah je že, toda kaj potem?“

„Kaj potem? Kakšno vprašanje?“ je jezno zaklical krčmar. „Če ta prah leti komu v oči, potem — —“

„Potem se jih zapre,“ je rekel tujec.

„Zapre?“

„Da, da, to je najboljše!“

Duhoviti krčmar je čutil, da je že tretjič premagan, vendar je pristavil:

„Toda obleka, obleka, ta se pokonča!“

„Zato se pa slabo obleče.“

To je bila voda na krčmarjev mlin. Hitro se je obrnil proti neljubemu gosu in rekel:

„Vaša obleka je dovolj slaba, nimate boljše?“

„Ne.“

To besedo je tako prostodušno izgovoril, da je starega razjarilo. Mehikanec drži zelo veliko na obleko. Oblači se v pisana, dragocena oblačila, ima rad blesteče orožje in krasi celo konjsko opravo z zlatimi in srebrnimi okraski. Vsega tega ni bilo opaziti na tujcu. Niti ostrog ni imel na svojih nerodnih čevljih.

„Zakaj pa ne?“ je vprašal krčmar.

„Predraga mi je.“

„Ah, torej ste ubogi nemanič!“

„Da,“ je gost odgovoril. Opazil je pa tudi dobro, da je hči nevoljno zardela in ga pogledala, kakor bi ga hotela prositi za oprostitev.

Krčmar je nadaljeval:

„Kaj pa ste pravzaprav?“

„Lovec.“

„Lovec? In od tega živite?“

„Kajpada.“

Stari ga zaničljivo pogleda in ponosno pravi:

„Potem se mi smilite. Kako more zdaj lovec živeti.

Da, poprej je bilo vse kaj drugega. Bili so lovci, pred katerimi se je moralo rešpekt imeti. Ste li že kdaj o Medvedovem Srcu?“

„Da. Bil je slaven Apah.“

„Ali o Bivolovem Čelu?“

„Da. Bil je kralj bivolovih lovcev.“

„In o Gromovem Strelu?“

„Da. Bil je Slovenec.“

„Moj krajan,“ je rekel krčmar ponosno. „Doma sem namreč iz Ribnice, od koder dobiva Ljubljana rešeta in lonce. Največji lovec je pa bil ‚Knez Skalovja‘, ki je bil pravzaprav tudi Slovenec. Poprej je bil zdravnik, ki se je imenoval Strnad — — —“

„Strnad?“ ga je hitro prekinil tujec. „Kako je bilo njegovo krstno ime?“

„Janko, senor Janko Strnad. Moj bratranec mi je pravil o njem, ko sem ga pred nekaj leti obiskal.“

„In kdo je ta Vaš bratranec?“

„To je senor Peter Karpeles, posestnik hacijende del Erina.“

„Je-li senor Strnad oženjen?“

„Da, z grofico Silvo de Rodriganda.“

„On je, on je!“ je rekel lovec zase, toda tako, da sta ga slišala krčmar in njegova hči.

„No, kdo je on?“ je vprašal prvi. „Ali ga poznate?“

„Da, prav dobro!“

„Od kod?“

„Mojo sestro je izvlekel iz vode.“

„Vidite, kakšen človek je to! Celo ljudi vlačí iz vode. Da, velik lovec je bil, takega ni več. Zdaj nimamo nobenega pravega gozdovnika več, izvzemši morda enega, ki je pa tudi vražji dečko. Ste-li slišali kaj o njem?“

„Koga pa mislite?“

„Črnega Edvarda. Vedeti namreč morate, da si gozdovniki radi pridevajo svojemu krstnemu imenu, kako drugo besedo. Ta mož se zove Edvard in ima menda črno brado, zato ga menda imenujejo črnega Edvarda. Ali ga poznate?“

„Slišal sem o njem.“

„Potem boste že vedeli, da je to edini slavni lovec, ki ga imamo zdaj tukaj na meji. Celo hudiča se ne boji, njegova puška nikoli ne zgreši cilja in njegov nož zadene vselej pravo mesto. Pred takim možem mora človek rešpekt imeti. Zlasti se je spravil zdaj na roparje v Ljani estakadi. Od kar je prišel iz severa, so pota varna pred njimi. Zelo veliko se mu imam zahvaliti, kajti poprej so mi moje blago desetkrat ugrabili, predno sem je enkrat dobil. Takle dečko naj bi bil moj — —“ Pomislil se je in končal sredi stavka. Vpričo tega gosta nikakor ni smel pasti v svoje preljubljene litanije. Zato je nadaljeval: „Rad bi vedel odkod je doma. Gotovo Slovenec in morda še celo iz Ribnice, kajti ljudje so tam vsi prav neznansko korajžni. Iz katere dežele ste pa Vi doma?“

„Iz Francoskega,“ je odgovoril lovec.

„O jej! Torej ste Francoz?“

„Seveda.“

„Tako. Hm! Hm! To je dobro, senor!“

Obrnil se je hitro in ni več poskušal nadaljevati pogovor. Jasno je bilo, da so bili Francozi iz nekega

vzroka na slabem glasu. Za nekaj časa je vstal in ostavil sobo, poprej pa še pomignil hčeri naj mu sledi. Šla je za njim v prodajalnico.

„Ti,“ je rekel, „si slišala kaj je?“

„Da, Francoz.“

„Torej Te moram svariti.“

„Zakaj?“

„Tega Ti ne smem povedati, toda ker bi bil molk nevaren moram s Teboj o tem govoriti. Ali veš, da so nam Francozi pripeljali avstrijskega princa, ki naj bi postal cesar Mehike.“

„Kako, da bi ne vedela, saj govore povsod o tem.“

„No torej Ti povem, da so Avstrijci prav dobri ljudje, saj sem sam Avstrijec, tudi princ Maks je prav dober človek. Toda Mehikancem ni po volji, da ga ravno Francozi pripeljejo in zato nočejo o njem ničesar vedeti. Pravijo, da je Napoleon lažnik; svojih obljub ne bo izpolnil in tudi princa Maksa pustil pozneje na cedilu. Mehikanci nočejo nobenega cesarja; imeti hočejo predsednika in sicer Huaresa.“

„Ki je zdaj v Pazo del Norte?“

„Da. Francozi ga bi zato radi vjeli, obsedli so že celo deželo in ga skoro vjeli v Čikvakvi, od koder jim je pa srečno ušel v Pazo del Norte. Tako daleč do meje Indijancev se sicer ne upajo, toda ljudje govore, da bodo tudi tja poslali oddelek vojakov, da ga vjame. Zato je nam treba biti previdnim in se varovati pred vsakim Francozom.“

„Ti vendar ne. Kaj Te pa brigajo Francozi in Huares?“

„O, prav mnogo,“ je važno odgovoril, „dozdaj sem Ti zamolčal, da imam izvanredno nadarjenost za politiko —“

„Ti?“ ga je začudena prekinila.

„Da, jaz! Vsak človek v Ribnici se zelo razume na politiko. To imamo še od svojih pradedov, o katerih se veliko pripoveduje pri nas na Kranjskem. Pa mi tudi ni vseeno, ali dobimo Maksa, ali Huaresa. Maks je dober, toda obdržati se ne more, ker je odvisen od Francozov. Napoleon je vzel dve posojili, da bi ustanovil mehikansko cesarstvo; od tega posojila je Mehiki prepustil štirideset milijonov, petsto milijonov je pa obdržal za Francosko, plačati pa le mora vse Mehika. To je gotovo največja goljufija in vbogi Maks si zdaj ne ve pomagati. Huares pa pozna našo deželo; o Francozih noče ničesar vedeti, zato ga imamo radi. Pri tem je pa treba denarja. Zato je poslal k predsedniku Združenih držav, da bi se z njim zvezal in mu posodil denar. Pred nekaj dnevi se je poslanec vrnil in prinesel poročilo, da Združene države nočejo ničesar vedeti o mehikanskem cesarju, ki so ga postavili Francozi in da so nam dali trideset milijonov dolarjev posojila. Nekaj milijonov je že na potu. Peljali jih bodo skozi Ljano estakado k Huaresu. O tem so pa Francozi nekaj slišali, in mogoče je, da bodo hoteli prevoz denarja napasti. Ako bo sila in če bo nemogoče, spraviti denar naprej, ga bodo pripeljali sem v Gvadelup in za nekaj časa skrili v moji hiši. Zato se moramo bati Francozov. Poslali bodo gotovo ogleduhe in meni se dozdeva, da je ta Francoz tu notri tudi špijon. Govori le prav malo in se niti ne ozre od okna, da bi ja natanko videl, kaj se godi zunaj. Celó Tebe ne pogleda.“

Resedila je to bolje vedela, reči pa ni hotela.

„Ne verjamem, da bi imel oči ogleduha,“ je rekla.

„Ne? Tedaj se pa motiš! Vedeti pa moraš, da se diplomatu takoj vidi, kako velik mož da je. Zato se

raje ne bom več pokazal Francozu. Na obrazu bi mi lahko videl, da spadam k visoki šoli. Zato mu postrezi sama. Toda prosim Te, ne daj se izpeljati, da sem pripadnik Huaresov!“

Skrila je nasmehljaj in odgovorila:

„Ne skrbi! Saj imam od Tebe diplomatično žilo. Ne bo me vjel, ne.“

„Da, sam verujem, da imaš to žilo. To se podeduje od očeta na hčer, ne da bi se vedelo, odkod pravzaprav pride. Vrni se v gostilno in dobro igray svojo ulogo. Bodi ljubeznjiva z njim, kajti dober diplomat ujame svoje sovražnike s smehljajem, to vem še iz Ribnice.“

Šla je nazaj v sobo, kjer je gost ves čas sam sedel. Resedila je sedla na svoj navadni prostor pri oknu, ne da bi spregovorila besede, ker je pa tudi gost molčal je sklenila, da prične pogovor.

„Ali ste res Francoz, senor,“ je vprašala.

„Da,“ je odgovoril. „Ali morda izgledam, kot človek, ki bi Vas mogel nalagati?“

„Ne,“ je odkritosrčno priznala. „Mislila sem le, da ste se šalili, ker tukaj ne ljubijo Francozov.“

„Jaz tudi ne.“

„Ah,“ se je začudila. „In vendar ste sami Francoz.“

„Da. S tem sem pa le hotel reči, da sem bil rojen na Francozkem. Nikoli več se ne bom vrnil v svojo domovino.“

„Ali ste jo zapustili prisiljeni?“

„Ne. Prostovoljno sem šel. S svojo domovino nimam nič več opraviti!“

„To mora biti žalostno!“

„Ne tako žalostno, kakor druge reči!“

„Druge reči? Katere menite?“

„Nezvestoba in izdajstvo.“

„Ste tudi te pretrpeli?“

„Žalibog!“

„Od kake ljubice?“

„Da.“

Pri tej besedi se je melanholični izraz njegovih oči jasneje pokazal. Toda njegov odgovor je vzbudil radovednost deklice, na vsak način je hotela še več izvedeti in torej vprašala:

„Ali Vam je postala ljubica nezvesta?“

„Da.“

„Torej je bila gotovo trdosrčna, brezznačajna deklica, senor?“

Pri tem je imel njen obraz tak izraz odkritosrčnosti, da je moral opaziti, da bi mu ona ne bila nezvesta. Vendar se ni izpremenila nobena poteza njegovega resnega obraza. Dejal je le:

„Bila je več kot to. Bila je hudobna.“

„Smem vedeti njeno ime?“

„Imenovali so jo Minjon.“

„Minjon? Poprej mi je tako ugajalo to ime, zdaj ga pa ne maram več. Toda senor, gotovo se še žalostite radi nje?“

„Da.“

„Torej ste jo zelo ljubili?“

„Zelo, senorita!“

Odgovorjal je tako kratko in priprosto, toda ravno to ji je najbolj dopadlo. Kdo drugi bi gotovo ženski kaj takega zamolčal, si je mislila.

„Torej jo morate pozabiti, senor.“

„To ne gre. Sicer je ne ljubim več, toda storila me je tako nesrečnega, da je ne morem pozabiti.“

„Tega ne razumem, senor. Kakor morete biti nesrečni, če je več ne ljubite.“

„Ker moja nesreča pravzaprav ni posledica njene nezvestobe, ampak njenega izdajstva.“

„Ah, gotovo je kaj slabega govorila o Vas?“

„Da.“

„Pa je bila to laž?“

„Ne, bila je resnica.“

Pri teh besedah ji je bilo vendar nekako čudno in tuje pri srcu. Ni vedela odkod, toda vprašale je dalje:

„Kaj ne, zdaj ste samo v šali govorili?“

„Zakaj bi se z Vami šalil, seniorita? Povedal sem Vam resnico.“

Sklonila je glavo. Razočaranje se je bralo na njenem obrazu. Rekla je bolj mrzlo, kakor poprej:

„Oprostite, da sem Vas nadlegovala s svojimi vprašanji. Kolikrat ste prišli k nam, ste vselej tako tiho in žalostno sedeli, da ste se mi smilili. V Vaših očeh je vedno, kakor bi se hotela solza utrniti iz njih.“

„Dobe se včasih ljudje, ki nosijo polno solz v sebi, toda so preponosni, da bi to pokazali.“

„O, jaz sem pa vendar opazila. In mislila sem si, da bi Vas morda prijazna beseda zveselila. So ljudje, ki se človeku popolnoma nič tuji ne zde, senor. Ste to že skusili?“

„Da, toda šele tukaj pri Vas, seniorita.“

Resedila je zardela. Zapazil je to in opravičevaje nadaljeval:

„Ne smete mi zameriti teh besed, če sem Vas z njimi žalil, bom odšel in se nikoli več vrnil.“

„Ne, tega ne smete, senor,“ je hitro rekla. „Zelo bi mi bilo ljubo, da bi Vas manj žalostnega videla,

kakor dozdam. Ne bom Vas več povpraševala, toda rada bi vedela Vaše ime.“

„Imenujte me Mazon, seniorita.“

„Mazon? To je francosko ime. In Vaše krstno ime?“

„Edvard.“

„Edvard? Ah, kakor ‚črni Edvard‘, o katerem je moj oče poprj pravil. Vi imate tudi takšno črno brado, kakor jo baje on nosi. In tudi Vi ste močni, kakor pravijo o njem.“

„Da, močan sem, toda svoje moči nisem prav porabil.“

„Kako mislite to, senior?“

Žalostno je zrl skozi okno in odgovoril:

„Bil sem garoter.“

„Garoter? Tega ne razumem, kaj pomeni to?“

„V Vašem nedolžnem življenju še niste slišali kaj takega, vedite torej, senora, da v velikih mestih, v katerih živi milijone ljudi skupaj, tisoči in tisoči zvečer ne vedo, kje bi zjutraj dobili kruha. Še slabše se godi pa onim, ki si zvečer reko: Če po noči ne ukradeš kruha, moraš jutri lakoto trpeti. To so sužnji zločina. Mnogo izmed njih je popolnoma nedolžnih. Oče vzgoji sina in mati hčerko za zločince; čuta, kaj je prav in kaj ni prav, nimajo in tako žive ti ljudje, kakor lisica ali lev, katerih narava zahteva rop ali tatvino.“

„Moj Bog, to mora biti pa zelo žalostno!“

„Bolj žalostno, kot si mislite.“

„In Vi, senior? Hoteli ste govoriti o sebi.“

„Da. Tudi jaz sem bil taka roparska žival.“

„Nemogoče!“ je prestrašena zaklicala.

„Žalibog! Sicer ne tožim nikogar, toda ubogati sem moral svojega očeta. Bili smo ubožni in smo se naučili

delo zaničevati. Moj oče je bil slaboten in je kradel; jaz sem bil pa močan in sem garotiral; to se pravi, po noči sem hodil na ulice in sem boljšim ljudem, ki so me srečali z zanjko zadrgnil vrat ter jim v nezavesti izpraznil žepe. Zapeljali smo tudi mojo sestro. Zoperstavila se je nam in skočila v vodo, da se utopi. Doktor Strnad, o katerem je poprej Vas oče pravil, je skočil za njo in jo rešil.“

„O moj Bog, kako je vse to strašno,“ je zaklicala deklica.

Postala je smrtnobleda. Pred njo sedi mož, edini, kateremu bi rada podarila svojo ljubezen, in ji pripoveduje, da je zločinec. Zakaj ta strašna odkritosrčnost. Tresla se je na vsem životu.

„Da, strašno je to,“ ji je odgovoril, „toda prišlo je še hujše. Nobeno pošteno dekle bi me ne ljubilo. Seznanil sem se z ono Minjon. Ljubila sva se in dal sem ji vse, kar sem naropal. Pozneje sem se seznanil z nekim hudobnim človekom; morda še zveste kedaj in kdo je bil. Ponujal mi je veliko denarja, če storim zanj zločin. Na videz sem bil zadovoljen; toda varoval sem onega, ktereга bi moral umoriti in vzel morilcu za kazen ves njegov denar. Hotel sem postati pošten človek, dal sem ljubici vse; ona me je pa goljufala. Z drugimi je zapravila ves moj denar. In ko sem ji žugal, je rekla, da me bo naznanila.“

„Kaj ste potem storili? Ste jo usmrtili?“

„Ne,“ je odgovoril zaničljivo. „Šel sem in delal. Takrat sem mnogo prestal in se bojeval sam s seboj. Toda sklenil sem, da postanem pošten človek in ostal sem, kajti kar enkrat resno hočem, to tudi izpeljem. Šele v družbi dobrih in poštenih ljudi, sem se začel

prav zavedati svojih grehov. To me je pregnalo iz domovine. Pokoriti se hočem in potem umreti.“

Nastala je grobna tišina. V očeh Resedile so bile solze. Ali so bile solze bolesti, odpovedi ali so se v njih svitu bliščale besede svetega pisma o izpokorjenem grešniku, nad katerim je v nebesih večje veselje, kot nad devetindevetdesetimi pravičniki? Globok, globok vzdih se ji je izvil iz prsi; polno in resno mu je pogledala v oči in vprašala:

„Toda, senor, zakaj pripovedujete vse to meni?“

„To Vam hočem povedati,“ je odgovoril. „Mislil sem, da ljubim ono Minjon, toda motil sem se. Šel sem v Ameriko; prehodil gore; puščave in savane; postal sem med tem časom lovec, čegar ime je dobro znano. V samoti sem spoznal svoje srce in ko sem Vas potem ugledal sem spoznal kaj je prava ljubezen. Nisem več mogel biti brez Vas; vleklo me je k Vam, kakor vleče vernika k Madoninim nogam. Toda, ko sem videl, da zro Vaše oči s sočutjem name, obudila se je v meni zavest moje dolžnosti. Svojega srca ne smete podariti nevrednežu; zato sem Vam povedal kaj sem bil, da me zdaj lahko zaničujete. In zdelo se mi je tudi, kakor bi govoril svojemu spovedniku, ali Bogu samemu: Kdor prizna svoje grehe in jih obžaluje, temu bodo odpuščeni. Zdaj pojdem od tod in se ne bom več vrnil, toda prosim Vas, da molčite o vsem, kar sem Vam povedal, ker bi sicer mnogim škodovali, katerim sem zdaj potreben. Moral bi povsem zapustiti ta kraj.“

Vstal je in prijel za puško. Tudi Resedila je vstala. Njen obraz je bil še bledejši, kakor poprej. Stopila je k njemu in mu rekla:

„Senor, zelo odkritosrčni ste bili napram meni.“

Bodite še zadnjikrat in mi povejte, če ste francoski ogleduh?“

„Ne, nisem!“

„Ali smem to vrjeti?“

„Tako, kakor bi Vam bil Bog sam povedal.“

„In tudi ne držite s Francozi?“

„Ne, sovražim Francoze in njih cesarja, ki vlada le s krvjo in lažjo. Usmrtil bi ga, ker je zdaj zopet zvalil dobrosrčnega in plemenitega Maksa v pogubo, toda tudi njegov čas bo prišel! Jaz držim z Mehikanci in ljubim Huaresa. Je Vam to dovolj, seniorita?“

„Da, popolnoma!“

„Torej zdravstvujte!“

„Hočete res oditi, senior?“

„Da.“

„Za vedno?“

„Za vedno od Vas, toda ne iz Gvadelupa. Semkaj bom še dostikrat prišel.“

Globoko ji je pogledal v oči; oči obeh so bile polne solz. Bilo mu je, kakor bi zdaj smel oviti svoje roke okoli nje, ne da bi jo razžalil, kakor bi bila pripravljena svojo glavico položiti na njegovo srce, ne da bi se ga bala; toda premagal se je, njene usode ni smel prikleniti na svojo.

Ko je zapustil sobo, je še vedno stala na istem mestu. Skrila je obraz v roke in začela ihteti, da se ji je telo treslo.

„Edvard, mu je ime,“ je dejala jokajoča. „Kako je močan, kajti premagal je samega sebe, varoval je tudi mene pred samim seboj. Kako težko mu je moralo biti! In kako težko bo tudi meni — morda nemogoče!“

Slišal je njeno ihtenje še med vrati, a ni se obrnil.

Šel je na dvorišče in zahajal konja. Pritrdil je svoj klobuk tesno pod vratom, vrgel puško na ramo in s petami svojih čevljev spodbodel konja. Ne da bi se ozrl na izhod je konj pogumno skočil čez visoko ograjo in zdirjal proti reki. Tam je skočil v globoke valove Rijo Puerka in plaval na drugo stran. Edvard ni čutil mokrote, ki mu je šla skozi obleko in se ni zmenil za vihar, ki mu je tulil nasproti. Šele sredi prerije je konj obstal. Edvard je skočil s konja, da se utrujena žival spočije in napase; ubežati je hotel svoji ljubezni, ne da bi bil gotov, da je to sploh mogoče.

Prijazni bralec že ve, da ta mož ni nihče drugi, kakor Edvard pariški garoter, kterege je Alfonso de Rodriganda nekdanj vzal seboj na Kranjsko, da bi mu umoril grofico Silvo. Iz nekdanjega grešnika, je postal izpokorjenec toda ne s kuto in pepelom, ampak s puško v roki, ki si je postavil nalogo iztrebiti roparsko svojat iz savane. Resedili je zamolčal, da mu splošno pravijo črni Edvard.

Tako je dolgo, dolgo ležal v travi. Konj se je do sitega napasel in tudi mirno ležal poleg njega. Toda nenadoma je poskočil, stresel z grivo in zahrzal; to je bilo znamenje za gospodarja, da se bliža kak človek ali drugo živo bitje.

Takoj je tudi Edvard poskočil in z ostrim pogledom premotril ravno prerijo. Zapazil je jezdeca, ki je v hitrem diru prav proti njemu jahal. Zadovoljno je pokimal.

„Pomiri se,“ je zaklical konju. „Medvedovo Oko, najin prijatelj prihaja.“

Konj je ime tako dobro razumel, da je takoj zopet miren legel.

Bližajočega se je lahko od daleč spoznalo za In-

dijanca. Sicer ni bil indijanski oblečen, ampak imel mehikansko obleko, toda ker je jezdil skoro na vratu konja ležeč, se ga je spoznalo za Indijanca.

V polnem diru je skočil prišedši do Edvarda raz konja. Vedel je, da bo njegov konj nazaj pridirjal. Indijanec je bil še mlad in kdor je poznal Medvedovo Sree, bi takoj videl, da sta si bila s tem zelo podobna.

„Dolgo sem pričakoval svojega rdečega brata,“ je rkel Francoz.

„Misli li moj beli brat, da Medvedovo Oko ne zna jezditi?“ je odgovoril Indijanec. „Ostal sem dolgo, ker sem dolgo prisluškoval.“

„Kje?“

„Bil sem v Pazo del Norte pri Hwaresu, nesoč mu poročilo, da mu bom dal pet sto hrabrih apaških vojakov, da si bo lahko spet osvojil Čikvakvo. Povedal sem mu, da se bom tukaj sešel s svojim belim bratom. Prosil me je naj Ti povem, da obiščeš seniorito Emilijo.“

„To bom takoj storil.“

„Kako dolgo boš ostal?“

„Ne vem, morda en teden.“

„Torej me boš našel v Pazo del Norte. Jahal sem čez Sijero del Dijablo (Hudićevo gorovje) in sem bil že blizu reke, ko sem zapazil sledove treh mož.“

„Indijancev?“

„Belih.“

„Peš?“

„Na konjih.“

„Kako si spoznal na konjskih sledovih, da so jezdecu bele kože?“

„Ker niso jahali drug za drugim, ampak drug poleg drugega. Tako delajo le neumni belokožci, mi Indijanci pa nikoli.“

„Si jezdil za njimi?“

„Da. Jezdil sem več, ko eno uro in opazil, da so se ustavili in razjezdili. Konjem so odvzeli sedla in nameravali tedaj dalj časa počivati. Splazil sem se za njih hrbte in poslušal. Eden je govoril mehikanski in tolmačil: ostala dva sta govorila le francoski.“

„Ah! Kako sta bila oblečena?“

„Kakor lovci, kar pa niso bili.“

„Na kom si to spoznal?“

„Imela sta nove in lepe nože in njih roke so bile bele, kakor sneg na gorah.“

„Najbrž častniki!“

„Moj beli brat ima prav. S tretjim sta govorila, kakor govori le častnik z vojakom. Tudi je imel eden na vratu vrvico, na kateri sta viseli okrogli stekli. Postavil si jih je na nos in gledal skozi, kakor človek, ki ima štiri oči mesto dveh.“

„Ah, nanosnik! Ni dvoma, bila sta preoblečena častnika. Ali je moj rdeči brat kaj razumel njih pogovor?“

„Ne. Ležal sem prav za njimi in lahko vse slišal toda nič razumel, ker sta govorila v hitrem jeziku Francozov. Čakal sem dolgo, da bi zinila kako špansko besedo, toda zaman; zato sem hitro jezdil k Tebi, da Ti to sporočim.“

„Kako daleč je od tu?“

„Jahala bova četrti del časa, ki ga imenujete eno uro.“

„Torej pojdiva hitro!“

Hitro sta zajezdila konja in v najhitrejšem diru podila proti kraju, od koder je prišel Medvedovo Oko.

Po preteku desetih minut se je prerija zvišala. Nastali so griči in holmi, ločeni od globokih prepadov,

in precej poraščeni. Indijanec je jezdil v neko kotlino, kjer je obstal in svojega konja k drevesu privezal. Edvard je storil isto.

„Pojdi za menoj!“ mu je tiho rekel Indijanec.

Splezal je po eni strani kotline navzgor in korakal med drevesi čez obronek v drugo kotlino. Plazila sta se prav tiho po vseh štirih brez vsacega šuma proti dnu.

Obstala sta za nekim grmom. Skozi listje vej sta zagledala okroglo odprtino grmovja, v kateri so sedeli trije možje in brezskrbno kadili cigarete. Ne daleč od njih so se pasli konji.

Govorili so francoski in sicer tako glasno, kakor da bi bili na sejmu in ne sredi divjega gozda.

„Ja, Huares je dokončal,“ je rekel prvi. „Pokadil je svojo zadnjo pipo in zdaj naj gleda, če ga bodo rdeči lopovi napravili za svojega cesarja.“

„Pa, kaj pa je sploh na njem?“ je menil drugi. „Cela vojska je bila le otročja igra. Bilo je, kakor bi z ruto muhe razpodil. Bolj bi se jaz tudi ne potrudil za tega nadvojvoda Maksa.“

„Za tega? Kaj pa misliš! Za tega sploh nič nismo storili. Vzeli smo ga seboj kot slamnatega moža, da bi druge države ne videle v tem, da je osvojitve dežele le nam Francozom v prid. Slamnati mož se bo skoro naveličal in srčno rad odkuril. Morda bo še lepo prosil; da sme domov. Potem postane Bazan predsednik Mehike in njegova stvar je pripraviti take konflikte, da bo cesar Napoleon prisiljen priznati deželo za francosko provincijo.“

„In države?“

„Pa! Potem je že vse gotovo in se ne more več spremeniti.“

„Sploh je pa dežela jako lepa; najbolj mi pa ugajajo dame.“

„Meni se prav tako godi!“

„Pa so res prav ljubke!“

„Celo lepe!“

„Duhovite in strastne!“

„Da, Mehika je dežela osvojitev tudi glede lepega spola. Si-li videl kedaj v Parizu tako lepotico, kakor je ta scenorita Emilija?“

„Vrag, naj jo vzame!“

„Zakaj? Ti je dala torbico?“

„Pravcati koš! In vendar ji pripoznam prvo nagrado glede lepote.“

„Res je, lepa je kot Venera.“

„Da, božja in človeška lepota je združena v nji.“

„Njena bližina me kar omami. Če se dotaknem njene krasno lepe, kakor alabaster bele rame, mi je kakor bi čutil električni tok.“

„Da, in ta vrat!“

„In te prsi! Obupati je skoro, da se nima v posesti take ženske.“

„Vsi vrage, vesel bi bil, če bi jo imel le en teden!“

„O, zelo izbirčna je moj dragi in Ti si le poročnik.“

„In Ti le kapitan, to ni velik razloček.“

„Majorja ima popolnoma v rokah. Zadnjič sem študiral njene oči. V teh temnih blestečih zvezdah leži tisoč nebes in deset tisoč peklov; angel in hudič je obenem.“

„Pustiva to sireno,“ je rekel poročnik. „Kedaj odideva?“

„Tako lahko! Ti imaš še dolgo pot.“

„Da, Ti si na boljšem. V poldrugi uri si lahko

Zavili so okoli grmovja in hipoma obstali, kajti skoro-
bi trčili z jezdecem — —

na cilju, jaz pa moram še pet dni jezdit, da dospem do Čikvakve. Torej enkrat si že bil v Gvadelupu?"

„Že štirikrat. Zdaj ostanem dalj časa, da pričakam svojo kompanijo, ki bo osvojila to gnezdo.“

„Potem boš tam zelo pogrešal dono Emilijo? Ali je pa morda tam kaj jednakega?"

„Poznam le eno samo.“

„Torej vendar eno. Kdo pa je?"

„Edina hči nekega Ribnera, ki je trgovec in najbogatejši mož v tem kraju.“

„Lepa?"

„Da. A ne več tako mlada.“

„Ljubeznjiva?"

„Bolj prijazna bi rekel.“

„Jo je lahko dobiti?"

„Prokleta težko!"

„Torej nič ognja, ali saj kokerije?"

„Niti sledu. Poosebljena mrzla dolžnost je, toda v presneto lepih oblikah. Nežen odkritosrčen objem od nje je gotovo več vreden, nego celo oni done Emilije.“

„Prokleta! Rad bi videl deklico!"

„In jaz bi jo rad imel!"

„To Ti bo težko, morda celo nemogoče.“

„Oho, potem pa nisem vreden biti Francoz. Če hočem je že danes moja. Sploh bi to bilo izvrstno plačilo za napor današnje ježe.“

„Torej si jo vzemi! Toda treba je poguma v tej deželi.“

„Misliš morda, da mi manjka?" je vprašal kapitan razžaljen.

„Morda," se je smejal poročnik. „Če te mehikanske dame nočejo, potem grizejo.“

„Pa! Ali staviva?"

„Za kaj?“

„Za tisoč najfinejših cigar.“

„Top! Častna beseda?“

„Častna beseda! Top!“

Udarila sta in potem je poročnik radovedno vprašal:

„Toda kako boš začel?“

„Hm!“ je mrmral kapitan.

„Je to skrivnost?“

„To ravno ne.“

„Potem povej!“

„Rekel sem Ti že, da sem bil že štirikrat tam in tudi vselej spal v njeni hiši.“

„Vsi vragi! Torej si jo že atakiral?“

„Še ne, toda ogledal sem si dobro vrata in ključavnice.“

„No, dobro si se pripravil! Kakšne so ključavnice?“

„Pariške niso. Ali se še spominjaš, da so takrat, ko sva bila še otroka, imeli na deželi take ključavnice, za katere ni bilo treba ključa.“

„Da, spominjam se!“

„Odpira se čisto navadno s kljuko, ki se rabi obenem kot ključ. V ključavnici je narejena luknja z vijakom, ki se vjema z zarezi na kljuki. Če se vtakne kljuka in parkrat zavrti, se vrata odpro.“

„Te ključavnice so že zelo starinske.“

„Tu v Mehiki ne. Vsa vrata senorja Ribnera imajo take ključavnice in nato se opira moj načrt. Če se namreč kljuko vzame iz ključavnice, se človek zapre, zato tudi taka vrata nimajo posebnih nočnih zapahov.“

„Vsi vragi! Zdaj že slutim, kaj se bo zgodilo.“

„Dalje so si vse ključavnice in kljuke zelo po-

dobne, ker so vse narejene po istem vijaku. Kljuka enim vrat odpira tudi druga.“

„Potem se pa ne more v sobo zapreti.“

„Gotovo ne, toda na to niti ne mislijo v tej srečni deželi. Sploh pa vem kje spi seniorita Resedila.“

„Resedila? Zelo dišeče ime, kakor roženkravt ali rožmarin.“

„Zamojdel! In drugič vem tudi natanko, kje bom jaz spal. In tretjič sem že tudi poskušal, če odpre moja kljuka vrata seniorite.“

„Moder si, kakor kadi Jutranje dežele,“ se je norčeval poročnik. In kako se je obnesla ta poskušnja?“

„Prav dobro! Če kljuko malo namažem z oljem ali lojem, pridem neopažen k postelji seniorite. Ostalo si lahko misliš.“

„Klicala bo na pomoč!“

„Dekle, ki se vzbudi v objemu ljubezni! Pa! To povej komu drugemu, ne pa meni, ki imam že skušnjo v tem! Prepričan sem, da se mi ni ničesar bati.“

„Želim Ti veliko sreče! Poročati mi pa moraš obširno!“

„Kajpada!“

„O sreči, ali nesreči!“

„Ob sebi umevno. saj gre za častno besedo. Vse boš tako obširno zvedel, kakor če bi bil ta lopov, ki mu pravijo ‚črni Edvard‘, zraven.“

„Da, lopov je ta vrag. Njega se mora naša vojska bolj bati kot deset drugih ogleduhov.“

„Deset? Reci sto!“

„Zlasti ker ni le zvit, kakor podlasica, ampak tudi pogumen, kakor hudič. Rad bi zaslužil nagrado, ki jo je Bazen razpisal na njegovo glavo.“

„Kolika je že?“

„Najprej tri in potem pet tisoč frankov. Huaresu je več koristil, kakor cela armada. Ta človek je nevarnejši, kakor Južni Panter, ki je vendar tudi slaven, ali pravzaprav slaboznan. Za vse naše priprave izve takoj, na kak način, to je prava uganka. In če najdemo kako njegovo poročilo, je to natančnejše in obširnejše, kakor naš original. Čudil bi se, če morda že ne ve, da sva bila pri Komanbih. Našo pogodbo, da bo nam šest sto teh hudičev na razpolago kajpada ne bo takoj izvedel, vsaj ne pred časom. In potem je zanj in za Huaresa prepozno.“

Kako rad bi Edvard tem možem povedal, da že zdaj vse ve, toda s to šalo bi prav tako vse preprečil.

„Torej kedaj bo dospela Tvoja kompanija v Gvadelup?“

„Od danes v petih dneh. Marširala bo ob Rijo Konha, in kjer se ta izliva v Rijo del Norte, prekoračila tega ter od tam direktno v Gvadelup. Ta namera se nikakor ne more ponesrečiti, noben človek ne ve o tem niti major, ki misli, da gre pri tem le za demonstracijo. Zdaj pa pojdiva, ker moram še pred nočjo dospeti v Gvadelup.“

Odjahali so. Tudi oba poslušalca sta se vrnila h konjem. Tu je vprašal Indijanec:

„Je-li moj brat kaj slišal?“

„Da.“

„Kaj važnega?“

„Zelo. Od danes v petih dneh bo kompanija Francozov napadla Gvadelup.“

„Uf! Kaj boš storil?“

„Prosim Te za pomoč.“

„Prišel bom s petsto Apahi, toda obljubiti mi moraš, da nič ne poveš poprej Huaresu.“

„Zakaj?“

„Ker bo potem poslal svoje ljudi, ki nam bodo odvzeli plen. Moji vojaki ne dobijo plače, zato moram skrbeti, da dobijo plen.“

„Plen in skalpe, dobro. Toda jaz bom zraven.“

„Kje se dobiva?“

„Natančno opoludne pri velikem hrastu na Hudičevem gorovju.“

„Ali se boš že do tedaj vrnil iz Čikvakve?“

„Da. Vzeti bom moral mnogo konj in Ti svojega takoj zdaj dam, da bo potem svež in krepak. Pa še nekaj sem slišal.“

„Kaj?“

„Ti ljudje so bili pri Komanhilih, ki bodo s šeststo možmi pomagali premagati predsednika Huaresa.“

„Kedaj pridejo?“

„Ne vem.“

„Kateri vodja jih bo vodil?“

„Tudi tega niso povedali; izvedel bom pa še gotovo.“

„Torej se bom ločil od svojega brata, ki bo lahko sam šel v Gvadelup.“

„Tam bo danes eden teh častnikov, katere sva poslala, spal.“

„Uf,“ se je vodja začudil.

„Omenjeni je kapitan kompanije, katero bomo uničili. Ostal bo tam, da jo počaka in si trdnjavo poprej ogleda.“

„Kaj bo moj brat z njim naredil?“

„Morda ga usmrtilim, da ga kaznujem za čin, ki ga hoče izvršiti.“

„Smem vprašati svojega brata, kaj namerava?“

„Napasti hoče po noči neko deklico.“

„Tega psa se mora tepsti do smrti. Mi ima moj brat še kaj povedati?“

„Danes ne več!“

„Torej naj ga varuje veliki duh. Ug!“

Ločila sta se. Medvedovo Oko je jezdil z Edvardovim konjem nazaj proti zahodu, Francoz jo je pa peš mahnil v Gvadelup. Imel je dovolj časa, kajti ni se smel pokazati. Od Resedile se je za vedno poslovil in če bi ga kapitan videl, bi ga lahko spoznal.

V mraku je sedel stari Ribnero spet pri oknu in njegova hči na svojem navadnem mestu. Stari je bil še vedno slabe volje in ker je veter še vedno vzdigoval prah, se ni bilo čuditi, da so se veter, slaba volja in prah zmešali v njegovi notranščini v žalostno celoto. Močno je bobnal po oknu in rekel:

„Prokleti veter!“

Hči je pazila na svoje delo in ni odgovorila, zato je renčal dalje:

„Popolnoma ničvreden prah.“

Tudi za prah se deklica ni hotela zmeniti. Zato je stari nekaj drugega poskušal. Nadaljeval je:

„Cel dan nobenega gosta; samo raztrgani dolgin.“

Ker tudi zdaj hči ni odgovorila, je jezen poskočil in zaklical:

„No, morda ni bil? Ali je bil kdo drugi?“

„On je bil,“ je kratko odgovorila.

„To sem tudi hotel imeti! Kako si z njim ravnala?“

„Kakor si Ti zahteval!“

„Kako pa? Si se mu diplomatično nasmejala?“

„Da.“

„Si spoznala v njem špijona?“

„Ne.“

„Potem vsi Tvoji diplomatični pogledi niso vinarja vredni in tudi ni res o podedovanju od očeta na hčer. Zdaj tudi vem, zakaj ne misliš na možitev. Manjka Ti namreč nadarjenost politično postopati z njim. Toda to se bo že še našlo. Sam Ti poiščem moža in če tega ne vzameš, Te pošljem v samostan. Tu je pravi kraj za Tebe. Kajpada je to čuden korak, namreč od ribniškega pokolenja z dimniki in morsko redkvijo v samostan, toda saj nočeš drugače. Stoj, tam prihaja jezdec! Če pride k nam, ga vprašaj, če še ni oženjen!“

„To se ne spodobi!“

„Kaj? To se ne spodobi? Vedeti moram, kdo pri meni občuje. Jaz imam hčer za možitev in ne trpim nobenega gosta, ki bi bil oženjen. Ah, nebesa, bogati iskalec zlata je, ki je že štirikrat spal pri nas. Se-li spomniš, če ima ženo, ali ne?“

„Vprašaj ga vendar sam!“ je nevoljno odgovorila.

„Da, to bom tudi storil; jaz sem ja, ki ima pripravnost zato, kajti v Ribnici sem bil tri leta cerkveni pevec in sem pel, kakor škrjanec.“

Pri teh besedah je šel ven, da pozdravi bogatega gosta. Skoro je stopil z njim v sobo. Bil je francoski kapitan, ki se je izdal za iskalca zlata.

„Ali danes tudi lahko ostanem čez noč pri Vas, seniorita?“ je uljudno vprašal.

„Vprašajte očeta!“ je odgovorila.

„On mi je že dovolil.“

„Torej ni potreba mojega dovoljenja. Oče je gospodar v hiši.“

Rekla je to sicer uljudno toda kratko. Novi gost, ki jo je zasledoval s poželjivimi pogledi, ji ni bil simpatičen.

Naročil je čašo julepa, katerega mu je krčmar sam

prinesel in potem sedel k oknu. Premišljeval je, kako bi tujca izpeljal, če ta še ni oženjen. Rekel je:

„Močan veter!“

„Prav neprijetno,“ je dejal tujec.

„Samo tu v trdujavi, zunaj je pa prijetno.“

„Strašansk prah!“

„Svež zrak? Da, to je glavna stvar. Pri takem vetru mora biti človek oženjen, da žena skrbi, da so vrata in okna zaprta. Jo imate tudi Vi, senor?“

„Kaj? Vrata?“

„Ne, ženo.“

„Nimam, še nisem oženjen.“

Stari je zmagonosno pogledal hčer in nadaljeval:

„Toda četa in mater imate?“

„Ne.“

„Strica?“

„Ne.“

„Teto?“

„Ne.“

„Tudi ne drugih sorodnikov?“

„Ne.“

„O dios! Kaj pa počnete potem z zlatom, ki je najdete?“

„Spravim je za ženitev.“

„Ah tako! Potem ste že zaročeni?“

„Ne.“

„Morda zaljubljeni?“

„Tudi še ne.“

Kapitan je pri tem pogledal deklico; stari je to zapazil in spravilo ga je v najboljšo voljo. Povpraševal je naprej:

„Kako se pa pišete?“

„Moje krstno ime je Peter.“

„Dobro, senor Petro, povejte, kaj hočete za večerjo?“

„Kaj pa imate?“

„Imamo vse!“ je dejal krčmar ponosno.

„Jem le malo svinjskega stegna z vinom.“

„To je gotovo Vaš ukus?“

„Seveda.“

„Kakšen ukus pa imate glede cvetic?“

„Najbolj ljubim resedo.“

Odgovoril je tako, ker je vedel, da je hčeri ime Resedila.

Zopet je stari Ribnero zmagonosno pogledal na deklico in nadaljeval:

„In glede žensk?“

„Blondinke imam rad.“

„Obraz?“

„Lepo bel in lica z lahno rdečico.“

„Usta.“

„Majhna in bohotna, pripravna za poljubovanje, z malimi, belimi zobki.“

„Postava?“

„Ne predolga pa tudi ne prepolna, suhe ženske sovražim.“

„Roka in noga?“

„Ne premajhna, pa tudi ne prenerodna.“

Opisal je Resedilo prav natančno. Ribnero je bil vesel in rekel:

„Čisto moj ukus imate, senor. . . Moja ranjka žena je sicer imela črne lase, sicer je bila pa ravno taka, kakor ste zdaj opisali. Taka je postala tudi moja hči in dobila je le še od mene plave lase. To je namreč pravo pokolenje od očeta na hčer. Ribnica je tudi slavna radi plavih las.“

„Ribnica? Kaj je to?“

„To je moje rodno mesto. Je veliko večji kot Kurja vas ali Kravja dolina v Ljubljani in ima najboljši zrak za plave lase.“

Hvalil bi bil še nadalje svoj rojstni kraj, toda zunaj se je začul zvonček, znamenje, da je nekdo stopil v prodajalnico. Odšel je in mimogrede pomenljivo pogledal Resedilo.

Komaj je oče odšel, je kapitan vstal in hodil semintja po sobi. Delal je različne opazke, da bi spravil pogovor v tek, a ni se mu posrečilo. Resedila je še vedno mislila na pogovor z Edvardom. Najraje bi bila sama, da bi se mogla izjokati. Zdaj je pa prišel ta človek, ki je speljal očeta v smešnosti in začel nji dvoriti. Odgovarjala mu je kratko in ko se je drznil položiti roko okoli njenega stola, je vstala, da bi ušla.

„Oprostite, senor,“ mu je rekla. „Moram v kuhinjo, da pripravim večerjo.“

„Iz tako lepih rok mi bo še enkrat bolj dišalo,“ je rekel in jo prijel za roko.

Odtegnila mu jo je hitro in dejala:

„Potem obžalujem, da Vam bo dekla narezala pleče.“

Pri teh besedah je odšla. Gledal je za njo in dejal:

„Aha, prevzetna je tudi. To mi je ljubo, kajti potem me še bolj zanima. Lepa je. Tak oče ni vreden tako lepe hčere. Potrudil se bom, da dobim stavo.“

Ker je imel Ribnero v prodajalnici in njegova hči v kuhinji opravilo, je ostal tujec do večerje sam. Ko je povečerjal je odšel v svojo spalnico. Tam je potegnil kljuko iz svojih vrat in jo poskušal na vratih Resedile. Odprla je in s tem so bile priprave za nameravani napad dovršene.

Edvard je že pozno po noči dospel v trdnjavo. Takoj je šel k Ribnerovi hiši, ker je vedel, da gredo zgodaj spat.

Plazil se je okoli hiše in opazil, da je Resedila še v kuhinji. Na dvorišču je ležala lestva, ki bi gotovo segla do okna ljubljene deklice. Ali naj jo pristavi? To bi se gotovo ne zgodilo brez šuma in zategadelj bi Resedila trpela na dobrem imenu. Ne, sklenil je drugače ravnati.

Šel je v hišo in po stopnjicah navzgor. V kotu je ležalo kup vreč in starih odev; v te se je popolnoma zavil, da ga ni bilo nič opaziti in čakal, kaj pride.

Najprej je prišel kapitan in na videz šel spat, toda Edvard je opazil, da je potem previdno in tiho poskušal ključavnico. Potem je prišla Resedila in za njo oče, ki je zaprl hišna vrata. Družina je spala v stranskem splotju. Postalo je vse tiho in mirno. Edvard si je mislil, da bo kapitan počakal, da deklica zaspi; zato se je čutil varnega in se izkopal iz odev.

Čakal je čez eno uro. Naposled je slišal lahen šum, ki ga je moglo čuti le prav dobro uho.

„Zdaj-le prihaja!“ si je mislil.

Še bolj pazljivo je poslušal in začul od vrat, kjer je spala Resedila, lahko škripanje, kakor bi se železo drgnilo ob železo.

Edvard je pomolil glavo iz odev in videl kapitana, ki je previdno odprl vrata v dekličino spalnico. V sobi je gorela nočna luč in Resedila je ležala tako, da jo je Edvard lahko opazil.

Ko je prišla v svojo sobo, je še nekaj časa jokala in potem legla spat. Spanec jo je premagal. Ležala je v tenki, beli nočni srajci, ki ni zakrivala njenih lepih ramen. Na eni rami je bila pentlja odprta in videle so

se kakor marmor bele prsi, ki so se vzdigovale in padale v lahni, mirni dihih. Tako krasne si kapitan ni predstavljal deklice; tiho je zaprl vrata za seboj in se splazil k postelji.

V trenutku je stal Edvard pri zaprtih vratih. Oslinil je kljuko, da ne bi škripala, jo obrnil in odprl malce vrata, da je lahko vse videl.

Kapitan je stal pri postelji, zatopljen v lepote krasne deklice. Ni se mogel vzdržati, položil je usta na njene ustnice in jih poljubil.

„To mi poplačaš!“ je mislil zunaj levec. „Ta naj Ti bo dovoljen, toda nobeden več!“

Resedila se je vzbudila, toda predno se je še popolnoma zdramila, zatisnil ji je kapitan z roko usta, da ni mogla zavpiti.

„Ne oglasite se, senorita!“ je rekel tiho. „Sicer Vas usmrtilim!“

S široko odprtimi, strahu polnimi očmi ga je pogledala in se ni upala braniti.

„Če slišite moje besede, zatisnite dvakrat oči,“ je zapovedal.

Dala je zahtevano znamenje.

„Če mi obljubite, da ne boste kričali, dam roko proč od ust. Hočete?“

Zatisnila je spet oči in potem je kapitan odvezel roko.

„Kaj hočete?“ je vprašala zardela sramu in strahu.

„Vas, samo Vas!“ je odgovoril.

„Kako ste prišli noter?“

„S kljuko svojih vrat.“

„Odidite, prosim Vas! Odidite za božjo voljo!“

„Ne grem poprej, dokler ne dosežem Tvoje ljubezni, Ti krasotica!“

Hotel se je pripogniti k nji, toda sunila ga je od sebe. Potegnil je nož izza pasa.

„Voli!“ je rekel. „Ljubezen ali smrt!“

„Smrt!“ je odgovorila.

„Da, smrt!“ se je zaslišal glas za njima.

Kapitan se je prestrašen ozrl in zagledal pred seboj prerijskega lovca. Vzdignil je nož, v istem trenutku ga je pa zadela Edvardova pest, da se je brez zavesti zgrudil na tla. Vse se je tako bliskoma zvršilo, da deklica ni utegnila zakričati. Zdaj je zašepetala:

„Senor Edvard! Moj Bog, kaj je to?“

Zavila se je v odejo, da je le prestrašen obrazek gledal iz nje.

„Ne bojte se me, senorita,“ jo je pomiril Edvard s prosečim glasom. „Nisem prišel, da bi Vam kaj žalega storil, ampak da Vas varujem.“

„Jeli to res?“ je šepetala olajšana.

„Prisegam Vam pri vsem, kar je Vam in meni svetega! Mnogo krivic sem že storil, toda takega lopovstva še nikdar.“

„Srčna hvala! Kako sem se prestrašila! Toda kako pridete Vi do tega?“

„V gozdu sem poslušal dva francozka častnika, ki sta stavila, da Vas bo danes eden premagal. Hitel sem, da Vam pomagam. Najprej sem ga mislil skozi okno ustreliti, toda to bi bilo neprevidno, ker bi ljudje mislili da je bil ljubimec pri Vas, katerega je drug ljubosumni ljubimec ustrelil. Zato sem se splazil v hišo, da brez šuma uredim zadevo.“

„Kljub temu bodo izvedeli, da so bili moški v moji sobi.“

„Noben človek ne bo izvedel. Za to bom jaz skrbel, senorita!“

„O Bog, kako se nam bo godilo, ker je Francoz.“

„Da, francozki kapitan je, ki je bil pri Vas kot ogleduh; več Vam ne smem povedati.“

„Toda kaj se zgodi z njim? Ali ste ga ubili?“

Razburjenost in strah sta jo tako prevzela, da je na vse pozabila. Vzela je roki izpod odeje in se sklonila po koncu, ne da bi na to mislila, da jo vidi njen ljubljeneec.

„Mrtev ni, zavedel se bo kmalu.“

„Nesite ga v njegovo sobo, senor! Posvetila Vam bom!“

Nekaj časa je pomišljeval, potem se je na njegovem obrazu pojavil smehljaj, ki ga ni mogla razumeti, bil je smehljaj sodnika, ki ravna po postavi: oko za oko, zob za zob.

„Dobro,“ je odgovoril. „Slušal bom Vaše povelje in ga nesel v njegovo sobo. Vi pa ostanite v postelji, ni Vam treba truditi se zanj ali zame.“

V njegovem glasu je nekaj ležalo, da se ni upala ustavljati.

„Storite, kar hočete, senor, samo da bi nikdo ne izvedel!“ je prosila. „Odnosite ga, tamle je njegova kljuka. Lahko noč, senor!“

Ponudila mu je roko. Vzel jo je in pritisnil na srce in ustnice. Pustila mu jo je in pristavila:

„Obvarovali ste me danes velike sramote, ali Vas smem nekaj prositi?“

„Govorite, senorita!“

„Ne dajte, da se za vedno ločiva!“

„To želite le iz hvaležnosti?“

„Ne,“ je odgovorila odkritosrčno.

„Ali iz usmiljenja?“

„Tudi ne.“

„Je-li to res, senorita?“

„Prisežem Vam!“

„Srčna Vam hvala! Videli me boste spet.“

Oko mu je zablščalo v neskončni sreči. Opazila je to in globoka rdečica ji je zalila lica. Vprašala je:

„Ali mi odpustite nekaj?“

„Kaj?“

„Da me je ta mož videl tukaj!“

„Da, če tudi meni odpustite, da sem Vas jaz videl.“

Šele zdaj se je spomnila na svoj položaj; spet je zardela, toda vendar stegnila svojo lepo, kakor sneg belo roko in rekla:

„Tu, moja roka, ne jezim se na Vas. Saj ste moj rešitelj in zaupanje imam do Vas.“

„Zaupanje? Zaupanje? Je-li res, senorita?“

„Da.“

„Zaupanje, o moj Bog!“ je globoko vzdihnil. „Vse veste in vendar mi zaupate! To mi da novo življenje!“

Pokleknil je pred njeno posteljo, jo prijel za obe roki in zagrebil čelo v nje. Oprla se je na komolec, približala svoje lice njegovi glavi in šepetala:

„Da, senor Edvard, zaupam Vam! Mnogo ste grešili, a tudi mnogo trpeli. Prepričana sem, da ne boste nikoli več kaj krivičnega storili.“

„Nikdar, nikdar!“ je ihtel.

Ničesar bolj ne dirne ženskega srca, kakor solza močnega, značajnega moža. Tudi njene oči so se napolnile s solzami. Njena duša je trepetala v svetih občutkih, in s tihim glasom je dejala:

„Poglejte me, senor! Vzdignite k meni svoje obličje!“

Ubogal jo je. Sklonila je k njemu glavo in ga poljubila na čelo in na ustnice; potem je nadaljevala:

„Še nikdar nisem moškega poljubila. Mislite si, da Vam je Bóg poslal te poljube v znamenje, da je Vam odpustil! Ne živite več tako žalostno in turobno, verujte spet trdno in veselo v Boga, ki bo uslišal mojo molitev in Vas pomilostil! Lahko noč!“

Poslušal jo je, kakor bi poslušal angelja. Obraz mu je bil razsvetljen, kakor pastirjem v Betlehemu, ko so začuli veselo sporočilo: „Rešenik se Vam je danes narodil!“

„Lahko noč!“

Več ni mogel izpregovoriti. Še enkrat je sklonil glavo na njene mehke ročice in zapustil nesoč kapitana sobo. Nesel ga je v njegovo spalnico, kjer je še luč gorela. Zvezal mu je roke in noge in ga z lasom, ki ga je odvil od pasa, spustil skozi okno na dvorišče. Potem je tudi sam splezal po lasu na tla.

Šel je v hlev. Sicer ni bilo luči v njem, toda posrečilo se mu je najti kapitanovega konja in tudi sedlo. Izvlekel je konja iz hleva in privezal njegovega gospodarja nanj. Potem je vzel še neosedlanega konja iz hleva in ga zajezdil. Vodeč kapitanovega konja za uzdo je jahal najprej počasi in potem v najhitrejšem diru proti preriji.

Časa ni smel izgubiti, kajti v petih dneh se je moral že vrniti. Da je vzel konja zase, ni bila tatvina, ker se je smelo poljubno vzeti konja, le da se ga je potem izpustilo, da je lahko nazaj pritekkel. Po vžganem znamenju je vsak posestnik spoznal svojega konja.

Edvard je preplaval reko Puerko in potem dirjal čez gore in doline vedno proti jugozahodu. Kapitanu se je že davno vrnila zavest, toda sklenil je molčati.

Beračeve skrivnosti ali preganjanje okoli sveta

Velik roman, poln
razkritja skrivnosti
spisal človeške družbe
kapitan

Ramon Diaz

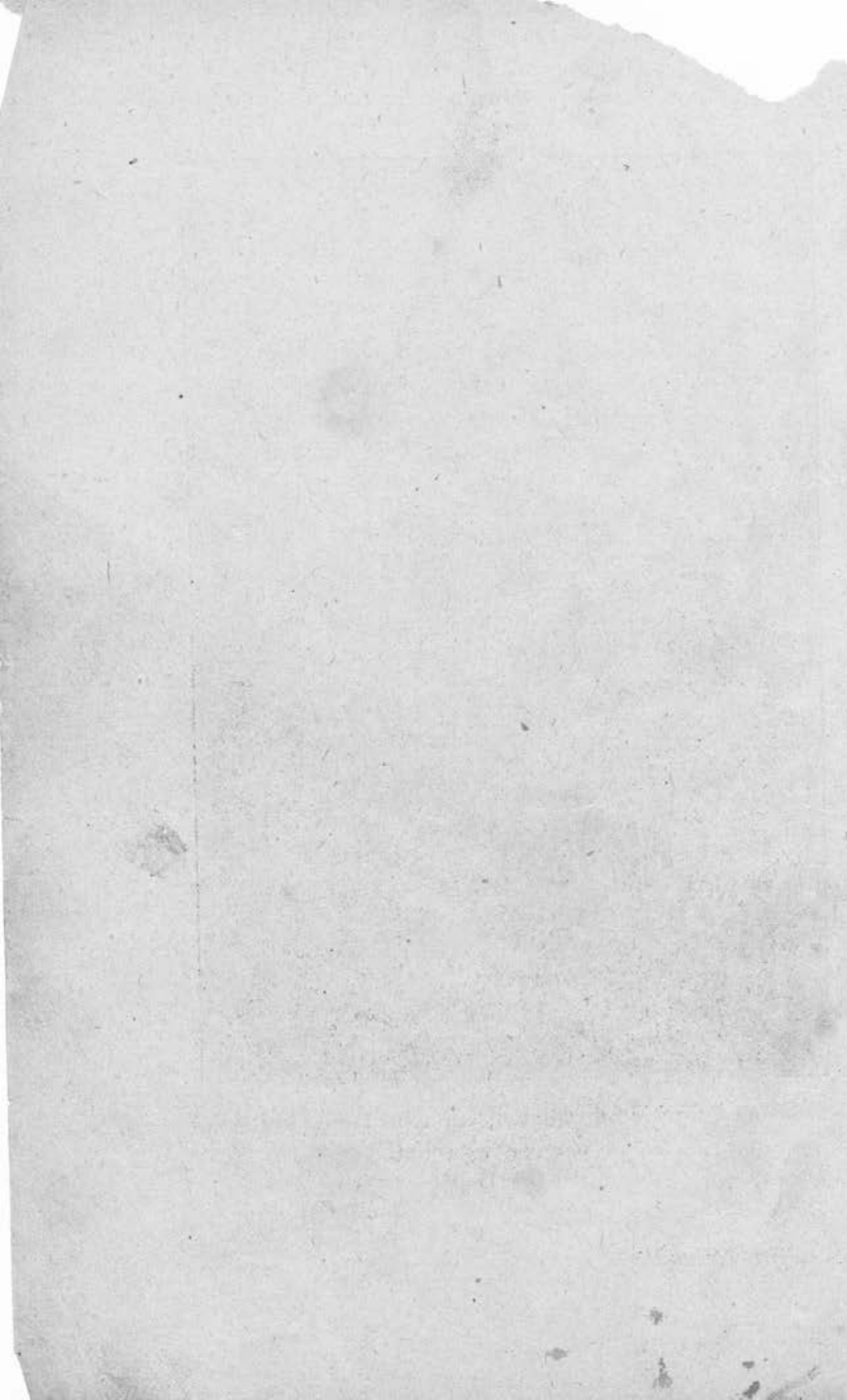

de la Escosura.

Založila knjigarna
Josip Rubinstein na Dunaju.

Visoko na konju je bil podoben bojnemu bogu, katerega se ni mogoče ustavljati.

„Kljub svoji boleznì stojite pred menoj tako krasni, tako lepi, da mi je vsa kri razburjena.“

„Zato Vam svetujem, da si daste kri pušcat. Taka razburjenost je nevarna.“

„Gotovo! Skoro bi rekel, da me je Vaša lepota spravila v mrzlico.“

„Potem si pa nastavite še pijavke zraven!“

„Danes ste pa res poredni. Najboljše storim, da Vas ostavim.“

„Za vedno?“

„Kaj pa mislite! Saj me vlečete nase, kakor luč vešo.“

„Torej vendar peroti in ne plavuti! To me tolaži. Lahko noč, gospod major!“

„Lahko noč, poredna Emilija!“

Odšel je. Ta pogovor je povzročil Edvardu veliko zabave. Emilija je odprla vrata in vprašala:

„Si-li tu?“

„Da.“

„Pridi! Zaradi varnosti sem majorja obdržala dalj časa, kakor sem mislila. Ali si naju poslušal?“

„Da. Ali nisem prav storil, poredna Emilija?“

„Resnično, ta človek je poslušal!“ se je smejala.

„Misliš, da si v pragozdu, kjer zasleduješ sumljive ljudi.“

„To ni bil gozdni prizor. Toda z respektom povedano: major se mi zdi velik osel.“

„Zakaj?“

„Saj se je poznalo, da si ga za nos vlekla.“

„Ljubezen je slepa in gluha, moj dragi.“

„Pri meni ne!“

„O, spomni se Minjon!“

„Da, takrat sem bil tudi tak osel; zdaj sem pa postal previdnejši. Zakaj pa nisi dovolila ubogemu majorju niti enega poljuba?“

„Ker si Ti tukaj.“

„Ah,“ je navidez začuden zaklical. „To mi je težko razumeti!“

„No ja, prvič sem si mislila, da boš Ti poslušal.“

„In drugič?“

„In drugič, so danes moji poljubi le Tvoji.“

„Toda drugikrat?“

„Molči, sicer si še porednejši od mene. Sploh sva se poprej poljubila za slovo, torej ne smeva pozabiti, da se pozdraviva.“

Objela ga je in mu nudila lepe ustnice.

„No!“ je rekla nestrpno.

Sklonil se je k nji in jo poljubil.

„Ah, vendar!“ je rekla. „Vendar enkrat prostovoljen poljub! Zato Te moram takoj poplačati!“

Z vso močjo ga je pritiskala nase in ga tako poljubovala, da se ji je moral s silo iztrgati iz rok.

„Nehaj!“ je prosil. „Kaj bi dal major, ko bi dobil le četrti del teh poljubov!“

„Vse bi povedal in vse izdal,“ je rekla. „Imam ga na vajetih!“

„Ali Ti je danes kaj povedal?“

„Nič.“

„Škoda! Zato sem tukaj, da bi kaj izvedel!“

„Vsled namišljene bolezní nisem smela veliko govoriti, sploh sem si pa mislila, da boš sam vse našel, kar potrebuješ.“

„To se mi je tudi posrečilo!“

„Ah, si kaj našel?“

„Da, prav mnogo!“

„Kaj? Pojdi k meni!“

Potegnila ga je na divan in mu sedla v naročje.

„Najprej moraš vedeti, da je kompanija že odšla v Gvadelup,“ je rekel.

„O tem ne vem niti besedice! Kdaj?“

„Danes zjutraj še pred dnevom.“

„Torej se je zelo tajno to zgodilo. Toda pravil si mi, da je kapitan rekel, da ne sme major ničesar vedeti o tem.“

„Saj tudi ne ve kam so odšli vojaki.“

„Iz česa sklepaš to?“

„Našel sem le malo opazko o tem, ki se glasi: Druga kompanija danes zjutraj pred svitom odmarširala na ogledovanje.“

„To je pa zelo slabo!“

„Zakaj?“

„Ker so cel dan pred Teboj.“

„To me ne skrbi, ker jih bom gotovo došel. Konjev ne morejo tako menjavati, kakor jaz in tudi ne morejo tako vstrajno dirjati, kakor jaz. Kompanija ljudi potrebuje prostora; ne more si izbirati poljubne smeri in poljubnega pota; jaz pa jezdim naravnost čez drn in strn.“

„Kdo bi si kaj takega mislil od nerodnega kovača! Morda je pa kompanija le šla samo na ogledovanje.“

„Zakaj?“

„Ker bi jo moral srečati!“

„Ni bilo mogoče. Od kapitana sem slišal, da bo jezdila ob levem bregu reke Rijo Konhas; zato sem prihajal po desnem bregu sem, da me ti ljudje ne zapazijo. Ta zadeva bi bila torej v redu.“

„Kaj si še izvedel?“

„Da poveljnik že ve za onih trideset milijonov, katere bodo Združene države poslale našemu Huaresu.“

„Za sedaj nam to ni nevarno, mislim jaz.“

„O vendar, ker tudi že ve, da je del tega denarja na potu. Jutri odidejo dve kompaniji do meje Ljano estakado, da odvzamejo ta denar.“

„Ga bodo dobili?“

„Ne. Skrbel bom zato, da jih mi dobimo!“

„Če jih boste našli!“

„Nič skrbi! Vem za pot po kateri so šli; pogledal sem celo v njih zemljevide in načrte. Nemogoče je, da bi nam ušli.“

„In dalje?“

„Dalje naj se združijo obe kompaniji z ono, ki bi medtem osvojila Gvadelup. Tem se pridruži šeststo Komanhov in cela četa bo hitro odjahala v Pazo del Norte, da vjame Huaresa in vniči zadnji ostanek njegovih privržencev.“

„To je drzno izmišljeno!“

„Kljub temu bi se posrečilo, če bi jaz ne izvedel tega.“

„Francozje pozabijo, da Huares še ni pri kraju s svojo močjo. Pol Mehike čaka na njegov klic, da se mu pridruži.“

„In to se bo tudi v kratkem zgodilo. Toda zdaj sem tu gotov, oditi moram!“

„Že?“ je rekla prestrašena. „Čakaj še eno uro, tako redko Te vidim.“

„Nemogoče! Dolžnost me kliče in Ti si sama rekla, da je sovražnik cel dan pred menoj, niti minute ne smem zanuditi.“

„Saj izprevidim. Če bomo sovražnike hitro pregnali, bo tudi čas prišel, ko Te bom večkrat videla.“

Toda saj tako dolgo počakaj, da Ti dam nekaj živeža seboj.“

„Hvala, ne potrebujem! Kolikor mogoče moram biti lahek in lahko na vsaki hacijendi dobim, kar potrebujem. Ne morem čakati.“

Vstal je. Stala sta si nasproti, eden kakor drugi visok in ponosen, on podoba moške moči in ona ženske lepote.

„O, Edvard, zakaj se nisva ljubila v Parizu?“ je tožila.

„Nesrečna bi bila oba,“ je odgovoril.

„Meniš, da res?“

„Da!“

„Zakaj?“

„Garoter in grizeta? Kam pa misliš?“

„Se-li ne more garoter poboljšati in grizeta predrugačiti?“

„Prvo se lahko zgodi, drugo ne!“

„Ti si neusmiljen!“

„Ne. Resnico Ti povem. Tudi največji hudobnež lahko postane poštenjak, ker ima značaj; dekle pa, ki je okusilo veselje ljubezni, ne bo nikoli zvesta žena.“

„In vendar se motiš. Če bi mene ljubil, postala bi Ti pridna in zvesta žena. Daj mi moža, ki ga lahko ljubim, potem Ti dokažem, da govorim resnico.“

„Dal Bog, da bi ga našel! Nič bi me bolj ne veselilo, kakor videti Tebe srečno. Toda moj čas je tu. Zdravstvuj, Emilija!“

„Zdravstvuj!“

Objela ga je še enkrat in prosila:

„Misli name, Edvard!“

„Gotovo, Emilija.“

„Velikokrat?“

„Da.“

„In varuj se! Tuge bi umrla, če bi izvedela, da se Ti je kaj hudega pripetilo. Kdaj spet prideš?“

„Ne vem, mislim pa, da prav kmalu. Torej lahko noč!“

Žalostna je stala pred njim in stisnila zobe, da ne bi glasno zajokala, toda oči je imela polne solza. Smilila se mu je in ganjen jo je objel in poljubil.

Mehko in brezvoljno je ležala na njegovem srcu in se dala poljubiti, kakor vsihajoča cvetlica od deževnih kapljic.

„O Bog, da bi bilo vedno tako!“

S tem vzklikom ji je pa tudi pošlo premagovanje. Krčevito je pričela ihteti in se mu iztrgala.

„Zdravstvuj Edvard! Bog s Teboj!“

S temi besedami in s pogledom, v katerem se je bral obup globoke tode neuslišane ljubezni, je odhitela iz sobe. Daljše slovo bi jo zmagalo.

Edvard je gledal na vrata, skozi katera je izginila.

„Ali sem res tako trdosrčen, kakor se zdaj zdim samemu sebi?“ je mrmral. „Tako mi je, kakor bi moral samega sebe zaničevati in vendar ne morem drugače. Ne, ne, ne gre! Jaz ljubim drugo in grešnik, ki se je z velikim trudom poboljšal, se ne sme združiti z nečednostjo, ampak le s krepostjo.“

Šel je po istem potu, kakor je prišel, na vrt in zamenjal pri stari vrtnarici, ki ga je navadno sprejela, svojo puško z meniško kuto. Ni slutil, da se podaja v veliko nevarnost.

Poprej, ko se je splazil skozi predstraže je prišel prav blizu francoskega stražnika; ta je slišal šum in potem poslušal, ne da bi kaj več opazil.

„Zdelo se mi je, kakor da bi kdo šel tu mimo,“ si je rekel. „Gotovo je bila kaka žival.“

Tiho je stopal gori in doli in za nekaj časa se mu je poljubilo kaditi. V tej deželi kadi vsak človek cigarete, zato so tudi Francozje večkrat zatisnili oko, če se je na straži kadilo.

Mož je prižgal cigareto in pri svitu zveplenke opazil moške stopinje. Pripognil se je in natančneje pogledal.

„Pa res,“ je mrmral. „Sledovi so še sveži. Nekdo je šel mimo. Kdo je neki bil?“

Prižgal je še več užigalic in videl natančno, kam je šel mož.

„Ta človek se je splazil skozi predstraže v mesto,“ je mrmral. „Bil je gotovo sovražnik, zato moram naznaniti.“

Poklical je najbližjo stražo in mu povedal, kaj je zapazil. To poročilo je šlo od moža do moža do častnika, ki jo je takoj sporočil poveljniku. Temu se je zdela stvar resna, zato je šel takoj s potrebnim spremstvom na lice mesta.

„Pripoveduj!“ je zapovedal vojaku.

„Slišal sem šum — — —“ je ta začel.

„In me nisi poklical,“ ga je prekinil poveljnik.

„Bilo je tako tiho, kakor bi se miš plazila in si nisem mogel misliti, da je od cloveka,“ se je mož opravičil.

„In potem?“

„Potem mi je prišla misel, da natančneje pogledam. Če je bil človek, so se gotovo poznale stopinje, ker so tla mehka. Zato sem prižgal užigalico in našel sled.“

„Dobro! To je lahkomišljenost, naj Ti bo odpuščena, ker si jo popravil. Prižgite svetiljko!“

Storili so to in zasledovali sled, dokler se ni izgubil.

„Lopov je šel v mesto, a se še ni vrnil,“ je rekel poveljnik. „Kjer se mu je posrečilo priti noter, bo prišel tudi ven. Vsi ostanete tukaj! Kakor hitro pride ga primete, ne da bi ga poprej poklicali. Toda ležite na tla, kajti taki dečki so izkušeni. Medtem bom ostalim stražam zapovedal največjo pozornost.“

Odšel je. Bilo je petnajst dobro oboroženih mož, katere je tukaj pustil, torej več kot dovolj za enega samega, ki niti slutil ni, da mu je past nastavljena.

Tiho so ležali vojaki in čakali. Uro za uro je minila. Že so mislili, da ne pride več iz mesta, ali da se je že na kakem drugem mestu splazil skozi straže, ko zaslišijo lahen šum.

„Pozor! Že prihaja,“ je šepetal načelnik.

V naslednjem trenutku so videli postavo, ki je previdno hotela mimo. V istem trenutku pa je že ležala na tleh in trideset pesti se je trudilo ga obdržati.

„Grom in strela!“ je zaklical mož francozki. „Kaj pa hočete od mene?“

„Tebe samega!“ je odgovoril načelnik.

„Torej glejte, da me dobite.“

Napel je vso svojo moč, da bi ušel, toda ni se mu posrečilo. Bilo jih je preveč, ki so ležali na njemu.

Edvard, kajti tega so vjeli, je izprevidel, da se mora udati. Orožja ni hotel rabiti, ker bi mu to pozneje škodovalo. Ako gre prostovoljno z njimi, je bilo še vse upati. V temi se mu je tudi zdelo, da ima več nasprotnikov, kakor jih je bilo v resnici, zato je rekel:

„Pustite me vendar ljudje, saj nočem bežati. Tudi nimam povoda, da bi se skrival pred Vami.“

„Kajpada!“ je rekel načelnik. „Pravkar si pa rekel naj gledano, da Te dobimo. Prižgite svetiljko in posvetite!“

Napravili so svetiljko in si ogledali moža.

„Oborožen je Vzemite mu orožje in ga zvežite!“

Eden izmed vojakov je odvezal Edvardu pas in mu z njim zvezal obe roki okoli života, misleč, da to zadostuje.

Toda izkušen prerijski lovec, ve porabiti vsako okolnost. Ko so mu položili pas okoli života in rok, je držal te kolikor mogoče od sebe tako, da se pas ni popolnoma prijel života. Že, ko je moral vstati, je čutil, da se mu bo z enim samim sunkom posrečilo potegniti desno roko izza pasa in potem pojde leva sama od sebe.

„Kdo si?“ je vprašal načelnik.

„Bakero,“ je odgovoril.

„Ne izgledaš kot tak! Odkod?“

„Iz Čirikota.“

Čirikot je oddaljen le nekaj ur od Čikvakve.

„Kaj si hotel v mestu?“

„Svojo deklico obiskati.“

„Zakaj nisi šel po navadnem potu?“

„Ali nisi tudi Ti skrivaj šel k svojemu dekletu?“

„Dečko, ne tikaj me, sicer okusiš kopito moje puške.“

„Vsakega zovem tako, kakor se mene zove.“

„Toda jaz sem cesarjev vojak! Sploh pa govoriš proketo dobro pariško francoščino. Kako je to?“

„Prav enostavno, ker sem Parižan.“

„In bakero iz Čirikote? To se mi zdi sumljivo. Gospod poveljnik naj gleda, kaj bo naredil s Teboj.“

„Da, k poveljniku, kajti sam vem, da Ti ne boš veliko naredil z menoj,“ je odgovoril Edvard.

„Pes!“

Zamahnil je s puškinim kopitom; Edvard pa je stopil korak proti njemu in zaklical:

„Drzni se, udariti ali suniti, potem Te bo hudič vzel!“

„Ah dečko, zdi se mi, da nisi navaden bakero!“

„Mogoče!“

„Dobro! Peljimo ga na stražnico, potem se bo pokazalo. Naprej!“

¹ Bilo je temno, ko so korakali proti mestu. Edvardu bi bilo lahko osvoboditi roke in uiti, toda potem bi moral ostaviti svoje orožje, ki mu je pa bilo zelo pri sreč. Njegova puška ga je dolgo let spremljevala; ga redila, varovala. Ali naj jo pusti? Ne. Prerijskemu lovcu je njegova puška tako ljuba, kakor njegovo življenje. Zato se je tudi Edvard dal odpeljati, ne da bi poskušal uiti. Upal je, da se bo že našla kaka prilika.

Prišli so v mesto in pred poveljnikovo stanovanje. Stanoval je v prvem nadstropju, v katerem so bila vsa okna razsvetljena. Tu se je vršila tertulija (zabava), katere bi se morala tudi Emilija udeležiti.

Edvarda so najprej peljali v stražnico, ki je ležala v pritličju. Notri je sedelo več podčastnikov pri pijači in pri njih francoska marketendarca.

Če bi Edvarda ne sunili v sobo, bi obstal na pragu in sicer začudenja, kajti v marketendarci je spoznal svojo nekdanjo ljubico Minjon.

Torej tako daleč je že prišla! Njega je izdala in goljufala, zdaj pa je prišla v Mehiko kot vojaška ljubica, od katere lahko vsak zahteva ljubezen.

„Ali ga imate?“ je vprašal stražnik korporal.

„Da, tu!“ je odgovoril narednik.

„Kdo pa je?“

„Pravi, da je bakero iz Čirikota. Meni se pa zdi, da vse nekaj drugega tiči v njem.“

Tedaj je marketendarca vstala iz naročja svojega vojaka, pogledala natančno jetnika in zaklicala:

„Bakero? Ne dajte se goljufati! To je Edvard kovač iz Pariza.“

„Edvard? Kovač? Iz Pariza?“ so vpraševali.

„Da, garoter je bil,“ je odgovorila.

„Garoter?“ je rekel narednik. „Vsi vragi! To je pa nevarno zanj. Da je Parižan, je priznal. No, kako je? Je-li res, kar je rekla ta gospodična?“

Edvard ni več pogledal deklice, odkar jo je spoznal, zdaj je odgovoril:

„Ima-li to vrednost pri Vas, kar pravi vlačuga?“

„Vlačuga?“ je zaklicala marketendarca. „Čakaj, oči Ti izpraskam!“

Silila je v njega, toda narednik jo je odstranil in rekel:

„Stoj! Kdor Tebe razžali, tudi nas razžali. Bo že videl! Predvsem moram pa sporočiti poveljniku.“

Ravno je hotel oditi, ko stopi poročnik v sobo. Edvard je spoznal v njem kapitanovega tovariša, katera je zalotil v gozdu.

„Kaj tako kričite? Kaj pa imate?“ je vprašal.

Vojaki so salutirali in narednik je odgovoril:

„Tu je vjetnik, ki se je splazil v mesto in iz mesta.“

„Oni, o katerem so pravili pred tremi urami?“

„Da.“

Poročnik je vjetnika natanko pogledal in vprašal:

„Kdo pa je?“

„Izdal se je za bakera iz Čirikota, marketendarca pa pravi, da je neki kovač iz Pariza. Obnašal se je zelo nepokorno.“

„Tudi še nepokorno? To poslabša njegov položaj. Kako mu je ime?“

„Edvard.“

Častnik je stopil korak nazaj in zaklical:

„Edvard? Fantje, veste li koga ste morda vjeli?“

Ko so se vsih oči vanj uprle, je nadaljeval:

„Ta mož je morda ‚črni Edvard‘, ki nam da toliko opraviti.“

„Črni Edvard!“ se je začulo okrog.

Častnik pa je vprašal Edvarda:

„Ali nisem uganil? Odgovori!“

Edvard ni vedel kaj bi odgovoril. Če prizna, potem bi se mu veliko slabše godilo, lagati pa tudi ni hotel. Videti je najprej hotel, kako ga bo sprejel poveljnik; zato je skomizgnil z rameni in odgovoril:

„Preiskujte, poročnik!“

„Reče se ‚gospod‘ poročnik. Razumeš? Sploh je pa vseeno, če priznaš ali ne. Takoj bom videl, pri čem da sem. Pravijo, da ima slavna puška črnega Edvarda kopito iz zlata, prevlečeno s svincem, in s tem potolče vsakega do smrti, ker je tako težko. Ste mu vzeli orožje?“

„Da, tu je puška,“ je rekel narednik.

„Vzemite nož in pogledjte pod svinec, če je zlato pod njem.“

Edvard je videl, da je izdan. Kajti kopito njegove puške je bilo rez iz zlata s svincem prevlečeno in mu služilo obenem za denarnico. Če je hitro/potreboval denar, je kar vrezal v kopito in odkršil košček zlata, s katerim je plačal.

„Hudiča, zato je bila puška tako težka!“ je rekel narednik in odrezal malo svinca, na kar se je posvetilo zlato.

„Zlato, pristno zlato!“ je zaklical podčastnik.

„Je že pravi,“ se je razveselil poročnik. „Sam pojdem naznanit poveljniku.“

Odšel je hitro po stopnjicah v prvo nadstropje, kjer je bilo zbrano veliko število dam in gospodov. Dame so bile Mehikanke, gospodje pa Mehikanci in francozki častniki.

Med domačini je bilo mnogo takih, ki so bili udani Huaresu, toda zdaj so morali molčati.

Prav ko je vstopil poročnik, je nastal odmor in vseh oči so se uprle vanj.

Videlo se mu je, da prinaša važno novico in tudi poveljnik je to opazil, zato mu reče:

„Tako razburjeni, poročnik! Kaj prinašate?“

„Prav važno in veselo poročilo,“ je ta odgovoril.

„Torej službeno?“

„Da.“

„Je potrebno med štirimi očmi ali ne?“

„Mislim, da se bo vsa gospoda zveselila.“

„Če ne gre torej za kako tajnost, govorite!“

Poročnik je, kakor je predpisano, stopil tri korake pred poveljnika, salutiral in rekel:

„Najpokornejše naznanjam, da smo ujeli črnega Edvarda!“

Poveljnik je skočil s stola in z njim vsi drugi.

„Črnega Edvarda?! Je-li mogoče?“ je veselo zaklical.

„Gotovo, on je!“

Obča razburjenost se je polastila vseh. Francozje so bili kar očarani, da so dobili nevarnega sovražnika

v svojo oblast, dočim je ta novica prestrašila Mehikance. Če je bil res ta slavni privrženec Hwaresov ujet, potem je domovino zadela velika izguba. Radovedni so pa bili vsi, videti tega moža, zato so pazljivo poslušali pogovor med poveljnikom in poročnikom.

„Kje pa je?“ je vprašal poveljnik.

„Spodaj v stražnici.“

„Kje so ga prijeli?“

„Zunaj pri predstražah; splazil se je bil v mesto.“

„Vsi vrage! Torej je bil oni, katerega so mi naznanili?“

„Da.“

„Ali je priznal, kdo da je?“

„Ne. Izdal se je za bakera iz Čirikota.“

„Kdo ga je spoznal?“

„Pravzaprav jaz. Marketenderca je spoznala v njem nekega kovača iz Pariza, z imenom Edvard; to ime me je opozorilo, ker ima mož tudi dolgo, črno brado. Vprašal sem ga, toda priznati ni hotel naravnost. Tedaj sem dal preiskati njegovo puško —“

„Ah, da! Baje ima kopito iz samega zlata!“

„Ki je prevlečeno s svincem. Dal sem svinec odstraniti in res, pokazalo se je čisto zlato.“

„Potem je že on. Pripeljite ga v moje privatno stanovanje!“

Že je mislil poročnik oditi, ko so se navzoči spogledali med seboj in neka dama, ki je imela najbrž poveljnikovo ljubezen, se je obrnila na tega s prošnjo:

„Gospod, tega nam vendar ne boste storili! Vsi hrepenimo, da bi videli tega moža. Zato ne boste tako nevižki in odrekli to prošnjo navzočim damam.“

Premišljeval je nekaj časa. Laskalo mu pa je, pokazati družbi svojega vjetnika, zato zapove:

„Dobro, pripeljite ga sem, poročnik. Prinesite tudi njegovo orožje. Ogledali si bomo to slavno puško.“

Poročnik je odšel in po kratkem premoru vstopil z lovcem. Pripeljal je tudi četo vojakov zaradi varnosti.

Pogledi vseh so se uprli v Edvarda. Sicer ni bil oblečen v pisano mehikansko obleko, imel je na sebi le oguljeno, s krvjo oškropljeno oblačilo, vendar je njegova postava napravila velik vtis. Zlasti so imponirale njegove oči, s katerimi je brez strahu motril družbo.

Bal se ni nič. Ravno, ko so ga peljali iz stražnice, je prišlo več jezdecev, ki so zunaj privezali konje, tu zgoraj so bila pa radi gorkega večera vsa okna odprta. Poročnik je imel puško, revolverje in njegov nož v rokah.

„Stopi k meni!“ mu zapove poveljnik.

Edvard se ni ganil, da bi ga ubogal.

„Semkaj, sem Ti rekel!“

Poveljnik je pokazal s prstom na mesto, kamor naj stopi. Ko pa tudi zdaj ni ubogal, ga je poročnik krepko sunil odzadaj. Bliskoma se je tedaj Edvard obrnil, vzdignil nogo in ga tako močno sunil v trebuh, da je poročnik daleč proč odletel na tla.

„Naučil Vas bom, suvati črnega Edvarda!“

Ta prizor in te besede so povzročile nepopisno vznemirjenost. Francozje so bili razžaljeni, ker je bil njih tovariš zasmehovan, Mehikanci pa so bili prepričani, da je Edvard izgubljen. Dame se niso mogle načuditi pogumu tega moža, ki je sredi sovražnikov in celo zvezan tako pogumno nastopil.

Častniki so grozili in poročnik se je hotel vreči na Edvarda, toda poveljnik je zapovedal mirovati.

„Zamolčimo to surovost,“ je dejal, „kazen ne bo zaostala; obljudim, da bo zategadel krvavo tepen!“ In

obrnivši se k Edvardu, je rekel: „Zapovedal sem Ti, da stopiš bližje. Zakaj ne ubogaš?“

Edvard ga temno in neustrašeno pogleda in odgovori:

„Nisem v Vaši službi, ampak prost mož prerije, ki zahteva spoštovanje. Ljudje me vikajo in tudi Vam ne bom poprej odgovoril, dokler se ne poslužite te uljudnosti.“

Poveljnik se je ironično smehljaj in zaničljivo rekel:

„Navado imam, da ljudi, ki z nogami sujejo, tikam.“

„To me nič ne briga, gospod. Ravnati se mora po običajih dežele, v kateri človek živi. Navzoči senorji in senorite mi bodo pritrdili, da je mehikanski narod vitežk in uljuden. Izkušen prerijski lovec nima nič manj izkušenj in izurjenostij, kakor kak častnik; to sem dokazal. Že poprej se mi je žugalo s puškinim kopitom, in zdaj se me je začelo res suvati; bila mi je dolžnost, poučiti Vašega poročnika, da se ima v navzočnosti mehikanskih dam uljudneje vesti.“

Oči dam so s polnim občudovanjem zrle pogumnega govornika. Častniki so pa jezno zamrmrali. Poveljnik jim je pomignil, naj molčijo in rekel Edvardu:

„Lahko bi Vas še naprej tikal, toda naše dame so radovedne, kaj boste še povedali, in zato Vas bom vikal, ker tako želite. Vi ste črni Edvard?“

„Da.“

„Kaj ste imeli v mestu opraviti?“

„Obisk.“

„Pri kom?“

„To je moja skrivnost.“

„V kak namen?“

„Z namenom, da preženemo naše sovražnike.“

„Tako! Koga pa smatrate sovražnikom?“

„Francoze.“

„Reči se mora, da ste zelo odkritosrčni, skoro predrzni; Francoze imenujete svoje sovražnike in vendar ste sami Francoz.“

„Francoz sem, toda ne orodje cesarske krvoločnosti. Mehiko in njene prebivalce ljubim in rad dam življenje, da jih osvobodim sedanje krivične vlade.“

Poveljnik je kar otrpnil vsled tega. Rekel je:

„Povem Vam, da Vas imam za blaznega. Osvoboditi ne boste mogli nikogar, kajti to, kar ste zdaj rekli, zadostuje, da Vas obsodim v smrt. To dvorano boste ostavili samo, da Vas takoj ustrelje, poprej Vas bodo pa še za brco bičali, da se Vam bo meso ločilo od kostij. Imate kaj omeniti glede Vaše poslednje volje?“

„Zdaj ne. Sploh prosim, da meni prepustite odločitev glede moje poslednje volje.“

„Popolnoma blazni ste! Odkod pa ste?“

„Iz Pariza, kjer pride toliko blaznega.“

„Ne norčujte se dalje, sicer bo sodba še strožja! Imate res zveze v tem mestu?“

„Toliko, da bi Vas bilo strah, ko bi vedeli.“

„Pravijo, da ste Hwaresov prijatelj?“

„Zelo.“

„Poznate njegove namene?“

„Njegove in Vaše.“

„Nikar se ne bahajte! Kaj veste o naših načrtih?“

„Vse; kar se bo pokazalo.“

„Sit sem, poslušati Vaše baharije. Zato kaj drugega. Ono orožje je Vaše?“

„Da.“

„Pokažite, poročnik!“

Omenjeni je položil orožje na mizo pred poveljnika. Ta je prijel puško in pregledal kopito.

„Res je zlato. Odkod je imate?“

„Našel sem v gorovju zlato žilo.“

„Hočete proti plačilu povedati, kje?“

„Čemu? Saj me nameravate ustreliti?“

„Gotovo. Toda izplačal bi denar Vašim sorodnikom.“

„Žile bi Vam ne hotel pokazati, če mi jo tudi deseterno poplačate. Noben Mehikanec ne bi storil tega.“

„Trdoglavni ste! Ali ste s to puško umorili kakega človeka?“

„Da. Vsakdo stori to, da se ubrani svojih sovražnikov.“

„Poprej ste tudi nas imenovali svoje sovražnike. Ste tudi Francoze morili?“

„Da.“

„Koliko?“

„Štejem le divjačino, Francoze nikoli.“

„Vi res ne odgovarjate, kakor človek, ki stoji na robu groba. Kedaj ste usmrtili zadnjega Francoza?“

„Včera j zjutraj.“

„Ah! Vsi hudiči!“ je zarenčal poveljnik. „Vi ne morite enkrat ali dvakrat, ampak desetkrat. Če bi mi ne dokazala puška, kdo da ste, smatral bi Vas za blaznika, ki se hoče igrati z nami komedijo ne pomisli vsi, da se igra s smrtjo. Kdo je bil ta Francoz?“

„To boste skoro izvedeli!“

„Kje ste ga umorili?“

„To je njemu vseeno, kakor mislim.“

„Grom in strela! Ali veste, pred kom stojite?“

„Pred človekom, ki se ga ne bojim.“

„Dobro, vidim, da iščete iz nekega vzroka smrt. To Vam bom preskrbel, toda drugače, kakor si mislite in tudi ne tako hitro, kakor sem poprej rekel. Zdi se mi, da se od Vas lahko še mnogo izve; ker pa iz Vašega obnašanja spoznam, da ne boste prostovoljno odgovarjali, Vas bomo malo mučili.“

„Kaj bi pa radi izvedeli?“

„Najprej, kdo so Vaši tukajšnji znanci?“

„Tega kajpada ne boste izvedeli.“

„Bomo še videli!“ je jezno dejal poveljnik. „Potem boste tako dobri, da me seznanite z načrti svojega prijatelja Huaresa.“

„Pa! To je nepotrebno!“

„Zakaj?“

„Ker boste načrte sami izvedeli, kakor hitro jih bo Huares izpeljal.“

Nemogoče bi bilo opisati, kak vtis je napravilo obnašanje pogumnega lovca. Mehikanci so sapo zadržujoč poslušali vsako njegovo besedo. Francozje so srdno škripali z zobmi in se sramovali, da je njih poveljnik začel ta pogovor. Ta sam se je pri zadnjih besedah tako razjezil, da je skočil s stola in zaklical:

„Zdaj je moja potrpežljivost pri kraju! Govoril sem tukaj z Vami, da Vas pokažem navzoči gospodi; zdaj Vam pa bom pokazal, kako znam ukrotiti takega poba. Petdeset udarcev boste dobili, petdeset udarcev do kosti, in potem Vas bom dal spet sem pripeljati!“

Edvard je zaničljivo stresel glavo. Oči so se mu bliskale, ko je odgovoril:

„Že poprej sem Vam dokazal, da ne trpim niti sunkov niti udarcev, ker bi bil z njim onečaščen.“

„Kaj me briga Vaša čast? Odpeljite ga!“

„In kaj mene Vaša!“ je zaklical Edvard. „Pokazal Vam bom, kdo dobi udarce in izgubi čast!“

V naslednjem trenutku je potegnil roki iz pasa. Strgal je poveljniku naramne znake in mu dal s pestjo udarec, da se je kakor hlod zgrudil na tla. V tem trenutku je že tudi zgrabil svoje orožje na mizi in, potisnivši revolverje v žep ter nož med zobe, stal z obrnjeno puško tukaj.

„Tu, okusite moje zlato.“

S temi besedami se je vrgel na vojake ter jih z enim samim strašnim udarcem razpršil in skozi nje skočil na najbližje okno.

„Lahko noč, senorite!“ in skočil je doli.

Vojaki so se valjali po tleh; častniki in vsi drugi so kakor onemeli stali nekaj časa na mestu, potem je pa nastalo kričanje in vpitje, ki se ne da opisati.

„Ven! Za njim! Hitite!“

S temi klici so skočili častniki k vratom in vojaki za njimi. Nihče si pa ni upal, skočiti skozi okno. Le Mehikanci so ostali še v dvorani. Nekaj jih je stopilo k poveljniku in ga preiskalo.

„To je bil udarec! Mrtev je!“ je rekel nekdo.

„Ni mrtev, le brez zavesti,“ je menil drugi. „Položimo ga na zofo!“

Nekaj dam je omedlelo; druge so jim pomagale in si tiho šepetale opazke, in zopet druge so hitele k oknu, da bi videle, če je pogumni lovec ušel ali ne.

Ni jim bilo treba skrbeti. Edvard je bil dober skakalec; srečno je prišel na tla in zgrabil vajeti prvega konja, ki so stali pred vhodom. S hitrim skokom je bil na njem in ga pognal v tek, da je bil že v drugi ulici, predno je došel prvi zasledovalec do stopnjic.

Zdaj je moral iz mesta in skozi predstraže. S konjem se mu ni zdelo težko to izvršiti.

Čikvakva je odprto mesto brez obzidja. Dirjal je po ulicah do izhoda, kjer je stala straža. Predno je stražnik še mogel poklicati in puško nastaviti, je jezdec že zdirjal mimo. Stražnik je pa vendarle sprožil puško v znamenje alarma. Glasni klici so se začuli zunaj na polju.

„Stoj! Kdo tu?“ je zadonelo Edvardu nasproti.

Ni odgovoril; mnogo strelav je zabliskalo pred njim in čutil je takoj, da je konj zadet. S petami ga je spodbodel in ga nagnal naprej, toda pri vsakem skoku je bil konj trudnejši. Vpitje, klici in streli za njim, pred njim odprto polje! Jahal je še malo dalje, potem hitro vstavil konja in skočil z njega. Peš je tekel naprej.

Okolico je dobro poznal in vedel tudi za kraj, kjer je skrila konja. Da bi ga le ne opazili.

Tako je hitel dalje. Dospel je v gozd in našel konja. Hitro ga je odvezal in skočil nanj. Šele zdaj se je čutil varnega in šele zdaj se je globoko oddahnil. Vrgel je puško čez ramo, potisnil revolverje za pas in se smejal:

„Ah, to sem jih navil! Še dolgo bodo pomnili črnega Edvarda! Zdaj pa naj pridejo, da bi me ujeli. Rad bi le vedel, kaj si bo mislila Emilija, ko bo izvedela! Jaz, da bi bil stokrat blazen! Vedel sem dobro, kaj delam, čeprav sem si veliko drznil!“

Obrnil je konja proti severu in jezdil v najhitrejšem diru ob levem bregu reke Konhas. Konj je bil izpočit in ga neutrudljivo nesel naprej. Ne dolgo potem, ko se je zdanilo, je že dospel do vasi Akvanova.

Ker je bilo svetlo, je lahko opazoval travo in sledove pred seboj in kmalu je zapazil široko pohojeno travo, to je sled, kjer je včeraj zjutraj jezdila kompanija iz Čikvakve.

„Neumni ljudje!“ je rekel. „Jezdijo skozi ozemlje Indijancev in puščajo kakor cesto širok sled za seboj, ki se dan pozneje še razločno pozna. Načelnik zasluži klofute.“

Popoludne je zagledal konjsko čedo, ki se je pasla. Odvezal je svoj laso in v desetih minutah je imel svežega konja pod seboj, na katerem je nadaljeval svojo pot.

Pozno zvečer je opazil na ovinku reke polno svetlih stražnih ognjev, ki so razsvetljevali celo okolico.

„Pristna francoska lahkomišljenost,“ je mrmral. „In ti se hočejo z nami in Apahi kosati. Boljših sovražnikov si ne moremo želeti.“

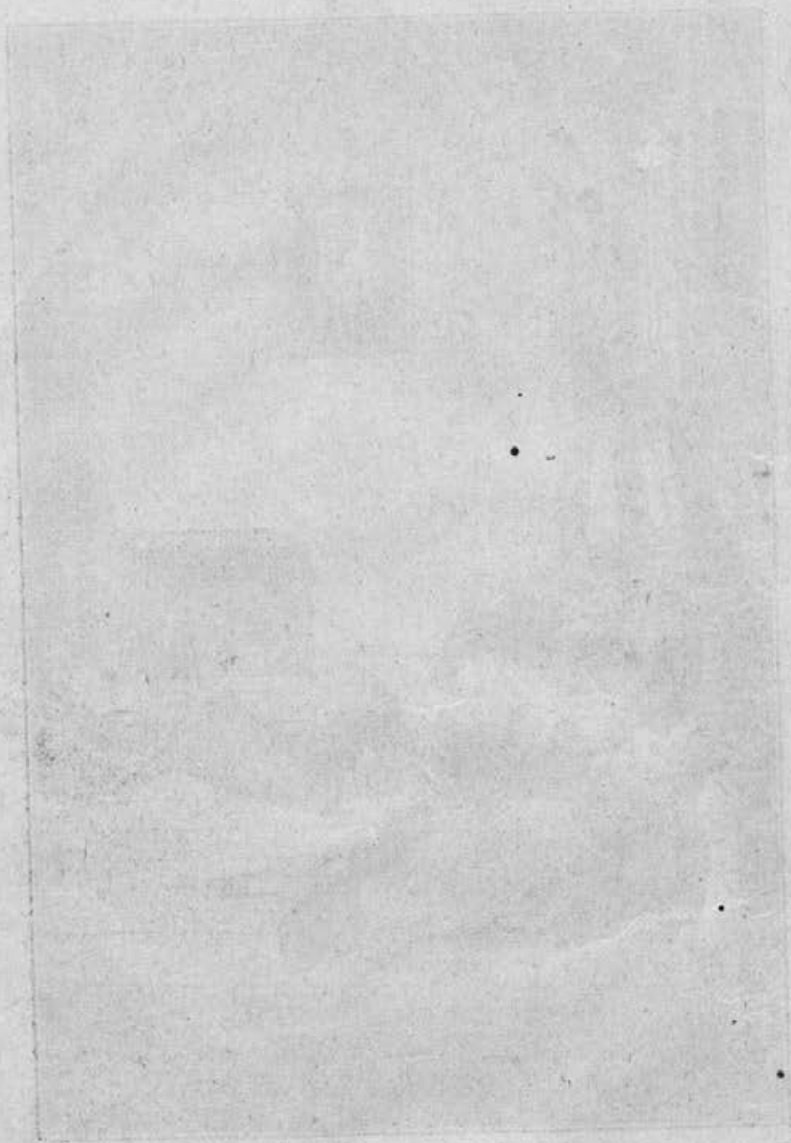
V velikem loku je jezdil okoli, da bi ga ne zapazili in se potem obrnil zopet proti vzhodu in okrog polnoči dospel do izliva reke Konhas v Rijo Grande. Tam je reko preplaval in na oni strani sedel v travo, da se konj malo izpočije.

Pri tem je mislil na svoj zadnji doživljaj in na snidenje z Emilijo. Nehote jo je primerjal z Resedilo.

„Katera je lepša?“ se je vprašal. „Ah, obe sta lepi; toda Emilija je lepa v obleki greha in Resedila v obleki čednosti, zato dam tej prednost. Rafiniranost Emilijine obleke tudi resnega moža lahko omami, dočim sem imel Resedilo le za lepo ne pa za tako krasno deklico, če bi ne bil oni večer pri nji. To je bilo ponedeljek. Peti dan po tem dnevu, bi morali Francozje dospeti, torej v saboto. Jutri zvečer, to je petek bom prišel v Gvadelup. Na ta način mi ostane cela noč,

Strnad je pokleknil k nji in jo preiskal.

Printed and Published by J. B. [illegible]

[illegible]

da se po tem strašnem naporu izpočijem. Kje bi to storil? Ah, kje drugje nego pri starem Ribneru. Tu se dobi vsaj dobra postelja in to je vendar kaj drugega, kakor trda gozdna tla, čim je človek štiri dni in štiri noči sedel na neosedlanem konju.“

Pozno popoldne v petek je sedel stari Ribnero pri svojem oknu in gledal na ulico. Kakor iz škafa je zunaj deževalo, vzroka dovolj, da se spravi človeka v slabo voljo. In te je imel Ribnero v polni meri. Da bi se je malo iznebil, je pazil na hčer, ki je pravkar odšla, da mu prinese vrč piva, katero je sam varil.

Ko se je vrnila, je postavila vrč pred njega in sedla na svoj navadni prostor, ker je imela s šivanjem opraviti.

Ribnero je dobro potegnul iz njega in rekel:

„Strašansk dež!“

Kakor navadno, je hči tudi zdaj molčala. Zato je skoro nadaljeval:

„Kar za utoniti, ali ne?“

Ko tudi zdaj ni odgovorila, se obrni k nji in ježno vpraša:

„Kako? Si li kaj rekla? Morda nimam prav?“

„O da!“ je kratko odgovorila.

„Kar za utonit je! Ni res?“

„Da.“

„Če bi bil zdaj zunaj in utonil, bi si Ti kaj malo iz tega storila, he?“

„Kaj pa mislite, oče!“ je zaklicala.

„Kaj pa? Morda ni kaj takega mogoče? Vzemimo slučaj, da jaz utonem, potem sediš tukaj. Kaj bi pa počela, he? Morda naprej gospodarila? Brez moža? To je nemogoče!“

Očetovi razlogi so bili prekomični, zato se je morala smejeti in rekla:

„Saj vendar ne boš šel ven in utonil nalašč radi tega, da mi pokažeš, da potrebujem moža.“

„Zakaj ne? Prav gotovo lahko storim kaj takega. Dober oče mora vse storiti, da privede svojega otroka k pameti.“

„So Tvoji stariši tudi to storili?“

„Kajpada, gotovo! Moj oče, kakor tudi moj stari oče.“

„Torej sta utonila?“

„Neumnost! Dekle, skoro mislim, da me hočeš za nos vleči. Oba sta umrla v izvrševanju svojega poklica.“

„O tem mi pa še nisi čisto nič pravil.“

„Ker sploh ne govorim rad o smrti, kajti če umrjem ostaneš Ti ubog črv brez moža, ki se mi bo še v grobu smilil. Kar se tiče mojega očeta, hm, saj še veš kaj je bil?“

„Seveda!“

„Kaj pa?“

„Dimnike je pometal.“

„Dobro; kaj takega se ne sme pozabiti, ker je to potrebno, da se ve, kako nastaja pokolenje od očeta na hčer. Torej moj oče je bil dimnikar, to je že en posel, zlasti če je treba še opravljati čast plezalca pri gasilnem društvu. Nekdaj je imelo gasilno društvo veselico in na tej se je moj oče malo preveč napil tega, kar zovemo tukaj julep in ko je prišel pozno zvečer domov, je kar v gasilski uniformi legel v posteljo. Ali me poslušaj?“

„Da, oče!“

„To Ti tudi svetujem. Taka uniforma je ozka in od tega pridejo človeku hude sanje. Sanjalo se je torej mojemu očetu, da so ga prišli iskat naj dimnik omete. Vstal je in šel v kuhinjo, pol v sanjah in pol v julepu. Stopil je na ognjišče in splezal v dimnik. Poprejšnji dan smo klali prešiča in obesili klobase v dimnik; torej ni daleč plezal, ker se je zadel klobas. Opazil je, da postaja zgoraj ozko, toda ni vedel natančno, kaj mu je preozko ali uniforma, ali dimnik. Kdor se dobro napije julepa, ta prav lahko zamenja gasilsko uniformo z dimnikom. Ali me še poslušáš?“

„Gotovo, saj sem še tukaj.“

„Dobro. Torej dimnik je postal ozek zaradi klobas; toda spolnujoč svojo dolžnost se je porival vedno višje. Tako je prišel z glavo med kaveljne in palice, toda z rameni ni mogel naprej. Hotel je nazaj in si zadril kavelj v grlo. Hotel se je prijeti za vrat, da bi se oprostil, in pri tem se na obeh straneh izpustil. Ker se ni več držal, ga je telo potegnilo navzdol in kavelj se je še bolj zapičil v grlo. Zjutraj vidimo da ni očeta. Dolgo časa iščemo zaman in ga naposled najdemo v dimniku. Visel je sredi klobas. Ali ni to poštena smrt v izvrševanju poklica?“

Hei ni odgovorila. To, kar je slišala, je nasprotovale njenemu mišljenju.

„No?“ je nevoljno vprašal.

„Da.“

„No, vendar! Gotovo si poprej še premišljevala, če sme dimnikar umreti v dimniku? In kar se tiče starega očeta, je tudi ta umrl v izvrševanju svojega poklica. Saj še veš, kaj je bil?“

„Gotovo!“

„Kaj pa?“

„Trgoval je.“

„S čim?“

„Z morsko redkvijo.“

„Dobro! Torej trgovec z morsko redkvijo. To ni morda kaj navadnega! Pri nas v Ribnici je namreč morska redkev začetek k posestvu v Mehiki; to je moja rodbina dokazala. Me slišiš?“

„Da.“

„To hočem vedeti! Torej moj stari oče je sadil redkev na vrtu, in izkopal globoko luknjo v zemljo. Redkev diši k mesu in klobasam, kuhana in naribana, na vsak mogoč način; zato je dosti ljudi, ki jo radi jedo, tudi če jim je ni treba plačati. Tako je bilo tudi pri nas. Večkrat so po noči zlezli taki tatovi čez ograjo in si zastonj poiskali porcijo redkve; zato je moj stari oči včasih stražil. Straženje je pa naporno in ničesar ne krepí telo bolj hitro, kakor to, kar se tukaj zove julep. Zategadelj je moj stari oče rad izpil en kozarec, ali tudi dvajset, kadar je bilo žeganje. Takrat sem bil še majhen deček in še nisem ležal v postelji, ampak na klopi, kajti stariši so šli na žeganje in z njimi stari oče. Pozno zvečer je prišel stari oče domov in hotel vsled julepa prižgati zajca za čevlje, namesto svetiljke. Naposled je prinesel luč. Majal se je semintja, kajti zgubil je evropsko ravnotežje; toda hipoma je obstal in poslušal. Zunaj na vrtu je nekaj počilo.“

„Ali si slišal, dečko?“ me je vprašal.

„Da,“ sem rekel.

„To so tatovi moje redkve. Pojdi z menoj vjela jih bova!“

„Zvlekel me je s klopi in moral sem z njim. Zunaj v veži je imel kuhinjsko omaro za zadnja vrata in silil v njo; vendar sem ga pa spravil na pravi pot. Tako

sva prišla na vrt. Poslušava, a videti ni bilo nikogar.“

„Le počakaj, ti bodo spet prišli,“ je rekel. „Ti si majhen, Tebe ne bodo videli, jaz se moram pa skriti. Kam pa? O, tu notri v sod za vodo. Le pazi, dečko, in če pridejo me pokliči!“

„Sedel sem torej poleg soda, ki je bil poln vode in stari oče spleza vanj. Toda komaj je imel noge notri, je popolnoma zginil v njem. Zelo sem se zveselil, da se je tako dobro skrila, kajti niti glave ni bilo videti, in zdaj sem čakal. Ali me poslušáš?“

„Da, žalibog!“ je odgovorila Resedila.

„Dobro! Po dolgem času slišim ob ograji prihajati ljudi; pokličem starega očeta, kolikor mogoče glasno. In kdo je bil? Oče in mati. Slišala sta me klicati in prišla skozi vrtna vrata.“

„Kaj pa delaš tu na vrtu?“ je vprašal oče.

„Tatove loviva,“ sem rekel.

„Kje pa je stari oče?“

„Skril se je.“

„Kam?“

„Tu v sod za vodo.“

„Nisem mogel pojmiti, zakaj so stariši tako tarnali; ko so ga pa izvlekli iz soda, sem se sam jokal, kajti umrl je sredi svojega poklica, in to — — ah, kdo pa prihaja?“

Zunaj so se začula konjska kopita; gori pa ulici je prihajal jezdec in obstal pred vrati.

„Ah!“ je rekel stari Ribnero. „Raztrganec, špijon! Danes ne grem radi njega ven in če mi tudi desetkrat opazi mojo diplomatijo. Pri takem vremenu se ostane v sobi.“

Prislec je bil res Edvard. Resedila je zardela, ko ga je zagledala. Ker je deževalo je spravil konja naj-

prej v hlev in potem stopil v sobo. Stari Ribnero je komaj odzdravil njegovemu pozdravu, toda hči mu je prijazno prikimala. Naročil je kozarec julepa, katerega mu je prinesla Resedila, in sedel za mizo.

Dalj časa je bilo tiho v sobi. Ribnero je bobnal s prsti po oknu, gost mu je bil neprijeten, ker ga je smatral za špijona. Ker pa molčanje ni bila njegova navada, je naposled pričel.

„Strašansk dež!“ je rekel.

„Res je,“ je odgovoril Edvard.

„Kar za utoniti!“

„Tako hudo pa vendar ni!“

„Kaj, ni za utoniti? Vi ste drugačnega mnenja, nego jaz?“ Obrnil se je, da bi gosta jezno pogledal, kajti danes že ni več mislil na diplomatični smehljaj. In tako je videl, da je voda curljala, iz premočene lovčeve obleke, na tla. „Ni za utoniti, pravite? Le pogledjte. Če prideta še dva taka gosta, pa utonemo.“

Edvard je opazil lužo in se opravičil:

„Oprostite, senor Ribnero! Zunaj vendar nisem mogel ostati.“

„Kdo pa to zahteva? Toda prišli bi lahko v suhi obleki. Ali nimate žene, ki bi Vas na to opozorila?“

„Ne.“

„Ne? To imate od tega, da delate drugim ljudem sobo mokro. Človek se mora oženiti! Imam prav ali ne?“

„Prav rad Vam to pritrdim.“

„Prav rad? Zdaj vidim, da imate pamet, čeprav niste tako slaven lovec, kakor črni Edvard. Rad bi ga enkrat videl!“

Lovec se je tiho smehljajal pred se in rekel:

„Potem bi morali biti pred kratkim v Čikvakvi.“

„Zakaj?“

„Ker je bil tam.“

„Kaj takega mi ne boste natvezli.“

„Ne vrjamate?“

„Ne, ker tam so zdaj Francozje.“

„Ravno zaradi Francozov je bil tam; slišal sem to.“

„Kaj pa je hotel pri njih, a?“

„Njih načrte izvedeti.“

„Torej jih izšpijonirati? Neumnost! Verjetnejše se mi zdi, da pridejo Francozje k nam, za špijone; to jim je podobno.“

Pri tem je jezno pogledal gosta; ta pa se ni dal motiti in nadaljeval:

„In vendar je bil tam, toda vjeli so ga.“

„Grom in strela! Je-li res?“

„Da,“ je odgovoril Edvard z zadovoljnim smehljajem.

Zelo ga je veselilo, da je Ribnero tako rad govoril o črnem Edvardu. Ta pa je opazil smehljaj in vprašal s temnim obrazom:

„To Vas gotovo veseli, kaj?“

„Da.“

„Mislil sem si. Saj ste Vi tudi Francoz?“

„Da, čeprav ne odobravam, da je cesar Napoleon poslal vojake v Mehiko.“

„Kako? Kaj? Vi ne odobravate tega?“

„Ne!“

Pri tem odgovoru je stari popolnoma pozabil svojo politično nadarjenost. Skočil je s stola, stopil prav blizo k gostu in zaklical:

„In Vi res mislite, da Vam to verjamem?“

„Seveda!“

„Jaz verjamem le eno namreč, da ste Vi sami tak francoski ogleduh, ki prihaja k nam špijonirat. Delate se tako, kakor da bi zabavljali čez svojega cesarja; toda nisem tako neumen, kakor si mislite; o, spoznal sem Vas dobro, kajti izdali ste se.“

Resedila je obleдела, bala se je. Edvard je pa mirno vprašal:

„S čim sem se pa izdal?“

„Ker se tako veselite, da so Francozje vjeli črnega Edvarda.“

„Saj je njega samega to veselilo!“

„Njega samega? Ali norite?“

„Ne! Toda zagotovim Vam, da je bil res vesel.“

„Zakaj pa?“

„Ker mu je bila dana prilika, da je Francoze za nos potegnil.“

„Ali je to storil?“

„To se razume!“

„Kako pa?“

„Tako jim je spet ušel.“

„Ah, res?“

„Res!“

„To je pa čudno. Bodite tako dobri in pripovedujte.“

„Iz srca rad, senor Ribnero.“

Edvard je pripovedoval svoje dogodke, katere je doživel, vendar ne tako, da bi se opazilo, da je bil sam vdeležen. Tudi se je varoval omeniti svoje snidenje z Emilijo. Ribnero ga je z velikim zanimanjem poslušal.

„Da,“ je zaklical na koncu. „Črnega Edvarda ne obdrže tako hitro. To je vražji dečko! Torej jim je povedal resnico?“

„Da.“

„Prav tako, kakor ste mi Vi pripovedovali?“

„Prav natančno tako!“

„In tega se tudi Vi veselite?“

„Gotovo! Sicer sem rojen Francoz, toda ljubim Mehiko in bom tudi vedno ostal v Mehiki. Zato sovražim Napoleona, ki je s krvjo poplaval to lepo deželo in bom po najboljši moči pripomogel, da ga izženemo iz nje.“

„Vi?“ je vprašal stari s posebnim pondarkom.

„Da, jaz!“

„To pa le pustite. Vi ne morete ničesar storiti, za take reči so takšni ljudje, kakor je črni Edvard. Mnogo se mu imam zahvaliti, kajti pota in ceste je očistil roparjev. Morda veste, če je že oženjen?“

„Kolikor vem je še samec.“

„Hm, to je lepa lastnost od njega, ki mi ugaja. Toda tako ne more iti dalje. Takšen mož mora imeti ženo, in sicer ženo, ki mu prinese imovito posestvo. Potem ima svojo hišo in to je veliko vredno, čeprav včasih veter odnaša deske. Veste morda, v katerem kraju lovi najrajše?“

„Povsod, kjer se dobi divjačino; izvedel sem pa, da bo v kratkem času imel tu na reki opravila.“

„Tu na reki? Grom in strela! Morda tudi v Gvadelupu?“

„Gotovo!“

„To me zelo veseli. Ali rad pije julep?“

„Kvečjem en kozarček.“

„Če mnogo ali malo. Kdor hoče v Gvadelupu piti julep, mora priti k meni in tako upam, da ga bom videl.“

„Prepričan sem, da bo prišel k Vam.“

„Res? Ali slišiš Resedila?“

Ni odgovorila. Bila je zelo v zadregi, ker je oče vedno govoril o ženitvi, kar ji je bilo zelo mučno.

„No, ali nisi slišala?“ je stari jezno vprašal.

„Da,“ je odgovorila.

„Dobro! In kar je najboljše, takoj ga bom tudi spoznal.“

„Na čem?“ je vprašal Edvard.

„Na njegovi puški.“

„Kako?“

„Puškino kopito je iz čistega zlata, od katerega odreže košček, če ima kaj plačati. To mora biti puška! Vse kaj drugega, kakor Vaše staro poleno, ki je imate poleg sebe. Toda povejte, kje ste pa pravzaprav doma?“

„Povsod in nikjer!“

„To se pravi, da nimate stalnega bivališča!“

„Da, tako menim!“

„Pa vendar morate imeti kako hišo ali vsaj kočo, v kateri po zimi stanujete.“

„To si naredim.“

„Kje pa?“

„Tam kjer me ravno sneg zapade.“

„Na lov se hodi poleti in jeseni; po zimi se pripravijo kože, katere se spomladi nesejo v mesta prodat.“

„To že vem, toda hvala za tako življenje.“

„Vzemite si ženo, da dobite stalno bivališče! Sicer ste Francoz, toda ker ne držite z Napoleonom, lahko najdete povsod ženo, kako Indijanko ali sicer kako ubogo pridno dekle. Bogato seveda boste zastonj iskali, ker niti dobrega jopiča nimate. Kje boste pa danes v tem dežju spali?“

„Tukaj!“

Staremu se je zdaljšal obraz; sumljivo je pogledal gosta in rekel:

„Tu pri meni?“

„Da.“

„Hm, hm! Po noči nimam več rad gostov.“

„Zakaj?“

„Pred štirimi dnevi, je bil tu nekdo čez noč, ki se je izdal za bogatega zlatokopa. Ta vrag je po noči skočil skozi okno in všel s ceho vred.“

„In potem mislite, da bi tudi jaz lahko tako storil?“

„Ne rečem tega, toda imate denar? Vedno pijete le en kozarček julepa, to ni znamenje bogatstva.“

„Oče!“ je rekla hči proseče.

„Kaj pa?“ je vprašal ta. „Da, Ti imaš usmiljeno srce, toda boljše je biti previden. Če plača ta senor ležišče naprej, lahko ostane pri meni.“

„Plačal bom naprej. Kaj pa velja?“ je rekel Edvard smehljaje.

„En kvartil.“

Kvartil znaša nekako devetnajst vinarjev našega denarja.

„Samo en kvartil?“ se je začudil lovec.

„Da, ker boste spali na slami.“

„Zakaj? Saj bom plačal posteljo!“

„To ne gre. Le pogledjte se, kakšni ste!“

Resedila je zardela do ušes, a ni si upala reči besede.

„Dobro!“ je rekel Edvard. „Tu imate denar za ležišče in za julep. Ste-li zdaj zadovoljni, senor Ribnero?“

„Da.“

„Ker je zdaj vse v redu, bi Vas prošil, da odidem spat.“

„Spati? Že zdaj, ko je še dan? Ali ste pametni, ali ne?“

„Nisem posebno pameten, pa tudi ne neumen, toda truden sem zelo. Sprevideli boste, da se lahko tudi lovcu kaj takega pripeti.“

„Zakaj ne, zlasti dobremu lovcu. Kaj pa ste že danes vstrelili?“

„Še nič.“

„Na, tu imate, toda nečem Vas zadržavati; pojte v božjem imenu in spite dokler hočete. Resedila pelji senorja k bakerom!“

K bakerom? Torej v stranskem poslopji mora spati. Sicer ni bilo lovcu dosti do tega, čeprav se je veselil, da se bo po dolgih mescih spočil v pravi postelji.

Resedila je vstala in ga čakala pri vratih, da pojde za njo.

„Lahko noč, senor Ribnero!“ je rekel Edvard in vzel puško.

„Lahko noč, senor!“ je odvrnil stari in sedel zopet k oknu, da nadaljuje vremenska opazovanja.

Zunaj pred vrati je Resedila pri Edvardu obstala.

„Odpustite mojemu očetu!“ je prosila. „Včasih je zelo čuden, a vendar dober.“

„Nimam ničesar odpuščati, senorita,“ je odgovoril. „Svojim gostom lahko odkaže ležišče, kjer hoče. Tudi na slami bom dobro spal, ker sem v štirih dneh prejezdil dvesto legv.“

Začudenja je sklenila roke.

„Dvesto legv,“ je rekla. „Kako je to mogoče?“

„Osem konj sem porabil za to in nisem prišel z njih hrbtov.“

„Torej niste medtem časom popolnoma nič spali?“

„Ne.“

„Potem je še čudno, da se ne zgrudite. Pojdite hitro!“

„Ostanite tukaj, seniorita! Zunaj dežuje in postali bi mokri, bom že našel bakere.“

„Mislite res, da Vas bom pustila na slami spati? V ti mokri obleki? Ne! Le pojdite z menoj!“

Šla je po stopnjicah navzgor, in on ji je sledil. Zgoraj mu je odprla sobo, v katero je stopil. Soba je bila skoro elegantno opremljena.

„To vendar ni spalnica za tujce?“ se je začudil.

„Pravzaprav ne,“ se je veselo smehljala. „Tu stanujejo le naši sorodniki, če nas obiščejo. Tukaj je stanovala tudi moja dobra sestričina Olga Karpeles iz hacijende del Erina, ko je bila zadnjikrat pri nas. Takrat sem bila še otrok. In od takrat je tudi izginila. Sedite toliko časa, da pridem nazaj! Ste-li lačni?“

„Ne, toda truden sem zelo“

Odšla je in Edvard je sedel v blazinast stol. Prešlo je nekaj minut. Utrujenost mu je zatisnila oči, in ko se je Resedila vrnila, je že trdno spal. Postavila je luč na mizo, in vlila vodo v umivalnik, ter ga potem sočutno gledala.

„Revež,“ je šepetala. „Kako mora biti truden, da je tako hitro zaspal. Toda tu je njegova puška, moram se prepričati.“

Tiho je vzela puško in jo vzdignila. Bila je zelo težka. Natančno si je ogledala kopito in opazila je tudi mesto, na katerem je narednik odrezal svinec.

„Zlato, resnično zlato!“ je šepetala. „Torej je res, moja slutnja me ni varala. O, kako me to veseli, kako me to veseli! Toda, ker sam noče o tem govoriti, bom tudi jaz molčala in se delala, kakor da bi nič ne vedela.“

Položila je puško nazaj in se dotaknila Edvarda, da bi ga zbudila.

„Resedila,“ je šepetal, ne da bi se zbudil.

Zardela je in ga močnejše potresla, da se je moral zbuditi.

„Ah, zaspal sem! Oprostite mi, seniorita,“ je prosil.

„Čemu le? Želim Vam prav dober in dolg počitek! Lahko noč, senor Edvard!“

„Lahko noč, seniorita!“

Odšla je, ne da bi ga vprašala, kakor je pričakoval, kaj se je zgodilo s kapitanom. Vendar mu je njena skrb prav dobro dela. Čeprav je bil zelo utrujen, vendar še precej časa ni zaspal, ker so mu bile misli pri tej ljubi, prijazni deklici. Primerjal jo je z nekdanjo ljubico v Parizu, katero je tako nenadno zopet našel kot marketenderco v Čikvakvi. Kak razloček! Ena zakopana globoko v grehu in sramoti, druga tako čista, nedolžna in sveta. Ta čista, sladka podoba je stala pred njegovimi zaprtimi očmi in napolnjevala njegove misli in čute celo v sanjah, ko je zaspal. Celo noč je sanjal o nji in čutil se je blaženega v teh sanjah.

Dočim je Edvard tako prijetno sanjal, je Resedila sedela spodaj pri očetu, ki je kakor navadno opazoval vreme.

Mislila je na spečega in na njegovo puško, ki ji je odkrila Edvardovo skrivnost. Globoko je dihala in prsi so se ji vzdigovale vsled občutkov, katerih si ni

mogla razlagati; vedela je le, da je nekaj neskončno sladkega in prijetnega v nji. Iz tega premišljevanja jo je vzdramil očetov glas.

„Prokleta vreme!“

Molčala je, zato je nadaljeval:

„Ali si slišala?“

„Da,“ je odgovorila.

„Kaj pa?“

„Slabo vreme.“

„Dobro! Nimam-li prav?“

„Zelo, ljubi oče.“

„No torej! Zunaj je slabo in tu v sobi še slabše!“

„Kako to?“

„Kako to?“ je nevoljno vprašal. „To hočeš izvedeti še posebej? Zdaj se pa vse neha! Kaj se pa vidi, če se pogleda skozi okno? In kaj se vidi, če se ogleda po sobi? Tebe, Tebe in vedno le Tebe, stole in klopi, stare kozarce in steklenice, sicer pa nič drugega.“

„Kaj pa hočeš še videti drugega?“

To vprašanje je bilo gotovo neprevidno, kajti stari je komaj čakal, da bi mogel spet govoriti o zetu; to je prepozno izprevidela, kajti takoj je odgovoril:

„Kaj hočem še videti tukaj? Grom in strela, kaj pa drugega kakor zeta? Ta mi manjka, samo ta! Ali ne izprevidiš tega?“

„Ali Ti je res tako neobhodno potreben?“ ga je smehljuje vprašala.

„Meni ne, toda Tebi!“

„Meni?“ je vprašala in se glasno zasmejala.

„Da, Tebi!“ je jezno odgovoril.

„Meni? Zet? Potem bi morala imeti kako hčer!“

„Neumnost! Se hočeš še norčevati z menoj? Povej mi, če sploh veš, kje sem rojen!“

„Da.“

„No, kje?“

„Na Kranjskem.“

„Menim, v katerem mestu?“

„V Ribnici.“

„Dobro. Pojdi enkrat v Ribnico in poizveduj! Niti enega moža moje starosti ne boš dobila, ki bi že ne imel dveh ali treh zetov. Jaz pa niti enega nimam. Me-li ne mora že sram biti? To že tako izgleda, kakor bi se jaz že popolnoma otresel ribniških navad. In dalje ni tam nobene deklice Tvoje starosti, ki bi že ne imela moža, ali ženina, ali vsaj ljubimca. Izprevidela boš, da Te mora biti še bolj sram nego mene.“

„Toda, oče!“

„Kaj, oče! Ne vjezi me! Tu sedim in zijam to slabo vreme, ali te stare mize in klopi, in kaj imam od tega? Nič, popolnoma nič! Če bi bil pa zet tukaj, bi se vsaj z njim zabaval, ali pa jezo stresel nad njim, če bi bil slabe volje!“

„Kajpada, če bi kaj takega trpel!“

„Zakaj pa ne? Čemu je pa zet na svetu, kakor da popravlja deske na strehi in da služi za strelovod pri slabi volji? Če ne vzameš hitro moža, poiščem Ti ga sam, in tega moraš vzeti, če hočeš ali nočeš. In veš, kdo bo to?“

„Kdo pa?“ je radovedno vprašala.

„Ugani!“

„Kdo bi ugani! Kar povej!“

„No, kdo drugi, nego črni Edvard!“

„Črni — Edvard — —?“ je počasi vprašala s posebnim povdarkom.

„Da, ta! Ali Ti morda ni prav?“

„Kako pa naj vem? Saj ga še ni bilo tukaj.“

„To nič ne stori. Izvrsten dečko je, kakoršen mora biti moj zet.“

„Kaj pa, če Tebi ne ugaja?“

„Ta? O, ta mi gotovo ugaja. Pomisli le na njegovo zlato puško!“

„To je stranska stvar. Če bi pa morda izgledal, kakor — kakor —“

„No, kakor — —“

„Kakor na primer lovec, ki sem ga pravkar spat peljala?“

„Dekle, ne šali se tako neumno! Črni Edvard izgleda drugače. Si-li že videla kakega slavnega junaka?“

„Mogoče.“

„Mogoče? Še nobenega. Saj nisi videla niti Kneza Skalovja, tega Strnada, niti Medvedovo Sree, niti Bivolovo Čelo. Tak junak je velik in močan, ima črne oči, dolge brke pod nosom, zlate ostroge, srebrne porte na hlačah in tak glas, kot deset pozavn. Pojdi, pojdi s tem lovecem zgoraj. Kedaj pa je kaj ustrelil. Kaj pa izpije in plača? Zdaj leži na senu in spi pri belem dnevu. O ne, črni Edvard izgleda gotovo vse drugače. Predstavljam si ga — ah — zopet nekdo prihaja.“

V tem trenutku je jahal mimo jezdec, ki je obstal pri hišnih vratih. Krčmar ga je opazoval, ne da bi vstal. Nevoljno je stisnil obrvi in rekel hčeri:

„Ali veš, kaj je to psihologija?“

„Da.“

„Kaj pa?“

„Nauk o duši.“

„Dobro! Jaz sem psiholog, takoj spoznam ljudi. Le oglej si tega konja! Kako Ti je všeč?“

„Zelo suh je!“

„In jezdec?“

„Še bolj suh in prav majhen.“

„In njegova obleka?“

„Popolnoma razcapana.“

„In njegovo orožje?“

„Staro in zarjavelo.“

„Vidiš to je za psihologa dovolj. Ta dečko ima suhega konja, to je skopost, ima raztrgano obleko, to je nemarnost, ima slabo orožje, to se pravi, da nima nič. Gotovo bo spil le kozarček julepa, kakor ta zapanec gori. Na takih gostih mi ni nič ležeče.“

„Konja je spravil v hlev, torej bo tu ostal.“

„To mu bo že prešlo. Pred vsem bom gledal, če lahko plača. Mi iz Ribnice smo zviti, to bo takoj videl.“

Za nekoliko minut je tujec vstopil. Izgledal je res tako neznatno, da bi bil vsakemu sumljiv, kdor ne pozna savanskih razmer. Prav uljudno je pozdravil, sedel na stol in odložil puško in nož.

„Kajne, ta kraj je trdnjavica Gvadelup?“ je vprašal.

„Da,“ je kratko odgovoril krčmar.

„Ste-li morda Vi, senor Ribnero?“

„Da.“

„Se dobi pri Vas kozarček julepa?“

„Da.“

„Torej mi ga dajte!“

„Dobro, pa le enega.“

„Zakaj ne več?“ se je začudil gost.

„To je moja stvar!“

Pri teh besedah je krčmar pogledal gosta od vrha do tal in počasi vstal, da mu nalije žganje. Tujec je dobro opazil ta pogled; skrivaj se je nasmehljaj, a rekel ni nič, ampak molče potegnil iz čaše.

Ribnero je sedel zopet k oknu in gledal ven. Ker sta gost in hči molčala, mu molčanje vendar ni pri jalo; zato je čez nekaj časa zamrmral:

„Slabo vreme!“

Nikdo ni odgovoril.

„Ni za vzdržati!“

Ko tudi zdaj ni nihče odgovoril, se je obrnil in pogledal gosta, kakor bi se ta kaj pregrešil, rekoč:

„No?“

„Kaj?“ je vprašal tujec.

„Slabo vreme.“

„O, prav lepo,“ se je ta zasmejal.

Krčmar je poskočil. Mislil je, da se gost norčuje, zato je prav jezno rekel:

„Kako pa mislite to?“

„Kakor sem rekel,“ je odgovoril. „Vreme je lepo.“

„Ah, me hočete morda jeziti?“

„Mi ne pride na misel!“

„In vendar mi ugovarjate.“

„Tudi to ne. Marsikomu to zelo ugaja, kar je drugemu nadležno, zato se jima pa ni treba najmanj jeziti, če sta različnega mnenja.“

„Prav res! Saj vendar ne mislite da se jezim radi Vas?“

„To je Vaša stvar, a ne moja, senor.“

„Gotovo! In Vi bi bili tudi zadnji, radi katerega bi se jezil.“

„Zakaj?“

„Iz raznih vzrokov.“

„Hm! Se lahko zve te vzroke?“

„Zakaj ne? Vaš konj na primer je pravi kozel.“

„Dobro. Dalje!“

„Potem nimate nobene prave cunje na životu.“

„Še boljše. In dalje?“

„In tretjič ni Vaše orožje niti vinarja vredno.“

„Odkod to veste?“

„To se vidi na prvi pogled. Zato ni treba biti psiholog, ali imeti veliko politične ali diplomatične nardarjenosti.“

Tujec je smehljaje pokimal z glavo in rekel:

„Zdaj vidim natančno, da sem pri senorju Ribneru.“

„Kako to?“ je vprašal.

„Pravili so mi o Vas in vidim, da so mi resnico povedali.“

„Kakšno resnico?“

„Popisali so mi Vas, in popis se popolnoma strinja.“

„Grom in strela! Kaj so pa rekli o meni?“

„Da ste dober človek.“

„Da, da, to sem res! In dalje?“

„Da vedno sedite pri oknu.“

„Tudi to se strinja. Dalje!“

„In da opazujete vreme.“

„Res. Le naprej!“

„In da vsled tega vsak pogovor pričnete z vremenom.“

„Hm! Res? Tega pa še nisem opazil. Dalje?“

„Da radi — — — ah, tega pa še nisem opazil.“

„Kaj?“

„Da radi govorite o možitvi in o zetih.“

Krčmar je pazljivo gledal tujca. Ni si bil na jasnem, ali se hoče jeziti, ali se hoče veseliti, zato je vprašal:

„Kako menite to?“

„Jaz nič ne menim, meni so le tako pravili.“

„Kdo?“

„Moji tovariši. Toda dajte mi še en kozarec Vašega julepa, senor!“

Izpil je čašo do dna in jo pomolil krčmarju. Ta je znova motril gosta, počasi zmajal z glavo in rekel:

„Ne natočim nič več!“

„Zakaj?“ se je gost začudil.

„Hm. Plačajte poprej pryega!“

„Ah, imate me za človeka, ki ne more plačati,“ se je smejal gost.

„Dokažite nasprotno, potem bom že vedel, za koga naj Vas imam.“

„Dobro! Videli boste!“

Segel je v žep, izvlekel usnjeno mošnjo ter jo odprl.

„Tu imate Vaše plačilo!“

Pri teh besedah je vzel iz mošnje, kakor lešnik velik nuget (zlato zrno) ter ga pomolil krčmarju. Ta ga je opazoval od vseh strani, ga tehtal v roki in začudeno rekel:

„Zlato, prav res čisto zlato.“

„Da, popolnoma čisto,“ je prikimal oni.

„Grom in strela! In to je Vaše?“

„Čegavo pa?“

„Imate še več?“

„Še dosti polnih mošenj.“

„Odkod?“

„Izkopal sem.“

„Kje?“

„O, to je moja stvar, senor Ribnero!“ se je smejal gost.

„Kakšen nuget! Med brati je vreden dvajset dolarjev.“

„Trideset!“

„Naj ga tehtam in izmenjam?“

„To se razume!“

Krčmar je vstal in prinesel tehtnico. Zedinila sta se za petindvajset dolarjev, katere je Ribnero takoj izplačal.

„Torej še en julep hočete?“ je poslužno vprašal.

„Da,“ je gost odgovoril.

„Takoj ga dobite.“

Tujec se je vsled nugeta zelo povzdignil v njegovih očeh, zato mu je nenavadno prijazno postregel. Kesal se je svojega prejšnjega obnašanja in zato pre-mišljeval na kak način bi to popravil. Ker mu ni takoj padlo kaj v glavo, zato je pričel:

„Slabo vreme!“

„Hm,“ je mrmral gost.

„Deloma pa tudi dobro,“ je rekel krčmar, da se prikupi.

„Gotovo, zlasti zame.“

„Zakaj?“

„Prijaham iz Ljano estakado.“

Krčmar se je kar obrnil in začuden vprašal:

„Ali res?“

„Da. In če je človek več tednov moral vzdržati v tej žareči puščavi, si lahko mislite, da je dež pravo-
okrepčilo zanj.“

„Da, res je,“ mu je krčmar pritrdil. „Toda povejte-
senor, ste li sami prišli skozi?“

„Da.“

„Nemogoče.“

„Zakaj nemogoče?“

„Kaj takega se drzne le pogumen mož.“

„Jaz sem se drznil. Saj vidite, da sem sam.“

„Seveda. Toda mislil sem si — hm!“

„Kaj? Kaj ste si mislili, senor Ribnero?“

Krčmar ga je pazljivo pogledal in potem premišljeno odgovoril:

„Veste morda, kaj je politika?“

„Da.“

„In diplomatika?“

„Da.“

„Potem boste tudi vedeli, da človek ki ima politično in diplomatično nadarjenost, ne sme vsega povedati.“

„Res je. Toda senor, Vi imate gotovo tako nadarjenost?“

„To se razume! Ali morda veste, kjer sem doma?“

„Ne.“

„No ja, iz Ribnice sem.“

„Iz Ribnice?“ je ta hitro vprašal.

„Kajpada! Ali jo poznate?“

„Ribnica blizu Ljubljane?“

„Da.“

„Grom in strela! Seveda jo poznam. Saj sem tudi jaz Slovenec.“

„Slovenec?“ se je zveselil Ribnero. „Odkod pa?“

„Iz Kranjskega.“

„Sveta nebesa; je-li res?“

„Razume se. Bil sem pivovarniški delavec in sem tri leta delal v Ljubljani pri Koslerju. Potem me je najel neki Amerikanec, ki je hotel v St. Lui variti pivo; ker pa ni prav začel, se mu je cela stvar izjalovila. Potem sem jo potegnil na zapad in postal, sam ne vem kako, zlatokop in lovec.“

„Hola, to je dobro, to mi ugaja! Slovenec, s katerim lahko govorim o Ribnici. Zamojdel naj zdaj dežuje in lije, kolikor hoče. Resedila prinesi vina, kajti danes

je praznik zame. Moj gost ste, ne da bi Vam bilo treba plačati. Toda povejte! Imate stariše?"

„Ne.“

„Druge sorodnike?"

„Samo enega brata.“

„In kako Vam je ime?"

„Štempihar, Andrej Štempihar.“

„In je Vaš brat tudi v Ameriki?"

„Ne.“

„Kje pa?"

„Že veliko let nisem ničesar čul o njem. Morda še ne ve, kje da sem, kajti nikoli nisem bil prijatelj pisarenja. Hotel sem kot zlatokop bogat postati in ga potem presenetiti. Živel je pri Ljubljani.“

„Tudi kot pivovarnar?"

„Ne, ampak kot gozdarski pomočnik na gradu Bršljanovo pri nekem stotniku pl. Podgorniku, ki je bil obenem nadgozdar.“

„Dobro! Pustimo ga gozdariti. Pomeniva se kaj drugega. Toda predvsem mi morate neko vprašanje prav odkritosrčno odgovoriti.“

„Katero?"

„Zdi se mi, da kljub slabi obleki niste slab človek in tudi stari niste še. Koliko let pa imate?"

„Šestintrideset.“

„Hm! Ali ste oženjeni?"

„Aha!“ se je namuzal lovec. „Zdaj se bo govorilo o ženitvi! Hvala Bogu! dozda si še nisem naprtil žene.“

„Imate kako stanovanje?"

„Ne.“

„Veste, kako se dela pivo in žganje?"

„To še vprašate! Saj je to moj pravi posel.“

„Znate tudi deske na streho pribijati?"

„Zakaj pa ne!“

„Vsi vragi! Če vse to znate, zakaj se pa potem tako žalostno potepate po svetu?“

„Žalostno? Saj mi ravno to ugaja.“

„Pa saj imate dovolj denarja, da se kam naselite.“

„Mi ne pride na misel.“

„In morda se dobi še kak tast, ki bi Vas rad imel za zeta.“

„Hvala!“

„Pa zakaj ne?“

„Imam druge obveznosti.“

„Kakšne?“

Štempihar se je nasmejaj. Prav skrivnostno je vprašal:

„Ali veste, kaj je to diplomat?“

„Da.“

„In politik?“

„Da.“

„No, potem boste tudi vedeli, da človek, ki ima diplomatsko in politično nadarjenost, ne sme vsega povedati. Le toliko lahko povem, da sem prišel k Vam, da nekoga poiščem.“

„Koga pa?“

„Hm! Poznate črnega Edvarda?“

„Osebno še ne.“

„Toda slišali ste o njem?“

„Kajpada. Upam, da ga bom tudi skoro osebno poznal.“

„Kako?“

„Slišal sem, da pride v kratkem v Gvadelup.“

„Ah, to je dobro. Mislil sem, da je že tukaj.“

„Torej njega iščete?“

„Seveda. Prav gotovo sem misli, da ga že najdem pri Vas.“

„Saprament! Ali je obljubil?“

„Da.“

„No, potem je gotovo, da pride in to me veseli. Najslavnejši lovec v deželi je. Ali ga poznate osebno?“

„Ne.“

„No, potem Vam povem, da je te dni spet izvršil nekaj imenitnega. Jezdil je namreč v Čikvakvo.“

„Vsi hudiči! Saj so zdaj tam Francozje.“

„Seveda so tam. Zasačili so ga in vjeli.“

Štampilhar se je zelo prestrašil in prepaden vprašal:

„Ah, torej ga ne bom dobil. Takoj moram spet naprej, oziroma nazaj.“

„Kam?“ je vprašal krčmar, nič manj prestrašen.

„V Ljano estakado.“

„Zakaj?“

„Sporočiti moram, da so črnega Edvarda Francozje vjeli.“

„Komu pa?“

„Ah, to je moja stvar!“

„Grom in strela, Vi ste res dober diplomat, toda lahko Vam pomagam.“

„Kako?“

„Ni Vam treba nazaj, ker je črni Edvard prost.“

„Saj ste mi rekli, da — —“

„Da so ga vjeli, res je; toda takoj jim je spet všel.“

„Ali res?“ je vidno olajšan vprašal lovec.

„Da.“

„Veste natanko?“

„Prav natanko in gotovo.“

„Od koga?“

„Od nekega lovca, ki spi zdaj pri meni na senu.“

„Kakšen lovec pa je?“

„Ne vem; toda mnogo ni na njem. Nima denarja, na životu slabe cunje in tako puško, za katero bi niti ne dal četrť dolarja.“

„Po tem se ne sme soditi. Taka puška je večkrat boljša, kot vsaka druga. In kar se tiče obleke, vidite na meni, kaj se ima od tega, če se človeka sodi po zunanosti. Solnce v Ljani estakadi mi je ožgalo obleko in čevlje, da mi le še cunje vise na životu; moj konj je zguljen, kakor kozel, to ste sami rekli in moja puška izgleda, kakor palica nočnega čuvaja. Vendar imam šest mošenj nugetov pri sebi in v Newjorku leži moj denar na banki. Lahko govorim s tem lovцем?“

„Ne.“

„Zakaj ne?“

„Ker spi. Saj lahko jutri zjutraj govorite z njim.“

„Dobro, torej ostanem tukaj.“

„Ah, to je lepo, senor. Moj gost ste, niti vinarja Vas ne sme veljati, ker me neizrečeno veseli, da lahko govorim z Vami o Kranjskem. V Ljubljani ste bili?“

„Da.“

„Tudi v Ribnici?“

„Tudi parkrat.“

„Torej veste, da dobiva Ljubljana od nas lonce in rešeta.“

„Seveda.“

„Je še kaj dimnikarjev v Ribnici?“

„Najbrž!“

„In trgovcev z redkvijo?“

„Po teh pa nisem poizvedoval.“

„Škoda.“

„Zakaj?“

„Ker se to tiče mojega pokolenja. Je-li Vam Vaše znano?“

„Ne.“

„Ah, Vi ne poznate svojih prednikov,“ se je Ribnero začudil.

„O, vendar!“

„No?“

„Poznal sem svojega očeta.“

„In starega očeta?“

„Ne.“

„O jej, potem sem jaz srečnejši. Človek mora držati na svoje pokolenje; to je zlasti zaradi pokolenja od očeta na hčer. Moji predniki so bili zelo imenitni ljudje v Ribnici.“

„Tako? Kaj pa so bili?“ je vprašal Štempihar iz uljudnosti.

„Moj oče je dimnike pometal.“

„Ah!“ je menil Štempihar presenečen.

„Da, Vi se čudite in to po pravici. Dimnikar je simbol stremljenja po višjem, seveda skozi dimnik ven; njegov poklic je nadzorovati najnevarnejši element in varovati človeštvo vpliva saj. In moj stari oče — uganite kaj je bil ta?“

„Bi ne bilo boljše, da mi takoj poveste?“

„Lepo, trgoval z redkvijo.“

„Vsi hudiči!“

„Kajne, Vi se čudite. Redkev je simbol pikantnosti, ker napravlja klobase in svinjska rebra okusna in če se jo nariba, se mora človek jokati. Nekaj visoko tragičnega ima na sebi, kar nas spominja na Prešerna, Vodnika in Marka Pohlina. Ponosen smem biti na svoje prednike in sem se tudi močno prizadeval, da sem prednosti svojega pokolenja prenesel na hčer. Če ste pri-

„jatelj redkve, potem kmalu lahko vidite vspeh. Saj boste večerjali pri meni?“

„To se razume.“

„Kaj?“

„Kar Vam je pogodu.“

„Dobro, spoznali boste mojo kuhinjo in mojo hčer. Če bi imel zeta, bi bil ta z obema prav zelo zadovoljen.“

Na ta način sta nadaljevala svoj pogovor. Štempihar je imel tekom večera dovolj časa, spoznati posebnosti svojega krčmarja. Resedile ni bilo blizu; rajše je mislila na spečega Edvarda, ki ji je bil ljubši, kot vsi dimnikarji in trgovci z redkvijo na svetu, in zato je odšla v svojo sobo, ko sta se možakarja še vedno zabavala.

Drugo jutro je Edvard prvi prišel v gostilniško sobo. Resedila ga je slišala in mu prišla voščiti dobro jutro.

„Ste dobro spali, senor?“ je vprašala.

„Hvala, senorita! Več, ko dobro; in veste, komu se imam zahvaliti?“

„Komu?“

„Vam.“

„Meni?“ je vprašala in nalahno zardela. „Zakaj?“

„Celo noč sem sanjal o Vas.“

Še bolj je zardela in rekla:

„Šalite se, senor. Če je človek tako zelo utrujen, kakor ste bili Vi, se mu ne more sanjati.“

„Telo je bilo utrujeno,“ je odgovoril, „toda duh ne. Ta se je pečal z mislimi, ki so zdaj vedno v njem. Ali veste, komu veljajo te misli?“

„Misli so last duše, v kateri naj tudi ostanejo,

senor. Že dolgo niste nič jedli, ali naj Vam prinesem čokolado?"

„Prosim!“

Odšla je v kuhinjo in Edvard je sedel za mizo. Kmalu potem je vstopil Ribnero.

„Dobro jutro!“ je pozdravil slabe volje.

„Dobro jutro!“ je Edvard odzdravil.

„Ste se naspali?“

„Da.“

„Verjamem. Takega zaspanca še nisem videl, kakor Vas.“

„Mogoče.“

„Povejte, spite tudi v savani tako dolgo?“

„Morda.“

„In v pragozdu?“

„Tudi včasih.“

„No, potem ni čuda, da še nisem videl divjačine v Vaši roki. Dober diplomat Vam na prvi pogled pozna, da niste lovec, ampak pravcati polh.“

Senor Ribnero je imel, kakor mnogo drugih ljudi, to slabo lastnost, da je bil vsako jutro slabe volje, katero je moral zdaj Edvard občutiti.

Krčmar je sedel k oknu in gledal ven. Še vedno je deževalo, toda manj kakor včeraj; zato je mrmral:

„Ničvredno vreme!“

Edvard ni odgovoril. Zato je krčmar nadaljeval po kratkem odmoru:

„Skoro kakor včeraj.“

In ko se Edvard tudi zdaj ni oglasil, se je obrnil od okna in zaklical:

„No?“

„Kaj pa?“ je lovec mirno rekel.

„Ničvredno vreme.“

„Hm, da.“

„Skoro kakor včeraj.“

„Seveda.“

„Ne verjamem, da bi prišel.“

„Kdo?“

„Kdo? Kakšno vprašanje! Črni Edvard, seveda.“

„O, ta se za vreme malo briga; ta pride, če le hoče.“

„Mislite? Vedeti morate, da ga nekdo pričakuje.“

„Da, Vi namreč.“

„Jaz že, pa še nekdo drugi.“

„Kdo bi to bil? Morda Vaša hči?“

„Ta? Ji ne pride na misel! To me ravno boli. Lahko bi prišlo tisoč zetov, gotovo nobenega ne pogleda. Kaj še, da bi koga pričakovala. Nekega drugega namreč menim.“

„Koga?“

„Nekega lovca.“

„Ah, lovca, ki je pri Vas?“

„Res je. Prišel je včeraj, ko ste Vi že spali.“

„In je ostal pri Vas, da počaka črnega Edvarda?“

„Da.“

„Odkod je prišel?“

„Iz Ljane estakade.“

„Ah.“

„Kajne, zdaj se čudite. Da, Vi gotovo niste možakar, ki bi jezdil skozi Ljano estakado, čeprav ste desetkrat večji in močnejši, kot on. In kakšen je ta dečko. Vse žepe ima napolnjene z nugeti.“

„Res? Odkod je pa doma? Morda Amerikanec?“

„Ne, Slovenec je.“

„To so najbolj zanesljivi ljudje. Kako se piše?“

„Andrej Štampihar.“

„Ne poznam tega imena.“

„To je mogoče, kajti — — ah, tu prihaja!“

Štampihar je vstopil. Pozdravil je, najprej pogledal po vremenu in potem Edvarda. Ta mu je menda ugajal, kajti sedel je poleg njega in rekel:

„Vi ste senor, ki je že od včeraj popoldne spal tukaj?“

„Da,“ je odgovoril Edvard.

„No, to je bilo živinsko spanje. Zelo ste morali biti trudni?“

„Gotovo.“

„Od lova?“

„Tudi.“

„Hm, mislite še dolgo tu ostati?“

„Morda le nekaj ur.“

„Kam greste potem?“

„V gore.“

„Vsi vragi! Sami?“

„Da.“

„Torej se za božjo voljo varujte; pravijo, da je zelo veliko Indijancev tam.“

„To me ne briga.“

„Ne bodite lahkomišljeni senor. Če bi Vas malo zgrabili za čop, potem bi Vas že brigalo. Če pa hočete kljub temu v gore, mi storite lahko neko prijaznost.“

„Kakšno?“

„Poznate črnega Edvarda?“

„Veliko se sliši o njem.“

„Dobro! Povrašujte kje je, in če ga slučajno najdete, mu povejte, da ga tu nekdo pričakuje.“

„In če me vpraša, kdo je ta nekdo?“

„Mu recite, da je mali André?“

„Grom in strela! Vi ste mali André?“

„Da, pravzaprav se pišem Andrej Štepihar, francoski lovci so mi spremenili Andrej v André, in ker po postavi nisem velikan, mi pravijo mali André. To je moje savansko ime.“

„Poznam to, ime, senior in vem, da ste izvrsten lovec. Sploh pa, če Vam je po volji lahko slovenski govoriva.“

„Slovenski? Razumete slovenski, senior?“

„Da, čeprav sem Francoz.“

Krčmar je molče poslušal ta pogovor; zdaj se je pa oglasil:

„Kako, Vi tudi razumete slovenski?“

„Da.“

„Potem vendar niste tako malovredni, kakor sem si mislil. Toda, kaj pa prinašaš?“

Te besede so veljale hčeri, ki je prišla iz kuhinje in vsem trem postavila čokolado na mizo.

Resedila je pogledala očeta in ta ji je rekel s stroгим glasom:

„Je senior Mazon naročil čokolado?“

„Zakaj pa vprašaš, oče.“

„Predno jo pije, jo mora plačati. Ti veš, da mu ne dam na kredo.“

Zardela je do ušes. Mazon je pa ravnodušno vprašal:

„Koliko stane?“

„Eu kvartil, Vam bom naredil ceneje.“

„Tu imate.“

Segel je v žep in porinil bakreni novец staremu. Mali André je opazoval ta prizor z velikim začudenjem, pomajal je z glavo in rekel Francozu:

„Ne zamerite, senior, ste-li res lovec?“

„Da.“

„Pravi prerijski lovec?“

„Jaz mislim.“

„Ah, tega ne verjamem.“

„Zakaj?“

„Ker bi pravi traper v Vašem položaju vse kaj drugega storil.“

„To vem.“

„No?“

„Pognal bi senorju Ribneru krogeljo v glavo, ali mu zasadil nož v srce.“

„Ah, to veste tako dobro in ne storite.“

„Mi ne pade v glavo.“

„Potem niste pravi lovec.“

„Mogoče. Zbogom, senorja!“

To je prav mirnodušno odgovoril in vstal.

„Zbogom!“ sta odgovorila oba.

Na mah je izgubil vse spoštovanje pri malem Andreju, kljub temu, da je Ribnero včeraj s tem enakó postopal. Ko je Edvard stopil v vežo ga je Resedila tam čakala. Slišala je vse in bila v največji zadregi.

„Moj Bog kako Vas je oče spet razžalil!“ je rekla.

„Sicer je tako dober, zoper Vas ima pa predsodke.“

„Ne skrbite, senorita,“ je rekel. „Upam, da ne bo imel dolgo teh predsodkov.“

„Mu boste odpustili?“

„Rad.“

„O, senor, kako sem Vam hvaležna. Boste spet prišli?“

„Mi dovolite to, senorita Resedila?“

„Rada.“

„Potem bom tudi jaz rad prišel.“

„Kedaj?“

„Še danes, kakor mislim. Bog Vas obvari!“

Stisnil ji je roko in šel. Gledala je za njim. Zakaj jo je tako resno pozdravil? Ima li kaj nevarnega pred seboj? Tudi njegov obraz je imel tako odločen izraz, ne vsled jeze za razžalenje, ampak kakor bi pričakoval kak dogodek, za katerega je treba imeti zbrane misli.

Ni ze ozrl nazaj, ampak šel v hlev in peljal konja iz njega. Tega je zajezdil in oddirjal.

Bil je zadnji, čas, ker sta se z Medvedovim Očesom zmenila, da se točno opoludne snideta pri velikem hrastu na Hudičevem gorovju.

Sijera del Diablo, po naše Hudičevo gorovje, leži severozahodno od Gvadelupa, in pada v strmih, preklatih stenah proti reki Rijo Puerko, na kateri leži trdnjava Gvadelup. Od te jo loči le majhna planjava, katero je Edvard v dveh urah prejezdil in prišel do vznožja gorovja.

Jezdil je po obronku na prvi hrib. Prišedši na vrh je zagledal pred seboj drugo veliko goro, na katere vrhu je stal velikanski hrast, pod katerim bi ga imeli počakati Apahi.

Jezdil je navzdol v dolino, potem zopet navzgor proti hrastu. Zračunal je, da bo še potreboval dobro uro do njega, ko nenadoma zašumi poleg njega v grmovju. V istem trenutku je tudi že nastavil puško, toda jo takoj povetil, kajti pred njim je stal Medvedovo Oko, njegov zaveznik.

„Moj beli brat je zelo točen,“ je rekel ta.

„Moj rdeči brat prav tako,“ je odgovoril Edvard in skočil s konja.

„Medvedovo Oko ni počakal, da pride njegov beli brat do hrasta, ker mu ima mnogo važnega povedati.“

„Kaj?“

„Moj beli brat pričakuje ljudi, ki pridejo od vzhoda?“

„Da.“

„Ljudi, ki pridejo od belega očeta Amerikancev, in prinesejo predsedniku Huaresu veliko denarja.“

„Tako je.“

„Medvedovo Oko je bil pri Huaresu, dočim je bil moj beli brat v Čikvakvi.“

„Vem, kaj je rekel Huares?“

„Rekel je, da naj moj beli brat pelje mene in moje vojake k Francozom, ki hočejo napasti Gvadelup.“

„Koliko vojakov imaš seboj?“

„Petkrat po sto.“

„In šeststo Komanhov hoče priti Francozom na pomoč, da preženejo Huaresa.“

„Da, a ne bodo še tako hitro zapustili svoja taborišča.“

„Zakaj?“

„Šlišali so, da pričakuje Huares veliko denarja, ki ga bodo pripeljali skozi Ljano estakado.“

„Ah,“ se je prestrašil Edvard. „Odkod to veš?“

„Bil sem v taboru Komanhov, ko so se posvetovali in sem to slišal. Poslali bodo danes dvesto vojakov, ki naj poiščejo sledove onih, ki prinašajo denar. Spremostvo bodo pomorili, denar dobijo Francozje, ostali plen in skalpe pa Komanhi. Potem šele bo šestkrat sto Komanhov šlo zasledovat Huaresa.“

„Ta novica je zelo važna. Takoj moram spet v Ljano estakado, ko bomo vjeli Francoze.“

„Ve moj brat kedaj in po katerem potu pridejo?“

„Da, videl sem njih stražne ognje.“

„Kje bomo trčili z njimi?“

„Tam kjer se stika Hudičevo gorovje s Sijero del

Kanate gre odprtina skozi gorovje in skozi to sotesko bodo prav gotovo prišli.“

„Kedaj?“

„Danes zvečer ali jutri zjutraj.“

„Potem je dobro, da sem Te tukaj pričakoval in ne pri hrastu, Nimamo nič časa, ker moramo takaj zasedi sotesko.“

„Kje so Tvoji vojaki?“

„Takoj jih boš videl.“

Djal je votlo jastrebovo kost na usta in zapiskal. Takoj je zašumelo v grmovju in pokazalo se je petsto jezdecev, ki so bili skriti v njem. Eden odnjih je pripeljal vodji konja.

Medvedovo Oko in Edvard sta jezdila na čelu in cela četa se ji pomikala naprej, ne da bi bilo treba dati povelja. Po indijanski navadi so jezdili drug za drugim. Zadnji je vodil Edvardovega konja, ki ga je dal ta Medvedovemu Očesu, ko je jezdil v Čikvakvo.

Zato je vprašal mladi vodja Francoza:

„Moj beli brat jezdi tujega konja?“

„Vzel sem si ga včeraj zjutraj iz neke črede.“

„Kedaj bo zajahal svojega?“

„Zdaj še ne, Francozje poznajo mojega konja in bi me lahko spoznali.“

Tako se je pomikala četa proti jugu do tja, kjer se končuje Hudičevo gorovje. Tu je bila omenjena soteska, o kateri je Edvard govoril. Soteska sicer ni široka, na najožjem mestu morda dvesto čevljev, toda ni strma in na obronkih poraščena s travo, tako da se je lahko šlo skozi njo. Na obeh straneh so jo oklepale višine in jo varovale vetrov, zato je bila soteska prav pripravna za prenočišče večji četi, toda tudi zelo nevarna.

Kajti sovražnik, če je v večjem številu, zasede lahko višino na levi in desni tako dobro, da ne more ulti noben človek. Celo pozamezen človek, ki se skrije tu gori za drevesa, povzroči lahko največo škodo mimo idoči četi, dočim bi njega ne dosegla nobena kroglja.

Ko so Apahi prišli do soteske, so se vstavili.

„Ve moj brat natanko, da pridejo Francozje tu skozi?“

S tem vprašanjem se je obrnil apaški vodja proti Edvardu. Ta je odgovoril:

„Videl sem smer, po kateri bodo prišli. Če nočejo delati velikih ovinkov, morajo priti tu skozi.“

„Torej naj moji ljudje zasedejo višine, midva pa jezdiva naprej, da opaziva sovražnike, če bo mogoče.“

Dal je potrebna povelja in hipoma so zasedli njegovi ljudje obe strani soteske; sam je pa z Edvardom jezdil skozi sotesko, kolikor mogoče se izogibajoč mest, kjer bi se poznali sledovi kopit njihovih konjev.

Tako sta več ur neprenehoma dirjala naprej. Davno že sta pustila sotesko za seboj. Bilo je okoli treh popoldne, ko je pred njima ležala prerija, ki se vleče proti Rijo del Norte. Ostro oko je lahko v veliki daljavi opazilo vsakega človeka na tej velikanski ravnini.

Oba sta obsenčila oči z rokami in gledala v prerijo. Ravno je hotel Edvard nekaj opomniti, ko je Medvedovo Oko iztegnil roko in kazal proti zahodu.

„Uf,“ je rekel. „Moj beli brat naj pogleda!“

„Sem jih že opazil,“ je odgovoril Edvard.

„Kaj?“

„Te jezdece.“

„Koliko jih šteje moj brat?“

„Stoindvajset.“

„Tudi jaz jih štejem dvanajstkrat deset. So Francozje?“

„Da.“

„Na čem jih spozna moj brat?“

„Na blišču njih uniform.“

„Kaj se sveti v zraku?“

„Bajoneti.“

„Imajo pri Francozih tudi jezdeci bajonete?“

„Ne. Ta kompanija obstoji iz infanterije. Dali so ljudem konje, ker se jih lahko dobi in se z njimi hitrejše naprej pride.“

„Uf, saj nima vsak konj svojega jezdeca.“

„Najbrž imajo tovarne konje seboj.“

„Vidim ženske sedeti na konjih.“

„Morda imajo marketenderco seboj.“

„Kaj je to?“

„To je ženska, ki prodaja pijačo in jedi.“

„Vidim več žensk, štiri, pet, šest.“

„Ah, Francozje ljubijo ženske! Gotovo, so si častniki vzeli nekaj deklic seboj iz Čikvakve.“

„Ug,“ se je začudil Medvedovo Oko. „Ali jim je veliki duh vzel možgane, da vlačijo deklice seboj na vojsko.“

„Preneumni so, da bi vedeli, kake napake delajo s tem.“

„Jezdijo drug poleg drugega in njih sled je tako širok, kakor sled črede bivolv. Umrlí bodo.“

„Da, izgubljeni so. V pol ure dospejo do soteske.“

„Kaj hočeva storiti? Pustiva jih mimo in opazujva kje se bodo utaborili.“

„Ne. Jezdiva nazaj. V pol ure dospejo sem, kakor sem že rekel in potem imajo še dve uri do noči. Ob tem času bodo našli v soteski kraj, kjer je voda in

dosti velik prostor za njih tabor. Tako neumni bodo, da, se bodo tam utaborili in midva jih lahko opazujeva in vsako besedo slišiva, ki jo bodo govorili. Od tega bo odvisno, če jih usmrtimo ali vjamemo. Moj rdeči brat naj mi sledi!“

Medvedovo Oko mu je prikimal; obrnila sta konja in zdirjala nazaj.

Medtem so jahali Francozje proti soteski. Kdor bi jih tako videl, bi se moral bati zanje. Takoj pri prvem pogledu se je opazilo, da je kompanija iz različnih elementov sestavljena. Turki, Zuavi, lovci in infanteristi, ki še nikoli niso bili na konju, so sedeli na svojih živalih, kakor opica na kameli. Tudi oboroženi so bili različno.

To je bila ena izmed onih izgubljenih kompanij obstoječa iz najrazličnejših ljudi, katero so poslali na mejo, ali da bi se je iznebili ali, ker so ravno taki uporni značaji najbolj primerni, najtežje naloge rešiti.

Ta čudna četa je obstajala le iz devetdeset vojaških oseb. Poleg teh sta bila dva civilista z očali, ki sta imela tovrne konje s seboj. Marketenderco se je poznalo na fantastični uniformi. Poleg nje je bilo še pet drugih dam, ki so prav ljubko sedele na konjih, čemur se ni čuditi, ker zna vsaka Mehikanka jahati. Bilo je jasno, da so te dame spadale v ono vrsto žensk, ki si dajo plačati ljubezen. Ostali konji so bili otovorjeni, vseh skupaj stoindvajset, kakor sta Apah in Edvard prav preštela.

Kapitan ali kakor mi pravimo stotnik je jezdil na čelu. Poleg njega poročnik. Bila sta v živahnem pogovoru.

„Prokleta, da nam je všel vodnik,“ je mrmral poročnik. „Zdaj pa glejmo, da najdemo pravi pot.“

„Ne skrbite, poročnik, imamo ga,“ je odgovoril kapitan. „Pred našim odhodom sem bil previden in si dal od nekega bakera opisati celo okolico. Vidite, da se ravno pred nami odpira gorovje? To je ona soteska, katero iščem.“

„Soteska?“ je vprašal poročnik in stisnil monokel v oko, kakor bi sedel v gledališčnem parterju.

„Da, soteska.“

„V katerem gorovju?“

„Med dvema gorovjema.“

„Pardon, kapitan! Soteska je vedno le v enem gorovju.“

„O, labko loči tudi dve gorovji.“

„Loči? Hm? Mogoče, da res. Torej dve gorovji, kako se zoveta?“

„Levo je Sijera del Diablo.“

„Levo? Ah, da levo! In desno?“

„Desno je Sijera del Kanate.“

„Kanate? Desno? Ah da! Hm! Interesantno!“

Vstavil je konja in si ogledal skozi monokol gorovje, kakor bi bolhe iskal v brkah svojega tovariša. Oba častnika sta govorila skozi nos, kakor imajo navado častniki povsod in ki je večinoma znamenje, da je v možganih slama in bombaž.

„In ta odprtina v gorovju?“ je vprašal poročnik dalje.

„Dela sotesko, kakor sem že rekel,“ je odgovoril stotnik.

„In ta soteska?“

„Skozi njo bomo jezdili.“

„Zelo interesantno! Soteska! Bomo tu koga srečali?“

„Koga bi pa srečali?“

„Hm! Kako lepo Indijanko.“

„Ah, poročnik, Vi imate eksotičen ukus.“

„Slišal sem, da so Komanhinje in Apahinje prav lepe!“

„Res?“ se je smehljajal stotnik.

„Da, častna beseda! Zlasti so apaške deklice pravi čudež lepote.“

„Delate mi apetit.“

„Jaz ga imam že davno. Pravijo, da so lepše in zapeljivejše, kakor najljubkejša subretka ali šansonetka.“

„O, vendar ne!“

„Častna beseda! Ročice in nožiče, kakor Pepita ali Fani Elsner.“

„Dalje!“

„Meča, kakor Magdalena spokornica od Correggia.“

„Dalje!“

„Noge, kakor Venera.“

„Ni slabo! Nadaljujte!“

„Boki, kakor Aspazija.“

„Opisujete res zapeljivo.“

„Se tudi spoznam. Stas in prsi trde in močne, da se lahko orehi tolčejo na njih. Vrat vitek in vendar me-snat. Usta za poljubovati do krvi, zobje za znoreti, oči za užgati in lasje za—za—za—vrag me vzemi, ničesar ne najdem, s čemur bi te dolge, temne lase primerjal.“

Kapitan je cmokal z jezikom, kakor bi imel prav slastno delikateso pred seboj in rekel:

„Toda poročnik, glavne stvari pa ne omenite.“

„Kaj?“

„Obleko.“

„Pa, te bi sploh ne bilo treba pri nobeni dami. Sploh pa obleka pri Indijankah ni zelo samostanska.“

„Res?“

„Častna beseda!“

„Kako se oblačijo?“

„Zgornji del telesa je nag.“

„Popolnoma?“

„Da, tako sem slišal.“

„In spodnji?“

„Tudi nag.“

„Grom in strela! Torej brez vsake obleke?“

„O, nekaj jo je; toda le predpasnik iz ptičjega perja okoli pasa.“

„Poročnik, Vi pretiravate.“

„Gotovo ne!“

„Ali se motite!“

„Tudi ne!“

„O vendar, tako kakor Vi opisujete hodijo le ženske na otokih Južnega morja.“

„Hm, to je mogoče! Toda to vendar ne ovira, da — — da — —“

„No, kaj?“

„Da se lahko vjame mlado, lepo Apahinjo in se ji obesi tak predpasnik iz perja okoli pasa.“

„Ah, krasno! Mislim, da bi Vi kaj takega storili.“

„Gotovo,“ je prikimal poročnik.

„In menite, da bi bila ta Apahinja krasnejša, kakor na primer — — —“

„Kaj, na primer?“

„Kot na primer Vaša senorita Pepi?“

Pri zadnjih beseda se je ozrl kapitan nazaj, kjer so jezdile melikanske dame.

„Kot Pepi?“ je vprašal poročnik. „Taka pa vendar ne. Pepi je pri Bogu najlepša deklica, kolikor sem jih videl.“

„Ona in Cili njena sestra,“ je prikimal kapitan resno.

„V katero ste zaljubljeni, kapitan?“ je dejal poročnik s prisiljenim smehom.

„Vrag naj Vas vzame!“ je zarenčal kapitan.

„Zdaj še ne,“ je menil poročnik. „O ta Pepi!“ Pri teh besedah je cmokal, kakor bi polže jedel.

„In o ta Cili!“ je pristavil kapitan. „Ko bi vendar ne bilo teh prokletih Avstrijcev.“

Pri teh besedah se je ozrl na oba civilista za seboj. Tudi poročnik se je ozrl in stiskajoč skrivaj pesti, polglasno rekel:

„Kapitan, prevarili so nas.“

„Da, mene in Vas.“

„Jeze se kar kuham.“

„Jaz prav tako.“

„Na to Pepi sem veroval, kakor Rus na svoje domače svetnike.“

„In jaz na Cili, kakor Turek, na svojega imama.“

„In vendar je bilo vse laž.“

„In himavščina!“

„Vzel sem Pepi seboj, ker sem mislil, da me ljubi.“

„In jaz sem dovolil Cili, da me spremlja, misleč, da je zatelebana v mene.“

„In zdaj leta ta Pepi za tem doktorjem.“

„In Cili za drugim doktorjem.“

„Vrag vzemi vse doktorje.“

„In pekel naj pogoltne vse učenjake. Zakaj so pa nam pravzaprav obesili oba Avstrijca na vrat?“

„Zakaj? Ko bi jaz vedel! Začel sem že dvomiti, da bi bila res učenjaka.“

„Kako to?“

„Premlada sta mi in prelepa. Učenjaki so dolgi in

suhi, kakor trska; ta dva človeka sta pa mlada, gibčna, rdečih lic in — vrag jih vzemi, morda jih dami imata celo za ljubeznjiva.“

„To je res. Kaj pa naj bi bila, če nista učenjaka?“

„Hm, ogleduha.“

„Neumnost.“

„Da, da! Namreč ogleduha avstrijskega nadvojvoda Maksa. Kar prideta k nam in se legitimirata kot naravoznanca. Prosita, še se smeta pridružiti, da bi studirala deželo in pisala knjige o rastlinstvu in živalstvu. Jezdita z nami iz Mehike v Kveretaro, Gvanahuato, Durango in Čikvakvo. Kamor pridemo, odvezmeta nam najlepše deklice pred nosom, ta Avstrijca nam Francozom! Ko dobimo povelje, da moramo proti severu, takoj sta spet tu. Vzamemo si par deklet, Avstrijca ne storita tega, toda rabita naše dame. Prisiljenca sta, katerih se moramo iznebiti. Nimam prav?“

„Popolnoma!“

„Jaz mislim, da ne bosta pisala knjig o rastlinstvu in živalstvu, ampak o Pepi in Cili.“

„To se jima ne bo posrečilo. Če še enkrat zalotim Cili pri njem, mu prestrelim glavo.“

„In če zalotim Pepi pri njem, ga obesim na prvo drevo. Saj naši vojaki tudi ne marajo Avstrijcev.“

„Ako prideta z nami v Gvadelup, potem je prepozno. Medtem se lahko naselita v gnezdo in midva imava dolge nosove. Že med potom se jih mora otresti.“

„Ah, prav res, kapitan. Hotel sem le vedeti, kako Vi mislite o tej stvari. Torej ne boste prešteli mojih patronov, če morebiti slišite danes streljati.“

„Mi ne pride na misel. Zdaj smo v divjini, kjer

veljajo postave savane. Če najdem svojo ljubico pri drugem, mu poženem krogeljo v glavo, kakor Vi onemu.“

„Velja?“

„Častna beseda!“

„Top?“

„Top!“

In segla sta si v roke. Lahkomišljena Francoza sta sklenila umoriti dva poštena moža, kakor bi veljalo zajca ustreliti.

Četa je med tem pogovorom dospela do soteske. Tudi tukaj niso držali nobenega reda in jahali naprej, kakor po odprti planjavi. Drugi poročnik in kadet sta jezdila v največji gnječi, varovati sta morala dame pred surovimi vojaki, kar je bilo prav težko opravilo.

Solnce je stalo že globoko v zatonu, ko sta kapitan in poročnik, ki sta še vedno jezdila na čelu, dospela do kraja, kjer se je soteska odprla v široko dolino, prav pripravno za prenočišče. Bil je to kraj, ki ga je omenil Edvard, da bodo Francozje tu taborili. Častnika sta veselo presenečena obstala in kapitan je rekel:

„Grom in strela, kako pripravno. Kakor ustvarjeno za taborišče!“

„Prav res!“ je menil poročnik.

Stisnil je monokel v oko in si pazljivo ogledal prostor.

„Prostora dovolj za vse,“ je nadaljeval kapitan.

„Vode tudi,“ je pristavil poročnik.

„In trave za konje.“

„In varno pred vetrovi.“

„Kako dobro, da je že od opoludne nehalo deževati. Precej suho bomo imeli. Ostanimo torej tukaj!“

Dal je trobentaču povelje in ta je zatrobil dotično

znamenje. Nekaj trenutkov potem je nastalo vpitje, zmešnjava, kričanje in prepir, prava podoba francozke brezskrbnosti in lahkomišljenosti. Nihče ni mislil na to, da je v vojnem času in da tabori na ozemlju junaških Apahov, ki so sovražili Francoze. Bila je lahkomišljenost, ki ve, da se igra s smrtjo, a se trudi, da ne bi mislil nanjo.

Postavili so šotore in sicer častnikom, damam in učenjakoma sredi tabora. Konje so izpustili, da se napasejo. Straže so postavili le na obeh koncih soteske, oziroma taborišča, toda bolj zato, da ne uidejo konji, nego radi sovražnika. Noben prerijski lovec si ne bi upal taboriti tukaj, in zdaj je devetdeset Francozov izbralo ta kraj za prenočišče. Bolj nevarnega ne bi mogli najti.

Poleg tega so prižgali velikanske ognje, da je bilo vse naokrog razsvetljeno, ter pekli in cvrli na njih, da je duh pečenke lahko pol ure daleč šegetal nosove Indijancev.

V damskem šotoru sredi taborja je sedelo pet že omenjenih Mehikank. Kako so prišle sem? Morda pa niso bile tako izgubljene, kakor bi se sodilo iz njih navzočnosti pri vojaki. Mehikanka je strastna, ognjevita, kri ji hitrejša in gorkejša polje po žilah, nego našim deklicam, zato tudi večkrat ne pomislijo, kaj je prav ali neprav za mlado dekle. Tudi navade njih dežele so glede občevanja z drugim spolom drugačne in bolj proste nego pri nas. Ljubijo in tudi ne skrivajo tega, udajo se ljubezni iz razkošja in želje po užitku.

Zato je bilo še vedno mogoče, da niso bile izgubljene kakor bi jih mi sodili pri nas. Ljubile so uniforme in osebe v njih, šle so za njimi, da jim slajšajo pusto življenje na maršu in v taborih, to pa po njih

mnenju ni bilo pregrešno. Sedele so v svojem šotoru in si pripovedovale, čakajoč večerje, vspehe, ki so jih dosegle s svojo lepoto.

Šotor je bil odprt in svit ognja je razsvetljeval notranjost.

Tri deklince so sedele tako, da se jih je natančno videlo v svitu ognja, saj je bil njih namen, da jih od zunaj vidijo. Dve sta pa tesno oklenjeni sedeli v ozadju in se tiho pomenkovali. Bili sta Pepi in Cili, obe sestri, o katerih sta se kapitan in poročnik pogovarjala.

„Torej, Ti ne ljubiš kapitana?“ je vprašala Pepi.

„Sovražim ga,“ je tiho odgovorila sestra.

„Zakaj?“

„Ker je tiran. In Ti? Ljubiš tega poročnika?“

„Pâ, zaničujem ga!“

„Zakaj?“

„Ker me vedno gleda skozi monokel tako, kakor se s povečevalnim steklom gleda bolho, ki se jo vjame.“

„In ta dva naju hočeta imeti!“

„Ali naju nista že imela?“

„Mene ne.“

„Mene tudi ne. Toda govoriš tudi resnico, Cili?“

„Prisegam Ti. Kapitanu se je sicer parkrat posrečilo, da me je objel okoli pasa in me poljubil na ramo. Toda mojih ustnic se še ni dotaknil. In Ti Pepi? Tvoj poročnik?“

„Pâ! Dovolila sem mu le, da mi je poljubil roko in lase, več pa ne. Včeraj je bil tako predrzen, da me je nase pritisnil; toda udarila sem ga po nosu, da se mu je monokel zdrobil. Danes ima že drugega. Menda, jih ima celo škatljo s seboj.“

„Ali si videla, kako sta naju danes gledala?“

„Da.“

„In kaj si misliš.“

„Da se morave varovati in biti previdni.“

„Jaz tudi tako mislim. Tako mi je, kakor bi mi nesreča grozila.“

„Isto občutim jaz. Zdi se mi, da častnika nekaj nameravata, kar bi bilo za naju nesreča. Kdo bo naju branil?“

„Avstrijca.“

„Ne verujem, saj naju ne ljubita.“

„Pa sta plemenita in pogumna. Ne bosta trpela, da bi naju kdo žalil.“

„Ne vem, kako bi bilo. Ali je bil doktor Božič včeraj ljubeznivejši proti Tebi?“

„Ne.“

„Morda Ti je vsaj obljubil, da smeš spet priti?“

„Da. In doktor Vidmar?“

„Tudi ta je bil še vedno hladen. Tako zelo ga ljubim, zato sem morala jokati. To ga je ganilo in dovolil mi je, da smem danes zvečer zopet govoriti z njim.“

„Te še ni poljubil?“

„Ne. In Tvoj?“

„Tudi ne. Ah Pepi, kako sva midve nesrečni!“

„Tako goreče in iskreno ljubive. Vse bi storile, kar bi od naju zahtevala in vendar naju tako zame-tujeta.“

„Morda so Avstrijci, oziroma Slovenci, kakor prava, da sta, vsi tako hladni?“

„Morda. Saj sem že vse poskušala, da bi ga spravila v ogenj in da bi me malo ljubil. Toda vse zaman.“

„Tudi jaz, a zastonj. Komu drugemu bi nož zasadila v srce, a njega — —“

„Njega bi ne mogla umoriti?“

„O, ker ga tako zelo ljubim.“

Jokati in ihteti sta začeli obe.

„Morda pa nisva tako lepi, kakor mislive,“ je šepetala Pepi.

„Da, morda sva zoperni,“ je rekla Cili, „vsaj jaz.“

„Ti? O ne, Ti si zelo lepa. Saj veš, da so vsi hoteli s Teboj plesati, če sva bili na tertuliji ali fantaziji.“

„O ne, Ti si veliko več plesala, ker si mnogo, mnogo lepša od mene. Če bi bila jaz moški, morala bi biti Ti moja ljubica in moja žena in srečna bi bila, imeti tako lepo ženo.“

„To praviš le iz ljubezni do mene, kajti mož, ki bi dobil Tebe, bi moral biti idijot, ako bi se ne čutil srečnega.“

Še dalj časa bi se na ta način tolažili, ko bi ne vstopil v šotor vojak, ki je pozval Cili, naj gre k kapitanu večerjat.

Cili je brez besede vstala in si obrisala solze. Kapitan jo je že čakal v svojem šotoru misleč, da si bo privoščil sladko urico z njo. Tudi Pepi je začula skoro izpred šotora vojakov glas:

„Gospod poročnik prosi seniorito Pepi, da bi z njim večerjala.“

Tej prošnji ali pravzaprav povelju je morala ravno tako ustreči kakor njena sestra. Šla je torej v poročnikov šotor, ki je bil sam.

„Ah, tu ste, moja dragica,“ je rekel poročnik in jo gledal s poželjivimi očmi skozi monokel. „Vzemite prostor!“

Pepi je bila res dražestna v mehikanski noši s kratkim s portami obšitim krilcem in z zlatom vezeno suk-

njico, ki je bila spredaj odpeta. Če se je mogel doktor Božič vstavljati temu bitju, je bil res mož trdne volje.

V šotoru sta bila dva stolička, toda ležala sta v kotu. Večerja je bila pogrnjena na tleh na odeji in poleg te je bila razprostrta preproga, na katero se je poročnik po dolgem vlegel. Videlo se je, da je poročnik nalašč tako uredil, da bi Pepi morala sestiti poleg njega na preprogo. Vendar je rekla:

„Hvala, senor, nadlegovala bi Vas. Dovolite, da si vzamem stoliček.“

Predno ji je mogel zabraniti, je vzela stoliček in ga postavila tako, da je bila jed med njo in med njim.

„Veste-li, da ste majhen hudiček?“ je vprašal.

„In Vi ne prav velik angel!“ je odgovorila.

„Angel ali hudič; najprej hočeva jesti, lačen sem.“

S temi besedami se je spravil čez jed. V šotoru ni bilo luči, razsvetljeval ga je le odsev stražnega ognja, sicer prav neznatno, da se je jed le prav malo razločevala. Kraj je bil prav primeren za dva zaljubljenca.

Molče sta večerjala. Pepi je malo jedla. Poročnika ni marala, zato tudi ne njegovih jedi. Temu je pa prav dobro dišalo, kajti zajemal je, dokler ni bilo vse prazno; potem je porinil posodo v stran, da se je lahko pomaknil k Pepi.

„Tako, srčice,“ je dejal. „Telo je zadovoljno, zato lahko skrbiva tudi za potreščina srca.“

Mislil je položiti svojo glavo na kolena deklice; ta ga je pa krepko odrinila.

„Hvala, senor,“ je rekla. „Za moje srčne potreščine je že skrbljeno.“

„Ah,“ je menil presenečen. „Kako mislite to?“

„Da sama najboljše poznam svoje potreščine.“

„Dobro. Torej jih vendar imate?“

„Morda.“

„In kedaj jih občutite?“

„Tukaj ne.“

„Grom in strela. To je dovolj jasno.“

„Jasnost jaz ljubim, senor.“

„Morda pa vem, kje bi občutili te potrebščine.“

„To me ne briga. Tudi ne maram slišati.“

„In vendar Vam bom povedal. Če bi ta doktor Božič ležal tu na mojem mestu, bi bili tudi tako objestni?“

„Nimate pravice, me tako prašati.“

„O vendar, senorita. Čisto pozabite, kaj ste mi dolžni.“

„Ne verjamem. To morate še dokazati.“

„Dokazal Vam bom, toda pod nekim pogojem.“

„Pod pogojem? Pod katerim?“

„Dajte mi svojo lepo ročico, da jo poljubim.“

„Nate!“

Dala mu je roko, ki jo je goreče pritisnil na ustni. Poročnik je bil res ves zaljubljen v Mehikanko.

„No?“ je vprašala nepotrpežljivo.

„V Čikvakvi smo naznanili, da iščemo za osebno postrežbo nekaj mladih dam, ki bi bile dovolj pogumne, da gredo z nami.“

„Je-li to Vaš dokaz?“

„Ne. Vedve s sestro sta se prijavili in vzeli smo Vaju.“

„Kdo?“

„Kapitan.“

„Toda ne Vi. Vi nimate pravice do mene.“

„O da, kapitan je Vas izročil meni.“

„Tega mu nisem dovolila.“

„Tudi ni bilo treba.“

„O gotovo! Jaz se nisem niti v Vašo, niti v kapitanovo postrežbo ponudila. S sestro sva vprašali, če potrebujeta doktorja tudi postrežbe; to se je potrdilo. Oglasili sva se torej za doktorja.“

„To je pomota. Oglasili ste se lahko samo za postrežbo kakega kompanijskega častnika. Za razmere teh civilistov se ne brigamo toliko, da bi njima ponudili in plačali mlade dame za zabavo.“

„Poslužujete se zelo krepkih izrazov, senor. Saj so še tri mlade dame tukaj, med katerimi lahko volite.“

„Pâ; te so od drugega poročnika, kadeta in narednika. Jaz sem že volil in sicer ste Vi, katero hočem imeti.“

„Ne da bi mene vprašali?“

„Da. Dozdaj sem Vas za ljubezen prosil; če to ne zadostuje, jo bom zahteval.“

„To je Vam podobno. Toda ali morda mislite, da Vas bom ubogala?“

„Gotovo!“

Zasmejala se je in odgovorila:

„Potem zelo slabo poznate Mehikanke.“

„Ali pa Vi Francoze.“

„Mogoče. Morda je na Francozkem navada, da ljubezen s surovo silo pridobiti? Toda tudi surovost v Mehiki ne dosegla vspeha.“

„Poskušati se mora.“

„Svarim Vas!“

„Ah, hočete mi spet monokel zdrobiti?“

„Morda.“

„Ga lahko nadomestim.“

„To sem zapazila. Zdi se mi, da izven službe kupčujete z očali.“

„Vsi hudiči, Vi postajate objestni,“ se je razsrdil.

„Samo včasih.“

„Ukrotil Vas bom.“

„Ne trudite se! Že vidim, da Vam moram odkritosrčno in brez sramu razjasniti Vaše stališče.“

„Storite to! Radoveden sem in Vas bom pazljivo poslušal.“

Te besede je izgovoril z nesramnim naglasom. Pepi se pa ni najmanje zmenila in nadaljevala:

„Mehikanke smo drugačne, kakor francoske dame — —“

„Strela, to sem opazil,“ jo je prekinil.

„Ah, res? No kakšen razložek najdete?“

„Prokleta koketne ste in vzbujate občutke, katerih ne zadovoljite.“

„Vaše očitanje je obenem častno za nas. Toda izrazili ste se slabo, kajti samo onih občutkov ne zadovoljimo, ki so nastali brez našega direktnega namena.“

„Ah,“ se je smejal. „Torej druge zadovoljite?“

„Gotovo,“ je odgovorila. „Če ljubimo, ljubimo z dušo in telesom, tako je najbrž tudi pri Vas, samo da Vaše dame niso dovolj odkritosrčne, da bi to priznale. Če pa ne ljubimo, potem nas nobena moč ne more k ljubezni prisiliti. Če se hoče s silo poskušati, potem zgrabimo tudi za bodalo in dam Vam besedo, da je znamo rabiti.“

„Ah, Vi ste res hudiček, toda ljubeznjiv.“

„Dalje! Naše razmere so drugačne, nego Vaše. Pri Vas se bo morda dama sramovala slediti častniku na vojsko, pri nas je to junaško, in niti najmanjše sramote ni v tem. Če se ljubi koga, se mu pridruži, se

vdeležuje njegovih nevarnostij in pomanjkanja in pozneje se poroči žnjim.“

„Ah, res?“

„Gotovo. Noben Mehikanec ni tako brezčasten, da bi tako zaupanje poplačal s sramoto. Če čuti, da ne more dame ljubiti, jo zavrne. Vi pa senor komandirate, kakor tiran in mislite, da se da ljubezni zapovedati, kjer je ni. In če dosežete ljubezen, vržete potem revico od sebe, čim se je nasitate. Zato tudi nas sodite po sebi.“

„Pridigujete, kakor fajmošter!“

„Le norčujte se; nadaljevala bom vendar. Ko bom gotova z govorom, bom obenem tudi z Vami gotova. Mene in mojo sestro stavite v neko gotovo vrsto žensk, katerih je gotovo pri Vas več nego pri nas, toda motite se. Ako mi verjamete ali ne, to mi je vseeno; toda povem Vam, da se me še noben moški ni drznil tako dotakniti, kakor Vi nameravate. Še nikdar ni-em ljubila, dokler nisem zagledala senorja Božiča. Približati se mu nisem mogla. Tedaj sem slišala o Vaši ponudbi in se zglasila. Zdaj ima priliko, da me natančno spozna. Če me bo ljubil, bom najsrečnejša stvar, če me pa ne ljubi, se vrnem domov in skušam v kakem samostanu pozabiti svoje gorje.“

To odkrito priznanje je tako prosto, tako ostro in gotovo izgovorila, da je častnik moral verjeti, da je resnično, toda njegova lahkomišljenost se ni zmenila zato, zategadelj vpraša:

„Torej ljubite tega doktorja Božiča?“

„Da.“

„In tudi on Vas?“

„Ne vem.“

„Njemu bi torej izpolnili prošnje, ki jih meni zavračate?“

„Da.“

„In če Vas potem zapusti?“

„Tega ne bi storil, ker je mož časti.“

„In če bi Vas vendar zapustil; če bi se izkazalo, da nima nič casti in da ste se v njem motili?“

„Potem bi tuge umrla, poprej mu pa še bodalo zabodla v srce.“

„Ah,“ je zaklical neverjetno.

„Gotovo! Jaz sem Mehikanka!“

„Imate pa tudi bodalo?“

„Da.“

„Bežite no!“

„Vi dvomite? Mislite res, da se Mehikanka zaupa moškemu, ne da bi imela bodalo?“

„Zelo romantično. Koliko viteških romanov ste pa že prebrali?“

„Nobenega. Toda, da Vas prepričam, tukaj!“

Nenadoma je začutil mrzlo, ostro železo na licih; prestrašen je odskočil.

„Grom in strela, bodite previdni!“ jo je svaril.

„To tudi Vam svetujem. Me Mehikanke se le dvakrat branimo. Prvič zdrobimo monokel in drugič —“

„Pa zabodete, hoteli ste menda reči.“

„Da, prav to sem hotela reči.“

„Šalite se, tako nevarno orožje ni za ženske roke, iztrgali Vam je bomo.“

„Za božjo voljo, nikar ne poskušajte! Konica je zastrupljena s kuraro, to je najhujši strup. Tudi, če mi celo kompanijo pošljete, da bi mi bodalo odvezla, ne bi ničesar dosegli, kajti najmanjša praska usmrti takoj.“

„Za Boga Vi ste furija,“ je rekel z vidnim strahom in se hitro odmaknil, kolikor mogoče daleč.

„Toda lepa,“ je ponavljala njegove prejšnje besede.

„Žalibog!“ je odgovoril. „Koliko ste stari, senorita?“

„Osemnajst.“

„A Vaša sestra?“

„Sedemnajst.“

„Vsi hudiči, osemnajst in sedemnajst in že tako odločni in strupeni. Povejte mi, če ima senorita Cili tudi tako bodalo?“

„Kajpada.“

„Morda pri sebi?“

„To se razume.“

„Tudi takrat, če je pri kapitanu?“

„Takrat pa prav gotovo.“

„Mon dieu! Saj se vendar ne bo kaj zgodilo?“

„Morda ne. Odvisno je od tega, kako se bo kapitan obnašal.“

„Zato ga moram takoj svariti.“

„Ni treba.“

„Zakaj?“

„Cili ga bo že, sama posvarila.“

„To ni dovolj, dolžnost mi je, da grem takoj k njemu.“

„Pojdite!“

„In Vi, kaj boste med tem časom delali?“

„Tudi jaž grem! Ali morda mislite, da se čutim v Vašem šotoru tako srečno, da ga ne moram zapustiti? Lahko noč, senor!“

„Lahko noč, senorita!“

„Na svidenje jutri!“

„Toda ne v mojem šotoru, mislim.“

Zopet se je zasmejala s svojim srebrnim glasom in odšla. Poročnik je stal v kotu in čakal, da je odšla. Potem je globoko oddahnilši se, rekel :

„Vsi hudiči, to je bil strah! Torej že več dni sem se igral s smrtjo. Ta prokleta mačka! Toda zdaj še bolj norim za njo, kakor poprej. Dekle takega kalibra lahko vsakega premoti, da nori od ljubezni. Čakati se mora, da morda slučajno nima bodala pri sebi, ali se jo nepričakovano napade in ji odvzame nevarno orožje. Ta Božič mi bo pa povrnil! Gorje mu, če pojde danes še k njemu! Takoj poiščem kapitana, da ga posvarim in se dogovorim z njim.“

Stopil je iz šotoru.

Večina vojakov je že spala; konji so se pasli na okrog in včasih sumljivo rezgetali, ker so čutili bližino sovražnikov. Francozje pa se niso menili za ta znamenja. Ognji so napol že pogoreli, da je vladala čudna poltema, v kateri je vsaka žival in vsak grm velikansko izgledala. Vojaki so se zavili v odeje in pričakovali spanja.

Poročnik je stopil k kapitanovemu šotoru. V mehki travi se niso slišali njegovih koraki. Slišal je moški in ženski glas, ki sta se poltiho pogovarjala. Ker je bila stena šotoru iz tankega gumija, je lahko vsako besedo razumel.

„Torej nočete biti moja?“ je pravkar vprašal kapitan.

„Nikdar!“

„Ker me ne ljubite?“

„Da.“

„Ah, to je odkritosrčno. Vaše srce je že drugemu oddano.“

„Da.“

„In to je ta prokleti doktor Vidmar?“

„Da.“

„Ne veste-li, kako smešno je, če se mi vstavljate?“

„Niti ne slutim, zakaj bi bilo to smešno.“

„Prisilim Vas, pa je.“

„Kako bi to začeli?“

„Prav enostavno, objamem Vas.“

„Potem kličem na pomoč.“

„Pa,“ se je smejal kapitan. „Kdo bi Vam pa prišel na pomoč? Morda moji vojaki? Ti bi se Vam le rogali!“

„Potem imam pa neko drugo izdatnejšo pomoč.“

„Katero?“

„Potipajte. senor!“

Nastal je kratek odmor, po katerem je kapitan prestrašen zaklical:

„Strela, kaj je to? To je jeklo, bodalo! Dajte sem!“

„Za božjo voljo senor, nikar se ne dotikajte! Konica je zastrupljena!“

V istem trenutku je stal tudi že poročnik pri vhodu in pritrdil:

„Da, zastrupljena s strašnim strupom kurare. Pri vseh svetnikih, odstraniti to deklico.“

Kapitan je skočil raz sedež deloma prestrašen, deloma presenečen, ker je poročnik stal tako nenadoma pred njim.

„Grom in strela, Vi ste poslušali?“ je jezno vprašal.

„Slišal sem le zadnje. Prišel sem, da Vas svarim.“

„Pred čem?“

„Pred ostrupljenim bodalom.“

„Torej je res?“

„Popolna resnica.“

„Odkod veste tako natanko?“

„Sestra ima prav tako bodalo, s katerim mi je žugala.“

„Prav, kakor, ta meni!“

„Zato sem jo takoj odslovil, tudi Vam svetnjem, da isto storite.“

„Hm, to pa že ne. Vzel ji bom orožje.“

„Poskušajte!“ je rekla deklica hladnokrvno.

„Za božjo voljo nikar,“ je svaril prestrašen poročnik. „Najmanjša praska je smrtonosna.“

„Strela, torej Vas moram ubogati. Seniorita, pojdite!“

„Že grem,“ je rekla deklica, „in upam, da ne pride več do tega, da bi morala groziti s svojim orožjem. Mehikanka ni nikaka pariška grizetka. Zapomnita si to, seniorja! Lahko noc!“

Odšla je. Kapitan je molče gledal za njo, dokler ni izginila v svojem šotoru. Potem se je obrnil k poročniku z vprašanjem:

„To je bil gotovo le gledališki prizor.“

„Bog varuj! Bodali sta res ostrupljeni.“

„Nemogoče! Taki deklici in tako orožje!“

„Da, osemnajst in sedemnajst let sta stari; Vi imate mlajšo; toda te Mehikanke so zelo nevarne ljubice.“

„To je bilo res prokleta nevarno. Že sem mislil, da je zmaga moja.“

„Vrag jo vzemi! Tudi jaz kar kuham srda. Moja je do ušes zaljubljena v doktorja Božiča.“

„Vam je to priznala?“

„Pa kako odkritosrčno.“

„In moja je zatelebana v doktorja Vidmarja.“

„Vam je tudi priznala?“

„Seveda! Razpočil bi se! Kaj naj storim? Zdi se mi, da sem se zdaj šele prav zaljubil v to čarovnico.“

„Kakor jaz. Če bi le ne bilo teh bodal.“

„Hm, odvzeti se jih mora.“

„Si silo ne gre. Presenetiti bi se jih moralo, toda, tudi tedaj se ne ve, če bi se kaj doseglo.“

„Kaj pa, ko bi se jih prevarilo?“

„Kako?“

„No to je prav enostavno. Deklici sta zaljubljeni v doktorja; rekla bova, da gre za življenje doktorjev in da ju lahko odkupita, če izročita bodali.“

„Ta misel je zelo dobra. Kedaj jo izpeljeva?“

„Kajpada, še danes. Jutri zvečer smo že v Gvadalupe, potem je že prepozno.“

„Dobro! Stavil bi, da bosta deklici takoj šli k svojim ljubimcema. Opazujva jih!“

„Da, paziva dobro!“

„Kje?“

„Tu v mojem šotoru, od tukaj ze najložje opazuje. Pojdiva, v senco, da naju kdo ne vidi!“

Stopila sta za šotor. Kapitan se je mahoma zganil in poslušal.

„Kaj pa je?“ je vprašal poročnik.

„Zdelo se mi je, da vidim nekaj premikati se v travi.“

„Jaz nisem ničesar videl.“

„In nekaj je pokalo, kakor da bi se členki rok premikali.“

„Morda se je veter poigral s suho vejo.“

„Najbrž. Stražni ognji delajo kaj čudno senco, skoro bi se mislilo, da ima vsaka bilka življenje. Leživa v travo!“

Kapitan je prav videl. Celo dolino so Apahi zasedli; videli so priti Francoze in jih opazovali. Črnega Edvarda je pa prešinilo usmiljenjé, ko je videl, da bo toliko ljudi umorjenih in skalpiranih. Prigovarjal je Medvedemu Očesu, ta pa je nepogojno zahteval skalpe, zato je Edvard sklenil najprej poslušati, da bi morda kaj izvedel, kar bi Indijance nagnilo k usmiljenju. Neopažen se je priplazil do poročnikovega šotorá, kjer je vsako besedo slišal, katero sta med seboj pregovorila on in Pepi. Ko je potem deklica zapustila šotor in ko je šel poročnik k kapitanu, mu je Edvard sledil in slišal pogovor med tem in kapitanom. Ravno o pravem času se je odstranil, sicer bi ga bil kapitan opazil. Srečno je-prišel iz doline do grma, za katerim ga je čakal apaški vodja.

„Moj brat si je veliko drznil,“ je ta pripomnil.

„Ne prav veliko,“ je odgovoril Edvard. „Ti ljudje ne poznajo savane.“

„Toda gorelo je mnogo ognjev!“

„Saj se znam splaziti!“

„Moj brat je zelo dober lovec. Bil je varen. Če bi ga zasačili, bi mi takoj napadli te neumne ljudi. Kaj je videl in slišal spodaj?“

„Ne veliko dobrega. Poprej sem prosil svojega rdečega brata, da mi daruje življenje teh mož — —“

„Ne morem. Moji Apahi so šli v vojsko, da si poiščejo skalpe svojih sovražnikov.“

„Moj brat ima prav. Ti ljudje so prišli v Mehiko, da umore prebivalce, opustošijo deželo in pogube dobrega moža, ki je avstrijski princ, toda nekaj življenj mi bo moj brat vendar podaril. Zato ne zahtevam nič plena.“

„Koliko življenj zahtevaš?“

Življenje žensk.“

„Hrabri vojščaki Apahov se ne vojskujejo z ženskami,“ je ponosno odgovoril Medvedovo Oko. „Ženski skalp je tako malo vreden, kakor mišja koža. Življenje žensk Ti rad podarim.“

„Hvala. Toda še dva moža sta zraven, katerim bi rad prizanesel.“

„Zakaj?“

„Ker nista sovražnika te dežele, ampak dobra človeka.“

„Sta vojaka?“

„Ne: modra zdravnik sta, ki sta prišla, da izpoznata zdravilna zelišča teh krajev.“

„Torej morata tudi umreti.“

„Zakaj?“

„Če povesta doma kakšna zelišča so tukaj, bo skoro prišlo tisoče belokožcev, da nam odvzamejo zelišča in obenem deželo. Belokožci store vedno tako.“

„In vendar vem razlog, vsled katerega mi podariš njih življenje.“

„Povej ga! Medvedovo Oko je pravičen; ne usmrti rad človeka, če je nedolžen.“

„Ime Strnad Ti je znano?“

„Da. Bil je največji beli lovec in imenovali so ga Knez Skalovja. Ljubil je apaške otroke in nikoli nobenega umoril.“

„In poznaš tudi ime Krek?“

„Da. Imenovali so ga Gromov Strel; bi je prijatelj mojega brata Medvedovega Srca, kateremu vsak teden žrtvujem enega belokožca. Strnad, Krek in Medvedovo Srece so sknpaj odšli in od tedaj izginili.“

„Ali veš, od kod sta bila slavna lovca doma?“

„Izvedel sem na hacijendi del Erina. Bila sta iz

daljne dežele Kranjske, katere prebivalci so vsi prijatelji Apahov.“

„No dobro! Moža za katera Te prosim, da jim pustiš življenje, sta iz iste dežele.“

„Ve to moj brat natanko?“

„Da“

Apah je dalj časa molčal ter potem dejal:

„Zavoljo svojega brata Ti podarim življenje teh mož. V katerem šotoru sta?“

„Imata vsak svoj šotor. In sicer drug poleg drugega, ravno tam kamor pada svit najsvetlejšega ognja.“

„Torej zapovem svojim vojakom, da prizanesejo ženskam in tema dvema.“

„In jaz pojdem k njim, da jih ščitim“

„So v nevarnosti?“

„Da. Morda jih bodo še Francozje umorili.“

„Teh devetkrat deset Francozov bo umrlo, predno se jim bo posrečilo, dotakniti se varovancev mojega brata. Zapovedal bom svojim vojakom, da se pripravijo, in moj brat mi bo dal znamenje, kedaj naj pričnemo.“

„Dobro. Kadar prvič ustrelim, udarite.“

Pravtako pazljivo se je splazil nazaj v dolino, kakor je prišel.

Medtem sta sedeli sestri v šotoru in si pripovedovali pogovore s častniki. Bili sta sami, ker so bile ostale tri pri svojih ljubimeih.

„Ti torej misliš, da se bosta naju bala in nas pri miru pustila?“ je vprašala Cili.

„Bala se bosta že, toda pustila ne.“

„Kaj pa hočeta še storiti?“

„Iztrgati nama orožje.“

„To se jima ne pošreči in bi jima tudi ne koristilo.“

„Zakaj?“

„Ker bomo jutri že v Gvadelupu.“

„Zato se bosta prizadevala naju še danes razorožiti.“

„Jaz se bom branila.“

„Jaz tudi.“

„Doktor Vidmar mi bo pomagal.“

„Ki Te ne ljubi?“

„Kavalir je in ne bo trpel, da bi se me žalilo.“

„Tak je tudi senor Božič.“

„Greva zdajle k njima?“

„Da.“

„Bi ne bilo boljše, da jima poveva, kaj in kdo da sve?“

„Ne; naj imenujeta naju še Pepi in Cili in naj si mislita, da sve ubogi in navadni Mehikanki.“

„Če bi pa zvedela resnioc, bi naju morda ljubila.“

„Jaz hočem, da se me ljubi zaradi mene same, ne pa radi mojega stanu. Pojdive, toda previdno, da naju ne opazijo.“

Tiho sta stopili iz šotora in v senci grmov stekli k šotorom avstrijskih doktorjev. Pepi je vzdignila zaveso dr. Božičevega šotora in tiho vprašala:

„Ali že spite, senor?“

„Ne,“ je odgovoril znotraj.

„Smem vstopiti?“

„Prosim!“

Pri teh besedah se je odgrnil vhod, da je lahko Pepi vstopila. Bilo je popolnoma temno, zato je obstala. Skoro se je pa zasvetilo in doktor je prižgal voščeno svečo, da se je lahko vse videlo.

Šotor je bil iz enega samega kosa nepremočljivega kirgiškega sukna in tudi vhod se je tako trdno zaprl, da ni noben žarek svetlobe uhajal iz šotora. Tla so bila pokrita z debelo preprogo, na kateri sta ležali dve blazini, deloma za sedež, deloma za vzglavje.

Doktor Bočič je bil mlad in lep, kvečjem osemindvajset let star. Njegova obleka, njegova čala vnanjost, njegova zlata očala, nič ni spadalo v Savano ali v Hudičevo gorovje, kjer je zdaj bil.

„Sedite, senorita,“ je dejal s polno donečim glasom in pokazal na blazino. „Obljubil sem Vam, da Vas počakam: ostali ste dolgo.“

„S poročnikom sem morala večerjati,“ se je opravičila.

Prih teh besedah se mu je čelo stemnilo in rekel je:

„Zopet pri njem! Ali morate?“

„Moram.“

„In vendar trdite, da ne ljubite.“

Pohlevno je sklonila lepo glavico in ni odgovorila. To ga je ganilo. Njegov obraz se je zopet zjasnil in vprašal je:

„Kaj pa delate pri njem, če ste tam?“

„On je in jaz moram tudi nekaj vzeti.“

„In potem?“

„In potem,“ je odgovorila rdeča, „mi govori o svoji ljubezni.“

„Ali govori samo?“

„Kaj pa še?“

„Ali Vam ne pokaže na drug način svojo ljubezen?“

„O senor, rad bi, toda ne sme.“

„In to naj Vam verujem?“

Pogledala mu je polno in odkrito v oči ter odgovorila:

„Senor, ne bodite neusmiljeni, ampak verjemite mi!“

Ni se mogel vstavljati temu poštemu, resnice polnemu pogledu, vendar je vprašal:

„Ali Vas ne objame, seniorita?“

„Ne.“

„In tudi ne poljubi?“

„Samo roko mi je poljubil.“

Tako polevno je sedela pred njim, obsevana od malega plamena. Bila je krasna v tanki obleki, ki je razodevala lepe oblike in v razburjenosti so se ji vzdigovale polne prsi, da bi skoro raztrgale žametni jopič. Tudi nanj je napravila velik vtis, kajti rekel ji je milo:

„Seniorita, iz srca se mi smilite!“

Molčala je kakor bi ja težila velika krivica in opazil je, da je komaj zadrževala solze.

„V Mehiki, v glavnem mestu, sem videl deklico, ki je Vam zelo podobna,“ je nadaljeval. „Bilo je v stolni čerkvi. Klečal sem tam in molil; lahno so zadonele orglje in začul se je tih zbor pevcev, toda hipoma je zadonel krasen in poln altovski glas po širnem prostoru, tako čisto in očarujoče, da so se vseh oči obrnile nazaj. Videl sem le glavo pevke in slišal njen čudovit glas, ki je pel ‚Benedictus qui venit, tako, kakor še nisem nikoli slišal. Poizvedoval sem po pevki, in od onega dne mi ni šla krasna glava pevke nič več iz spomina.“

Dokler je govoril so se mu svetile oči v navdušenju, zdaj je pa žalostno povetil glavo. Ni opazil, kako se deklici izpreminja barva, kako se ji vzdigujejo prsi. Vendar premagovala se je in s pritajenim glasom, kakor da bi ne hotela izdati svojega glasu, vprašala:

„Torej ste poizvedovali po nji?“

„Da.“

„Ste izvedeli, kdo je bila?“

„Da. Bogata in visoka grofovska hči.“

„Ah. In Vi ste jo ljubili?“

„Brez upanja. Nisem je več videl. Izvedel sem, da je nevesta, obenem s svojo sestro, in da je ostavila Mehiko.“

„O, zakaj niste ostali! Morda je tudi ona opavila Vas.“

„Zdelo se mi je, da je njeno oko počivalo na meni. Toda tudi če bi to bilo res, kaj bi mi koristilo? Bojeval sem se sam s seboj in mislil, da bom premagal ljubezen. Tedaj sem Vas zapazil v Čikvakvi, seniorita, ko ste se s sestro pridružili naši četi in ljubezen se mi je zopet vzbučila in sicer močnejše, kakor kdaj poprej.“

Njeno oko je za trenotek v radosti zablščalo. Toda pomirila se ji in vprašala:

„Torej sem ji vendar malo podobna?“

„Zelo, seniorita. Če Vas vidim pred seboj sedeti, mi je, kakor bi moral pasti pred Vas na kolena in Vas oboževati, kakor bi Vas moral pritisniti na srce kot najlepše, najčistejše in najkrasnejše, kar je na zemlji; toda potem — potem — —“

„Potem? Kaj hočete reči, senior?“

„Potem se moram vprašati, kaj da ste.“

„Ubogo, zapuščeno dekle!“ je izgovorila.

„Dal Bog v nebesih, da bi bili ubogi in zapuščeni, toda ste več. O, moj Bog, to je žalostno!“

Dal je roko na oči in naslonil glavo na steno. Videla je to. Njegov bolesten vzklik ji je šel globoko v srce. Pokleknila je pred njega, prijela njegovo roko in prosila s tresočim glasom:

„Senior, zaradi usmiljenja božjega, pogledjte me! Prisegam Vam pri vseh svetnikih, pri Bogu in mojem

zveličanju, da nisem več nego uboga in zapuščena. Motite se. Prav tako čista in nedolžna sem, kakor pevka, ki je pela Benediktus. Verujte mi! Verujte mi!“

„In hodite s francoskimi vojaki po svetu?“

Rekel je to z neprenesljivim očitanjem. Stresla se je in prijela tudi njegovo drugo roko. Položila je obe, roki na svoje burno trepétajoče srce. Hotela je govoriti; hotela je prositi, a ni mogla, kajti v tem trenutku so se vrata s silo odprle in pred njima je stal kapitan. Z nepopisnim pogledom je premotril prizor in rekel:

„Ah, oprostite! Res nisem hotel motiti, toda senor imate morda trenotek časa?“

„Gotovo,“ je odgovoril hitro Božič.

„Torej prosim, da se potrudite v moj šotor. Nekaj se je pripetilo in nujno potrebujemo Vaše pomoči.“

„Kaj pa je?“

„To ni za žensko uho. Sploh pa je za seniorito boljše, da gre v svoj šotor.“

Pepi je pri pogledu tega moza prestrašena skočila s preproge; stala je tu, kakor s krvjo zalita. Doktor ji poda roko in reče z nenavadno milim glasom:

„Res je, zakasnila sva se. Voščim Vam lahko noč, seniorita!“

Šel je za kapitanom, dočim je Pepi hitela v svoj šotor.

„Kaj se je zgodilo?“ je vprašal Božič kapitana.

„Tako boste videli. Le hitiva,“ je ta odgovoril.

Prišedši do šotora ga je kapitan odprl in porinil doktorja vanj.

„Tukaj je; primite ga fantje!“

Te besede je Božič še slišal, potem ga je zgrabilo mnogo rok; pesti so mu stisnile grlo, da ni mogel dati

glasu od sebe. Zvezali so ga, mu zamašili usta in ga vrgli na tla, kjer se ni mogel ganiti.

Cili, mlajša sestra, je prišla v Vidmarjev šotor, ki je bil ravno tak, kakor njegovega prijatelja, s katerim sta bila iste starosti.

„Dober večer, senor!“ je pozdravila tiho in v zadregi.

Vidmar je sedel na blazini in pri svitu voščene sveče čital knjigo. Pogledal je in odgovoril:

„Dober večer, senorita! Kaj pa hočete?“

To se je glasilo zelo ostro, da je Cili obledela in odgovorila:

„Mislila sem, da ste mi včeraj dovolili, da Vas danes obiščem, senor.“

Pomislil je in hitro rekel:

„Ah, da! Sedite!“

Sedla je na drugo blazino njemu nasproti. Doktor je gledal v knjigo in čital dalje, ne da bi se kaj zmenil za njo. Tako pohlevno, tako udano je sedela pred njim; on je ni zapazil. Oko se ji je zasolzilo. Preteklo je pet minut in zopet pet, tedaj se mu je zdelo, da čuje čudne glasove, kakor bi kdo z vso silo premagoval ihtenje. Ozi se je na Cili. Sedela je pred njim smrtnoblede, tako lepa, tako čudovito lepa, kakor bi kipar postavil kip tjakaj. Toda ta kip je živel. Lepe prsi so se ji hitro vzdigovale, ustni sta ji krčevito trepetali in čez marmornata lica je polzela solza za solzo.

„Zakaj jokate?“ je kratko vprašal.

„Tako žalostna sem,“ je odgovorila tiho in boječe.

„Zakaj?“

Pogledala ga je z nepopisnim izrazom in molčala. Tudi on ni govoril. Čital je dalje in dalje, toda vedno

mu je uhajalooko k nji. Ni si upala vzdigniti oči, tedaj pa je začula mehek, gorak glas na ušesu:

„Cili!“

Hitro in vprašujoče se je ozrla vanj.

„Prav take jokajoče oči sem že nekje videl.“

„Kje, senor?“ je vprašala tresoča se.

„V Mehiki. Poklicali so me k bolnici, pri kateri sem vedno našel mlado damo, ki je iz usmiljenja obiskovala staro. Le enkrat sem površno videl njen obraz, kajti kadar sem vstopil, si je vselej zakrila obličje. Ta obraz je bil lep in tako čist, toda videl sem bolj oči nego obraz, kajti bile so polne solz. Ta dama je imela globoko in usmiljeno srce, bila je angel, katerega nisem več pozabil in k kateremu še zdaj včasih molim. In njene oči so bile prav take, kakor Vaše.“

„Ste jo ljubili, senor?“

„Da, žalibog! Tudi moški smo slabi. Ona je pa bila bogata grofovskva hči in še celo nevesta, obenem s svojo sestro. Hotel sem ubežati svoji ljubezni in ostavil Mehiko, toda v Čikvakvi se mi je v dvojni meri ponovila, kajti Vi ste prava podoba onega krasnega bitja, pravtako mlada, tako lepa, na videz tako čista in — — na videz, ah zakaj le na videz!“

Obrnil se je v stran. Izraz njegovega obraza se je popolnoma predrugačil. Zdelo se je, kakor bi moral vse moči napeti, da premaga težko boleost; da zadržuje solze, ki so mu silile v oči.

Cili je skočila s svojega sedeža. Nehote je prijela njegov roki in prosila s tresočim glasom:

„Senor, ne jokati, ne jokati! Ne morem Vas videti žalostnega! Vi dvomite o meni, toda motite se, kajti zagotovim Vas, da — —“

Prestrašena je umolknila, kajti vrata so se odprla, kapitan je stal pred njima. Z ljutim obrazom ju je pogledal, toda premagoval se je ter dejal, kolikor mogoče prijazno:

„Oprostite, senor! Doktor Božič Vas prosi, da greste nemudoma k njemu.“

„Čemu? Kje pa je?“

„V mojem šotoru.“

„Kaj pa želi od mene?“

„Nekega mojih ljudi zdravi. Mož je nenadoma zbolel in trpi najhujše bolečine.“

„Kaj mu je?“

„Menda ga je klopotača vgriznila.“

„Klopotača? Tu v tem kraju? In takoj po dežju? To je zelo neverjetno. Če pa je res moža vgriznila, se mu mora dati toliko žganja piti, da izgubi zavest. Takoj pridem!“

Doktor je rekel naj Vas takoj pripeljem.“

„Dobro, že grem!“

In obrnivši se k deklici je pristavil:

„Oprostite, senorita! Kakor vidite, me rabijo. Morda še govoriva v naslednjih dneh o tem predmetu. Lahko noč!“

„Da, lahko noč!“ je tudi kapitan rekel deklici. „Za mlade dame bi bilo v sedanjih razmerah boljše, da ostanejo v svojem šotoru.“

Cili se je delala, kakor bi ne čula razžaljivih besed in molče odšla. Vidmarja je sicer zjezila netaktnost kapitanova, toda ni nič rekel. Molče je šel za njim do njegovega šotora. Tega je kapitan odprl in rekel:

„Vstopite, senor!“

Zdravnik je vstopil, toda takaj ga je zgrabilo več pesti in ga vrglo na tla. Hotel je klicati na pomoč, ko-

maj pa je odprl usta, zamašili so mu jih z zvito ruto. Tudi njega so zvezali, da se ni mogel ganiti.

Nato so prižgali luč in tedaj je zagledal poleg sebe svojega tovariša, ki je bil tudi zvezan. Pred njima je stal kapitan s poročnikom in vojaki, ki so pomagali zavratno napasti doktorja.

Kapitan je prekrižal roki na prsih in zaničljivo pogledal svoji žrtvi, rekoč:

„Tako, posrečilo se je. Naredili smo Vaju neškodljiva i za nas i za deklici.“

Poročnik se zdaj oglasi:

„Gospod kapitan, premišlujva, kako bi se to najvarnejše in najhitrejše zgodilo. Imam namreč neko misel.“

Ah, kakšno?“

„Preiščiva prtljago teh gospodov. Avstrijca sta in kakor vemo, nameravajo Avstrijci se ustavljati nam Francozom. Ta nadvojvoda Maks je menda pozabil, da smo ga naredili za cesarja. Previdni moramo biti in se varovati skritih nevarnosti.“

„Kako menite to? Kaj ima Vaša misel s tem slučajem opraviti?“

„Prav mnogo. Če najdemo v obleki teh ljudi, kaj takega, kar bi za nas bilo — — hm.“

„Prav imate, poročnik,“ mu je pritrdil kapitan. „To zadevo izročim Vam, toda hitite, ker ne smemo časa izgubljati, kajti že jutri bomo dospeli v Gvadelup. Natanko preiščite njih šotore; dočim bom jaz stražil naše častite vjetnike. Pojdite!“

Poročnik je odšel in kapitanu je ostal pri vjetnikih. Tišina je vladala v šotoru in za pol ure se je vrnil poročnik z zadovoljnim obrazom.

„No, ste našli?“

„O, dovolj!“ je odgovoril poročnik zmagonosno.

„Kaj?“

„Dve pismi.“

„Pri kom?“

„Pri vsakem eno. Gospoda imata sicer veliko pisem, toda vzel sem si samo dve izmed njih, kajti vsebina teh zadostuje, da jima vzamemo glavi.“

„Dajte hitro sem!“ se je razveselil kapitan.

Vzel je poročniku pismo iz roke in je odprl. Stopil je k luči in čital:

„Dragi doktor!

Pošljite mi opijat; upam, da bo imel zaželjen vspeh. — Sploh pa imate glede najinega zadnjega pogovora, popolnoma prav. Bazen igra z goljuživimi kartami, treba ga bo kreniti po prstih.

Baron d'Huart.“

Še enkrat je prečital, zmajal z glavo in vprašal:

„Na kak način mislite, da je to pismo kompromitujoče?“

„Ah, tega ne slutite?“

„Hm, govorite!“

„Ali ne poznate tega barona d'Huart?“

„Ne.“

„Stotnik in ordonančni častnik je njegove kraljeve Visokosti grofa Flanderskega.“

„Kaj nas to briga? Kaj ima Flandersko opraviti z Mehiko?“

„O, prav mnogo, gospod kapitan,“ je rekel poročnik.

„Torej povejte!“

„No, grof Flanderski je vsakokratni naslednik belgijskega prestolonaslednika. Ravno zdaj je pri cesarju Maksu izredno belgijsko poslanstvo. Cesarica Karolina,

poprejšnja nadvojvodinja, je belgijska princezinja; ali Vam je zdaj jasno?"

„Seveda,“ je prikimal kapitan. „Stotnik baron d'Huart je torej v bližini cesarja v Mehiki?"

„To se razume.“

„Pravi, da igra maršal z goljivimi kartami.“

„Kakor ste čitali!“

„In da se ga mora po prstih kreniti.“

„Kar se toliko pravi, kakor maršala Bazena narediti neškodljivega.“

„Seveda!“

„In pri tem se govori v pismu o opijatu!“

„Grom in strela, poročnik, zdaj šele mi je jasno, kaj mislite!“ je zaklical kapitan in si mel roki. „Da, to je res! Pri kom ste našli pismo?"

„Pri doktorju Božiču.“

„Ta naj bi torej poslal opijat, s katerim bi zastrupili maršala Bazena.“

„Na vsak način!“

„Da, to je tako jasno, da ni treba nobenega dokaza in tudi ne preiskave. Ali niste istih misli, poročnik?"

„Pritrdim Vam!“

„Dobro, dajte mi še drugo pismo!“

Poročnik mu je dal pismo, ki je bilo spisano na star papir v španskem jeziku. Pisava je bila tako čudna in slaba, da je kapitan komaj razločeval posamezne besede. Glasilo se je:

„Naznanjam Vam, da sem sklenil mir z Avstriji, toda vsakega Francoza bom ustrelil.

Juan Francisko

vodja svobodnih Kvatokomanhov.“

„To se glasi zelo nevarno,“ je rekel kapitan. „Juan Francisko je naš najhujši zovražnik.“

„Njegovo pismo je dokaz, da sta nas Avstrijca izdala.“

„Kje ste našli te vrstice?“

„Pri doktorju Vidmarju.“

„Torej je v zvezi s tem človekom!“

„Brez vsakega dvoma.“

„Ta zločin je pod smrtno kaznijo!“

„In dva tako nevarna človeka imamo v svoji sredi, takoj ju moramo narediti neškodljiva.“

„Hm! Da! Kako?“ je dejal kapitan in pomislil.

„Obesimo ju!“

„To moramo storiti zaradi varnosti. Toda čeprav sta takojšna smrt zaslužila, vendar ju bomo pravilno sodili. Pokličite vse šarže, sestavili bomo vojne sodišče.“

Poročnik je šel in sklical ljudi. Kapitan jih je s kratkimi besedami nagovoril, prečital pismi in izjavil, da se mora ta zločin kaznovati s smrtjo.

„Zdaj smo v sovražnikovi deželi,“ je dejal. „Odveč bi bilo, da bi se držali pravnih oblik, ker se v vojnem času drugače sodi, nego v miru. Zaktevam, da se sodba, katero bodo gospodje izrekli, takoj izvrši. Kako se glasi?“

Sodniki, sami podložniki, so uganili, kaj želi njih predstojnik in se enoglasno izrekli za smrt obtožencev, ki se imata ustreliti.

Samo neki podčastnik, si je upal vprašati, če bi ne bilo boljše, da se obtoženca zaslišita.

„Pa, kaj hočeta povedati!“ je rekel kapitan. „Njih krivda je dokazana. Če jiiva odmašimo usta, bosta začela tuliti, da bomo imeli polna ušesa. Temu se lahko

izognemo. Zabijte dva kola v zemljo in ju privežite nanja, tako kakor sta in potem skličite kompanijo. Razglasili bomo sodbo in šest mož je dovolj, da jo izvrše.“

„Potem moramo ognje bolj zakuriti,“ je menil poročnik.

„Preskrbite to!“ mu ukaže kapitan.

Skoro so ognji zopet vsplameneli. Na robu gozda so posekali dve debli in jih zabili sredi med ognji v zemljo. Na te so privezali vjetnika in zdaj se je začelo glasno povelje za nastop. V dveh minutah je stala cela kompanija v vrsti.

Hrup, ki so ga pri tem povzročili vojaki, je opozoril sestri, da sta stopili iz šotora.

„Kaj je to?“ se je začudila Pepi.

„Cela kompanija zbrana sredi noči!“ je pristavila Cili.

„In tam — — o Cili, ali vidiš?“

„Kje?“

„Med obema ognjema!“

„Sveta nebesa, doktor Vidmar privezan na kolu!“

„In doktor Božič poleg njega! Kaj pomeni to?“

Deklici sta se v prvem trenutku bolj začudili, nego prestrašili. Zdaj se je začul kapitanov glas, zapovedujoč pozor.

„Vjeta sta,“ je rekla Pepi.

„Zvabili so ju proč od naju,“ je dejala Cili.

„O, umoriti ju hočejo, umoriti iz ljubosumnosti do naju. Tega ne pustim, o, ne pustim! Pojdive, Cili!“

Deklice sta hiteli proti ognju in slišali, kaj je kapitan povedal; zvedeli sta, da bosta njih ljubljena doktorja takaj ustreljena, ker sta sporazumljena s sovražnikom in ker sta hotela umoriti maršala. Vročekrvni,

pogumni Mehikanki sta tekli z vihrajočo obleko okoli kompanije do častnikov.

„To ni res! Nedolžna sta! Nista, izdajalca!“ je zaklicala Pepi.

„Odstranite se!“ je zapovedal kapitan. „Tu ni mesta za Vaju!“

„Potem greva tja, kjer je najino mesto!“ je rekla pogumna deklica. „Vaše kroglje naj poprej naju prederejo, predno zadenejo nedolžna človeka.“

„Stopila je k Božiču in ga zakrila s svojim telesom. Cili je storila isto pri Vidmarju.“

„Neumnost!“ je rekel kapitan. „Korporal Gradon vzemite tri može in odstranite deklici!“

Korporal je hotel ubogati, toda prišedši do pogumnih Mehikank, sta potegnili bodali in Pepi je grozila:

„Stojte! Kdor se naju dotakne, mora umreti! Bodali sta ostrupljeni s kurare-strupom!“

Korporal je obstal in se ozrl na kapitana, pričakujoč novo povelje.

Kapitan ni vedel kaj storiti. Deklicama je hotel prizanašati in tudi vojakov ni maral spravljati v nevarnost. Poročnik ga reši iz zadrege, rekoč:

„Te proklete krastače! Blizu se jima ne sme priti, umoriti ju pa tudi nočemo. Naredil ju bom neškodljivi.“

„Da, toda kako?“ je vprašal kapitan.

„Hm, ali ne veste, da sem se v zadnjem času uril v metanju lasa?“

„Ah, dobro! Imate laso?“

„Da, v šotoru.“

„Prinesite ga takoj!“

Poročnikov sluga je hitro prinesel laso, ki ga je častnik umetno razvil in stopil k koloma.

Bil je res čuden trenotek. Dve deklici sta imeli

celo kompanijo v strahu. Vedeli so, kako strašen je strup kurare. Poročnik je obstal deset korakov pred deklicama in zapovedal:

„Pojdita proč, sicer vržem!“

„Le poskusite!“ je odgovorila Pepi.

Ravno se je pripravil, da bi vrgel, ko mu z globokim basom zapove tuj glas:

„Stoj!“

Poročnik se je obrnil in z njim cela kompanija. Sem od grmovja je počasi prikorakal mož. Bil je visoko in široko raščen in plapolajoči svit ognjev ga je delal še višjega in širjega. Obstal je pred kapitanom in pozdravil:

„Dober večer, gospodje! Jaz Vam prepovem, razžaliti ti dami!“

Francozje so začudenja ostrmeli. Velika postava in zapovedujoč glas tega moža sta napravila tak utis nanje, da je kapitan šele po kratkem odmoru vprašal:

„Človek, kaj se drznete? Kdo ste?“

Mož se je uprl na svojo puško in mirno odgovoril:

„Lovec sem, gospod.“

„Lovec? In tu nastopate kot zapovednik?“

„Kakor ste videli! Dami sta pod mojim varstvom.“

„Tako, odkod prihajate?“

„Iz Gvadelupa.“

„Grom in strela! In kam hočete?“

„Šamo semkaj k Vam.“

Kapitana je ta odgovor osupnil. Prašal je:

„Semkaj? K meni? Ali me poznate?“

„Da.“

„In ste vedeli, da sem tukaj?“

„Prav dobro.“

„Kako?“

„Že iz Čikvakve sem Vas zasledoval in danes že ves čas opazoval.“

Kapitan je bil skoro v zadregi, kaj naj si misli o tem človeku. Sigurnost njegovega nastopa mu je imponirala. Poročnik je videl zadrego svojega predstojnika. Z lasom v roki je stopil bližje in pazljivo motril tujca. Potem je vprašal:

„Torej ste vedeli, da smo mi tukaj?“

„Da.“

„In ste nas iskali?“

„Gotovo!“

„Potem ste poslanec?“

„Ne.“

„Za hudiča, kaj pa hočete potem tu?“

„Vam povedati, da so one štiri osebe tam pri kolih pod mojim varstvom.“

„Vi norite! Dal Vas bom prijeti, da bomo videli, kaj naj si mislimo o Vas. Oddajte svojo puško!“

Stegnil je roko po puški, toda tujec je stopil korak nazaj in odgovoril:

„Za norca me imate, ker se drznem popolnoma sam ustavljati izvršitvi nepravilne sodbe. Veste li, kaj pomeni posamezen lovec v tem gorovju? Obsodili ste dva nedolžna človeka v smrt; zato bom jaz nastopil kot sodnik in Vas obsodil v smrt. V petih minutah ne bo nihče izmed Vas več živel. Kri za kri, to zahteva savanska postava.“

Kapitanu se je zdaj jezik razvezal. Potegnil je sabljo in stopil tik pred tujca rekoč:

„Človek, Vi ste ali norec, ali izdajalec! Odložite orožje in povejte, kaj ste in kako se pišete?“

„Orožje odložiti? Pa, to vendar ne boste zahtevali.“

Kroglje boste že dobili, toda puške ne! Samo svoje ime mi je treba povedati in verjeli mi boste.“

Tujec je tako ponosno in mirno stal pred njim, kakor bi s šolarčkom govoril. To je kapitana grozno razsrdilo. Zapovedal je:

„No, pa povejte, kako Vam je ime?“

„Zovejo me črnega Edvarda.“

Ta odgovor je povzročil velik učinek. V prvem trenutku je vse tiho postalo, potem so pa vojaki drug drugemu šepetali to ime in kapitan je zgrabil tujca za prsi ter zaklical:

„Črni Edvard? Primate ga, naš mora biti!“

Takoj se je vrsta razpustila. Vojaki so priskočili in obkolili slavnega lovča. Ta se je otresel kapitana in rekel:

„Jaz, da bi bil Vaš? O ne, Vi boste naši!“

Vzdignil je puško in dva strela sta počila. Prvi je šel kapitanu in drugi poročniku skozi glavo. V istem trenutku se je začulo strašno tulenje, da se je zemlja tresla. Cela dolina je oživila. Sto in sto divjih prikazni se je vrglo od vseh strani na Francoze, ki se iz strahu niti braniti niso mogli. Streljalo se je prav malo. Strašni tomahavk in nož sta storila svoje. Bil je grozen prizor, da bi se človeku lasje ježili.

Edvard je takoj, ko je ustrelil, stopil k vjetnikoma in jima prerezal vezi ter odmašil usta. Pomiril jih je z besedami:

„Ne bojta se, gospoda! Indijanci Vama ne bodo storili nič žalega, ker sta pod mojim varstvom.“

„Medve tudi?“ je vprašala Cili.

„Tudi, gospica. Le mirni bodite, dokler ne bo končano.“

„Moj Bog, kakšen večer!“ je rekel Božič. „Odkod so prišli Indijanci?“

„Že cel večer imamo dolino zasedeno.“

„Je-li res, kar ste rekli? Vi ste črni Edvard?“

„Da.“

„Zakaj pa dovolite to moritev?“

„Vojska je, gospod, in moji prijatelji hočejo skalpe imeti.“

„Brez usmiljenja?“

„Tako je.“

„Grozno! Si-li upate prevzeti odgovornost?“

„Da.“

To je izgovoril tako mirno in odločno, da je doktor obmolknil. Gledali so strašansko moritev, ne da bi mogli braniti. Groza jim je napolnjevala srce in slišajoč smrtne vzklike umirajočih, jim je mrzlo prehajalo po životu.

„Nemogoče je, da bi še nadalje gledala,“ je rekla Cili. „Zgruditi se moram!“

„Torej pojdimo!“ je dejal Edvard. „Peljem Vas v šotore, katerih se Indijanci ne bodo dotaknili.“

„Ali najinih tudi ne?“ je vprašal doktor Vidmar.

„Kajpada!“

„Veliko zahvalo Vam izrekam. Dragocene manuskripte in instrumente imava seboj, katerih bi zdaj ne mogla nadomestiti. Deklici imata prav. To krvolitje je res grozno. Pojdim v šotore!“

V svitu ognjev so videli Apahe, kako so klali Francoze, ne da bi se ti branili. Na enega Francoza prišlo pet Indijancev, zato je bilo jasno, da bodo v minutah vsi poraženi. Padali so kakor klasje. Apahi so se trgali za skalpe in če je kdo

71. Zverek

„Ah, nimate listine na hacijendi?“ je zakričala preoblečena Jožefa.

„Vsled strahu in — — vsled — žalosti.“

„Bi se res žalostili vsled moje smrti?“ je tiho šepetal.

„Da.“

„Kako me to veseli.“

Na videz jezna ga pogleda in pravi:

„Kako? Vi se veselite moje žalosti?“

„Kajpada!“

„To je grdo, zelo grdo!“

„O ne; ni grdo, ampak nasprotno!“

„Kako menite?“

„Če se žalostite vsled moje smrti, je to znamenje, da Vam je nekaj ležeče na tem, da živim. Me ne more to veseliti?“

„O, saj Vam ne verjamem, da se veselite!“

„Zakaj ne?“

„Ona dama — — —“

„Katera?“

„Z zakritim obličjem.“

„Ah, to mislite?“

„Da. Bila je vedno pri bolnici.“

„Kjer sem jo videl.“

„Imela je torej dobro, plemenito srce.“

„O tem sem prepričan.“

„In tako krasna je bila.“

„To je res.“

„Vedno ste morali nanjo misliti; celo ljubili ste jo!“

„Cili!“ je prosil.

„In poleg tega je bila še grofovska hči!“

„Da, pravili so mi to.“

„No, potem Vam je vseeno, če se žalostim ali ne.“

„O ne. Povedati Vam moram, da sem tudi na Vas veliko mislil.“

„Ali res hočete, da Vam verjamem.“

„Prosim Vas, storite to. V mojem srcu je potem nastal boj.“

„Med kom, če Vas smem vprašati, senor?“

„Med podobo one dame in med Vašo podobo.“

„Boj med podobama? To je moralo biti zelo veselo!“

„Popolnoma nič. To zelo boli v srcu.“

„In kdo je premagal?“

„Šele pred kratkem se je odločilo.“

Čutil je, kako se je njena majhna, gorka roka tresla v njegovi; vendar je šaljivo vprašala:

„Z bodalom v roki?“

„Da, z bodalom v roki, senorita,“ je odgovoril.

„Francozje naju sovražijo in že, ko sva se v Čikvakvi pridružila njih četi, sva slutila, da ne bo šlo vse dobro. Opazovala sva tudi že po potu, da se nekaj namerava zoper naju in danes zvečer se je pokazalo.“

„Pričakovala sem to že dalj časa.“

„Našli so vzrok, da sva izdajalca.“

„So imeli dokaze?“

„Da toda goljufive. Ne da bi naju zaslišali, so naju obsodili v smrt in privezali na kol. Videl sem, prihajati smrt. Sicer sem zdravnik in kot tak se ne bojim smrti; toda vendar je strašno na ta način umreti; V svojem poklicu hočem umreti in ne na kolu umorjen od bezvestne druhali.“

„Da, bi bilo strašno,“ mu je pritrdila Cili.

„Toda smrt, ki je že stegovala svoje koščene roke po meni, je našla nasprotnika in ta ste bili Vi, senorita. Z žarečimi lici in bliskajočimi očmi, z bodalom v roki ste prihiteli. Ona grofovskaja hči je nasprotovala smrti v bolniški sobi z zdravili in okrepejuočimi jedmi. Vi pa ste prišli z orožjem, junaška in krasna kakor

Palas Atena. Lasje so Vam vihrali kakor griva divjega mustanga; ah, kako ste bili lepa! In tedaj se je odločil boj v mojem srcu.“

„In za koga, senor?“

„Za Vas. Vi ste zmagali.“

„Jeli to res, senor?“

„Prisegam Vam! Ženska, ki se toliko drzne, mora imeti srce, čež katero nima hudič nobene moči. Bili ste kakor nadangel Mihael, ki je zmaja umoril; moč neba ga je okrepila. Vi ste čisti in dobri. Ali mi odpustite, da sem dvomil o Vas?“

„Odpuščam Vam,“ je srečna šepetala.

„Popolnoma?“

„Popolnoma senor.“

„Hvala srčno! Danes ste me Vi varovali. Ali mi dovoliti, da Vas jaz odslej varujem in ščitim?“

„Kako rada!“

„Boste jezdili z nama v Gvadelup?“

„Saj moram, ker gre sestra Pepi tudi.“

„In se boste potem z nama vrnili?“

„Da, če dovolite. In potem?“

„Potem se bova dodobra spoznala in stavil Vam bom potem vprašanje, ki mi je že zdaj na jeziku!“

„Kakšno vprašanje?“

„Vprašanje, katerega še ne izgovorim danes z besedami, ampak razjasnim na drug način. Ali smem; moja ljuba, sladka Cili?“

Objel jo je okrog vratu in pritisnil nase. Sklonil je glavo, da bi jo poljubil, tedaj se je pa hitro iztrgala in stopila korak nazaj rekoč:

„Ali bi se tudi drznili ono grofovsko hčer poljubiti.“

To vprašanje ga je tako zadelo, da je molčal.

„Lahko noč!“ je dejala.

„Cili!“ je prosil in stegnil roko po nji.

„Lahko noč, senior!“ je še rekla in izginila v šotoru. Vidmar je stal pred vhodom in sam s seboj govoril:

„Nenavadno dekle! Šele danes, ko je v svitu ognja stala pred menoj, da žrtvuje svoje življenje zame, sem videl, kako lepa, kako neskončno lepa da je. Njeno telo je še nežno in mlado, toda te čiste, nedolžne poteze, na katere nisem hotel verjeti, se bodo razvile v krasoto. Kako je podobna grofovski hčeri, ki je stregla bolnici, a je mnogo lepša od te. Mislil sem, da me ljubi. In zdaj ko ji odkrijem svojo ljubezen, me zapusti; kako naj si to tolmačim? O, Mehikanke, kdo naj Vas razume!“

Drugo jutro je kakor navadno senior Ribnero prav slabe volje vstal. Šel je v gostilniško sobo in popivši običajno čokolado stopil k oknu, da opazuje vreme. Nekaj ga je presenetilo, kajti široko je odprl usta, obrvi je do gornjega dela čela potegnil in stegnil daleč proč roki.

V tem trenutku je vstopila Resedila in, opazivši očeta, v največjem strahu vprašala:

„Moj Bog, oče, kaj Ti je?“

Počasi se je obrnil. Usta so se mu zaprla in roki je počasi vtaknil v hlačne zepe. Odzgoraj doli je pogledal hčer in rekel:

„Kaj mi je?“

„Da.“

„No, kaj naj bi mi bilo? Vesel sem.“

„Zakaj?“

„Vsi vragi, to še vprašaš? Zaradi vremena!“

Morala se je nasmejati. Prinesla mu je kozarček.

julepa in ga postavila pred njega. Potom je sedla na svoj navadni prostor.

Oče je potegnil zadovoljno iz čaše in zelo prijazno gledajoč skozi okno rekel:

„Lepo vreme!“

Bilo je res, lepo vreme. Solnce je gorko sijalo in narava se je vsled dolgotrajnega dežja kakor nanovo prerodila. Tudi Resedila je bila vesela vremenske izpremembe, a pozabila je očetu odgovoriti; zato se je ta obrnil k nji in zabrenčal:

„No!“

„Kaj pa?“

„Lepo vreme!“

„Da.“

„Izvrstno vreme.“

„Krasno oče.“

„Gotovo. Že dolgo nismo imeli takega dneva. Skoro tako kakor v Ribnici.“

„Jeli vreme tam tako lepo, oče?“

„Izvrstno! Nikdar ne dežuje!“

„Nikoli dež?“ je vprašala dvomljivo.

„Nikoli! Čemu pa bo dež? Saj imamo ribniško Bistrico, če nam je treba vode! V Ribnici niso tako neumni, da bi imeli Bistrico in potem še deževati pustili. Enkrat na leto pa tudi lije štirinajst dni skupaj, kajti oblaki hočejo tudi imeti svojo voljo, potem je pa spet lepo vreme!“

„Torej vendar dežuje v Ribnici?“ se je smejala Resedila.

To ga je vjezilo.

„Ne, ampak lije!“ je odgovoril razkačen. „Takrat pa tudi teče voda po ulicah, da ne more nobena ženska ven. Samo z dolgimi čevlji, ki jim pravimo, meksikaj-

narji se pride naprej. Gorje torej ženski, ki nima moža in je še samica!“

Resedila je molčala, ker je vedela, zakaj.

Bilo je res čudno, po kakih ovinkih je stari Ribnero vedno prišel do možitve. Tudi zdaj je bil ves srečen, da je v tem, zato je nadaljeval:

„Pravzaprav je treba biti oženjen tudi pri lepem vremenu, kakor v dežju. Če vzamemo slučaj, da se bo lepo vreme držalo, potem bodo lovci in prebivalci iz okolice prihajali v Gvadelup, in tedaj bomo imeli toliko opravila, da ne bom mogel zmagovati brez zeta.“

Resedila ga je pustila govoriti. Lepo vreme ga je spravilo v dobro voljo, katere mu ni hotela kaliti. Nadaljeval je:

„Pri Tebi je seveda vsako govorjenje bob v steno. Koliko jih je že bilo pri nas, ki bi imeli najboljše sposobnosti za zeta! In zdaj pride še črni Edvard, ki je gotovo tak zet, kakor se čita v knjigah. Pri takem vremenu, kakor je danes, gotovo ne bo izostal. Potem je naš včerajšnji gost. Sicer je precej majhen, a ima slavno ime in poleg tega polne mošnje nugetov. Ali je že vstal?“

„Že davno.“

„Kje pa tiči?“

Šel je kakor je rekel, pogledat, če bi se v gozdu dobila pečenka za opoludne.“

„Torej je odšel?“

„Da, že zgodaj zjutraj.“

„Na lov?“

„Da.“

„Ali vidiš, kakšen zet bi bil to! Prinašal bi nam srnjake in divjačino v celih kupih, kajti o malem Andreju se je že dosti slišalo. To je drugačen dečko,

nego oni Mazon, ki divjačine niti ne vidi, kaj šele ustrelj, ki nima obleke na sebi in pije le čašico julepa. Tega mi lahko ukradejo, čeprav sem bil včeraj vesel, da zna slovenski govoriti! Toda za dobrega zeta je treba več kakor znati slovenski. Mazona ne morem —“

Obstal je sredi govora in skočil s stola. Mimo okna je je prišel jezdec, ki je naravnost proti hlevu jezdil.

„Na!“ je rekel krčmar jezno. „Če se o volku govori, pa volk pride. Ali si videla, kdo je bil jezdec?“

„Da.“

„No, kdo?“

„Mazon,“ je odgovorila rdeča v obrazu.

„Tako je si mislil, da si je prehitro jezdil mimo okna. Zdaj bo prišel noter in tri ure lukal čašo julepa. V Ribnici pravimo namreč lukati. Da, je že tukaj!“

Vrata so se odprla in Edvard je vstopil.

„Dobro jutro!“ je prijazno pozdravil.

Resedila mu je smehljaje prikimala, oče se je pa delal, kakor bi ne zapazil pozdrava in gosta.

Edvard si je naročil čašo julepa in ga počasi srebal. Nastala je več minut trajajoča tišina. Ker pa Ribnero ni bil prijatelj dolgih odmorov, je konečno rekel:

„Lepo vreme!“

Nikdo ni odgovoril. Zato se je obrnil k Edvardu in dejal:

„No, senor!“

„Kaj?“

„Lepo vreme!“

„Seveda. Odgovoril Vam le zato nisem, ker Vas nisem hotel ustrašiti.“

„Ustrašiti? Čemu bi se Vas ustrašil?“

„Ker sem si mislil, da niste opazili, da sem vstopil.“

„Morda mislite, da moram vsakega opaziti, ki pije e eno čašo julepa.“

„Zdi se mi.“

„Mi ne pride na misel. Toda povejte, ali pije črni Edvard tudi le eno čašo?“

„Da, kakor sem slišal.“

„Hm! Takemu lovcu bi jih pa že pristojalo dvajset ali trideset. Toda senor, od kakšne krvi je že spet oškropljen Vaš jopič?“

Resedila je obledela, ko je slišala to vprašanje. Edvardov jopič je bil res čezinčez poškopljnjen s krvjo. Bila je kapitanova in poročnikova kri ki ju je včeraj ustrlil. Brez zadrege je odgovoril:

„To je kri mlade srne.“

„Od srne? Ah, potem ste vendar enkrat nekaj ustrelili.“

„Ne.“

„Ne? Odkod je pa kri?“

Moj tovariš jo je ustrelil. Jaz sem jo le nesel, in pri tem mi je pordečila jopič.“

Tedaj ga je stari poln zaničevanja pogledal.

„Niti srnice ne,“ je rekel. „Vi ste gotovo le zategadelj postali lovec, da nosite srne za druge.“

„Hm, človek je vendar rad postrežljiv.“

„Grom in strela, senor, bodite vendar enkrat sami sebi postrežljivi in ustrelite kaj. Ah, če pomislim na druge! Glejte, mali André, ki stanuje pri meni in ima polne mošnje nugetov, je šel danes na lov, da mi pri- nese pečenko, in jaz stavim glavo, da bo — ah, stopite malo k meni, senor!“

Pomigal je Edvardu in ta vpraša:

„Zakaj?“

„Nekaj Vam bom pokazal.“

Edvard je stopil k oknu in pogledal ven.

„Kaj pa?“ je vprašal.

„Vidite, kdo tam prihaja?“

„Da.“

„Kdo je?“

„Vaš gost, mali André.“

„No, kaj pa nese, he?“

„Srnjaka, kakor vidim.“

„Da, srnjaka in sicer korenjaka. In morda mislite, da ga nese za koga drugega, kakor Vi?“

„Ne vem, vprašati se ga mora.“

„Ni potreba, senior. Kar nese André, je gotovo sam ustrelil. Držal je besedo in mi preskrbel pečenko. Zakaj se tako žuri? Kaj ima neki? Saj teče, kakor bi mu bil kdo za petami.“

Mali lovec, ki je z lahkoto nesel srnjaka, je res korakal z največjo naglico. V veži je vrgel, kakor se je slišalo, divjačino na tla in vstopil.

„Že vstali, senior Ribnero? Dobro jutro!“ je rekel.

„Dobro jutro, senior André!“ je odgovoril Ribnero prijazno. „Kakšno divjačino pa prinašate?“

„Nekaj sem ustrelil za Vašo kuhinjo.“

„V dar?“

„Kajpada. Toda prinašam Vam še nekaj bolšega.“

„Kaj?“

„Novico izredne važnosti.“

„Radoveden sem. Kaj pa takega?“

„Dajte mi poprej čašo julepa, potem Vam povem.“

Dočim je Resedila natočila julep, je André pozdravil Edvarda. Spil je v dušku čašo in rekel:

„Senior Ribnero, Vaš dolgo pričakovani gost pride.“

„Ah, kdo? Morda črni Edvard?“

„Da.“

„Vsi vragi! Odkod to veste?“

„Od apaškega vodja Medvedovega Očesa.“

Krčmar je prestrašen odskočil.

„Medvedovo Oko, Apah?“ je vprašal.

„Da.“

„Ki vsak teden usmrti enega belega človeka?“

„Ravno ta,“ je pritrdil André.

„S tem ste govorili?“

„Da.“

„In Vam ni nič storil?“

„Prav nič.“

„Potem ste gotovo njegov prijatelj?“

„Tega pravzaprav ne morem reči, toda ker je zdaj naš zaveznik, se mi ga ni treba bati.“

„Kje pa je bil? Kje ste se sešli z njim?“

„Na robu gozda. Imel je petsto Apahov seboj.“

Ribnero je prestrašen sklenil roki in tarnal:

„Potem nam bodi Bog milostljiv! Petstvo Apahov! Napadli bodo trdnjavo, žgali in morili bodo in niti kamna pustili na kamnu.“

„Zelo se motite,“ je André mirno odgovoril. „Pridejo kot prijatelji prebivalcev Gvadelupa.“

„Tega Vam nihče ne verjame.“

„Če Vam rečem, da so celó Gvadelup rešili.“

„Rešili?“ je vprašal Ribnero osupnjen. „Kedaj, kje in pred kom?“

„Včeraj zvečer v Hudičevi soteski pred Francozi.“

To je bilo staremu vendar preveč. Nevoljen se je obrnil proč in rekel:

„Senor, morda mislite, če preskrbite pečenko, da se smete za plačilo norčevati iz mene?“

„Mi ne pade na misel! Senorita, prinesite ga še kozarec, potem Vam povem vse do kraja.“

Naredil je požirek in prišel:

„Kakor sem povedal, ustrelil sem za Vas srnjaka in tekel z njim skozi gozd nazaj. Skoro na robu gozda sem začul konjsko hrzanje. Tukaj se mora biti previden; zato sem obstal in poslušal. Toda hipoma je vzraslo pred menoj pet postav. Bili so Apahi in sicer na vojski, kar sem spoznal po pobarvanih obrazih.“

„Sveta Marija, torej je res?“ je vprašal Ribnero.

„Kajpada,“ je odgovoril André. „Tako je sem zgrabil puško, a v hipu so mi jo iztrgali in tudi nož.“

„Vjeli so Vas?“

„Da, oba; namreč mene in srnjaka. Kajpada je to sitno. Biti vjet, ne da bi imel priliko ustreliti ali z nožem suniti, je zelo nečastno. Toda v pragozdu ali v odprti preriji bi se mi kaj takega gotovo ne pripetilo.“

„Rad Vam verjamem,“ je zagotovil Ribnero.

„Kdo bi si pa mislil, da tiči v taki bližini selišča petstvo Apahov. Vjeli so me torej in peljali pred načelnika. Ta je ležal v krogu svojih ljudij. Bil je še mlad dečko, a imel že lase na zobeh, kakor se mi je zdelo. Ostro me je pogledal z očmi, da me je kar zazebló. in me vprašal, kaj da tu delam.“

„Tega srnjaka sem ustrelil,“ sem odgovoril.

„Tedad si lovec,“ mi je vprašal.

„Da,“ sem odgovoril.

„Kako Ti je ime?“

„Pravijo mi mali André.“

Apah je nekaj časa premišljeval, pokimal z glavo in rekel:

„Čul sem že Tvoje ime, Ti nisi Francoz. Kam neseš to žival?“

„V trdnjävico.“

„Kaj pa delaš tam?“

„Čakam nekega lovca.“

„Katerega?“

„Črnega Edvarda.“

Apah me je pogledal, kakor bi me hotel z očmi požreti in potem rekel:

„Kaj hočeš od njega?“

„Nekaj mu imam sporočiti.“

Spet je pokimal, se malo nasmehljaj in pomignil. Na ta migljaj so mi dali puško in nož, potem je rekel:

„Pojdi, kamor si namenjen. Prost si. V Gvadelupu najdeš črnega Edvarda.“

Kajpada se mi je to čudno zdelo, zato sem vprašal:

„Ali veš za gotovo, da je tam?“

„Danes zjutraj sem jahal z njim,“ je odgovoril.

„Šel je v trdnjavico pred polovico časa, ki ga imenujejo belokožci eno uro.“

„Potem je črni Edvard Tvoj prijatelj?“

„Jaz sem Medvedovo Oko, vodja Apahov,“ je odgovoril. „Črni Edvard je moj brat.“

Te besede so me prepričale, da se nam ni treba bati Apahov, zato sem si dovolil vprašanje:

„Kaj dela Medvedovo Oko tukaj?“

„Obvaroval je Gvadelup,“ je odgovoril. „Včeraj je prišla kompanija Francozov, da napade trdnjavico. Pobili smo jih v Hudičevi soteski in pustili le dva moža in dve ženski pri življenju, katere vidiš tam pod drevesom.“

To je bilo res. Pod drevesom so sedeli dva bela senorja in dve beli dami. Nagovoril sem jih in mislite si, kako sem se začudil, ko sem slišal, da sta moža Avstrijca.“

„Avstrijca?“ je zaklical Ribnero. „Jeli to res?“

„Seveda.“

„Odkod sta doma? Z Dunaja?“

„Ne.“

„Iz Ribnice?“

„Tudi ne. Zdravnika sta doma iz Ljubljane, da celo Slovenca. Povedala sta mi vse.“

„Potem se vodja ni lagal?“ je vprašal krčmar.

„Ne. Francozje so res hoteli napasti trdnjavo in zdravnika sta šla z njimi. Črni Edvard jih je pa zasledil in z Apahi napadel. Niti eden ni ostal.“

„Sveta madona, v kakšni nevarnosti smo bili!“ je zaklical Ribnero.

„Izvedel sem,“ je nadaljeval mali André, „da je bil neki preoblečen francoski kapitan že v trdnjavi. Celo spal je pri Vas, senior. Ker je bil pa ogleduh, ga je črni Edvard po noči spravil iz Vaše hiše in ga v pre-riji neškodljivega naredil.“

Ribnero je začudenja zazijal.

„Kapitan? Preoblečen pri meni?“ se je prestrašil. Da.“

„Potem je bil oni zlatokop, ki je zjutraj izginil. Mogoče.“

„In Edvard ga je proč spravil?“

„Da.“

„Potem je bil po noči v moji hiši?“

„Drugače ni moglo biti.“

„O da bi to vedel! Ta Edvard je najslavnejši in največji lovec na celem svetu. Nihče ni varen pred njim in povsod, kjer se ga potrebuje, je zraven. Torej je danes že tukaj?“

„Da.“

„Potem upam, da pride tudi k meni!“

„Kajpada! Saj ga jaz čakam pri Vas. Šel je, kakor sem slišal, na županstvo, da si izprosi dovoljenje, da

smejo Apahi v trdnjavico, kjer si mislijo nakupiti raznih rečij.“

„Sveta Marija! Potem pridejo divjaki tudi k meni?“

„Na vsak način.“

„Kakšna nesreča! Nobenega zeta nimam, da bi mi pomagal!“

Lovec se ni mogel vzdržati smeha, rekel je:

„Ni Vam treba skrbeti, senor. Apahi Vam ne bodo nič žalega storili. Celo dobiček boste imeli od njih, ker so Francozom gotovo vzeli ves denar in ker je le Vaša prodajalnica tukaj, je pričakovati, da bodo mnogo kupili.“

„Toda plačali ne!“ je dejal krčmar.

„V tem slučaju se obrnite na Edvarda, temu bodo na vsak način pokorni.“

„O, Mater Dolorosa, ko bi bil že tukaj! Pesto Indijancev hoče kupiti in jaz naj bi sam vse opravil! Nikogar nimam, da bi mi pomagal, hčer sicer imam, toda zeta ne!“

„Sicer pa hočeta,“ je nadaljeval André, „slovenska zdravnika pri Vas stanovati in tudi obe senioriti.“

„Slovenca? Je-li to res?“

„Da. Tukaj ostanejo, dokler ne bodo ceste varne.“

„Hvala Bogu! To je tolažba v tej žalosti. Gotovo jima bo Ribnica znana in pomagala mi bosta zadovoljiti Apahe. Kaj pa se bo zgodilo z mrtvimi Francozi?“

„Črni Edvard bo pri županstvu izposloval, da se pošljejo tukajšnji prebivalci v sotesko in da jih pokopljejo.“

Resedila je med tem opazovala Edvarda, ki se je delal, kakor bi ga pogovor prav nič ne zanimal. Zdaj

je vstal in šel po konju pogledat. Ko se je vrnil v vežo, ga je čakala Resedila tam.

„Oprostite, senor,“ je rekla boječe, „kri na Vašem jopiču ni od srne.“

Smehljaje ji je pogledal v oči, ki so ga tako s skrbjo gledale in vprašal:

„Od česa pa naj bi bila, senorita?“

„Ranjeni ste.“

„Ranjen?“ se je začudil. „Kdo naj bi me ranil?“

„Sinoči Francozje.“

„Ah, kako pa naj pridem do Francozov?“

Vzela si je korajžo in odgovorila:

„Se še spominjate, da ste zgoraj v sobi na stolu zaspali?“

„Da,“ je odgovoril.

„No, in med tem sem pazljivo preiskala Vašo puško.“

„Res? Zakaj?“

„Da bi videla, če je kopito iz zlata.“

„Sapristi!“ je rekel presenečen. „Kakšen vzrok ste imeli?“

„Slutila sem že, kdo da ste.“

„Ah, senorita, to ste bili pa res radovedni!“

Hotel je to reči očitajoče, a ni se mu posrečilo. Bistroumnost njegove ljubljenske ga je veselila.

„Ali mi oprostite, senor?“ je vprašala.

„Rad senorita. Kaj mislite, kdo da sem?“

„Črni Edvard.“

„Da, Resedila, sem. Imel sem vzroke to zamolčati. Vaš oče rad blebeta, čeprav je tako velik politik in diplomat. Naj ostane še v zmoti, imel bom še veselje z njim.“

„Torej niste ranjeni?“

„Ne.“

Videl je, kako skrbno ga je opazovala in to ga je veselilo. Ali bi se tako bala zanj, če bi ga ne ljubila?

„Pridejo Apahi semkaj?“ je vprašala.

„Da. Predno sem prišel k Vam, sem bil že pri županu in od tam poslal človeka k Apahom, ki jih pa še ni našel, sicer bi bili že tukaj.“

„In bosta Slovenca stanovala pri nas?“

„Da. Prav dobra gospoda sta.“

„In Vi? Kaj boste storili?“

„Z Apahi bom odjezdil.“

„V boj?“

„Najbrž.“

„O, senor, se ne morete izogniti temu?“

„Zakaj, seniorita?“

„Zardela je in molčala. Edvard pa jo je prijel za roki in rekel:

„Resedila, hvala Vam! Vidim, da se bojite zame, in to mi daje pogum in upanje, da ste mi odpustili mojo preteklost.“

Polno in gorko ga je pogledala in odgovorila:

„Saj ste se odkritosrčno izpovedali in greh bi bil, Vam zameriti, Edvard. Zdaj vidim le, kaj ste, in ne, kaj ste bili.“

Tedaj je pritisnil eno njeno roko na srce in drugo na ustni. Hotel je govoriti, toda odprla so se vrata in Ribnero je stopil iz sobe. Hotel je iti v prodajalnico inj je prestrašen obstal, zagledavši zaljubljenca.

„Kaj — kaj — kaj je pa to?“ je vprašal.

„S seniorito se pogovarjava,“ je odgovoril Edvard.

„To vidim, a Vi poljubujete tudi njene prste! Kaj pomeni to?“

„To je dokaz mojega spoštovanja, senor.“

„Spoštovanja? Vrag naj vzame take spoštovanje! Stopite semkaj v sobo, senor! Resedila, Ti pa v kuhinjo!“

V sobi se je Ribnero z rokama v boku postavil pred malega Andréja in rekel z jeze tresočim glasom:

„Ali veste, senor, kaj sem pravkar videl?“

„Kaj?“ je vprašal André radoveden.

„Ljubimski prizor, pravcati ljubimski prizor! Le pomislite!“

„Med kom?“

„Med mojo hčerjo in tem le človekom.“

„Neumnost!“

„Kaj neumnost? Senor, povem Vam, njeno desnico je držal na rebrih in levico na ustnih. Nili to ljubimski prizor?“

André se je zasmeljal in menil:

„No, potem imate kar namah zeta!“

To je krčmarja razkačilo.

„Zet? Ta?“ se je jezil. „Z enim samim julepom? Ki nosi srne za druge in niti celega jopiča nima? Naj mile pride ta! Niti pri lepem, niti pri slabem vremenu ga ni porabiti za zeta. Poglejte ga, kako žalostno, usmiljenja vredno izgleda! Če ga malo pod rebra sunem, pa pade! O ne, iz tega ne bo nič!“

Letal je po sobi gori in doli, obstal potem pred Edvardom in rekel:

„Senor, morda škilite z enim očesom na mojo hčer?“

„Z obema,“ je Edvard mirno odgovoril.

„Potem vzemite puško in se zgubite! In če Vas še kdaj tukaj vidim, Vas usmrtim in skalpiram pri živem telesu! Razumete?“

„Dobro!“ je odgovoril Edvard. „Ubogal Vas bom,

senor Ribnero. Toda takega, kakor sem, me vendar ne boste spodili !“

„Kako mislite?“ je vprašal stari začudeno.

„Menim namreč, v tej obleki. V slabem vremenu že gre; takrat se ljudje ne brigajo. V lepem vremenu se šele opazi, kako slaba je ta obleka. Ali nimate v prodajalnici nobene obleke zame?“

Ribneru se stemni obraz in vpraša:

„Senor, me hočete malo za nos povleči?“

„Mi ne pade na misel.“

„Ali hočete mar beračiti pri meni?“

„Tudi ne.“

„Ali si izposoditi? Kajti denarja tako nimate?“

„Kdo Vam to pravi? Nekaj sem si prihranil in to bo zadostovalo za obleko.“

„Kajpada, za volneno obleko bi morda šlo. Toda za Vašo postavo imam samo eno obleko in ta je draga.“

„Iz česa pa je?“

„Pristne indijske mokasine (čevlji), hlače in jopič iz srnjakove kože, lepo belo ustrojene. Poleg tega klobuk iz bobrove kožuhovine ter pas in kar zraven spada.“

„Saperlot, sline se mi cede!“

„Naj se Vam cede, zamojdel deset let skupaj, obleke pa ne dobite na noben način.“

„Zakaj ne?“

„Ker je ne morete plačati.“

„Hm! Toda pogledati se jo vendar sme.“

Kateri trgovec pa ne pokaže rad blaga! Ribnero je bil prepričan, da Edvard nima denarja, a obleka je bila najlepša, ki jo je imel, zato se bi rad pobahal z njo, zlasti ker je bil še mali André poleg.

„Pogledati?“ je torej rekel. „To ne more škodovati.“

Morda dobite koga, kateremu lahko poveste. Hočem Vam jo pokazati.“

„Dobro, pa pojdimo v prodajalno.“

„V prodajalno? O ne,“ je hitro odgovoril stari. „Kdor le en julep pije in ljubimkuje z mojo hčerjo, ne sme v prodajalno. Sem bom prinesel obleko. Počakajte tukaj, predno Vas ven vržem.“

Odšel je in mali André je pomembno zakašljajal ter dejal:

„Veste še, kaj sem Vam včeraj rekel?“

„Da nisem lovec?“ je odgovoril Edvard.

„Da.“

„In da nimam nobene časti; ker si pustim vse dopasti?“

„Da. Pa ste res nerazumljiv človek!“

„Počakajte torej, da me razumete! Človek hoče imeti šalo in vsak jo ima na svoj način.“

Ribnero se je vrnil z obleko in jo razgrnil na mizi. Lovca sta jo pregledala in ugajala jima je popolnoma.

„Grom in strela!“ je rekel mali André. „Tako delo je redko; če bi imel Vašo postavo, bi si takoj kupil to obleko!“

Mislil je Edvarda. Ribnero je pa rekel:

„Ta in kupiti! Si bo že premislil!“

„Toda obleci jo sme, bomo saj videli, kako mu pristojaj,“ je prosil André.

„Hm, nimam nič zoper to,“ je rekel stari. „Sam sem radoveden, kako izgleda obleka. In taka prilika se mi ne bo več nudila. Ta mož je velikan in ker ne bo smel več v mojo hišo, nimam pozneje nobene prilike obleko pomeriti. Stopite za ono staro omaro in oblecite obleko, a le za dve minuti.“

Edvard je smehljaje vzel obleko in stopil za omaro ter se preoblekel. Ko je še klobuk djal na glavo, se je vrnil in moža sta ga občudovala, kakor bi ga še nikdar ne videla.

„Vsi vragi,“ je rekel André, „kakšna sprememba!“

„O, zdaj se šele vidi, kaj stori obleka iz človeka!“ je dejal Ribnero. „Ali ne izgleda kakor skalnat mož? Obleka mu pristojna, kakor vlita in nalašč zanj narejena!“

Obračal je Edvarda semintja, si ga od vseh strani ogledal in potem rekel:

„Tako, zdaj je dovolj. Preoblecite se in potem se potrudite, da izginete. Zdaj smo vsaj videli, da ste še za kako rabo?“

„Čemu?“ vprašal Edvard.

„Za obleko pomerjati.“

„Hvala, senor! Torej mislite, da mi pristoji obleka?“

„Izvrstno! Pa saj Vam to nič ne koristi!“

„Zvedeti pa le smem, koliko stane?“

„Zakaj ne? To je moja najboljša in najdražja obleka. Velja osemdeset dolarjev?“

„Nič več?“

„Ste li ob pamet? Jas mislim, da je osemdeset dolarjev veliko denarja.“

„Hm, za Vas že, zame pa ne.“

„Neumnost! Slecite se!“

„Mi ne pade na misel, senor Ribnero. Ta obleka mi zelo ugaja in obdržim jo.“

„Ah, piskate iz te luknje?“ je grozil Ribnero. „Doli z njo! Brez denarja ne prodajam!“

„Kdo pa pravi, da nočem plačati?“

„Vi? Odkod pa hočete vzeti toliko denarja, Vi srnonosec!“

„Počakajte malo. Torej osemdeset dolarjev?“

„Da, niti vinarja manj.“

„Imate tehtnico za zlato pri roki?“

„Mi je ni treba iskati. Imate morda nugete?“

„Počakajte!“

„No, dobro, pa igraymo vsi gledišče. Iskat grem lehtnico. Toda, senor Andre, Vi ste mi odgovorni, da mi mož med tem ne uide!“

„Bodite brez skrbi, senor,“ je dejal mali resno. „Če se le premakne, da zapusti sobo, predno se vrnete, mu poženem kroglo skozi glavo.“

To je dalo staremu pogum, da je šel iskat tehtnico. Ko je odšel, je prišla Resedila v sobo. Iz kuhinje je slišala cel pogovor in prišla je gledat Edvardovo zmago. Ko pa ga je videla, ji je vendar srce močnejše bilo, nego prej. Kako lep in ves drugačen je bil!

Oče je prišel nazaj. Zadovoljen je bil, ko je videl Edvarda še tukaj, kajti v resnici je sumil, da se bo ta zmazal.

„No, kje imate Vaše nugete?“

„Saj niso nugeti.“

„Kaj pa?“

„Tako j boste videli!“

Edvard je vzel nož in prijel puško ter jo položil na mizo. Parkrat je krepko zarezal v kopito in odkrhnil se je precejšen kos zlata.

„Vsi vragi!“ je zaklical stari.

„Grom in dorija!“ je kliknil mali André. „Senor, kdo ste?“

„Kupec te obleke,“ je ta mirno odgovoril.

Ribnero je kar otrpnil.

„No, senor.“ je vprašal Edvard, „jeli ta puška res tak star in ničvreden kol, kakor ste rekli?“

Mali André ga prime za ramo in reče: „Gospod

Vi ste črni Edvard, ali naj me pa takoj vrag vzame!“

„Skoro ste uganili,“ je prikimal imenitni lovec.

„Zakaj pa niste tega poprej povedali?“

„Ker sem se dobro zabaval pri tem.“

Tedaj se je Ribnero udaril na čelo in rekel:

„O, jaz osel, trikrat osel!“

„Zdi se mi, da ste velik diplomat?“ se je smejal Edvard.

„Tele sem, ne pa politik,“ je odgovoril stari. „Toda takoj popravim svojo napako.“

Prijel je hčer za roko in jo vlekel seboj, ta se mu je pa vstavljala.

„Tukaj je, senor!“ je zaklical. „Bodite moj zet!“

Resedila je globoko zardela. Edvard je to zapazil.

Odkimal je z glavo in rekel:

„Senor Ribnero, ne delajte novih napak. Resedila ima pravico, da si izbere moža, ki ji ugaja.“

„Toda če pridejo kasneje Apahi?“ je vprašal krčmar.

„Tudi tedaj ne potrebujete zeta, ki bi Vam pomagal. Žganja ne bodo pili, ker tega ne trpi njih vodja. Kupili si bodo le svinec, smodnik in nože in niti ne vstopili v prodajalno. Medvedovo Oko bo te reči na debelo kupil in plačal.“

„Je to res?“

„Da, ker sem se tako zmenil z njim.“

„Toda povejte, senor, zakaj mi že poprej niste rekli, kdo da ste?“ je vprašal Ribnero v zadregi.

„Nihče ni smel vedeti, da črni Edvard nekoga pričakuje.“

„In ta sem jaz?“ je vprašal André.

„Najbrž!“

„No, potem imam povedati, da — —“

„Stojte!“ je ukazal Edvard s stranskim pogledom na Ribnera. „Pozneje se pomeniva. Ali naj odidem, senor Ribnero?“

„Bog varuj, senor!“ je hitro odgovoril krčmar.

„Tudi pozneje smem spet priti?“

„Kajpada.“

„Saj ste me hoteli živega skalpirati, če bi spet prišel?“

„O senor, to je bila le šala. Mi iz Ribnice se vsi radi šalimo.“

„Torej tehtajte to zlato in mi dajte preostanek, ker je več kakor osemdeset dolarjev.“

To se je zgodilo in krčmar je odnesel tehtnico. Dočim je letal po hiši in družini pripovedoval, da je črni Edvard, desna roka predsednika Huaresa, v sobi, je vprašal mali André Edvarda:

„Zakaj ste mi pomignili, naj molčim?“

Edvard se je vsedel nasproti in dejal:

„Predvsem tu moja roka. Lovca sva in sva že slišala drug o drugem. Ni nama treba delati komplimentov, zato se tikajva. Top?“

„Top!“ je zaklical André in veselo udaril v desnico.

„Dobro. Vedeti moraš, da je boljše molčati vpričo Ribnera, kajti preveč rad govori, da bi mu mogel zaupati kako skrivnost.“

„To mi je zelo neljubo.“

„Zakaj?“

„Saj veš, čemu sem tu?“

„Pričakujem poslanca od generala Hamerta. Si Ti ta poslanec?“

„Da.“

„Od Huaresa sem zvedel, da prinašate denar, in Ta mi je tudi naročil, da Te tu počakam.“

„Tudi meni je general povedal, da Te tukaj najdem. Slišali smo namreč, da je pošiljatev izdana.“

„To je res.“

„Da Francozje vedo, da prinašamo denar.“

„Tudi to je res. Zategadelj so poslali kompanijo, katero smo danes ponoči uničili.“

„Ah, torej smo od te strani zavarovani.“

„Morda.“

„Toda tudi Komanhi vedo o nas.“

„Da, slišal sem to od poslancev, ki so jim to sporočili.“

„Postavili so ogleduhe ob Ljani estakadi, ki bi oprezovali našo četo.“

„So-li Vas zapazili?“

„Da. In sicer že pred petimi dnevi.“

„Vsi vragi, potem je skrajni čas! Ogleduhi so Vas naznanili svojim vodjem in ti bodo takoj zbrali svoje vojake ter Vas napadli in odvzeli denar. Koliko Vas je?“

„Šestdeset mož. Štirideset vojakov Združenih držav in dvajset izvrstnih prerijskih lovcev.“

„Na čem je naložen denar?“

„Na mulah.“

„Hm! Kaj ste storili, ko ste videli, da so Vas zapazili Komanhi!“

„Takrat smo bile že zunaj Ljane estakade in smo ob reki Salado napravili trden tabor in se zabarikadirali; Komanhi se ne bodo upali tabora napasti. Mene je pa poslal general k Tebi po pomoč.“

„Za to sem že skrbel.“

„Kako?“

„Petsto Apahov, ki si jih danes videl, naju bo spremljalo.“

„Imenitno, to nam pomaga iz vsake sile!“

„Še ne. Da pridemo od reke Salado do Huaresa, moramo iti skozi ozemlje Komanhiov.“

„Naredimo ovinek proti jugu.“

„To ne gre. Iti moramo po najkrajši poti, ker Huares zelo potrebuje denar, da prežene Francoze. Pri tako nevarnem potu so dobri in izpočiti konji glavna stvar. Kako je z Vašimi?“

„Precej slabo.“

„In z mulami?“

„Zelo utrujene in zdelane.“

„Torej moramo predvsem skrbeti za dobre živali. Koliko bi jih potrebovali?“

„Osemdeset konj in petdeset mul.“

„Te bom še danes imel, vsaj zmenil se bom s posestniki. Medvedovo Oko naj pošlje poslanca v svoj tabor po zanesljive ljudi, ki bodo konje in mule skrivaj peljali k južnemu izviru reke Kolorado. Tam se bomo sešli in potem jezdimo skozi komanško ozemlje.“

„General je mnenja, da bi bilo najboljšo, da se denar prinese v Gvadelup, kamor naj Huares pošlje ponj.“

„Tudi jaz sem to mislil; toda odkar vedo Francozje za to namero, sem se premislil. Ostane torej pri mojem predlogu, kateremu tudi predsednik pritruje, in izpeljati ga hočem takoj.“

„Kje boš pa dobil živali?“

„Na neki veliki hacijendi eno uro od tukaj. O tem pa ne sme noben človek slutiti. Ostati mora strogo tajno. Glej, že prihajajo!“

„Zunaj se zaslišijo konjska kopita. Apahi so prijezdili v trdnjavo. Vrata so se odprla in vstopil je Medvedovo Oko. Videl je prijatelja sedeti pri mizi,

a nič ni razodevalo, da bi opazil novo obleko na njem. Počasi in ponosno je stopil bližje.

Resedila je vstala pri njegovem vstopu. Občudovaje in boječe je zrla slavnega Indijanca. Ta je obstal pred njo in izpregovoril:

„Hčere belokožcev so lepe. Njih obličje se sveti kakor solnce in njih oči kakor nebo. Moja bela sestra naj bo srečna!“

Potem pozdravu je sedel poleg obeh lovcev in rekel Edvardu:

„Moj beli brat pozna moža, ki v gozdu kozle strelja?“

„Moj prijatelj je,“ odgovoril Edvard smehljaje.

„Postava slavnih lovcev je češče majhna, toda čeprav se dajo včasih vjeti, so vendar hrabri v boju in zvesti v miru. Ta mož je poslanec, ki ga pričakuješ.“

„Da.“

„Potem bom zvedel, kakšno poročilo prinaša.“

Edvard mu je povedal, kaj sta se z Andrejem zmenila in temu je tudi Apah pritrdil ter takoj poslal dva jezdeca poslat v vasi svojih rojakov po vojake, ki naj pripeljejo konje in mule k izviru reke Kolorado.

Potem je kupil od Ribnera strelivo in ga razdelil med Indijance. Komaj pol ure so bili Apahi v trdnjavi ter potem zopet odjahali.

Edvard je jezdil z Andrejem na omenjeno hacijendo in v Ribnerovi hiši je bilo zopet mirno, kajti slovenska doktorja sta se nastanila v sobi za tujce in Mehikanci so spravili v sobo, kjer je Edvard pred kratkim tako dobro spal.

Ribnero je sedel pri svojem oknu in Resedila pri svojem. Bobnal je s prsti po šipah. Morda je to storil

vsled jeze zaradi lepega vremena? Menda je bilo tako, kajti oglasil se je:

„Sijajno vreme!“

Hči mu kakor navadno ni odgovorila, zato se je okrenil k nji in strogo rekel:

„No?“

„Kaj, oče?“

„Lepo vreme!“

„Zelo lepo!“ mu je pritrdila.

„In vendar za jeziti!“

„Zakaj?“

„Ker bi si sicer poprej kupil obleko.“

Hči je dobro vedela, koga meni, vendar je vprašala:

„Kdo?“

„No, to si lahko misliš. Črni Edvard, kdo drugi!“

„Torej meniš, da bi poprej kupil obleko?“

„Da, saj je sam rekel! Potem bi jaz tudi prej zvedel, kdo da je.“

„Toda oče, saj si vendar diplomat!“ se je smehljala.

„Kajpada sem. Toda veš, s kom se pečajo diplomatje?“

„S kom?“

„S predsedniki, ministri in generali, a ne z razčepanimi lovci. Zato ga še pogledal nisem.“

„Pa si se vendar vedno prepiral z njim!“

„Vsi vragi, ne jezi me, dekle. Saj veš, odkod da sem!“

„In Ribnice!“

„No torej! Mi iz Ribnice se ne jezimo radi. Rad bi vedel, kako sem prišel do tega, da sem ga imel za francoskega ogleduha! Kaj takega se ne pripeti niti

najboljšemu diplomatu. Njegova raztrgana obleka me je popolnoma premotila.“

„Mene pa ne!“

„Da, Ti si bila zdaj modrejša od mene, toda ni se Ti treba preveč postavljati s tem, kajti to modrost si dobila le vsled pokolenja z očeta na hčer. Kaj pa Ti je rekel, ko sta stala v veži?“

„Nič.“

„Saj je vendar držal Tvoji roki.“

„Da. Toda ali je moral zategadelj kaj govoriti?“

„To se razume! Če primem koga za roki, za ušesa ali sploh za kak del, mu moram vendar kaj reči, sicer ne vé, čemu sem ga prijel. Ali Te je morda snubil?“

„Ne.“

„Tudi o ljubezni ni govoril?“

„Ne.“

„Tudi nič šepetal o kakem zetu?“

„Oče!“

„Ali morda rekel, da si lepa?“

„Tudi ne!“

„Hm! Sicer je slaven lovec, toda neumen dečko! Veš-li, ali sta Mehikanki ženi ali deklici?“

„Najbrž deklici.“

„Zakaj misliš to?“

„To se vendar takoj vidi.“

„Da, vidi se Ti, da imaš danes svoj dan. Vsaj mali André naj bi Ti ugajal?“

„Oče, prosim Te!“

„Neumnost! Ima nugete!“

„Večja sem od njega!“

„Naložen denar ima v Nevjorku.“

„Šestintrideset let je star!“

„Pa zna pivo variti!“

„Torej naj Ti dela pivo, meni ga ni treba!“

Vstala je in odšla iz sobe. Nevoljen je zrl za njo in mrmral:

„To imam! Zdaj sem se spet sprl z njo! Morda misli, da pride sveti Krištof po njo, da jo vzame za ženo. Končno mora biti vesela, da jo vzame kak star govedji pastir!“

Kljub lepemu vremenu je bil slabe volje. Bobnal je tako glasno po okno, da ni slišal, ko so se vrata odprla in spet zaprla. Doktor Božič je prišel, da bi spoznal svojega krčmarja, zato sede poleg njega.

Šele zdaj je Ribnero opazil gosta. Pokimal mu je v pozdrav in vprašal:

„Hočete kaj piti, senor?“

„Kaj pa imate?“

„Vse, največ pa julepa.“

„Pa mi prinesite kozarec.“

Ribnero mu prinese julep in sede nazaj k oknu. Ker je hrbet obrnil doktorju, si je ta mislil, da se krčmarju ne ljubi govoriti z njim, zato je molčal. To pa ni bilo po godu Ribneru, zato je začel:

„Izvrstno vreme!“

„Prav lepo!“ je odgovoril Božič smehljaje.

„Od danes zjutraj!“

„Da, včeraj je deževalo.“

„In kako! Skoro kakor v Ribnici, če lije.“

„Kaj? Vi imenujete Ribnico?“ je vprašal doktor.

„Da.“

„Poznate ta kraj?“

„Menda saj. In Vi?“

„Bil sem večkrat tam.“

„Iz Ljubljane s pošto?“

„Ah, Vi veste, da sem Ljubjančan.“

„Seveda.

„Kdo Vam je povedal?“

„Mali, André.“

„Ah, mali lovec, ki smo ga danes vjeli! Odkod pa poznate Ribnico?“

„Saj je moj rojstni kraj!“

„Za vraga, zakaj pa potem ne govorite slovenski?“

„Ali pa razumejo Ljubljancanje rajbenško?“

„Kajpada, sicer bi ne mogli kupovati suhe robe od Ribničanov. Kako pa pridete s Kranskega v to deželo?“

„To Vam hočem razložiti. Veste morda, kaj je to diplomat?“

„Mislim.“

„In politik?“

„Da.“

„No vidite, za to sem imel najboljše sposobnosti; toda v Ribnici mi je manjkalo prilike, da bi se pečal s politiko in diplomatiko in da bi jo komu razlagal, ker ljudje tam prav malo razumejo o teh stvareh. Hotel sem, da bi luč moje glave svetila, zato sem šel v Mehiko.“

„Ali sveti zdaj tukaj?“

„To se razume. Če dozdej še niste spoznali, boste pa gotovo skoro videli. Poznate cesarja Maksa?“

„Da.“

„Maršala Bazena?“

„Da.“

„Predsednika Huaresa?“

„Da.“

„No vidite, s temi ljudmi se jaz pečam. Če bi pa ostal v Ribnici, bi me prav nič ne brigali; in ostal bi tak ‚špispurgar‘, kakor so še zdaj v Ribnici; njuhal bi tabak ter jedel češpljevo kašo. Za katerega pa ste?“

Z vso močjo je brenil Jožefo v trebuh.

„Za nobenega.“

„Saperlot, je to mogoče?“

„Kakor vidite!“

„Torej niste diplomat?“

„Ne.“

„Tudi ne politik?“

„Ne.“

„Za božjo voljo, kaj pa bo potem še iz Vas? Vsak človek že danes politikuje in Vi kot doktor se ne menite za svetovno zgodovino? Aha, že vem, kaj je vzrok! ali ste oženjeni?“

„Ne.“

„Sem si takoj mislil, da je tako. Kdor se ne oženi, iz tega ni nikoli nič posebnega, niti diplomat ne. Vi ste doktor, kakor čujem?“

„Da.“

„Kakšen pa? Za zobe dreti ali medicine doktor?“

„Medicine.“

„Potem bi morali vedeti, da je človekov namen, najprej se zaljubiti in drugič oženiti.“

„To seveda vem.“

„Zakaj pa ne storite tako?“

„Dozdaj še nisem utegnul.“

„Niste utegnili? Moj Bog, kako morete tako govoriti? Da se človek zaljubi, zadostuje ena ura in za oženiti pol ure, če župnik hitro opravi. Eno uro in pol Vam je vendar preostajalo!“

Božič ni vedel, kaj bi storil ali rekel; zato je zadržujoč smeh dejal:

„Je-li pri Vas tako hitro šlo?“

„To se razume! Zaljubite se v Mehiki, tu gre vse prav hitro. Ostanete v tej deželi?“

„Ne.“

„To je škoda!“

„Zakaj?“

„Ker bi imeli tukaj veliko bolnikov. V Gvadelupu namreč nimamo nobenega zdravnika in tudi v okolici ne.“

„Je dosti boleznij tukaj?“

„Gotovo.“

„Kakšne?“

„Pred šestimi leti sem imel jaz bulo na vratu, pred enajstimi leti je imela moja ranjka žena krč v nogali, in pred dvema letoma si je moja hči prst ožgala. Ni še dolgo tega, kar se je eden mojih pastirjev v prst vrezal. Gotovo je moral pol funta gobe porabiti, predno se je zacelil.“

„Take bolezni, zlasti če se tolikrat pojavijo, bi bilo seveda kakemu zdravniku povod, da bi se tukaj nastanil.“

„Vidite!“

„Vendar ni je domovina ljubša.“

„No, nočem Vas pregovoriti, kajti če bi bilo preveč naporno za Vas, da bi še sami zboleli, bi si moral to očitati. Ali ni Vaš prijatelj tudi doktor medicine?“

„Da.“

„Menda je saj on oženjen.“

„Ne.“

„Hoče morda samec ostati?“

„O tem še nisem z njim govoril.“

„Za Boga, to je ja glavno vprašanje v življenju, o katerem se mora z vsakim človekom govoriti. Ni bil še nikoli zaljubljen?“

„Ga še nisem vprašal.“

„Torej ga čimprej mogoče vprašajte in povejte mu, da ni nič boljšega nego biti zet. Če je človek zdravnik in če ima tast prodajalno, potem se lahko napravi

lekarna. Čaja raste dovolj v gozdu, lipovega, bezgovega in trpotčevega, kakršnega hočete in obliž lahko skuhamo bakeri.“

„Hvala, senor! Čim bom utegnil, bom z njim govoril. Zbogom!“

Zdravnik se je z glavo majaje vrnil v svojo sobo; krčmar pa je bil prav tako nezadovoljen z njim. Sploh je bil danes kljub lepemu vremenu zelo slabe volje.

Popoldne se je Edvard vrnil z malim Andrejem s hacijende. Našel je Apahe še vedno na onem mestu, kjer so bili ves čas skriti. Ker je vodja menil, da je takoj oditi, je Edvard komaj utegnil posloviti se od Resedile. Jezdil je hitro v trdnjavico in ko je ni našel spodaj v sobi, niti v kuhinji, je šel v prvo nadstropje in potrkal na vrata njene sobe. Odprla mu je in ko ga je zagledala, ji je globoka rdečica zalila lep obrazek.

„Oprostite senorita, da se Vas drznem tukaj obiskati!“ je dejal. „Takoj moramo odriniti in brez slovesa od Vas nisem mogel oditi.“

„Vstopite, senor!“ je rekla.

Vstopil je in stal zdaj v tistem prostoru, kjer je Resedila oni večer tako krasna, tako zapeljiva ležala v blazinah. Tudi ona se je spomnila tega, ker je bila precej v zadregi. Vendar je z dopadajenjem zrla vanj, ki je v novi obleki ves drug izgledal.

„Nisem mislila, da boste tako kmalu ostavili Gvadelup, senor,“ je rekla.

„Tudi jaz ne. Saj do jutri sem mislil še ostati.“

„Smem vedeti, kam greste?“

„Da, kajti vem, da me ne izdaste. Gremo k reki Salado, da branimo neko pošiljatev pred Komanhi.“

„Vi ste načelnik?“

„Medvedovo Oko in jaz.“

„Ali mi hočete neko prošnjo izpolniti?“

„Kakšno?“

„Ne podajte se brez potrebe v nevarnosti.“

„Previden bom, seniorita. Zakaj pa želite to?“

Zrla je k tлом in molčala. Edvard jo prime za roko in vpraša:

„Ali mi zamerite, da je naju danes oče presenetil?“

„Ne,“ je tiho rekla.

„In tudi ne, da sem ga zavrnil, ko je Vas hotel pripeljati k meni?“

„O ne, senior. O da bil oče drugačen!“

„Razujem Vas. Mnogo morate pretrpeti. Zdaj se pa moram ločiti, seniorita. Smem-li spet priti?“

„Prosim Vas.“

„In kmalu?“

„Da.“

Gledal ji je v oči, ki so se začele solziti. Pritisnil jo je nase in ni se mu branila. Njene lepe, polne prsi so počivale na njegovem srcu in okrogla rama se je oklenila njegove. Njeno drugo roko je pritisnil na ustni in šepetal:

„Smem-li misliti na Vas, Resedila?“

„O prosim, storite to in prav velikokrat.“

„In Vi?“

„Vsak trenotek se Vas bom spominjala!“

„Je-li res?“

„O, lahko mi verjamete, senior!“ mu je zagotovila. Privil jo je še iskrenejše nase, poljubil nalahko njene lase in rekel:

„Blagoslovi Vas Bog za to besedo, seniorita! Neskončno srečen sem vsled tega. Z lahkim sreem odidem na Komanhe, kajti vem za dušico, ki bo morda zame molila.“

Videl je, kako je komaj zadržavala jok; potem mu je odgovorila:

„Da, molila bom za Vas, senor, lahko se zanesete!“

„Zdravstvujte, senorita!“

„Zdravstvujte!“

Odšel je in Resedila je zrla skozi okno, ko je zajezdil konja. Kako junask in ponosen je izgledal. Sree ji je bilo veselja in ponosa, in vendar je morala jokati. Zakaj? Da je odšel od nje?

Da. A bil je še drug vzrok. Vsako dekle nosi v svojem srcu ideal. In tudi Resedila ga je imela. Zvesto je nosila v srcu podobo svojega izvoljenca in zato odklonila vse snubce. In ko je zdaj prišel oni, ki je bil podoben njenemu idealu, ji je ogrenil radost z odkritim, toda neprevidnim priznanjem, da je bil poprej zločinec.

Ali ji ni bilo za jokati? Ali ni njen ideal izgubil blesk, čistost in nedolžnost. Ó, zelo, zelo je ljubila Edvarda, a vendar jokala, jokala! — —

Tri dni pozneje se je pomikal dolg trop jezdecev po gorah ob reki Puerko proti višinam, med katerimi se je vila reka Salado. Bili so Apahi njim na čelu Medvedovo Oko, črni Edvard in mali André kot kažipot.

Jezdili so drug za drugim kakor dolga kača s petsto členi.

„Kraj je bil deloma gozdat deloma odprt. Če so prišli do takega kraja, so prednji jezdeci vedno obstali in natančno pregledali planjavo.

Tako je tudi zdaj obstal Medvedovo Oko in pazljivo motril travnato prerijo pred seboj.

„Vodja Apahov ne vidi nobenega sovražnika,“ je dejal.

„Brez skrbi lahko jezdimo dalje,“ je pritrdil André.

Edvard pa je pomajal z glavo.

„Koliko imamo še do tabora?“ je vprašal Andreja.

„Ob solčnem zahodu smo pri njem,“ je ta odgovoril.

„In zdaj je poludne. Hm, ali nisi pravil, da so Komanhi razposlali ogleduhe?“

„Videl sem jih sam.“

„Torej je pričakovati, da bodo opazovali tabor.“

„Gotovo.“

„Morda so pa Komanhi že pri taboru in ga oblegajo. Kaj meniš, Andre?“

„To je lahko mogoče.“

„No, v vsakem slučaju nas bo sovražnik videl, ako se bližamo in skozi prerijo prijezdimo.“

„Torej meniš, da naredimo ovinek ob gozdu?“

„Da. Na ta način dospemo gotovejše do cilja. Sploh pa lahko hitrejše jezdimo.“

„Moj beli brat ima popolnoma prav,“ je rekel Medvedovo Oko in obrnil konja na levo ob robu gozda, mesto da bi jezdil naravnost skozi prerijo. Drugi so mu sledili.

Nobena beseda se ni slišala in tudi noben konj ni rezgetal. Le udari konjskih kopit so se zamolklo čuli v mehkem mahu.

Tako so jezdili v najhitrejšem diru, kolikor so jim drevesa dopuščala, do četrte ure popoldne. Tedaj je Medvedovo Oko vstavil konja in stopil raz njega. Opazil je bil sledove človeških nog in sledeč jim našel zlomljeno puščico.

„Uf!“ je zaklical. „Komanhi so v bližini. Bili so na lovu, ker je to puščica za lov. Moji bratje morajo biti previdni.“

Z veliko opreznostjo so nadaljevali pot sledeč sto-

pinjam Komanhov. Tako so morda jezdili skoro do solnčnega zahoda, ko se je Medvedovo Oko zopet vstavil.

Bili so na koncu gozda in v gledali pred seboj nizko planoto, s katere je tekel potok v dolino. Na planoti so bili postavljeni šotori in privezani na kolčkih konji in mule.

„Naše taborišče!“ je rekel André.

„Toda obkoljeno,“ je pripomnil Edvard.

In imel je prav. Spodaj se je namreč paslo več sto mustangov v sočnati travi in okoli in okoli so se videli oboroženi Indijanci. Planota je bila črna, ožgana; niti ene travnate bilke ni bilo na nji.

„Komanhi!“ je rekel Edvard.

„Travo so požgali,“ je pristavil Medvedovo Oko, „da bi konji naših bratov ne imeli krme in poginili?“

Bilo je jasno, da so Indijanci oblegali karavano. Mnogo trupel, ležečih po planoti, je kazalo, da je bilo že več bojev. Oblegovalcev je bilo menda toliko, kolikor Apahov, namreč petsto, morda pa tudi več.

Treba se je bilo posvetovati. Medvedovo Oko je zapovedal, da so se Apali radi varnosti globlje v gozd pomaknili, da bi jih Komanhi ne opazili. Načelniki so sedli in prižgali kalumet (indijansko pipo), brez katerega Indijancec ničesar važnega ne stori. Nekaj Apahov so odposlali na ogled in jih morali počakati, da se vrnejo.

Šele po preteku ene ure so se vrnili.

„Kaj ste videli?“ je vprašal vodja.

„Šestkrat deset krat deset Komanhov s konji.“

„Uf! In koliko belih?“

„Štirikrat deset in osem.“

„Grom in strela!“ se je oglasil André, „torej jih je že dvanajst padlo.“

„To noč jih bo še več padlo,“ je opomnil drug ogleduik.

„Zakaj?“ je vprašal Edvard.

„Ker bodo sinovi Komanhov proti jutru napadli tabor.“

„Odkod to veš?“

„Slišal sem dva Komanha, ki sta se pogovarjala, a me nista videla.“

„Kakor se vidi, jih že šest dnij oblegajo,“ je rekel André.

„So imeli dovolj živeža?“ vpraša Edvard.

„Ne veliko.“

„Torej je treba najhitrejše pomoči. Kaj pravi k temu moj rdeči brat?“

„Čim napadejo Komanhi naše bele brate, jih bodo Apahi zgrabili od zadaj in jih usmrtili.“

„Bi bilo to previdno?“

„Ve moj brat kaj boljšega?“

„Moje mnenje je, da ne smejo priti do napada. Kajti če jih tudi po Tvojem nasvetu premagamo, bo vendar dosti naših bratov padlo.“

„Kaj pa svetuje moj brat?“

„Počakajmo, da se stemni. Potem obkolimo oprezno sovražnika in na dano znamenje ga napademo brez pušk, brez kričanja, popolnoma tiho, samo s tomahavkami in noži. Na ta način usmrtimo polovico, predno še druga polovica opazi.“

Medvedovo Oko je prenišljeval nekaj časa in potem rekel:

„Moj beli brat je najboljše svetoval. Kakšno znamenje naj bi bilo?“

„Goreče poleno, vrženo v zrak.“

„Kje?“

„V taboru naših prijateljev.“

„Kako bi dali znamenje, ker niti ne vedo, da smo tukaj.“

„Izvedeli bodo.“

„Od koga?“

„Od mene.“

„Uf! Moj brat se hoče splaziti do njih?“

„Da,“ je odgovoril Edvard.

„Prenevarno je,“ je menil André.

„Zame že ne!“ je dejal Edvard.

„Moj beli brat je kakor kača, katere ponoči noben človek ne vidi in sliši, dokler ne piči,“ je pritrdil vodja.

André je še nekaj ugovarjal, a zastonj. Edvard je sicer mislil na oblubo, ki jo je dal Resedili, toda ker je bil vaje v tem, se mu ni nikakor zdelo nevarno.

Ko se je popolnoma stemnilo je odšel in poprej še ukazal, da naj se pri napadu polastijo sovražnikovih konj.

Na planoti so ležali obleganci okoli ognja. Načelnik, general Hamert, je žokal z vejo po ognju in poltiho klel v svojo brado. Nekaj častnikov je sedelo pri njem in molčalo. Izgledali so, kakor bi jim lakota zaprla usta. Bolj v strani so sedeli vojaki skupaj z lover in še malo dalje so stale straže in pazile, da jih sovražnik ne napade. Ne daleč od ognja je ležalo veliko tovornih sedel in poleg njih so stali usnjeni zavoji, v katerih so bile polne mošnje denarja. Ostali prosto so zavzemali konji in mule, ki so zaman pulili travo iz zemlje. Žalostna tišina je vladala v tem taboru.

Tišino je prekinil general rekoč:

„Goddam! Kaj se je zgodilo z Andrejem?“

„Morda so ga na potu vjeli?“

„Mogoče! Potem smo pa izgubljeni.“

„Mi še ne, general.“

„Toda naši tovari, naš denar.“

„Počakajmo še do jutri!“

„Do jutri? O ne, potem so konji preslabi, da bi nas mogli nositi!“

„Kaj pa hočemo, general?“

„Le eno sredstvo poznam: jutri zjutraj nas bodo rdeči lopovi zopet napadli. Mi jih pa prehitimo.“

• „Da jih poprej napademo?“

„Da.“

„In se prerinemo skozi?“

„Da.“

„Brez denarja, ki je nam zaupan.“

„Ne, ampak z njim.“

„Toda naše živali so preslabe.“

„Poiskali bomo druge pri Komanlih. Moj načrt je namreč tale: naredimo falango in se prerinimo do komanških konj. Če te dosežemo, smo rešeni.“

„Obupen načrt!“

„Kdo ve boljšega?“

„Jaz!“

Oči vseh se obrnejo proti kraju, od koder se je začel ta odgovor. Tam je stal visok, močan človek s polno brado, naslonjen na puško. Nihče ga ni poznal. Kako pride v tabor skozi komanške in njih straže?

Skoro prestrašili so se vsi, ko so ga zagledali. General se je prvi ohrabil in vprašal tujca:

„Gospod, kdo ste? Kako pridete sem?“

„Mali André me pošilja; splazil sem se skozi vse straže do sem.“

„Grom in strela! Kaj takega je zmožen le izvrsten

lovec,“ je zaklical general in ga občudoval. „Kdo ste?“

„Človek, ki ga pričakujete.“

„Ki ga pričakujem? Res je, nekoga pričakujem, ki je zmožen splaziti se skozi vse straže sveta!“

„Kako je temu ime?“

„Črni Edvard.“

„Ta sem jaz, general.“

Vse je veselo iznenadeno poskočilo s tal in general je stopil bližje rekoč:

„Kako? Kaj? Vi ste Edvard?“

„Da, ta sem.“

„Hvala Bogu! Dobro došli, master! Prav v ne varnem položaju smo; a Vaš prihod mi daje upanje, da bomo rešeni. Vas je našel mali André?“

„Da.“

„Je tudi on tukaj?“

„Da. Že nekaj ur smo skriti tu spodaj v gozdu.“

„Zakaj ni prišel z Vami?“

„Hm, general, splaziti se skozi šeststo Komanhov se vsakemu ne posreči. Sploh pa je za vsak slučaj boljše, da je ostal pri Apahih.“

„Pri Apahih? Imate Apahe seboj?“

„Da. Petsto.“

General je z radostnim obrazom pogledal ostale in rekel:

„Otroci, hvala Bogu, rešeni smo!“

„Upam,“ je dejal Edvard. „Z Medvedovim Očesom sva vse potrebno ukrenila, da Vas oprostimo Komanhov.“

„Ako je Medvedovo Oko zraven, potem je rešitev gotova. Kako pa ste prišli do njega?“

„Midva sva že davno prijatelja. Zdaj je pa s Hua-

sesom sklenil pogodbo, vsled katere so Komanhi in Francozje njegovi sovražniki.“

„In kaj nameravata storiti?“

„Medvedovo Oko bo s svojimi Apahi že zdaj obkolil Komanhe in na dano znamenje — vrgel bom namreč gorečo vejo v zrak — jih napade. Vsak bo vzel svojega moža in v eni sami minuti bo petsto Komanhov prišlo ob življenje, za ostale bosta dve minuti zadostovali.“

„Ah, to je dobro! Pomagali bomo!“

„Prosim Vas, ne storite to, ker bi bilo lahko nevarno za naše zaveznike. Ne vem sicer, če Vi in Vaši vojaki v temni noči razločite Apahe od Komanhov, zato je boljše, da opustite to namero.“

Tedaj se oglasi star lovec, ki je stal v bližini:

„Oho! Komanha bomo vendar razločevali! Naj morda mirno gledamo, da dobe ti lopovi od drugih plačilo, ki so je od nas zaslužili? Srbi me v vseh prstih, da jim malo butice potarem!“

Edvard mu je prikimal in odgovoril:

„Govoril sem le za vojake, ne za lovce, kajti ti razločujejo Komanhe od Apahov. Za te me ne skrbi!“

„Dobro! Kedaj pa pričnemo?“ je vprašal lovec.

„Pred eno uro ne. Ker je krog, s katerim Vas oklepajo sovražniki, zelo obsežen in Vi veste, kako težko je neopažen priti do človeka, ki se ga na prvo znanje lahko napade, je treba mnogo časa zato. Naglicam bi nam le škodovala. Predlagam, da se lovci postavijo na stražo proti Komanhom in ti naj udarijo na sovražnika, ko bom dal znamenje.“

„Dobro je tako,“ je odločil general. „Postavil bom lovce na stražo in potem se pomenimo, kaj bomo nadalje storili.“

Preskrbel je potrebno in potem so vsi posedli okol ognja. General je vprašal:

„Kaj mislijo storiti Apahi, ko premagajo Komanhe?“

„Vsi skupaj Vas bomo spremili in sicer takoj danes,“ je odgovoril Edvard.

„Nemogoče, ker so živali tako slabe, da ne bi mogle vzdržati. Že več dni niso imele krme, ampak le vodo.“

„Ne skrbite, ker sem že ukrenil, da se polastimo komanških konj in Vaše bomo kar tukaj pustili. Iz previdnosti moramo takoj danes odjahati, ker je lahko mogoče, da imamo zasledovalce za seboj, kajti sledu petsto konj ni mogoče popolnoma prikriti. In sicer ne bomo jezdili v Gvadelup, kakor je bilo prvotno zgovorjeno, ampak naravnost k Huaresu.“

„To je zelo nevarno. Kajti po kateremkoli potu gremo, moramo delati ovinke, ali pa naravnost jezdit skozi komanško ozemlje. Kaj takega bi pa bilo mogoče le z dobrimi, spočitimi konji.“

„Za te sem že skrbel. Pri južnem izviru reke Kolorado nas bodo počakali Apahi s svežimi konji in v najhitrejšem diru bomo prejezdili deželo Komanhov, predno bodo le-ti utegnili nas napasti.“

Ta načrt se je enoglasno sprejel. Ko je že več ko eno uro preteklo, je Edvard opomnil lovce, naj se pripravijo. Vzel je smolnato vejo in jo potaknil v ogenj. Potem jo je zavihtel in vrgel v zrak. Zdelo se je, da je veja ugasnila, ko je pa dosegla višek se je razgorela in daleč okoli viden plamen je dokazoval, da se ga mora opaziti z vseh strani.

Komaj se je veja spet dotaknila tal, zadonelo je

spodaj kroginkrog planote tako tulenje, kakršno more priti le iz indijanskih grl.

Edvard je skočil k stražam, kjer so stali lovci z napetimi puškami in z noži med zobmi.

„Zdaj pa le po njih!“ je zaklical. „Če hočete pomagati, je zdaj pravi trenotek zato.“

Lovci so se vrgli nizdolu, in Edvard se je vrnil k ognju, ker je tega oznamenil za zbirališče po končanem boju. Poslušal je pazno v temno noč in general ga je vprašal:

„Ali se bojite, da bi Apahi ne zmagali?“

„Prav nič; skrbi me le, da bi konji ne ušli. Sicer so lasi, na katere so privezani, dovolj močni, toda tako tulenje lahko prestraši konje, da se odtrgajo. Kakor vidim, se to ni zgodilo in imajo Apahi gotovo že konje v oblasti — — ah!“

Zadnji vsklik je veljal postavi, ki se je pokazala pri ognju. Bil je Medvedovo Oko. S krvavim tomahavkom za pasom, nož v desnici in mnogo še kadečili se skalpov v levici je izgledal v svitu ognja kakor duh prerije. Obrnil se je k Edvardu:

„Moj beli brat je imel jako dober načrt.“

„Ste zmagali?“ je vprašal Edvard.

„Uf!“ je odgovoril vodja zaničljivo. „Za apaske vojake je nemogoče, da ne bi zmagali. Vsi do zadnjega so pobiti.“

„In konji?“

„So še tam, kjer smo jih našli.“

Prišli so tudi Apahi s skalpi in plenom obloženi. Boljše je, da ne opišemo prizora. Pravi kristjan se mora zgražati nad tako politiko, ki ugonoblja cele narode s tem, da hujska posamezne rodove, da se med seboj koljejo. Zadostuje naj, če povemo, da je bila

zmaga popolna. Amerikanci, ki so bili poprej v taki stiski, so bili rešeni in so odjezdili spremljevani od Apahov proti komanškemu ozemlju. — —

Dvaindvajseto poglavje.

Cesar Maksimilijan v Mehiki.

Pot samotna v daljo vije
se pred mano — kam pelja?
Kje moj cilj je, kje nepokoj
srčni mine? Bog to zna!

Mrzla srca — kdo bi vztrajal
v krogu tujih mu ljudj?
Nikdo me poznati noče,
nikdo mi prijatelj ni.

C. Golar.

Ko je Ferdinand Kortež osvojil Mehiko, mu je dal španski kralj na voljo, da si izprosi nekaj, kar se mu bo takoj dovolilo. Zviti Španec se je spomnil na Dido, ki je ustanovila Kartagino. Stori je tako, kakor je storila ta slavna kraljica in si izprosil toliko zemlje, kolikor jo more obseči kravja koža. Ta skromna prošnja se mu je kajpada dovolila. Kortež, je pa vzel veliko kožo in jo zrezal v kakor las tenke jermene in te zvezal ter potem z njimi obmeril zemljo, ki je bila zelo obsežna.

To posestvo in na njem ustanovljeno mesto obstoji še zdaj. V spomin na zviti Kortežov čin se mesto imenuje Kuernavaka, slovenski 'Kravja koža'.

Starinski grad je velika čveterokotna stavba, ki v arhitektoničnem oziru nima nobenega pomena. Zdaj je izpremenjen v vojašnico in nima ničesar, kar bi spominjalo na nekdanjo krasoto in sijaj.

Mesto je majhno in pravilno zidano, toda malo ali

nič tlakovano. Trotoarjev ni in tudi nikake razsvetljave ne.

In vendar je bil v tem neznatnem mestecu dvor cesarja Maksa, ki je živel tukaj kakor zasebnik.

Vzrok cesarjevega bivanja je bila lepa lega mesteca. Oddaljeno je komaj trideset legv od Mehike in leži v dolini, ki je od vseh strani zavarošana proti vetrovom. Očaran od krasote in bogastva tropične narave si je pesniško navdahnjen cesar izbral ta eldorado v zabavišče. Bival je najrajše tukaj. Če so državna opravila dopuščala, da se je za par dnij otresel skrbi, sta hitela s cesarico v to mestece, kjer sta našla počitek za dušo in telo.

Vila, katero je cesar imel v najemu, je čisto priprosta, toda okolica!

Vrt izgleda kakor čarovna dežela, človek bi mislil, da je v raj. Vse je naravno, ničesar umetnega ni pristavila človeška roka. Kakor sredi morja ladija, je stala vila sredi rož, palm, oranž, citron in cvetlic najrazličnejše vrste v vsakojakih pestrih bojah. Iz milijonov cvetličnih kelihov je uhajal očarujoč vonj ter se opojno širil nad drevesi in izven vrta. Mirno tišino je motilo le žvrgolenje pisanih ptic. Skozi vrt so se vile s peskom posute steze in po eni se je sprehajal cesar Maks, na strani mu mož v bogati, zlata bliščeči narodni noši s temnimi očmi in lasmi ter bolj majhne, toda krepke postave. Bil je general Mejia, zvesti prijatelj cesarjev, ki je bil obenem s tem ustreljen dne 19. junija 1867 pred mestom Kveretaro.

Videlo se je, da sta moža zatopljena v zelo resen pogovor.

„Vam se vse vidi prečno, ljubi general,“ je rekel cesar in odlomil rožo ter jo duhal.

„Dal Bog, da bi imelo Veličanstvo prav!“ je odgovoril Mejia. „In dal tudi Bog, da bi smel tako govoriti, kakor bi rad govoril!“

Cesar se vstavi, začudeno pogleda generalu v oči ter reče:

„Zakaj pa ne govorite tako?“

General je precej časa zrl v tla ter potem odgovoril:

„To mi prepoveduje Veličanstvo cesarja.“

„Je-li moje Veličanstvo tako sijajno in blesteče? Tega si nisem mislil,“ je odgovoril cesar pol šaljivo, pol žalostno. „Tu v Kuernavaki sem le zasebnik in torej mi kot takemu lakko vse poveste.“

„To je odlikovanje za nas, kar hvaležno priznam, a vendar ne smem povedati zasebniku, kar bi žalilo cesarja.“

Cesar je položil roko na generalovo ramo in dejal:

„Govorite, v božjem imenu, cesar Vam ne bo zameril in če še zdaj nočete, potem Vam zapovem, da govorite!“

Povelju se ni smel ustavljati, zato je odgovoril zvesti general:

„Ubogal bom, čeprav izgubim naklonjenost Vašega Veličanstva.“

„Moja naklonjenost Vam ostane. Mislite si, da govorite s prijateljem, ki lahko tudi kaj neprijetnega prenese. Govorila sva o mojih reformah. Vi jim ne pri-trjujete?“

„Zalibog da ne morem!“

„Zakaj?“

„Veličanstvo ima vzvišenega prednika, ki je bil istotako navdušen za vse blago.“

Ah, Vi menite Jožefa drugega?“

„Da. Njegovo plačilo je bila nehvaležnost.“

„Popolnoma ne. Prehitro je pričel z izboljšanjem, ker takratne razmere še niso bile za kaj takega ugodne.“

„In vendar je bil rojen in vzgojen v teh razmerah. Niso mu bile tuje; poznal jih je dobro, toda v navdušenju za blagor svojega naroda ni priznal moči teh razmer. Dovoljujem si primerjati Vaše Veličanstvo s cesarjem Jožefom.“

„Potem ta primera ne bo ugodno izpadla zame,“ je rekel cesar smehljaje.

„O, Veličanstvo ste prav tako navdušeni za vse najboljše, a Veličanstvo je popolnoma na neznanih tleh in bi se morali varovati vsake naglice. Zdi se mi, da bi primerjal Vaše Veličanstvo z novim učiteljem, ki hoče takoj pri nastopu reformirati, ne da bi poznal svojih učencev.“

„Hvala za to primero!“ se je smejal cesar.

„Oprostite!“ je prosil general. „Toda ali niste Veličanstvo poprej sami rekli, da mora biti najsvetejša dolžnost in največja radost za vladarje, da je učitelj, vodnik svojega naroda. Zdaj smo v deželi, kjer so tla s krvjo namočena, in obdani od naroda, ki je ognjevit in vedno pripravljen k zaroti in vstaji. Brez zakonov smo, ker jih hočemo šele dati. Kristus je šel v Jeruzalem in vse ljudstvo mu je vpilo hozana; nekaj dni potem so ga križali.“

Cesarja je globoko zadel generalov govor. Molče je korakal dalje in šele po daljšem odmoru rekel:

„Vi mislite na hozano mojega prihoda?“

„Da, Veličanstvo!“

„In morda dvomite v resnico takratnega navdušenja?“

„Da, s polnim prepričanjem! Kdo Vas je sprejel? Narod? Ne, ampak Francozje in njih kreature. Pozdravi in navdušeno kričanje je bilo umetno. narejeno, to vem natanko. In Francozje se ne morejo držati tukaj. Mehika ima več sto ognjenikov in narod sam je ognjenik. Francozje stoje na takem ognjeniku, ki se lahko vsak trenotek odpre in jih požre. Čeprav pošlje Napoleon milijon svojih vojakov, vendar jih bo ognjenik požrl nekoga dne. Zato svarim Vaše Veličanstvo, da ne zaupate Napoleonu. Mehikanski vladar ne sme biti orodje v rokah koga drugega, svojo moč mora dobiti iz Mehike same, ne sme stopiti v deželo z lepimi načrti, ampak z mečem v roki. Mehikanec je sovražnik vsakega reda, vedno je nagnjen k zaroti in krotiti se ga mora kakor divjo žival, ne s sladkorjem, ampak z mečem.“

General je govoril polno resnico, o kateri je bil sam prepričan. Pri tem se je izpozabil, da govori s svojim cesarjem in rabil besede, kateri so morale cesarja žaliti.

Cesar je s sklonjeno glavo korakal dalje. Molčal je in ni omenil z nobeno besedo, da je razžaljen. Mejia je nadaljeval:

„Mehikanci sovražijo Francoze; zato jim je nemogoče. da bi ljubili onega, ki so jim ga Francozje dali za vladarja.“

„General!“ je svareče rekel cesar.

„Ah, Veličanstvo, govoriti sem moral resnico.“

„Dobro, Toda poprej ste govorili o orodju drugega!“

„Priznam, da je izraz neuljuden, toda izgovoril sem ga, da dokažem, da ga rabijo drugi.“

Cesarju se stemni obraz. Vpraša:

„Kdo govori tako?“

„Prvič Mehikanci in drugič Francozje sami.“

„Nemogoče!“

„Nemogoče? Veličanstvo, te besede nisem slišal enkrat ali dvakrat, ampak desetkrat, stokrat; dam svojo častno besedo!“

„Torej tudi Francozje?“

„Da, višji častniki!“

„Moj Bog!“

Maks je sklenil roki in gledal v nebo. Mejia je to opazil, zaškripal z zobmi in dejal:

„Ko bi bil jaz cesar!“

„In kaj bi storili potem?“

„Najprej bi zgrabil meč in pognal Francoze iz dežele.“

„General, Vi kot vojak morate najbolj vedeti, da je to nemogoče.“

„Ni nemogoče, še celo lahko je, Veličanstvo! Oprite se samo na Mehikance, skličite jih skupaj in vstali bodo ter se Vam pridružili. Potem boste šele vodja in vladar tega naroda, ki se Vas bo rad oklenil.“

Cesar je zmajal z glavo in odgovoril:

„Ne morem se pridružiti Vašemu mnenju! Pomislite le na Južnega Pantra, na Korteja in ostale upornike, ki bi sami radi cesarja igrali. Pomislite dalje na Angleško, na Združene države, na Špansko, ki ne pripoznajo mojega vladarstva. In Huares, močni moj nasprotnik —“

„Tla mu bomo izpodbili, kakor vsem drugim. Jeza me zgrabi, ko se spomnim na vse take ljudi ki bi radi prišli do veljave. Na primer ta Pavlo Kortejo, čegar hči razpošilja slike, da s svojo lepoto pridobi privržence.“

„Ste videli njeno sliko?“

„Stokrat.“

„Žalibog, jaz pa še ne!“ se je smehljal cesar.

„Ne? Brež tega užitka ne morem pustiti Vašega Veličanstva!“

Vzel je iz žepa sliko in jo pokazal cesarju. Ta jo je opazoval nekaj trenotkov in jo vrnil generalu s pomilovalnimi besedami:

„Ubogo dekle!“

„Ubogo?“ je dejal Mejia. „O, Veličanstvo, jaz je ne pomilujem, ampak sovražim to intrigantko in bi jo uničil kakor vsakega, ki ni za mene, ampak zoper mene.“

Za seboj sta začula korake in ko sta se obrnila, sta videla cesarjevega komornega strežaja. Imenoval se je Gril in njegova oseba se je takrat dostikrat imenovala.

„Kaj je?“ vpraša cesar.

„Oprostite, Veličanstvo, gospod maršal je tu,“ je odgovoril Gril.

„Bazen?“

„Da. Rad bi govoril z Vašim Veličanstvom.“

„Pridem takoj!“

Sem po vrtu se je pa že bližal Bazen. Generalu se je stemnil obraz, zato mu pravi cesar:

„Vas hočem odpustiti?“

„Prosim, Veličanstvo, da me obdržite, sicer bi izgledalo, da se bojim Francoza. Kajpada pod pogojem, da ne gre za tajno stvar.“

„Torej ostanite!“ je pokimal cesar. „Sploh pa mora biti kaj važnega, da je prišel v Kuernavako, ker Bazenu ta kraj ni ljub.“

Bazen se je cesarju globoko priklonil, toda ne na način, iz katerega bi se dala sklepati odkritosrčna udanost. V očeh mu je bila neka gotovost, in samozavest, kar bi bilo boljše v cesarjevi navzočnosti zakriti.

„Oprostite, Veličanstvo,“ je dejal, „da se drznem motiti miroljubno tišino tega kraja.“

„O, vedno ste mi dobrodošli, ljubi maršal.“ je rekel Maksimilijan uljudno.

„Potem obžalujem, da prinašam neprijetnosti.“

„Že nekaj časa sem mi ne prinašate nič veselega, zato me gotovo tudi današnje ne bo presenetilo. Kar povejte, če ni kaj tajnega.“

„Ne, stvar je javna in se tiče Pavla Korteja, ki je bil dozdej navidez smešen, a kakor se mi zdi, postaja zdaj nevaren.“

„Ah, kako?“

„Privržence in vojake nabira in to celo v glavnem mestu. In Vaše Veličanstvo ve, da je zvezan z Južnim Panterjem?“

„To že vem.“

„Zdaj sem izvedel, da se je Južnemu Pantru s pomočjo ameriške ladije poslalo več tisoč pušk ter veliko množino svinca in smodnika.“

„No, to je tudi lepo od predsednika Združenih držav.“

„Prepričan sem, da je pošiljatev orožja v zvezi z drznim nastopom Korteja, zlasti ker je dal nabiti ponoči plakate po cestnih vogalih.“

„To bi bilo res predrzno!“ je dejal cesar. „Kje se je to zgodilo?“

„V glavnem mestu!“

„Ah!“

„Ukrenil sem že vse potrebno in nalašč prišel danes v tej zadevi, da poročam Vašemu Veličanstvu in dobim potrdilo, da se kaznuje Kortejeva hči zaradi veleizdajstva, Pavla Korteja itak ne moremo, ker je na jugu.“

„Z ženskami se ne bi rad bojeval!“

„Jaz tudi ne!“ je dejal maršal prevzetno. „Zato pa sem, da se kaznuje veleizdajalka. Smem pokazati Vašemu Veličanstvu izvod sinoči nabitega plakata?“

„Dajte sem!“

Maršal je potegnil oglas iz žepa in ga dal cesarju. Ko je cesar čital, ga je Bazen ostro opazoval. Pri nekem mestu se je cesarju stemnilo čelo, in Bazen se je zadovoljno hipoma nasmehnil.

Ko je cesar končal, je dal oglas Mejji, da ga tudi ta prečita. Omenjeni je čital:

„Vsem pravim Mehikancem
in svobodnim Indijancem!“

Sovražnik je pridrl v našo deželo in opustošuje naše žetve, zapeljuje naše žene in hčere, uničuje sadove našega dela in mori naše može, brate in sinove.

Napoleon v Parizu, nekdam sam zasmehovan begunec, se je drznil poslati nam vladarja, ki se zove cesarja Mehike. Ta mož je Napoleonovo orodje in ponižno liže njegove sline. Mehikanci, bomo-li to trpeli? Ne! Vzdignili se bomo kot en mož in pregnali te tujce iz dežele!

Panter od Juga že brusi svoje kremplje; pripravljen je za naskok. Tudi mi hočemo prijeti za orožje. Za vse je že skrbnjeno, kar je za uničenje sovražnika potrebno. Imamo orožje, strelivo in živež, toda manjkajo može, ki hočejo pokazati, da so pravi Mehikanci in svobodni Indijanci.

Zato se bo na vseh krajih nabiralo. V kratkem času bomo zbrali vojsko, pred katero bodo pobegnili Francozje. Poslal sem ljudi, ki nabirajo vojake. Spoznali jih boste, ko Vam povedo moje

ime. Pridružite se jim in pojdite z njimi na zbirališča. Potem bo izšlo solnce svobode čez Mehiko in pregnali bomo tlačitelje naše domovine z gor v valove morja, ki jih bo pogoltnilo, kakor nekdanj Faraona.

Pavlo Kortejo,“

Ko je Mejia prebral, ga vpraša cesar:

„No, general, kaj pravite k temu?“

General je pomilovalno skomignil z rameni in odgovoril:

„Ničvredna sleparija!“

„Toda zelo nevarna!“ je pristavil Bazen. „Javna vstaja se tu pridiguje. Treba je kaj več storiti, nego skomigniti ramena.“

S temi besedami je mislil generala. Da bi zabranil oster odgovor tega, je cesar hitro rekel:

„Strinjam se s tem! Kaj pa se hoče storiti?“

„Najprej zapremo hčer tega izdajalca.“

„Ni nevarna,“ je dejal cesar, „samo smešna.“

„Dalje se mora preiskati Kortejeva hiša.“

„To naj se zgodi, toda dekleta ni treba zapreti. Zapustiti mora deželo in zunaj naj zapeljuje kogar hoče.“

Bazen je ugovarjal, a ni dosegel namena, zato se je jezen odstranil. Ko je odšel, je rekel cesar generalu:

„Ste prebrali pazljivo oglas?“

„Da, Veličanstvo.“

„Tudi ono mesto, kjer stoji, da sem orodje Napoleona, čegar slino ližem?“

„Žalibog sem tudi to nesramnost čital.“

„Videl sem pri tem, da ste poprej imeli prav. Toda pokazati hočem tem gospodom, da nisem Na-

poleonova kreatura. Ali ste videli Bazena, kako me je z zadovoljstvom opazoval, ko sem čital ono mesto?"

„Da, videl sem in mislim, da maršal ni prava oseba, prinesiti zaplenjen plakat, ker je za ta posel nižjih oseb dovolj.“

„Prav imate. Hotel me je videti pri tem prizoru. Pojdiva v hišo. Vseeno se me je malo prijelo, zato bom govoril s cesarico. Njena bližina ima vedno pomirljiv učinek na mojo dušo.“

Ostavila sta vrt in šla v hišo.

To je bilo dopoludne. Popoludne je stala v glavnem mestu v svoji sobi, katero že od prej poznamo, pred zrcalom Jožefa Kortejo. Bila je v spodnji obleki in se pripravljala k toaleti.

Pri tem ji je pomagala stara Indijanka Amajka. Jožefa si je odvila lase. Bili so tako redki, da se je bliščala koža na glavi. S sovjimi očmi je koketirala z lastno podobo v zrcalu in vprašala služabnico:

„Se Ti ne zdi, da sem shujšala, Amajko?"

„O ne, seniorita.“

„Res ne? Meni se pa zdi, da sem bila poprej bujnejša in bolj polna!“

„Ni res, seniorita!“

„Poglej moje rame! Poprej so bile tako lepo polne in okrogle!“

„Saj so še zdaj. In tako bele in svetle, kakor alabaster.“

„Res?"

„Res!“

Indijanka je nesramno lagala, kajti rame so bile suhe in brez mesa ter temne kakor ciganska koža.

„Torej meniš, da sem še lepa?"

„O pa kako! Dobe se osebe, ki so čim starje, tem lepše in k tem spadate Vi, seniorita.“

„Ti se mi le laskaš!“

„Prav zares ne.“

„Toda poglej. Vrat se mi vidi presuh.“

„O ne. Vitek je in lep kakor labodji, prav tak, kakršnega imajo gospodje radi. Le pazite, s kakimi očmi Vas občudujejo, seniorita.“

„Morda me hočeš le tolažiti. Si videla v prejšnjih časih moja pleča?“

„Kajpada vsak dan.“

„Tako polna so bila.“

„Zelo polna.“

„Tako okrogla.“

„Zelo okrogla.“

„Tako bujna.“

„Zelo bujna.“

„Se niso predrugčila, Amajka?“

„Bog vari! Še vedno so zapeljiva kot v prejšnjih časih.“

„Toda lasje mi izpadajo.“

„Saj novi zrastejo, seniorita. Da bi le jaz imela take. Saj jih komaj skupaj spravim.“

„Če meniš torej, da nisem izgubila na lepoti, me pa obleci, toda prav zapeljivo.“

„Pričakujete obisk?“

„Ne, šla bom le k fotografu, da si naročim nekaj ducatov slik.“

„Te boste spet podarili Vašim pristašem?“

„Da. Ali ne misliš, da je bila to srečna misel, vsakemu pristašu dati mojo sliko?“

„O gotovo! Celo vzvišena misel. Nekoč sem nekaj čitala, česar se moram vedno spomniti pri tem.“

„Kaj?“

„Bila je tako lepa zaljubljena pripovedka, da sem morala jokati. Ona mu je dala svojo sliko in on si jo je na srce obesil ali privezal. Bralo se je tudi, da je najgotovjše sredstvo pridobiti si ljubezen, če se dotičnemu podari slika in jo ta na srcu nosi.“

„Ah, to si čitala?“

„Da.“

„In je res?“

„Gotovo in resnično res!“

„Moj Bog, kaj bo iz tega nastalo?“

„Iz česa, seniorita?“

„No, toliko slik sem podarila.“

„Da, več sto.“

„In kje misliš, da jih bodo nosili?“

„Ob sebi umevno, na srcu, kam pa hočejo deti drugam sliko.“

„Praviš tudi, da to vzbudi ljubezen?“

„Prav gotovo. Lahko prisežem.“

„No, torej me bo več sto moških ljubilo!“

Zvita služabnica je plosknila z rokami in zaklicala:

„Sveta madona, saj res! Kaj bo nastalo iz tega? Gospodje se bodo pobili drug drugega in nazadnje bo le eden edini ostal.“

„In ta edini — veš, kaj bom z njim storila?“

„O, jaz bi ga obdarila, za moža bi ga vzela.“

„Misliš?“

„Da, da, gotovo!“

„Toda pomisliti moraš, da bom takrat morda prezidentova ali celo kraljeva hči.“

„Ali se te ne smejo omožiti?“

„Še celo morajo se. Toda to so politične, konveni-

jenčne možitve, v katerih je človek nesrečen. Ah, Amajka, kako lepo je, biti predsednikova hči in nesrečno omožena!“

Plosknila je z rokami, in Indijanka je stala poleg in zvijala oči. Govorili bi bili še dalje o tem predmetu, ko ne bi vstopila služabnica in takoj za njo več gospodov. Bil je alkad z mnogimi policisti.

Ko so gospodje neoglašeni vstopili, je Jožefa vstala in zapovedujoče rekla:

„Kaj je to, senorji? Ali ne veste, kaj ste dolžni vpoštevati?“

„Zelo dobro vemo,“ je odgovoril alkad, „in bomo z Vami tudi tako postopali, kakor zaslužite. Ali me poznate?“

„Da,“ je odgovorila.

„Prihajam v imenu cesarja —“

„Cesarja?“ ga je prestrašena prekinila.

„Da. Kje je Vaš oče?“

„Na potovanju.“

„Kje?“

„V Oahaki, kakor mi je rekel. Natanko sicer ne vem.“

„Kedaj se namerava vrniti?“

„To je negotovo.“

„Poznate Južnega Pantra?“

Zvita Mehikanka je odgovorila:

„Ne.“

„Toda Vaš oče ga pozna?“

„Ne vem.“

„Hm, vidi se, da ste nedolžni, senorita. Ste-li morda videli kak oglas, ki so bili danes zjutraj nabiti po cestnih vogalih?“

„Ne.“

„Vendar, vendar spet enkrat, ljubi Edvard. Hvala Ti, da si me tako razveselil. Daj, da Te poljubim!“

Objela ga je in mu poljubila ustnice kakor srečna nevesta, dočim je on ni poljubil. Potegnila ga je k divanu in sedla poleg njega. Ovila mu je roke okoli vratu in pritisnila svojo krasno glavico na njegove prsi.

Tako sta sedela, on v svojem starem, umazanem, s krvjo napolnjenem jopiču in ona v prozorni svilnati obleki, skozi katero se je bliščala polt te krasne žene.

„Kakor vidim, si hotela na izprehod?“ je hladno pričel pogovor.

„Da. Hotela sem še dve uri na izprehod in potem pričakujem majorja. Rada pa pogrešam to zabavo, da imam le to srečo, da Te vidim pri sebi.“

„Kakšno zabavo lahko pogrešaš?“ se je smehljaj. „Izprehod ali majorja?“

„Izprehod kajpada, major ni nikaka zabava.“

„To Ti verjamem.“

„In ta grdi kapitan — — ah, ali veš, da je že več dni zunaj?“

„Kam je šel?“

„Nihče ne ve.“

„Tudi Tvoj sladki major ne?“

„Ne.“

„Toda poveljnik mora vedeti!“

„Gotovo.“

„Torej je to slabo znamenje za nas.“

„Za nas? Na kak način?“

„Kapitan je imel nekaj tajnega, izvršiti in to je poveljnik zamolčal majorju; to je naj boljši dokaz, da ne zaupa temu.“

„Iz tega stališča še nisem motrila te zadeve. Vidim, da si bistrumnejši od mene, ljubi Edvard.“

„Drugikrat boš previdnejša. Moramo si vzajemno pomagati.“

„Rada bi vedela, kam je šel kapitan; na vsak način moram to zvedeti in zato se moram držati poveljnika.“

„Je-li ljubeznjiv proti Tebi?“

„Da.“

„Torej, je vendar vgriznil v vado!“

„To že, toda le kot velika riba, ki se lahko vsak čas iztrga s trneka. Pred kratkim me je prosil za diskreten sestanek.“

„Si mu obljubila?“

„Še ne; hočem poprej malo nategniti vrstico in čakati na priliko, da izvem kaj važnega od njega. Dovolila mu bom jutri zvečer in Ti lahko poslušáš.“

„Ni mogoče, kajti na vsak način moram še danes naprej.“

„Kako mi je žal! Torej Te danes zvečer ne bom imela.“

„Žalibog!“

„Ti je tako nujno treba oditi?“

„Zelo. Od včerajšnje noči sem brez prestanka jezdil na neosedlanih konjih in gotovo petdeset geografičnih milj prešel. Iz tega lahko sklepaš, kako je stvar nujna.“

„Ti revček!“ je rekla in nežno božala njegova lica obenem ga poljubujoč na ustni. „Saj se boš ugonobil, spal nisi nič?“

„Ne.“

„Toda če moraš že danes naprej, ne boš izvedel, kam je poveljnik poslal kapitana!“

„O, to že vem, drago dete,“ je smehljaje odšovoril.

„Ali res?“ se je začudila.

„Še prav natanko vem. Naletel sem namreč na kapitana in vse slišal.“

„Edvard, Ti si res nenavaden človek.“

„O ne,“ je skromno odgovoril. „Imel sem le srečo, sicer ne bi ničesar izvedel. Na to me je opozoril Medvedovo Oko.“

„To je mladi apaški vodja, ki išče svojega brata Medvedovo Čelo in ki je prisegel, če ga ne najde, da usmrti vsak teden dokler bo živel enega belega človeka?“

„Da, prav ta. Moj prijatelj je in mi je obljubil petsto svojih vojakov.“

„To je prav dobro, kajti teh petsto odtehta pet tisoč Francozov. Kaj si pa zvedel od kapitana?“

„Bil je pri Komanhlih, ki so mu obljubili šeststo vojakov.“

„O, to je pa slabo!“

„Pa, uničil jih bom! Dalje je šei v Gvadelup, preoblečen v zlatokopa, da bi pričakoval kompanijo Francozov, ki bi si osvojili trdnjavo. Da si je poveljnik upal, tako daleč poslati vojake je znamenje, da morda hoče predsednika Huaresa v Pazo del Norte vjeti in da je slišal o pošiljavi denarja, ki je že na potu iz Združenih držav.“

„Denarna pošiljatev? Ah, da bi že skoro prišla! Nujno želim to.“

„Zakaj?“

„Predsednik mi je že tri mesce na dolgu s plačo. Tukaj me imajo za bogato, ker moram sijajno živeti, da lahko Vašo stvar podpiram. In vendar je že moja blagajnica popolnoma prazna. Vem, da Huares sam rpi pomanjkanje, toda bila sem že prisiljena narediti

dolgove. Bojim se, da ta sijaj v moji hiši ne bo dolgo trajal.“

„Da, predsednik res nima nikakih sredstev; če Ti kljub temu pošlje denar, lahko izprevidiš, da ve ceniti koristi, ki nam jih donša Tvoja lepota.“

„Denar mi pošlje,“ se je zveselila.

„Da.“

„Kedaj? Po kom?“

„Danes, po meni.“

„Krasno, krasno! Daj se poljubiti!“

Videlo se je, da se ni veselila iz skoposti, ampak iz potrebe. Ovila mu je roke okoli vrata in ga tako pritiskala nase, da so se njene prsi, vsled izrezane obleke, dotikale njegovih golih prs, ker je imel odpet jopič. V takem položaju bi nihče drugi ne ostal hladno-krven: Edvard pa je njen objem in vroče poljube hladno prenesel in rekel:

„Dva tedna sem nosil denar seboj, oprostiti mi moraš, res nisem mogel poprej priti.“

„Rada Ti odpustim ljubi Edvard, kajti znana mi je Tvoja skrb zame. Koliko pa je?“

„Plača za pol leta. Tri mesece zaostanka in tri mesece naprej. Si-li zadovoljna?“

„Zelo, zelo!“

Edvard je segel v svoje lovske čevlje in izvlekel zavojček ter ga ji podaril. Odprla je, preštela in rekla:

„Prav! Zdaj sem spet bogata! Toda ljubi Edvard storiti mi moraš ljubav in vzeti en tak papir od mene.“

Z odkritosrčno prošečim obrazom mu je pomolila bankovec za sto funtov. Ta pa je zmajal z glavo in rekel:

„Hvala Ti, Emilija! Vem, da mi iz srca želiš dobro,

toda ne smem zlorabiti Tvoje dobrote. Saj tudi ne vem kaj početi z denarjem.“

„Ali Edvard, ne veš kaj početi z njim? Leoglej se malo.“

Šaljivo je pogledal po sebi in se potem ozrl okrog po sobi rekoč:

„Ti misliš, da se moja obleka nič kaj ne vjema s Tvojo?“

„Popolnoma nič!“

„Da, prav imaš. Toda, če prideš Ti k meni v gozd, se tudi Tvoja obleka ne bo vjemala z mojo. Oblečen sem tako, kakor se mi zdi potrebno.“

„Toda nove hlače in nov jopič bi — —“

Prekinil je njene besede in rekel:

„Moja obleka je prav dobra za moje namene, sploh Ti pa ni treba skrbeti zame, nisem tako reven, kakor si misliš.“

„Ah, torej si bogat!“

„Skoro. V górah sem namreč slučajno našel zlato žilo, če mi je treba denarja, grem tja in si košček zlata odlomim. Hvala Ti za darilo! Če me hočeš s kom razveseliti daj mi kaj jesti; zelo sem lačen.“

Glasno se je zasmejala. Tudi on se je smejal in rekel:

„Ti se smeješ moji lakoti?“

„Da, ali naj se ne?“

„Le daj se. Gospodje, ki Te obiščejo, Ti govore o lepoti, sreči in ljubezni. Radi bi iz Tvojih lepih ustnic pili nektar, jaz medved pa ne maram vsega tega in bi se le rad najedel. To je gotovo razložek. Gotovo bom zgubil veliko kredita pri Tebi in imela me boš za barbarja.“

Zamašila mu je usta s poljubom.

„Tiho, Ti medved! Veš, da si mi tisočkrat ljubši, kot vsi drugi. Ti prihajajo nalepotičeni in dišeči, zvijajo oči in blebetajo neumnosti — pa! Če pa Ti prideš, vidim moža. Kako rada Te gledam, če potisneš grizljaj v usta in stereš kosti, kakor pravi medved. Povem Ti Edvard, takoj bi strgala te blesteče cape s sebe in oblekla najslabše krilo, da bi le smela s Teboj iti v gozd in jesti pri Tebi krompir, grah in koruzo. Toda nisem Ti dovolj dobra in nazadnje imaš prav. Mojo ljubezen zaničuješ, toda moje prijateljstvo moraš vendarle sprejeti. Povej, kaj hočeš jesti? Moram Ti sama postreči, ker ne sme nihče vedeti, da si pri meni.“

„Prinesi mi velik kos suhega kruha in nekaj mesa.“

„Drugega nič?“

„Ne.“

„Tak človek!“ se je smejala. „Vse delikatese bi lahko imel in zahteva suh kruh. A naj se zgodi po Tvoji volji.“

Vstala je in odšla po jed. Ko je stopala skozi sobo, tako ponosna, tako krasna, kakor kraljica, je gledal za njo. Bilo je, kakor bi se mu smilila, toda otrešel se je ginjenosti in mrmral:

„Pa! Kljub njeni res zvesti, podložni ljubezni, vendar ni nesrečna. Ljubi blišč in zabavo in ker ji je to na razpolago, je zadovoljna s svojim sedanjim položajem. Za Boga na to še mislil nisem, da se more tako krasna ženska zaljubiti v takega medveda, kakor sem jaz. Ljubezen je res čudna stvar.“

Vrnila se je in prinesla krožnik, s katerega je zajemal s pravim zadovoljstvom. Opazovala ga je z vidnim zanimanjem in mu rekla:

„Tako, moj ljubi Edvard, se mi pokazuješ v mojih

sanjah. Sredi pragozda vidim malo leseno hišico, Tebe kot moža, sebe kot gospodinjo.“

„O prosim!“

„Potrpi! Saj je le v sanjah! Ti se vračaš z dela ali lova, sedeš za mizo — — —“

„Brez poljuba?“ se je smejal.

„Deset poljubov poprej, Edvard! Potem Ti prinesem še kadeči bivolov jezik — — —“

„Ne, mrzel mora biti! Bivolova pečenka sme biti še goraka.“

„Torej dobiš bivolovo pečenko in Ti jo prav tako lomiš, kakor zdaj. Zobje se Ti bliščijo; samo za jed se meniš in to se mi zdi tako prijetno in ugodno, da sama dobim tek.“

„Hočeš?“ je vprašal in ji ponudil suhi kruh.

„Ne, brrr!“ je odgovorila in se stresla.

„No, to je lepa gospodinja, ki noče kruha jesti!“

„Naučila bi se spet.“

„Toda težko. Saj imaš vse lahko boljše!“

„Kako?“

„Omoži se bogato in srečno. S svojo lepoto in svojo duhovitostjo lahko dobiš najboljšega in najboga-tejšega moža. Potem si preskrbljena za celo življenje.“

Gledala je pred sebe. Čutila je, da ima prav, vendar mu je rekla skoro z očitajočim glasom:

„In to mi praviš Ti? Ti, edini, ki ga lahko ljubim?“

„In ki je tudi edini, ki Ti odkritosrčno želi dobro!“

„Da, verujem Ti, vedno si bil dober z menoj, že kot deček.“

„Zakaj bi pa ne? Tvoji in moji stariši so stanovali v isti hiši. Bil sem močan dečko, in Ti slabotna,

ljubeznjiva punica. Potem sem se šel učiti za kovača in Ti si šla v šolo.“

„In ko sem nehala v šolo hoditi, si bil Ti garoter.“

„Žalibog! Toda ko sem nehaj biti garoter, si bila Ti grizeta in si se dala odpeljati od nekega amerikanškega goljufa čez morje.“

„Ta me je zapustil in prišla sem v največjo bedo. In nekega večera sva se našla v St. Lui pri reki. Sita sem bila življenja in hotela skočiti v vodo; Ti si to slutil in si pristopil. Spoznala sva se in bila sem rešena. Delal si zame in delil z menoj, kar si zaslužil. Poiskal si mi naposled mesto za družabnico pri gospe, s katero sem prišla sem v Mehiko. Dolžna sem Ti življenje in še več.“

„Ni vredno besede, otrok. Saj si od tedaj zadosti storila zame in za našo stvar. Nikdar bi ne bil verjel, da je iz malega otroka, ki sem ga nosil na rokah, in iz obupane ženske na bregu Misisipija, postala taka dama. Emilija, Ti si lepa, Ti si krasna, očarujoča!“

Porinil je krožnik od sebe, da bi jo bolj opazoval. Skočila je s svojega sedeža in zletela v njegovo naročje; stisnila je njegovo glavo na svoje bujne prsi in rekla:

„Edvard, to vse mi nič ne koristi. Samo Tebe bi rada osvojila in očarala; Tvoja ženka bi bila rada, čeprav le za eno kratko leto in potem srečno umrla. O Bog, zakaj ne more to biti!“

Pritiskala ga je k sebi in jokala. Počasi jo je odmaknil od sebe in rekel:

„Midva nisva ustvarjena drug za drugega. Oba sva strastna in sva že preveč živela, ne moreva se spo-
polniti. Ali ne izprevidiš tega?“

Vzela je svoje roke z njegovega vrata in rekla:

„Žalibog izprevidim, moj dobri Edvard. Kdor naju se omoži, sme vzeti le miren, spravljiv značaj. Storila bi le drug drugega nesrečnega. Toda, — toda —!“

Hitro je korakala gori in doli po sobi, obstala pred njim, pokazala s svojimi rokami okoli in rekla:

„To vse imam Tebi zahvaliti. Poglej me! Ali misliš, da ne vem, kako sem lepa, da ne vem, kakšno moč imam v svoji lepoti. Poglej moje oči, mojo glavo, mojo postavo. Nikdo se mi ne more ustavljati, le Ti ostaneš hladen pri mojem pogledu. Kako rada bi vso svojo lepoto le zate imela, toda zastonj nastopil si pot čednosti in od te se ne daš odvrniti. Ali ni to strašno?“

Edvard je molčal; kakor ga ni omamila njena lepota, tako tudi ne njeno vzdihovanje in tarnanje. Videla je, da ne bo nikoli dosegla njegove ljubezni, stopila je k oknu in zrla v temno noč. Edvard je videl, kako so se ji vzdigovale prsi in kako nemirno so ji prsti trgali krasno zaveso.

Naposled se je pomirila in sedla k njemu. Bila je bleda in glas ji je bil hripav, ko je rekla:

„Najbolj čudno pa je, da Te še vedno ljubim, da ni v meni nobene iskricice sovraštva in maščevanja. Žrtvovala bi se zate in pri Tvojih nogah rada umrla kakor pes, katerega umori gospodar in ki mu še v zadnjem trenutku liže roko. Toda ne govoriva več o tem; govoriva raje o naši stvari!“

„To je boljše, ljuba Emilija,“ je odgovoril.

„Da se je pokazal nov predsednik za Mehiko, to veš?“

„Nič še nisem slišal. Kdo pa je?“

„Neki Kortejo iz Mehike. Menda se piše Pavlo Kortejo.“

Edvard je postal radoveden. Ime Kortejo mu je bilo dobro znano. Čital ga je v knjižici, katero je vzel don Alfonzu, potem ko ga je garotiral in ki mu jo je potem vzel gozdni čuvaj na Bršljanovem.

„Kortejo? Kaj pa je?“

„Bil je oskrbnik grofa Ferdinanda de Rodriganda. Ali si morda poznal tega grofa?“

„Slišal sem o njem.“

„Umril je že pred dolgimi leti. Poznaš tudi Korteja?“

„Samo po imenu. Toda, če je v Mehiki, kako se more potegovati za predsedstvo. Saj je glavno mesto v rokah Francozov.“

„Rekla sem le, da je iz Mehike, ne pa v Mehiki. Zdaj je v pokrajini Čijapa.“

„Ima kaj pripadnikov?“

„On in Južni Panter sta bila izmed prvih, ki sta se izjavila za Francoze. Dokler je bil Huares še močoven, se Kortejo ni upal na dan s svojimi namerami; zdaj pa misli, da so mu čas in razmere ugodne. Agitira v južnih pokrajinah, kjer Francozi še niso dosegli mnogo uspehov.“

„Ali je Kortejo mož zato?“

„Ne vem!“

„Ima potrebna sredstva na razpolago?“

„Najbrž!“

„In uspehi, katere je že dosegel?“

„No, menda ne bodo prav veliki. Toda Južni Panter se je izrekel zanj, in kakor veš ima ta mnogo pripadnikov.“

„Ta Kortejo nam ne bo posebno nevaren.“

„Kdo ve! Morda ima denar in za denar je Mehi-

Edvard je med tem premišljeval, kaj naj stori z vjetnikom. Sicer je bil naklonjen k usmiljenju, ker je sam dosegel danes toliko usmiljenja in odpuščanja, toda previdnost in čut pravičnosti sta zahtevala nasprotno.

Proti jutru je Edvard zapazil, da ima kapitan odprte oči. Skočil je s konja in tudi kapitana odvezal; vezi na rokah in nogah mu pa ni odvezel. To je pretrgalo molčanje.

„Dozdaj ste gledišče igrali z menoj, senor,“ je rekel kapitan. „Upam, da me zdaj izpustite.“

„Ne motite se!“ je odgovoril lovec. „Obstal sem le, da Vas sodim.“

„Ne šalite se tako neumno,“ se je smejal kapitan.

„Popolnoma resno menim. Odvezal Vam bom noge, da boste lahko sedeli. Tako, in zdaj naj se prične.“

„No, če Vam to ugaja, igrajte dalje svojo ulogo.“

„To bom storil. Opozorim pa Vas, da imam le pet minut časa za Vas.“

„To mi je ljubo,“ se je smejal častnik.

„In da boste po preteku tega časa mrlič.“

„Paperlapap!“

„Le šalite se iz svoje smrti, nimam ničesar proti temu. Toda najprej mi povejte, če me poznate?“

„Ne, nimam časti!“

„Torej dovolite, da se Vam predstavim! Pravijo mi, črni Edvard.“

Kapitan je obledel. Lovec je pa nadaljeval:

„Če pade vjetnik v oblast Francozov, ga ti brez usmiljenja ustrelje, čeprav postopa predsednik Huares z Vašimi tovariši milo. Jaz pripadam Huaresu in Vi ste moj vjetnik. Kaj Vas torej čaka? Smrt!“

„Senor! Jaz sem častnik!“ se je srdil kapitan.

„Obnašali se niste, kakor častnik, zato tudi ne bom ravnal z Vami kakor s takim. Druga točka tožbe: Oko, ki je zrla lepoto senorite Resedile, ne sme ničesar več videti in usta, ki so poljubila njene ustnice, se morajo zapreti. Torej: smrt!“

„Kdo daje te postavbe?“

„Zadnje sem dal jaz, kajti senorita je angel, in jaz jo obožujem. Hoteli ste jo žrtvovati svojim strastem, torej: smrt!“

„Vi ste hudič!“

„To naj Bog odloči. Dalje: Šli ste kot ogleduh k Komanhom, da dobite šeststo vojakov, torej —: smrt!“

Kapitan je obledel. Ni ugovarjal. Edvard je nadaljeval:

„V petih dneh ste hoteli s svojo kompanijo napasti trdnjavo Gvadelup, torej: smrt! Ti razlogi zadostujejo. Ostalih ne omenim. Imate še kaj sporočiti komu?“

Edvard je prijel za puško in šele zdaj je vjetnik izprevidel, da mu je resno z razsodbo.

„Saj me vendar ne boste!“ je zaklical.

„Trdosrčen sem! Zadnjega vprašanja mi niste odgovorili in ker ne utegnem več, molite glasno še svoj zadnji očenaš!“

„Če me umoriš, potem nisi moj sodnik, ampak moj rabelj, moj morilec.“

„Pa! Vsak Francoz, ki je zdaj v Mehiki, je morilec.“

„Kdo Ti daje pravico, da me usmrtiš?“

„Prerijske postavbe. Pozabil si, na kakih tleh sva. Véeraj si potegnil noč proti meni; Tvoje življenje je

moja lastnina tudi brez razlogov, katere sem poprej omenil. Moli!“

„Ne maram moliti,“ je rekel kapitan kljubujoče. „Ne boš se drznil vzeti mi življenje.“

„Tako izveš nasprotno. Ker nočeš moliti, naj bo Bog milostljiv Tvoji duši. Ena — dve — tri!“

Strel je počil in kroglja je šla kapitanu skozi čelo. Zgrudil se je mrtev.

Edvard je preiskal žepe mrtveca. Našel ni nikakih papirjev, samo uro, denarnico in prstane, vse to mu je pustil. Potem je tiho zmolil očenaš in izpustil kapitanovega konja. Zajezdil je svojega konja in oddirjal. Vest mu ni ničesar očitala.

Brez prestanka je jezdil naprej do opoludne. Od prve čede konj, mimo katere je prišel, si je vzел svežega konja in neprestano ostal v sedlu do večera drugega dne, ko je uzrl pred seboj mesto Čikvakvo.

Privezal je konja v gozdu in čakal, da se je popolnoma stemnilo. Splaziti se je moral skozi razpostavljene straže, če je hotel priti v mesto, kajti sicer mu ni bilo mogoče, ker bi ga spoznali. Dobro je bilo, da je natančno poznal okolico kakor tudi mesto.

Previdno se je plazil do prvih hiš in prišel do vrtov, ki so mu bili znani. Splezal je čez nizko ograjo. Tu je počenil in trikrat posnemal glas črnoglavega jastreba, ko se vzbudi iz spanja. Skoro je zaslišal, da so se odprla mala vratica in temna ženska postava se mu je počasi približala. S tihim glasom je rekla:

„Kdo je?“

„Mehika,“ je odgovoril.

„In kdo pride?“

„Huares.“

„Počakaj malo.“

Po teh besedah je ženska odšla in se šele za četrto ure vrnila.

Dala mu je meniško kuto, katero je oblekel čez svojo obleko, in rekla:

„Danes morate biti zelo previdni.“

„Zakaj?“

„Ker pride major k nji.“

„To mi je ljubo. Ali je že pri nji?“

„Še ne. Pride šele čez dve uri.“

„Dobro. Tu imaš puško, dobro jo shrani.“

„Kedaj se vrnete?“

„Tega ne vem. Zbudil Te bom, ko pridem.“

Zavil se je v kuto in odšel na levo stran. V zidu so bila mala vrata, že odprta. Stopil je na dvorišče, okrog katerega je vodil hodnik na stebrih. Po ozkih stopnjicah je šel navzgor in prišel do lesenih tudi že odprtih vrat. Skozi ta je korakal potem po temnem hodniku do novih vrat, ki so bila zaprta. Potrkal je, in fin srebrn glas je zaklical: „Naprej!“ Obenem so se tudi vrata odprla.

Blesteča svetloba mu je zasvetila nasproti in sredi te svetlobe je stala ženska, katere lepota se ne da opisati.

Na krasni glavici so bili polni, črni, kodrasti lasje zviti v krono in vendar so se še usipali čez pleča krasne kraljevske postave. Nobena pravljíčna kraljíčina se ne da primerjati s to deklico, tako jo je narava obdarila s krasoto in naravno lepoto.

Kako ubog in razcapan je pa stal prerijski lovec pred njo, ki je v predsobi že odložil kuto. In vendar je stal ponosno pred njo, in vendar so bliščale njene oči sreče in radosti, da ga vidi pri sebi. Podala mu je obe roki in zaklicala:

„Saj stoji na njem ime Vašega očeta.“

„Popolnoma nič ne vem o tem, senor. Če očeta ni tukaj, živim prav samotno. Ali so oglaš morda od mojega očeta?“

„Na vsak način ker je njegovo ime podpisano.“

„Ali pa ni lahko kdo drug podpisal?“

Alkad jo čudno pogleda. Ta misel mu sicer še ni prišla v glavo, a verjetna se mu je zdela.

„Hm, da, lahko je mogoče, seniorita,“ je odgovoril.

„Kaj pa je na oglasu?“ ga je vprašala.

„Ustaja in veleizdajstvo.“

„O, potem nima moj oče prav nič opraviti s tem. Saj ni veleizdajalec!“

„Toda saj je v zvezi z Južnim Pantrom!“

„O tem ne vem. To je lažnjivo obrekovanje.“

„To se bo že izkazalo. Najprej moram preiskovati.“

„O santa madona! Tu v moji sobi?“

„Da in sploh v hiši po dokazih za veleizdajstvo.“

„Torej iščite v božjem imenu! Našli ne boste ničesar, ker smo nedolžni.“

Uradnik je preiskoval prav na mehikanski način, namreč površno in malomarno. Iskal je več ur in ko je končal, se je že stemnilo.

„Seniorita, ničesar nisem našel,“ je rekel naivno.

„Vedela sem,“ je odgovorila ponosno.

„Povedati Vam imam še nekaj neprijetnega.“

„Me hočete ostrašiti, senor?“

„To ne, a izpolniti moram cesarjevo povelje.“

„Kakšno? O Bog! Zdaj se pa res bojim, senor?“

„Bati se Vam ni treba. Vaši osebi se ne bo ničesar zgodilo. Samo bivališče morate spremeniti.“

„Bivališče? Kako naj to razumem?“

„Iznani ste iz dežele.“

Pri teh besedah je obledela. Tega vendar ni pričakovala.

„Izgnana sem?“ je vprašala. „Čemu pa?“

„Zarad veleizdajstva Vašega očeta in ker ste razdeljevali svoje slike.“

„Dala sem jih le prijateljem.“

„Ti prijatelji so pa slučajno vsi veleizdajalci.“

„O tem ne vem ničesar.“

„To je Vaša stvar, seniorita. Naznaniti Vam i mam, da morate zapustiti mesto v stiriindvajsetih urah in deželo v enem tednu.“

„Saj ne morem oditi. Mojega očeta ni tukaj.“

„Torej pojdite k njemu.“

„Ali je tudi on izgnan?“

„Ne. Če njega dobimo, ga obesimo.“

„O madona, kakšna nesreča. Kaj se zgodi z našim premoženjem?“

„To lahko seboj vzamete. Sploh pa ni tako hudo, kakor se vidi. Že mnogo jih je bilo izgnanih, a so se vendar vrnili.“

Odšel je s policisti. Indijanka je slišala vse in vprašala:

„O seniorita, kako ste zviti!“

„Kajne, Amajka! Moški so res neumni. Ima me za nedolžno. Sploh pa še ne vem, če pojdem iz dežele. Oče bo danes zvečer odločil, zato pazi da naju ne bo nihče motil. Za nikogar nisem doma!“

Alkadovo povelje jo je vendar malo ostrašilo, zato je težko čakala očeta.

Že pozno zvečer je bilo ko je sama v sobi čakala očeta. K hišnim vratom je postavila Amajko, da bi takoj odprla očetu.

Nenadoma so se vrata odprla in vstopil je Jožefi